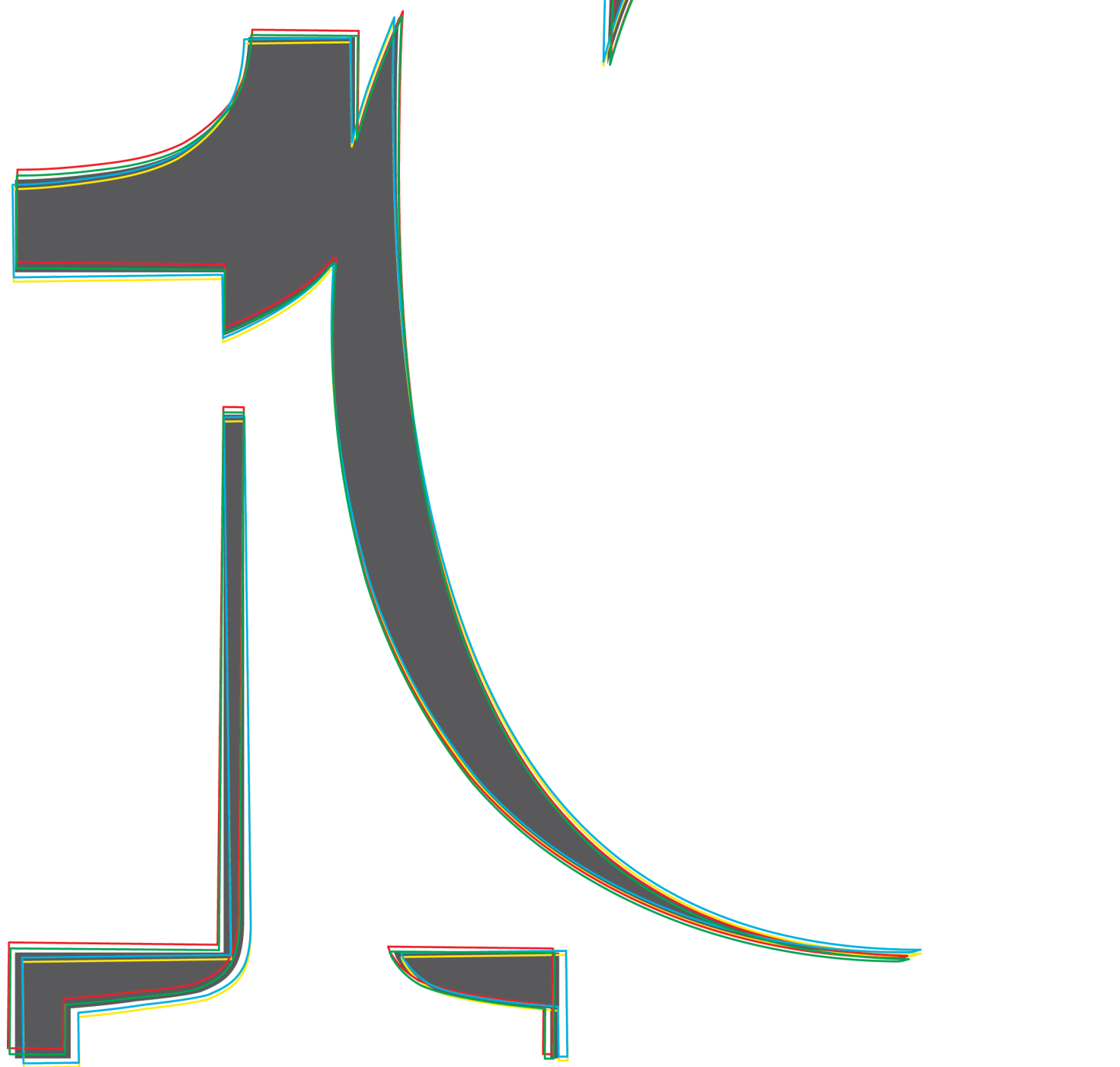

JAARVERSLAG 2010

KUNSTEN
EN ERFGOED

Inhoud

1. Inleiding	1
1.1. Structuur van het agentschap Kunsten en Erfgoed	2
1.2. Missie en taken	3
1.3. Begroting	4
2. Kunsten	5
2.1. Regelgeving	6
2.2. Besluitvorming	7
2.3. Subsiestromen	9
2.4. Multidisciplinaire Kunstencentra, Werkplaatsen en Festivals	16
2.5. Theater	19
2.6. Dans	23
2.7. Muziektheater	26
2.8. Muziek	28
2.9. Beeldende kunst	38
2.10. Architectuur en vormgeving	42
2.11. Audiovisuele kunst	45
2.12. Kunsteducatie	48
2.13. Sociaal-artistisch	50
2.14. Publicaties	52
2.15. Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap	54
2.16. Steunpunten	57
2.17 Commissies	58
3. Cultureel erfgoed	61
3.1. Regelgeving	62
3.2. Besluitvorming	66
3.3. Overzicht middelen	69
3.4. Kwaliteitslabel	75
3.5. Indeling van musea en werkingssubsidies aan musea	78
3.6. Samenwerkingsverbanden met het oog op de versterking van de internationale profilering van kunstcollecties	80
3.7. Archief- en documentatiecentra	81
3.8. Vlaamse Erfgoedbibliotheek	83
3.9. Werkingssubsidies voor landelijke organisaties voor volkscultuur en landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed	84
3.10. Cultureel-erfgoedconvenants	86
3.11. Cultureel-erfgoedprojecten	91
3.12. Projectsubsidies voor ontwikkelingsgerichte en internationale cultureel-erfgoedprojecten	93
3.13. Topstukken	95
3.14. Collectie van de Vlaamse Gemeenschap	97
3.15. Uitvoer van cultuurgoederen	107
3.16. Immaterieel Cultureel Erfgoed	108
3.17. Steunpunt	109
3.18. Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen	110
3.19 Pool van deskundigen en commissies	111
4. Buitendiensten	114
4.1 Landcommanderij Alden Biesen	115
4.2. Frans Masereel Centrum	119
4.3. Koninklijke Academie voor Nederlands Taal- en letterkunde	122
4.4. Kasteel van Gaasbeek	124
5. Internationaal	128

5.1. Franse Gemeenschap	129
5.2. Bilateraal	130
5.3. Multinationaal	131
5.4. Kunsten	136
6. Niet-decretale subsidies	151
6.1. Artikel 62bis van de Financieringswet	152
6.2. Derde Arbeidscircuit	153
6.3. Nominatim/ niet gereguleerde toelagen	157
6.4. Sociaal statuut van de (oudere) kunstenaars – aanvullend pensioen	162
6.5. Minitoelagen	163
7. Algemene beleidsontwikkelingen	164
7.1 Sectorieel	165
7.2 Afdelingsoverschrijdend	171
8. Agentschapswerking	175
8.1. Beheersovereenkomst	176
8.2. Personeel	177
8.3. Communicatie	182
8.4. ICT	183
9. In de kijker	187
9.1. Het kunstenbeleid in cijfers	188
9.2. Het cultureel-erfgoedbeleid in cijfers: een terugblik 2005-2010	195
9.3. Tien jaar cultureel-erfgoedconvenants	200
9.4. Sleutelwerken en topstukken	204
9.5. Een beleid voor immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen	209

1. Inleiding

1.1. Structuur van het agentschap Kunsten en Erfgoed

Hoofdbestuur

Het hoofdbestuur van het agentschap Kunsten en Erfgoed bestaat uit twee afdelingen en de Diensten van de administrateur-generaal.

De **afdeling Kunsten** voert het kunstenbeleid uit. De afdeling bestaat uit drie teams en een cel:

- het team Muziek, Festivals, Letteren, Audiovisuele Kunsten en Sociaal-artistieke werking
- het team Podiumkunsten, Kunstencentra, Werkplaatsen, Kunsteducatie en Culturele Publicaties
- het team Beeldende Kunsten, Architectuur en Vormgeving en de cel Internationaal.

De **afdeling Erfgoed** voert het cultureel-erfgoedbeleid uit. Deze afdeling bestaat uit twee teams en twee cellen:

- het team Cultureel-erfgoedorganisaties
- het team Collectie Vlaanderen
- de cel Cultuurgoederen en Topstukken
- de cel Erfgoed Internationaal.

De **Diensten van de administrateur-generaal** behandelen de overkoepelende materies en verzorgen de interne werking van het agentschap.

Buitendiensten

Kunsten en Erfgoed is ook:

- het [Kasteel van Gaasbeek](#) [1]
- de [Landcommanderij Alden Biesen](#) [2]
- de [Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde](#) [3]
- het [Frans Masereel Centrum](#) [4].

1.2. Missie en taken

Missie

Kunsten en Erfgoed draagt als uitvoerder van het beleid van de Vlaamse overheid, actief bij aan de ontwikkeling van een kwalitatief en divers (professioneel) kunsten- en cultureel erfgoedlandschap.

Het agentschap gaat het engagement aan om een uniek en centraal knooppunt van expertise te worden.

In onze permanente professionele ontwikkeling staan toekomstgerichtheid, resultaatgerichtheid, verantwoordelijkheid, voortdurend verbeteren, samenwerken, betrouwbaarheid, klantgerichtheid, enthousiasme en integriteit centraal.

Taken

Het agentschap Kunsten en Erfgoed heeft tot taak binnen de beleidsvelden professionele kunsten en cultureel erfgoed:

- het erkennen, subsidiëren, adviseren, inspecteren, controleren en evalueren van actoren;
- het ondersteunen van de beleidsuitvoerende commissies die een niet-bindend advies geven over de inhoudelijke beoordeling van individuele dossiers;
- het aansturen van gemeentebesturen en provinciebesturen;
- het aansturen en evalueren van sectorale steunpunten;
- het aansturen van particuliere voorzieningen die overheidstaken uitvoeren;
- het aansturen van cultuurspreidende initiatieven;
- het zorgen voor het uitbouwen en onderhouden van internationale sectorale contacten;
- het geven van beleidsgerichte input aan en overleggen met het departement met het oog op de beleidsvoorbereiding en beleidsevaluatie door het departement;
- het beheer van het Frans Masereelcentrum, het Kasteel van Gaasbeek en de Landcommanderij Alden Biesen;
- het beheer van het roerend cultureel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap.

1.3. Begroting

De beschikbare middelen hebben enerzijds betrekking op de **eigen werking** (apparaatskredieten: lonen, personeelsgebonden kosten, uitrustingsgoederen, ...) en anderzijds op de **uitvoering van het kunsten- en erfgoedbeleid** (subsidies, dotaties, aankopen van kunstwerken, ...).

De beleidskredieten zijn opgesplitst volgens de beide beleidsvelden, kunsten en erfgoed. Het gaat in hoofdzaak om middelen ter uitvoering van respectievelijk het **Kunstendecreet** en het **Cultureel-erfgoeddecreet**.

Daarnaast zijn er ook middelen die betrekking hebben op **beide velden samen** (communicatie, subsidies voor publicaties, subsidies art. 62 bis Financieringswet, subsidies aanvullende tewerkstelling...).

Apparaatskredieten

In het kader van de opgelegde **bezuinigingen** daalden de loonkredieten van 7.060.000 euro (in 2009) tot **6.981.000 euro**. De effectieve besparing is hoger daar met deze middelen zowel de indexstijging als de endogene groei diende gefinancierd te worden. De werkingmiddelen van het agentschap werden verminderd van 571.000 euro (2009) naar **433.000 euro**.

APPARAATSKREDIETEN	BEDRAG IN EURO
LOONKREDIETEN HOOFDBESTUUR, LANDCOMMANDERIJ ALDEN BIESEN, KASTEEL VAN GAASBEEK	6.981.000,00
WERKINGSMIDDELEN (EXCLUSIEF ICT-MIDDELEN*)	433.000,00
TOTAAL	7.414.000,00

* ICT-middelen worden gemeenschappelijk beheerd, samen met het **Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media** en het **Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen**.

Beleidskredieten

In totaal werd er **203.660.000,00 euro** aan beleidskredieten in de begroting ingeschreven (in 2009 bedroegen de beleidskredieten in totaal 197.933.580 euro). Deze stijging vindt voornamelijk zijn oorsprong in een indexaanpassing van de bedragen.

Op het einde van 2010 werden een aantal beleidskredieten voor een totaal bedrag van 1.815.000 euro bijkomend geblokkeerd, waardoor het effectief beschikbaar budget voor beleid **201.975.000,00 euro** bedroeg (exclusief overdrachten).

BELEIDSKREDIETEN	BEDRAG IN EURO
ERFGOED	35.251.000,00
KUNSTEN	159.804.100,00
KUNSTEN EN ERFGOED	6.919.900,00
TOTAAL	201.975.000,00

2. Kunsten

2.1. Regelgeving

De regelgeving voor de subsidiëring van professionele kunstdisciplines is sinds **1 januari 2006** verankerd in het [Kunstendecreet](#) [1]. Dit decreet biedt een open en samenhangend kader voor alle kunstvormen (met uitzondering van [literatuur](#) [2] en [film](#) [3]): podiumkunsten, muziek, beeldende en audiovisuele kunst, letteren (niet-literaire segment van algemeen-culturele en kunstkritische publicaties), architectuur, vormgeving, nieuwe media, en alle mengvormen daarvan. Over alle disciplines heen wordt een uniforme subsidieregeling voorzien, gebaseerd op kwaliteitsbeoordeling.

De **advies- en beslissingsmomenten** in de eerste jaren van de toepassing van het decreet vormden een interessante praktijktest. Zij brachten een aantal technische en inhoudelijke knelpunten aan het licht die mee aan de basis lagen van de [decreetwijziging in 2008](#) [4].

Een bijkomende aanpassing die hierbij werd doorgevoerd, is de toekenning van **driejarige werkingsubsidies** als een beslissing moet worden genomen in een jaar waarin er verkiezingen voor het **Vlaams Parlement** plaatsvinden. Deze situatie deed zich voor in 2009. De beslissing die in 2009 is genomen over de aanvragen voor een meerjarige subsidie heeft dan ook voor alle organisaties betrekking op de periode 2010-2012, ongeacht of zij voordien voor **twee** dan wel **vier** jaar werden gesubsidieerd.

De volledige **regelgeving** vindt haar neerslag in de volgende teksten:

- het decreet van 2 april 2004 houdende de subsidiëring van kunstorganisaties, kunstenaars, organisaties voor kunsteducatie en organisaties voor sociaal-artistieke werking, internationale initiatieven, publicaties en steunpunten;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juni 2004 houdende de uitvoering van het Kunstendecreet van 23 april 2004;
- het decreet van 3 juni 2005 tot wijziging van het decreet van 2 april 2004 houdende de subsidiëring van kunstorganisaties, kunstenaars, organisaties voor kunsteducatie en organisaties voor sociaal-artistieke werking, internationale initiatieven, publicaties en steunpunten;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 20 oktober 2006 houdende bepaling van aanvullende beoordelingscriteria ter uitvoering van artikel 8, § 2, van het Kunstendecreet van 2 april 2004;
- het decreet van 22 december 2006 houdende de wijziging van het Kunstendecreet van 2 april 2004;
- het decreet van 20 juni 2008 tot wijziging van het Kunstendecreet;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2008 betreffende de uitvoering van het Kunstendecreet van 2 april 2004, gewijzigd bij de decreten van 3 juni 2005, 22 december 2006 en 20 juni 2008.

De bepalingen van het laatste gewijzigde **decreet** en **uitvoeringsbesluit** die betrekking hebben op de subsidiëring, zijn voor het eerst toegepast op alle aanvragen tot subsidiëring vanaf **1 januari 2010**. De bepalingen die betrekking hebben op de subsidiëring van [Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap](#) [5] zijn in werking getreden op **1 januari 2011**.

2.2. Besluitvorming

De afdeling Kunsten, de beoordelingscommissies, de minister en in sommige gevallen de Vlaamse Regering hebben elk hun **specifieke taken** binnen het **besluitvormingsproces**.

2.2.1. Afdeling

De **afdeling Kunsten** zorgt voor het ontvankelijkheidsonderzoek van de aanvraagdossiers en de zakelijke beoordeling ervan. Zij bezorgt de zakelijke en inhoudelijke adviezen aan de minister en volgt de subsidiedossiers op.

Ontvankelijkheidsonderzoek. Dit houdt in dat wordt nagekeken of het dossier tijdig en binnen de juiste regelgeving werd ingediend. De afdeling brengt de aanvrager op de hoogte van het resultaat.

Zakelijke beoordeling. De afdeling stelt voor elke ontvankelijke subsidieaanvraag een zakelijk advies (financiële en beheersmatige aspecten) op. Voor de verschillende disciplines en sectoren zijn afzonderlijke beoordelingscriteria opgesteld (met onder meer positionering, langetermijnvisie, landelijke en/of internationale uitstraling). Ze bezorgt elk dossier, samen met de zakelijke beoordeling, aan de beoordelingscommissie. Deze formuleert een inhoudelijk advies.

Opvolging van subsidiedossiers. Nadat de minister of de Vlaamse Regering een beslissing genomen heeft over de aanvragen, doorlopen de dossiers waarover een positieve beslissing is genomen een financiële goedkeuringsprocedure (advies Inspectie van Financiën, vastlegging van het budget, enzovoort) en stelt de afdeling de subsidiebesluiten op. Zodra deze laatste ondertekend zijn door de minister brengt de afdeling de aanvrager op de hoogte van de beslissing.

De **werkingssubsidies** worden jaarlijks uitbetaald op basis van een **actieplan** en een **begroting**, en verantwoord aan de hand van een inhoudelijk en financieel **jaarsverslag**. De afdeling voert op regelmatige basis **visitaties** uit om de werking van de organisaties, onder meer aan de hand van de voornoemde documenten, op te volgen.

De **projectsubsidies** worden verantwoord op basis van een **financieel en inhoudelijk verslag**. De afdeling controleert deze documenten en nodigt alle aanvragers die 25.000 euro of meer toegekend kregen alsook de aanvragers bij wie zij dit wenselijk acht, uit om aan de hand van het verslag het verloop van het project te komen toelichten. De afdeling communiceert schriftelijk met de aanvrager over de uitbetaling en de in te dienen verantwoordingsstukken.

2.2.2. Beoordelingscommissies

Er zijn [beoordelingscommissies](#) [1] voor de verschillende sectoren: multidisciplinaire kunstencentra, werkplaatsen en festivals, theater, dans, muziektheater, muziek, beeldende kunst, architectuur en vormgeving, audiovisuele kunsten, kunsteducatie, sociaal-artistieke werking, publicaties. Overkoepelend is er de [adviescommissie kunsten](#) [2].

Inhoudelijke beoordeling. De subsidieaanvragen voor de structurele werkingen en de projecten worden voor kwalitatief-inhoudelijke beoordeling voorgelegd aan de bevoegde beoordelingscommissie. De leden van die commissies zijn mensen die over expertise beschikken in één of meer deelaspecten van het kunstenveld.

De beoordelingscommissies baseren hun adviezen op artistieke/inhoudelijke criteria. De commissie formuleert een advies over de aanvraag voor een werkings- of projectsubsidie en stelt, indien nodig, een rangorde op.

2.2.3. Minister en/of Vlaamse Regering

Voor elk aanvraagdossier ontvangt de **Vlaamse minister van Cultuur** de (zakelijke) adviezen van het agentschap en de (inhoudelijke) adviezen van de beoordelingscommissies. Op basis hiervan neemt de minister een beslissing of formuleert de minister een voorstel aan de **Vlaamse Regering**, die uiteindelijk beslist.

Bij de beoordeling van de aanvragen hanteert de minister een **referentiekader** dat overkoepelend is voor alle sectoren en dat sterk bepaald is door de voorgelegde adviezen van de commissies en het agentschap.

De criteria die worden gehanteerd in het Kunstendecreet zijn cruciaal voor de beslissing over de aanvragen. Zo moeten organisaties die een aanvraag indienen voor een meerjarige ondersteuning op artistiek vlak een **toonaangevende rol** spelen, **kwalitatief werk** brengen of een wezenlijke bijdrage leveren tot **nieuwe ontwikkelingen**. Voorts moeten ze een duurzaam **professionalisme** op financieel en organisatorisch vlak aan de dag leggen, en moet worden gezorgd voor **diversiteit** en **interculturaliteit** in het culturele aanbod.

2.3. Subsiestromen

Subsidies voor het geheel van de werking zijn subsidies die op twee- of vierjarige basis worden toegekend en die bijdragen aan de basis-, personeels- en werkingskosten van de organisaties.

- Het **vierjarige** werkingsbudget biedt organisaties bestaanszekerheid en geeft hun de kans om een langetermijnvisie en -planning uit te werken.
- Het **tweejarige** werkingsbudget kan worden gebruikt:
 - als autonome subsidievorm voor organisaties die baat hebben bij kortetermijnondersteuning;
 - als niet-projectgebonden instapmogelijkheid voor nieuwkomers die goed op weg zijn een continue werking uit te bouwen;
 - als uitstap- of heroriënteringsmaatregel voor organisaties die niet langer aan de criteria voor vierjarige ondersteuning voldoen.

Deze subsidies worden toegekend aan kunstenuorganisaties en organisaties voor sociaal-artistieke en kunsteducatieve werking. [Kunstensteunpunten](#) [1] en [instellingen van de Vlaamse Gemeenschap](#) [2] ontvangen meerjarige subsidies voor een periode van respectievelijk **vier** en **vijf** jaren.

- **Driejarig** werkingsbudget. Het gewijzigde decreet van 20 juni 2008 bepaalt dat alle meerjarige werkingssubsidies uitzonderlijk voor een termijn van drie jaren worden toegekend als de beslissing daarover wordt genomen in een jaar waarin **verkiezingen** voor het **Vlaams Parlement** plaatsvinden. Dit was het geval in **2009**. Dit impliceert dat, met uitzondering van de *instellingen van de Vlaamse Gemeenschap*, alle bovenvermelde organisaties (kunstenuorganisaties, organisaties voor sociaal-artistieke en kunsteducatieve werking, en steunpunten), alsook de uitgevers van periodieke publicaties, een subsidie ontvangen voor de **periode 2010-2012** als hun aanvraag werd gehonoreerd.

Projectsubsidies hebben tot doel organisaties die niet op meerjarige basis ondersteund worden de kans te bieden om één project, afgerond in tijd en doelstelling, te realiseren. Ze zijn gericht op het uitproberen van allerhande initiatieven en experimenten, en dit buiten de bestaande structuren. Ze worden toegekend aan organisaties die een project willen realiseren op het vlak van de kunsten, kunsteducatie of het sociaal-artistieke.

Ontwikkelingsgerichte beurzen worden toegekend aan kunstenaars van wie (de mogelijkheden tot) oeuvre-ontwikkeling positief worden ingeschat. Er is sprake van een verwachtingspatroon, dat echter niet gegarandeerd is. Van kunstenaars die een ontwikkelingsgerichte beurs ontvangen, wordt verwacht dat zij zich in hun kunstcreatie engageren, de toegekende beurs daartoe aanwenden en hiervan verslag uitbrengen.

Projectsubsidies aan kunstenaars kunnen worden aangevraagd door kunstenaars ter ondersteuning van een specifiek project, dat zich onder meer kan situeren op het vlak van de presentatie van een oeuvre, de reflectie over een oeuvre, of de productie van een specifiek werk. Ze beogen een concreet resultaat: een tentoonstelling, de realisatie van een kunstwerk of muziekstuk, een uitvoering, een betere reflectieve omkadering van het oeuvre van de kunstenaar, de integratie van een kunstwerk in de openbare ruimte. Projectsubsidies aan kunstenaars moeten achteraf worden verantwoord, zowel inhoudelijk (met een inhoudelijk verslag) als financieel (met een gestaafd overzicht van inkomsten en uitgaven).

Subsidies voor **creatieopdrachten** worden toegekend aan de opdrachtgever ter ondersteuning van de creatie en presentatie van nieuwe werken binnen het veld van de beeldende kunst, de muziek of de podiumkunsten. De creatieopdracht moet publiek getoond of uitgevoerd worden binnen een bepaalde termijn.

Subsidies aan **internationale initiatieven** worden toegekend voor internationale projecten, werkverblijven, internationale netwerkorganisaties, tegemoetkomingen in reis-, verblijf- en transportkosten vanuit en naar het buitenland, en vertalingen uit het Nederlands naar andere talen en omgekeerd. Vanaf 2010 is ook de mogelijkheid ingevoerd om een subsidie aan te vragen voor de voorbereiding van een internationaal project binnen een Europees subsidieprogramma.

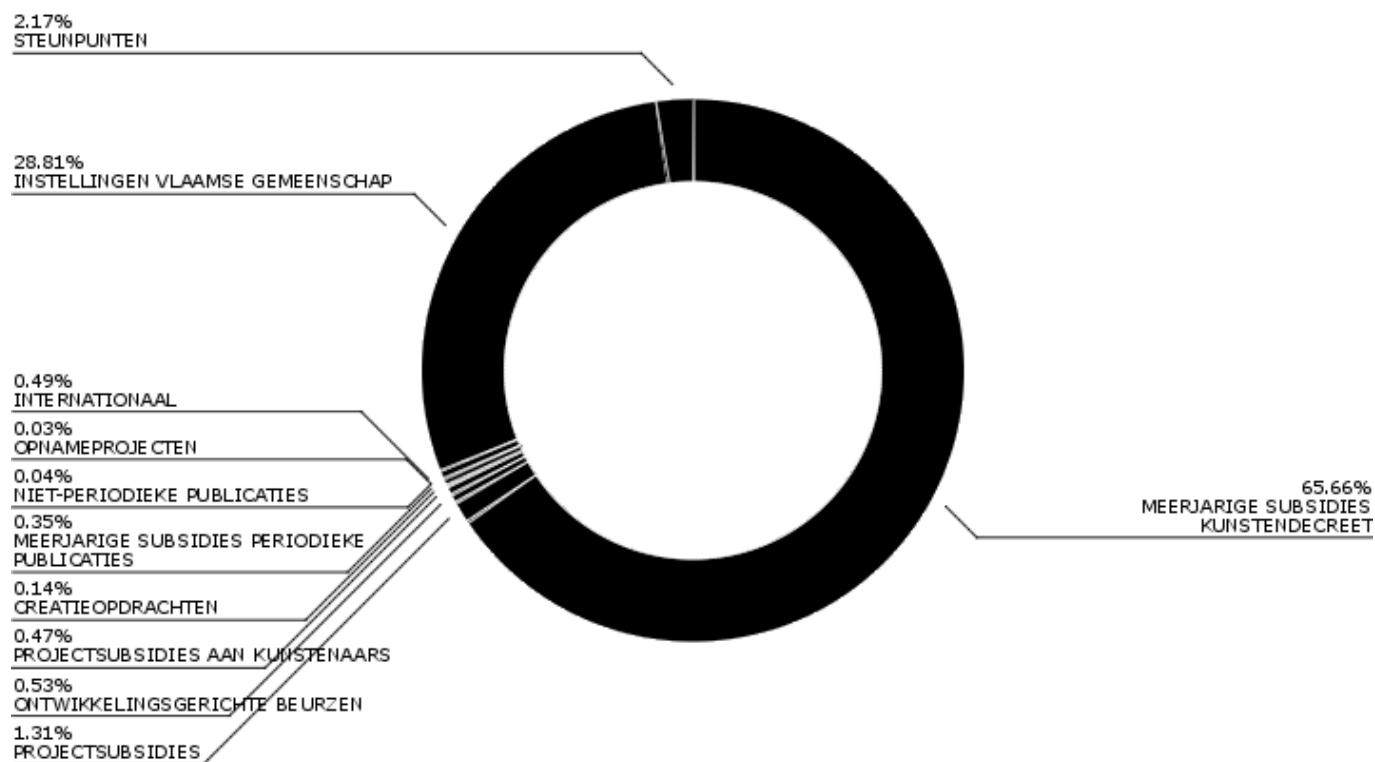
Subsidies voor **publicaties** zijn te vergelijken met meerjarige subsidies en projectsubsidies. De uitgevers van periodieke publicaties ontvangen subsidies in de vorm van een meerjarige ondersteuning voor twee of vier jaar. De subsidies voor niet-periodieke publicaties worden per publicatie toegekend.

Subsidies voor **opnameprojecten** worden toegekend voor de registratie op een drager van artistieke

uitvoeringen en van kunsteducatieve activiteiten.

De subsidies binnen het Kunstendecreet voor **2010** kunnen als volgt worden samengevat:

SUBSIDIEVORM	GESUBSIDIEERD	BEDRAG IN EURO	PROCENTUELE VERHOUDING
MEERJARIGE SUBSIDIES KUNSTENDECREET	264	92.729.208,69	65,67%
PROJECTSUBSIDIES	88	1.851.800,00	1,31%
ONTWIKKELINGSGERICHTE BEURZEN	82	744.786,63	0,53%
PROJECTSUBSIDIES AAN KUNSTENAARS	44	662.177,45	0,47%
CREATIEOPDRACHTEN	94	193.000,38	0,14%
MEERJARIGE SUBSIDIES PERIODIEKE PUBLICATIES	11	496.581,65	0,35%
NIET-PERIODIEKE PUBLICATIES	6	54.900,00	0,04%
OPNAMEPROJECTEN	10	37.000,00	0,03%
INTERNATIONAAL	168	689.631,00	0,49%
INSTELLINGEN VLAAMSE GEMEENSCHAP	5	40.698.000,00	28,82%
STEUNPUNTEN	4	3.058.020,00	2,17%
TOTAAL	776	141.215.105,80	100,00%

2.3.1. Subsidies voor het geheel van de werking

Algemeen. De volgende organisaties kunnen subsidies voor het geheel van de werking krijgen:

- kunstcentra
- festivals
- organisaties voor Nederlandstalige dramatische kunst
- organisaties voor dans
- organisaties voor muziektheater
- muziekgroepen en muziekensembles
- concertorganisaties
- muziekclubs
- werkplaatsen
- organisaties voor beeldende kunst
- architectuurorganisaties
- organisaties voor audiovisuele kunsten
- organisaties voor kunsteducatie
- organisaties voor sociaal-artistische werking
- instellingen van de Vlaamse Gemeenschap
- steunpunten.

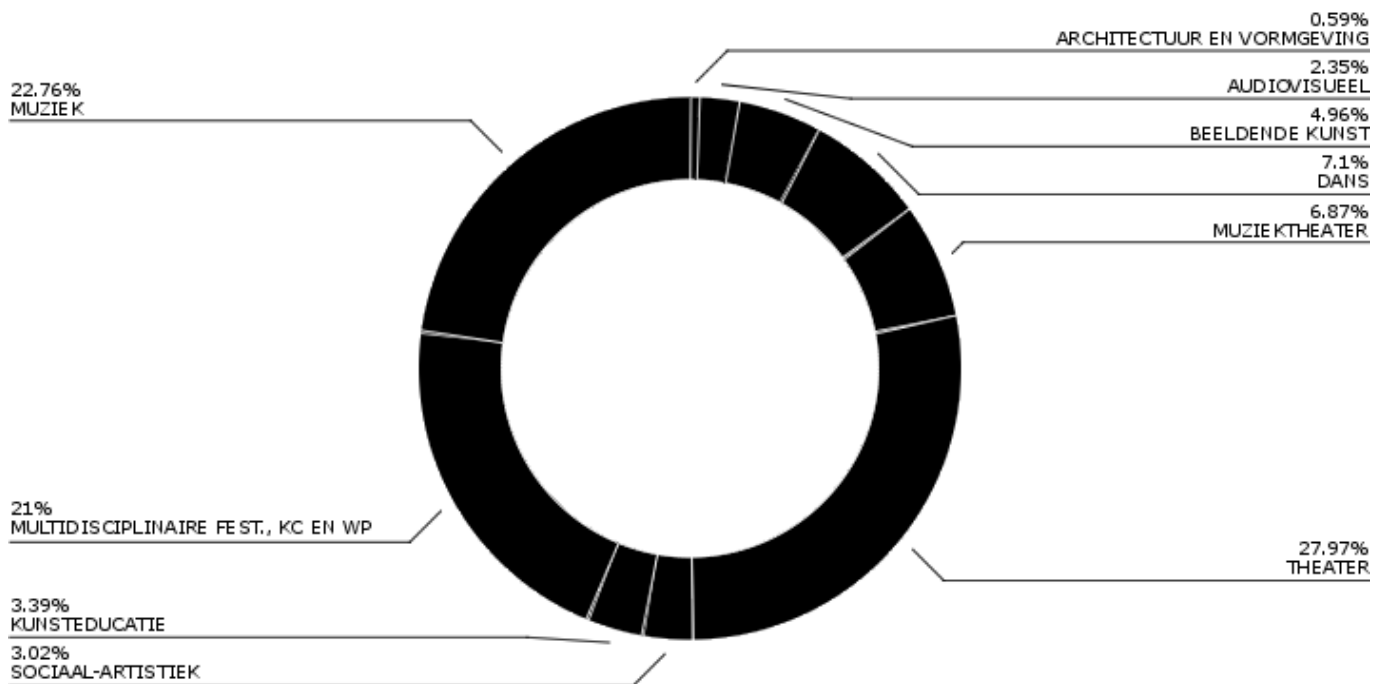
Subsidies voor het geheel van de werking voorzien middelen voor de subsidiëring van basis-, personeels- en werkingskosten van de organisaties voor een termijn van twee of vier jaren.

Voor de periode 2010 – 2012 zijn de subsidies uitzonderlijk voor een termijn van drie jaren toegekend. In totaal werden er voor deze periode 368 aanvragen ingediend, waarvan er 3 onontvankelijk waren. In april 2009 werd aan 263 organisaties een subsidie toegekend.

(Inclusief de **Ancienne Belgique**, die ondertussen benoemd werd als [instelling van de Vlaamse Gemeenschap](#) [2] maar nog tot en met 2010 als muziekclub is gesubsidieerd, werden 264 organisaties op meerjarige basis gesubsidieerd in 2010.)

Onderstaande tabel biedt een overzicht voor **2010** van de subsidiebedragen op meerjarige basis per **discipline**.

DISCIPLINE	AANTAL	BEDRAG IN EURO	PROCENTUELE VERHOUDING
ARCHITECTUUR EN VORMGEVING	8	545.893,60	0,59%
AUDIOVISUEEL	22	2.182.599,59	2,35%
BEELDENE KUNST	21	4.596.229,15	4,96%
DANS	13	6.584.841,55	7,10%
MUZIEKTHEATER	10	6.370.383,35	6,87%
THEATER	47	25.934.820,05	27,97%
SOCIAAL-ARTISTIEK	12	2.796.986,40	3,02%
KUNSTEDUCATIE	12	3.140.988,75	3,39%
MULTIDISCIPLINAIRE FEST., KC EN WP	39	19.471.829,75	21,00%
MUZIEK	80	21.104.636,50	22,76%
TOTAAL	263	92.729.208,69	100,00%

2.3.2. Projectsubsidies

Via projectsubsidies kunnen organisaties die niet op meerjarige basis ondersteund worden één project realiseren, afgerond in tijd en doelstelling. Projectsubsidies maken het mogelijk om allerhande initiatieven en experimenten uit te proberen buiten de bestaande meerjarig gesubsidieerde organisaties. Het gaat hier om projecten:

- Nederlandstalige dramatische kunst
- dans
- muziektheater
- muziek
- beeldende kunst
- architectuur
- vormgeving
- audiovisuele kunst
- festivals
- kunsteducatie
- sociaal-artistisch werk.

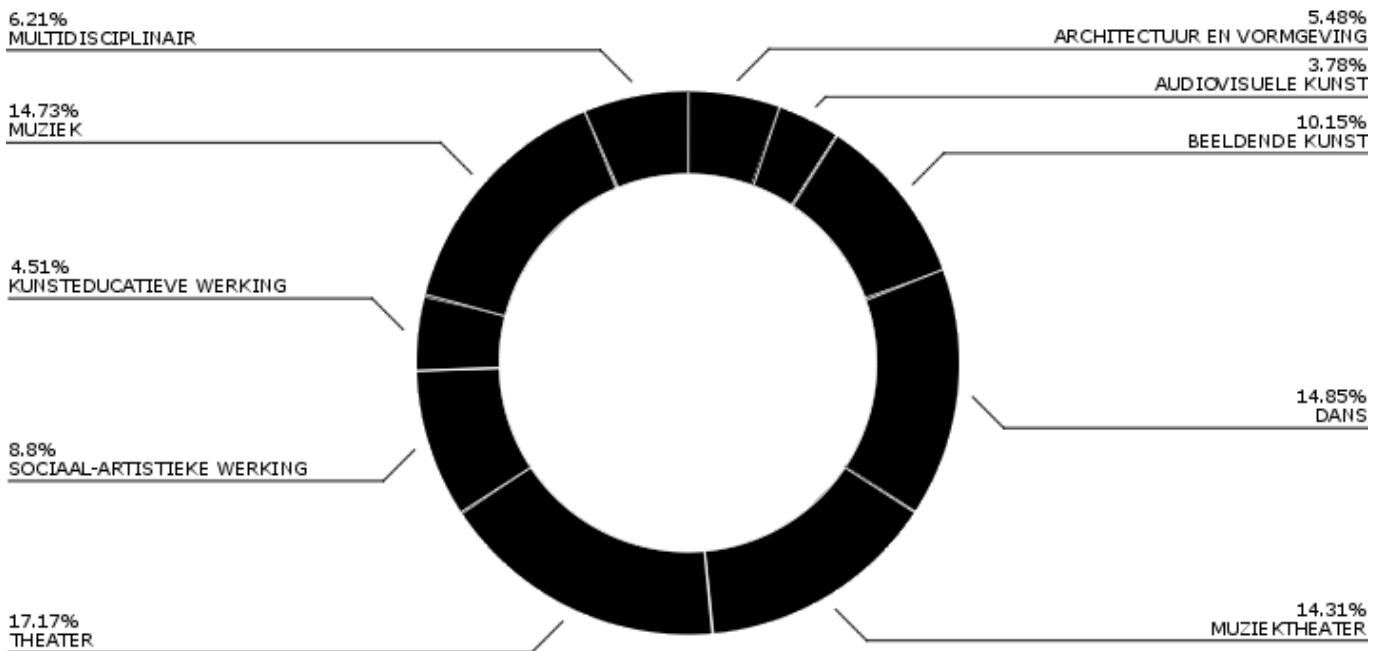
Ook een **mengvorm** van bovenstaande disciplines kan voor een projectsubsidie in aanmerking komen.

Kunstenorganisaties die gesubsidieerd worden voor het geheel van hun werking voor een bedrag dat **lager** is dan **300.000 euro**, kunnen bijkomend een subsidie aanvragen voor een **kunsteducatief** of **sociaal-artistisch** project. Organisaties die op meerjarige basis ondersteund worden voor een bedrag **gelijk aan** of **hoger** dan **300.000 euro**, komen niet in aanmerking voor projectsubsidies.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de projectsubsidies voor 2010 per **discipline**.

DISCIPLINE	GESUBSIDIEERD	BEDRAG IN EURO	PROCENTUELE VERHOUDING
ARCHITECTUUR EN VORMGEVING	10	101.500,00	5,48%
AUDIOVISUELE KUNST	4	70.000,00	3,78%

BEELDENDE KUNST	11	188.000,00	10,15%
DANS	6	275.000,00	14,85%
MUZIEKTHEATER	6	265.000,00	14,31%
THEATER	9	318.000,00	17,17%
SOCIAAL-ARTISTIEKE WERKING	8	163.000,00	8,80%
KUNSTEDUCATIEVE WERKING	5	83.500,00	4,51%
MUZIEK	25	272.800,00	14,73%
MULTIDISCIPLINAIR	4	115.000,00	6,21%
TOTAAL	88	1.851.800,00	100,00%

2.3.3. Ondersteuning van kunstenaars

De ondersteuning van individuele kunstenaars gebeurt voornamelijk via ontwikkelingsgerichte beurzen, projectsubsidies aan kunstenaars en creatieopdrachten. Naargelang de plaats die de kunstenaar inneemt in het culturele landschap en de projecten die hij of zij wenst te realiseren, kunnen verschillende soorten van subsidies worden aangevraagd. Zowel de reeds erkende, gevestigde kunstenaar als de nog beginnende, zoekende kunstenaar komt voor ondersteuning in aanmerking.

Ontwikkelingsgerichte beurzen. Ontwikkelingsgerichte beurzen worden toegekend aan kunstenaars aan wiens oeuvre een bijzondere kwaliteit of bijzondere mogelijkheden worden toegeschreven. Er is dus sprake van een duidelijk **verwachtingspatroon**, dat echter niet gegarandeerd is.

Van kunstenaars die een ontwikkelingsgerichte beurs ontvangen, wordt verwacht dat zij zich in hun kunstcreatie engageren, dat ze de toegekende beurs daartoe aanwenden en dat ze daarvan verslag uitbrengen. Daarom worden ontwikkelingsgerichte beurzen altijd volledig uitbetaald (mits aan de rapporteringplicht wordt voldaan). Dat is ook het geval als de verhoopte positieve oeuvre-ontwikkeling, die de reden was waarom de beurs werd toegekend, uitblijft.

Zoals de naam aangeeft, wil de **Vlaamse overheid** met deze beurzen de ontwikkeling van een oeuvre ondersteunen. Kunst komt er alleen door het risico van de creatie – een risico op creatief en op financieel vlak. Het beleid wil de mogelijkheden verbeteren om die risico's daadwerkelijk te kunnen nemen.

ONTWIKKELINGSGERICHTE BEURZEN	GESUBSIDIEERD	BEDRAG IN EURO
ARCHITECTUUR EN VORMGEVING	3	21.500,00
AUDIOVISUELE KUNST	1	7.000,00
BEELDENDE KUNST	42	367.000,00
DANS	10	106.500,00
MUZIEKTHEATER	6	54.600,00
THEATER	16	171.686,63
MUZIEK	4	16.500,00
TOTAAL	82	744.786,63

Projectsubsidies aan kunstenaars. Projectsubsidies aan kunstenaars worden toegekend om de realisatie van een specifiek project te ondersteunen. Het kan gaan om de presentatie van een oeuvre, de reflectie betreffende een oeuvre, of de productie van een specifiek werk. Een dergelijke subsidie beoogt een **concreet resultaat** (een tentoonstelling, de realisatie van een kunstwerk of muziekstuk, een uitvoering, een betere reflectieve omkadering van het oeuvre van de kunstenaar, de integratie van een kunstwerk in de openbare ruimte).

Anders dan bij een ontwikkelingsgerichte beurs, moet de aanvraag voor een projectsubsidie aan kunstenaars vergezeld gaan van een ontwerpbudget. De plannen en kosten voor het project zijn op het moment van de aanvraag immers al voldoende concreet. Projectsubsidies aan kunstenaars moeten zowel inhoudelijk verantwoord worden (inhoudelijk verslag) als financieel, via een gestaafd overzicht van inkomsten en uitgaven.

Ontwikkelingsgerichte beurzen en projectsubsidies aan kunstenaars worden in principe verleend en uitbetaald aan de kunstenaar. De Vlaamse Regering kan evenwel in bepaalde gevallen besluiten dat die subsidies, geheel of ten dele, niet aan de kunstenaar zelf worden uitbetaald, maar aan een door de kunstenaar aan te duiden rechtspersoon of feitelijke vereniging.

PROJECTSUBSIDIES AAN KUNSTENAARS	GESUBSIDIEERD	BEDRAG IN EURO
ARCHITECTUUR EN VORMGEVING	5	65.145,00
AUDIOVISUELE KUNST	8	132.370,84
BEELDENDE KUNST	10	147.700,00
DANS	5	112.000,00
MUZIEKTHEATER	2	27.461,61
THEATER	10	125.500,00
SOCIAAL-ARTISTIEK	1	25.000,00
MUZIEK	1	5.000,00
MULTIDISCIPLINAIR	2	22.000,00
TOTAAL	44	662.177,45

Creatieopdrachten. Creatieopdrachten worden toegekend aan de opdrachtgever, ter ondersteuning van de creatie en presentatie van nieuwe werken binnen het veld van de beeldende kunst, de muziek en de podiumkunsten.

De creatieopdracht moet publiek getoond of uitgevoerd worden binnen een bepaalde termijn. De **opdrachtgevers** sluiten een contract af met de **kunstenaar** die de creatie zal uitvoeren. Hoewel de creatieopdrachten worden toegekend aan de opdrachtgevers, komt deze subsidievorm de scheppende kunstenaars ten goede. De grote meerderheid van de opdrachten zijn **compositieopdrachten**. Dat heeft vooral te maken met het feit dat deze subsidievorm ook binnen het vroegere Muziekdecreet al frequent werd gebruikt.

DISCIPLINE	GESUBSIDIEERD	BEDRAG IN EURO
BEELDENDE KUNST	1	7.000,00
MUZIEKTHEATER	1	2.500,00

THEATER	8	33.240,38
MUZIEK	84	150.260,00
TOTAAL	94	193.000,38

2.4. Multidisciplinaire Kunstencentra, Werkplaatsen en Festivals

Kunstencentra en werkplaatsen vinden we anno 2010 in **alle sectoren** van het kunstenveld. Ze kunnen zich als **monodisciplinair** dan wel als multidisciplinair profileren. Kunstencentra en werkplaatsen bieden een platform aan diverse disciplines of bekleden een laboratoriumfunctie op het kruispunt van verschillende disciplines. Werkplaatsen kunnen kunstenaars op logistiek en zakelijk vlak ondersteunen en hierdoor de overheadkosten beperkt houden. De hoeveelheid middelen die naar deze werkvormen vloeit, kende het afgelopen decennium een enorme stijging, onder meer doordat zoveel verschillende disciplines actief werden binnen deze werkvorm.

Als gevolg van de wijziging van het **Kunstendecreet** veranderde ook de **besluitvorming**: de beoordelingscommissies kregen nu toezicht over het geheel van hun respectieve velden (theater, dans, ...), ongeacht de werkvormen. Voor de organisaties betekende dit dat zij in het najaar van 2008 hun aanvraag voor de periode 2010-2012 dienden te richten aan ofwel de beoordelingscommissie **multidisciplinaire kunstencentra, werkplaatsen en festivals**, ofwel de beoordelingscommissie van het **veld waarin de organisatie zich situeert**. Met andere woorden: aan het einde van 2009 hield ook het *veld kunstencentra en werkplaatsen* op te bestaan.

Festivals zijn een werkvorm met een heel specifiek karakter. Een festival is per definitie beperkt in de tijd en moet daarom op korte tijd een statement maken over een inhoudelijk concept, een bepaalde discipline en/of een bepaalde kunstvorm. Net hierdoor kan het een bijzondere dynamiek ontwikkelen naar de andere disciplines of werkvormen in het kunstenlandschap. Een festival kan door zijn gecondenseerde vorm producties presenteren én creëren die in het reguliere circuit moeilijk haalbaar zijn. Door zijn gebalde vorm kan een festival een bijzondere aandacht genereren in de media en meer impact hebben. Doorheen de jaren is gebleken dat deze werkvorm binnen diverse disciplines tot zeer succesvolle initiatieven heeft geleid. Bovendien heeft, naast de vele monodisciplinaire festivals, een aantal kwalitatief hoogstaande multidisciplinaire festivals een plaats veroverd in het kunstenlandschap.

Vanwege de hoge **participatiegraad** vormen festivals een cruciale factor binnen het cultuurbeleid. De toename van het aantal festivals in Vlaanderen is groot. Vlaanderen is uitgegroeid tot zowat de rijkste festivalregio van Europa. Binnen het **Kunstendecreet** worden alleen festivals meegenomen die een regio-overschrijdend karakter hebben en/of een specifieke niche bespelen. De grote publieksfestivals vallen buiten het kader van het **Kunstendecreet**. Initiatieven die bijzondere doelgroepen faciliteren binnen de context van de grote festivals, kunnen wel nog worden gesteund via het **Participatiedecreet**.

2.4.1. Meerjarige werkingssubsidies

Op 24 april 2009 besliste de **Vlaamse Regering** over de werkingssubsidies voor de periode 2010-2012. Vanaf 1 januari 2010 worden er 19 multidisciplinaire kunstencentra (bedrag beslissing: 15.115.000 euro), 13 multidisciplinaire werkplaatsen (bedrag beslissing: 2.130.000 euro) en 7 multidisciplinaire festivals (bedrag beslissing: 2.730.000 euro) op meerjarige basis ondersteund (totaalbedrag beslissing: 19.975.000 euro).

Door budgettaire beperkingen lagen de effectief uitbetaalde bedragen in 2010 lager dan oorspronkelijk voorzien bij de beslissing. Concreet werd 14.734.253,15 euro toegekend aan de kunstencentra, 2.076.345,30 euro aan de werkplaatsen, en 2.661.231,30 euro aan de festivals, samen goed voor een totaalbedrag van 19.471.829,75 euro.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	SUBSIDIEPERIODE	BEDRAG IN EURO
90	ANTWERPEN	FESTIVAL	2010-2012	126.725,30
ANTWERPEN OPEN/ZOMER VAN ANTWERPEN	ANTWERPEN	FESTIVAL	2010-2012	506.901,20
FESTIVALITIS	ANTWERPEN	FESTIVAL	2010-2012	97.481,00
INTERNATIONAAL FILMFESTIVAL VAN VLAANDEREN	GENT	FESTIVAL	2010-2012	604.382,20
	BRUSSEL	FESTIVAL	2010-2012	1.013.802,40

TARTART	LEFFINGE	FESTIVAL	2010-2012	243.702,50
YOUNG ARAB THEATRE FUND	BRUSSEL	FESTIVAL	2010-2012	68.236,70
ARGOS	BRUSSEL	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	614.130,30
BEHOUD DE BEGEERTE	ANTWERPEN	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	341.183,50
BEURSSCHOUWBURG	BRUSSEL	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	916.321,40
BUDA KUNSTENCENTRUM	KORTRIJK	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	877.329,00
DE WERF	BRUGGE	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	974.810,00
KAATHEATER	BRUSSEL	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	1.608.436,50
KUNSTENCENTRUM BELGIE	HASSELT	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	438.664,50
KUNSTENCENTRUM NONA	MECHELEN	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	633.626,50
KUNSTENCENTRUM VOORUIT	GENT	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	2.056.849,10
MONTY	ANTWERPEN	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	633.626,50
MOUSSEM	BORGERHOUT	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	243.702,50
RATAPLAN	BORGERHOUT	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	409.420,20
RECYCLART	BRUSSEL	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	73.110,75
STUK KUNSTENCENTRUM	LEUVEN	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	1.608.436,50
VICTORIANIEUWPOORT	GENT	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	1.306.245,40
VILLANELLA	ANTWERPEN	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	536.145,50
VRIJSTAAT O. (WERKPLAATS EXIL)	OOSTENDE	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	380.175,90
	ANTWERPEN	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	974.810,00
Z33	HASSELT	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	107.229,10
CARAVAN PRODUCTIONS	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	97.481,00
CONSTANT	SINT-GILLIS	WERKPLAATS	2010-2012	131.599,35
DE PIANOFABRIEK KUNSTENWERKPLAATS	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	209.584,15
FOAM	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	126.725,30
LES BAINS::CONNECTIVE	VORST	WERKPLAATS	2010-2012	102.355,05
MARGARITA PRODUCTION	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	185.213,90
MOKUM	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	68.236,70
NADINE	ELSENE	WERKPLAATS	2010-2012	272.946,80
PASSA PORTA	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	121.851,25
Q-02	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	136.473,40
SCHELD'APEN	ANTWERPEN	WERKPLAATS	2010-2012	68.236,70
TIME FESTIVAL	GENT	WERKPLAATS	2010-2012	214.458,20
WP ZIMMER	ANTWERPEN	WERKPLAATS	2010-2012	341.183,50
TOTAAL				19.471.829,75

2.4.2. Projectsubsidies aan organisaties

Voor aanvragers van een projectsubsidie werd voor 2010 de mogelijkheid voorzien om een project als *mengvorm* in te dienen, waar zij zich voordien moesten bekennen tot één van de in het **Kunstendecreet** gedefinieerde sectoren. De projecten mengvorm werden inhoudelijk beoordeeld door de beoordelingscommissie multidisciplinaire kunstencentra, werkplaatsen en festivals. Voor 2010 werden 27 aanvraagdossiers ingediend. Hiervan werden er 4 gehonoreerd voor een totaalbedrag van 115.000 euro.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	PERIODE	TITEL PROJECT	BEDRAG IN EURO
------	----------	----------	---------	---------------	----------------

CENTER FOR CONTEMPORARY NON-OBJECTIVE ART (CCNOA)	BRUSSEL	ORGANISATIE	1STE RONDE	WITH YOUR EYES ONLY?	30.000,00
BÂTARD FESTIVAL BRUSSELS	BRUSSEL	FESTIVAL	2DE RONDE	BATARD FESTIVAL 2010	55.000,00
FIEBRE	ANTWERPEN	FESTIVAL	2DE RONDE	MESTIZO ARTS FESTIVAL	20.000,00
SARMA	SCHAARBEEK	ORGANISATIE	2DE RONDE	ORAL SITE	10.000,00
TOTAAL					115.000,00

2.4.3. Kunstenaars

Ontwikkelingsgerichte beurzen. Voor 2010 werden er 5 aanvragen voor een ontwikkelingsgerichte beurs ingediend. Daarvan werden er **geen** gehonoreerd.

Projectsubsidies aan kunstenaars. Voor 2010 werden er 6 aanvragen ingediend. Hiervan werden er 2 gehonoreerd voor een totaalbedrag van 22.000 euro.

KUNSTENAAR	PERIODE	PROJECT	BEDRAG IN EURO
DE WILDE FREDERIK	2DE RONDE	UMWELT VIRUTOPIA	10.000,00
HAFKENSCHIED NIKO	3DE RONDE	PUES ENTONCES ... NO/IN THAT CASE ... RATHER NOT	12.000,00
TOTAAL			22.000,00

2.5. Theater

2.5.1. Meerjarige werkingsubsidies

Op 24 april 2009 besliste de **Vlaamse Regering** om 44 organisaties voor *Nederlandstalige dramatische kunst*, 2 festivals voor *Nederlandstalige dramatische kunst* en 1 werkplaats voor *Nederlandstalige dramatische kunst* te subsidiëren voor de periode 2010-2012. In 2010 kregen de 44 meerjarig ondersteunde organisaties voor *Nederlandstalige dramatische kunst* subsidies voor een totaalbedrag van 25.549.770,10 euro, dit is 214.458,20 euro minder dan de 25.764.228,30 euro die aanvankelijk was voorzien.

De **Vlaamse Regering** besliste op 9 juli 2010 immers om de subsidiëring van **Raamtheater vzw/BAFF** definitief stop te zetten, waardoor de tweede schijf en het saldo van 2010 niet meer uitbetaald zijn. **Raamtheater vzw** diende naar aanleiding van een nieuwe bewindsploeg op 11 mei 2010 een nieuw actieplan in. Dit nieuwe actieplan moest het actieplan dat de organisatie reeds had ingediend in functie van de op 24 april 2009 door de **Vlaamse Regering** toegekende subsidie, vervangen. Omdat het nieuwe actieplan echter niet was opgesteld in functie van die beslissing van de **Vlaamse Regering** en fundamenteel afweek van het oorspronkelijke en goedgekeurde meerjarig beleidsplan en actieplan 2010, was de **Vlaamse Regering** van oordeel dat de stopzetting van de subsidiëring verantwoord was.

De **2 festivals** ontvingen subsidies voor een totaalbedrag van 268.072,75 euro, **de theatermaker** vzw ontving als enige meerjarig gesubsidieerde **werkplaats voor Nederlandstalige dramatische kunst** een subsidie van 116.977,20 euro.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	SUBSIDIEPERIODE	BEDRAG IN EURO
HET THEATERFESTIVAL VLAANDEREN	ANTWERPEN	FESTIVAL	2010-2012	170.591,75
INTERNATIONAAL MIMESQUARE FESTIVAL	BORGERHOUT	FESTIVAL	2010-2012	97.481,00
4HOOG PRODUCTIEHUIS	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	233.954,40
ABATTOIR FERMÉ	MECHELEN	ORGANISATIE	2010-2012	263.198,70
BAD VAN MARIE	BORGERHOUT	ORGANISATIE	2010-2012	165.717,70
BERLIN	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	165.717,70
BRONKS JEUGDTHEATER	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	1.072.291,00
COMP.MARIUS	HOBOKEN	ORGANISATIE	2010-2012	341.183,50
COMPAGNIE CECILIA	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	399.672,10
COMPAGNIE DE KOE	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	341.183,50
CREW	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	243.702,50
DE MAAN FIGURENTHEATER MECHELEN	MECHELEN	ORGANISATIE	2010-2012	243.702,50
DE PARADE	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	165.717,70
DE ROOVERS SPELEN	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	463.034,75
DE TIJD	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	682.367,00
ENSEMBLE LEPORELLO	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	389.924,00
FABULEUS	LEUVEN	ORGANISATIE	2010-2012	321.687,30
FROE FROE	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	409.420,20
HET GEVOLG	TURNHOUT	ORGANISATIE	2010-2012	389.924,00
HET TONEELHUIS	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	2.924.430,00
HETPALEIS	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	1.121.031,50
KONINKLIJKE VLAAMSE SCHOUWBURG	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	2.437.025,00
KOPERGIETERY	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	1.072.291,00
KUNST IS MODDER (TONEELGROEP CEREMONIA)	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	331.435,40

LAIKA	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	696.989,15
LAZARUS	SINT-NIKLAAS	ORGANISATIE	2010-2012	165.717,70
LUXEMBURG	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	253.450,60
MARTHA!TENTATIEF	BORGERHOUT	ORGANISATIE	2010-2012	253.450,60
NEEDCOMPANY	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	877.329,00
NTGENT	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	2.290.803,50
NUNC	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	121.851,25
ONTROEREND GOED	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	214.458,20
RAAMTHEATER	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	175.465,80
SKAGEN	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	263.198,70
STAN	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	721.359,40
STUDIO ORKA	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	165.717,70
T ARSENAAL	MECHELEN	ORGANISATIE	2010-2012	1.023.550,50
THEATER AAN DE STROOM	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	389.924,00
THEATER ANTIGONE	KORTRIJK	ORGANISATIE	2010-2012	809.092,30
THEATER MALPERTUIS	TIELT	ORGANISATIE	2010-2012	614.130,30
THEATER ZUIDPOOL - RVT	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	438.664,50
THEATERMAKERSGROEP DE QUEESTE	HASSELT	ORGANISATIE	2010-2012	268.072,75
TRISTERO	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	165.717,70
TROUBLEYN/JAN FABRE	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	1.023.550,50
ULTIMA THULE	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	219.332,25
UNION SUSPECTE	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	219.332,25
DETHEATERMAKER	ANTWERPEN	WERKPLAATS	2010-2012	116.977,20
TOTAAL				25.934.820,05

2.5.2. Projectsubsidies aan organisaties

In 2010 waren er voor het eerst **2 indiendata**: voor projecten die startten in de eerste helft van 2010 en voor projecten die startten in de tweede helft.

Opvallend was dat het invoeren van **twee aanvraagrondes** geen vermeerdering van het totale aantal aanvragen tot gevolg had. Voor de eerste projectenronde waren er 19 en voor de tweede ronde 16 aanvragen. In totaal werden voor 2010 dus 35 aanvragen ingediend terwijl dat er in 2009 nog 42 waren.

Slechts 9 van de 35 projectaanvragen werden gesubsidieerd voor een totaalbedrag van 318.000 euro, een significant lager bedrag dan in 2009 toen er 695.000 euro aan 15 projectaanvragers werd toegekend. Uit zowel de artistieke als de zakelijke adviezen blijkt dat deze daling niet het gevolg was van een dalende kwaliteit van de ingediende dossiers, die net als in de vorige jaren over het algemeen erg hoog was. De enige reden was de vermindering van het beschikbare budget voor projectsubsidies, wat wellicht ook door de sector geweten was en de verklaring is voor het lagere aantal aanvraagdossiers.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	PERIODE	TITEL PROJECT	BEDRAG IN EURO
DWAMA	ANTWERPEN	ORGANISATIE	1STE RONDE	ZIELSVERWANTEN	50.000,00
JAN	ANTWERPEN	ORGANISATIE	1STE RONDE	BETTY & MORRIS	40.000,00
NIT NITHEI GARABAM	GENT	ORGANISATIE	1STE RONDE	ACTION ZOO HUMAN: HELDENDOOD VOOR DE BESCHAVING	50.000,00
TOCHT	SINT-GILLIS	ORGANISATIE	1STE RONDE	KASSANDRA	30.000,00
HET BANKET	MECHELEN	ORGANISATIE	2DE RONDE	EILAND LUCRETIA	31.000,00
NIT NITHEI GARABAM	GENT	ORGANISATIE	2DE RONDE	HELDENDOOD VOOR DE BESCHAVING -	31.000,00

SPROOKJES ENZO	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2DE RONDE	SNEEUW!	24.000,00
STRUIKEN	LEDEBERG	ORGANISATIE	2DE RONDE	BYLA NE BYLA (THERE WAS, THERE WASN'T)	40.000,00
SUPERAMAS	BRUSSEL	ORGANISATIE	2DE RONDE	YOUDREAM	22.000,00
TOTAAL					318.000,00

2.5.3. Kunstenaars

Voor deze aanvraagdossiers voorziet het Kunstendecreet jaarlijks **3 indiendata**.

Ontwikkelingsgerichte beurzen. In 2010 werden er 35 aanvragen voor een ontwikkelingsgerichte beurs ingediend. Daarvan zijn er 16 gehonoreerd voor een totaal subsidiebedrag van 171.686,63 euro.

KUNSTENAAR	PERIODE	BEDRAG IN EURO
CLAES STEFANIE	1STE RONDE	8.000,00
DE BUYSSER PIETER	1STE RONDE	15.000,00
DECORTE JAN	1STE RONDE	10.000,00
DEHOLLANDER JOHAN	1STE RONDE	8.000,00
DELNAET JURGEN	1STE RONDE	8.000,00
DEPAUW MANAH	1STE RONDE	20.000,00
GEERTS INA	1STE RONDE	12.500,00
TURBIASZ RYSZARD	1STE RONDE	8.000,00
VAN HEMELRIJCK PAT	1STE RONDE	20.000,00
VAN LANGENDONCK GRETA	1STE RONDE	12.500,00
VINKS SIGRID	1STE RONDE	10.000,00
BROODS NATALI	2DE RONDE	8.000,00
DE PROOST KRISTIEN	2DE RONDE	7.000,00
VERVLOESSEM GOSIE	2DE RONDE	8.686,63
BOULOGNE MARIJS	3DE RONDE	8.000,00
VAN AERSCHOT CHRISTINA	3DE RONDE	8.000,00
TOTAAL		171.686,63

Projectsubsidies aan kunstenaars. In 2010 werden er 12 aanvragen ingediend. Hiervan werden er 10 gehonoreerd voor een totaalbedrag van 125.500 euro.

KUNSTENAAR	PERIODE	PROJECT	BEDRAG IN EURO
DREYER KATHARINA	1STE RONDE	UEBERFLIEGER	13.000,00
ALBERTS MICHIEL	2DE RONDE	PROJECTBEURS MEI-AUGUSTUS	5.000,00
BELLINCK THOMAS	2DE RONDE	A STATEMENT WITH A GUN	25.000,00
D'HOORE EWOUT	2DE RONDE	A PETIT FEU	10.000,00
VANDEBUSSCHE LEENTJE	2DE RONDE	ALLES OP ALLES	10.000,00
VANDENDRIESSCHE KURT	2DE RONDE	COLLAPSUS	10.000,00
VERHEYDEN CHRISTINE	2DE RONDE	RUST, EEN CONFRONTATIE MET JE EIGEN STERFELIJKHEID	7.500,00
WIJS CAROLIEN	2DE RONDE	F=MA	10.000,00
EYCKERMAN WANDA	3DE RONDE	MR & MRS MURPHY	15.000,00

VISSERS GREET	3DE RONDE	CLASH	20.000,00
TOTAAL			125.500,00

Creatieopdrachten. Er werden in 2010 12 aanvragen voor schrijfoopdrachten aan toneelauteurs ingediend waarvan er 8 werden gehonoreerd voor een totaalbedrag van 33.240,38 euro.

KUNSTENAAR	OPDRACHTGEVER	OPDRACHTWERK	BEDRAG IN EURO
PETIT JOHAN	MARTHA!TENTATIEF	DE GROENSTRAAT'	6.000,00
PETIT JOHAN	MARTHA!TENTATIEF	BANG'	3.000,00
REYNIERS JOHAN	DE PARADE	LAATSTE LIEFDE'	8.000,00
VAN CAMP CHRIS	UNION SUSPECTE	BACK TO SCHOOL'	2.500,00
VAN DE WIJDEVEN HERMAN	BARRE WELDAAD	NARCISSUS', EEN WREED LIEFDESSPROOKJE VOOR 12+, THEATER-DANS-MUZIEK.	4.000,00
VANDECASTEELE JOOST	UNION SUSPECTE	BACK TO SCHOOL'	2.500,00
VANDENBEMPT PETER	TRISTERO	THE SEARCH PROJECT'	4.740,38
VERHELST PETER	CREATIVE WORKERS - CREATIEVE WERKERS	IMMERCITY'	2.500,00
TOTAAL			33.240,38

2.6. Dans

Ter voorbereiding van de volgende structurele **subsidieronde 2013-2016** brengt de beoordelingscommissie dans werkbezoeken aan alle dansorganisaties die momenteel een werkingssubsidie ontvangen. In 2010 waren dat:

- Soit
- deepblue
- Ultima Vez
- Peeping Tom
- Kunst/Werk
- Eastman
- Danscentrum Jette.

Tijdens deze gesprekken kregen de gezelschappen de gelegenheid om **feedback** te geven over de advisering door de commissie voor de subsidieperiode 2010-2012, werd van gedachten gewisseld over de implementering van het **beleidsplan** 2010-2012 en kwam ook de toekomstige **werking** van de organisaties aan bod.

2.6.1. Meerjarige werkingssubsidies

Binnen de danssector worden 11 **organisaties** voor dans en 2 **werkplaatsen** voor dans ondersteund in de periode 1 januari 2010 tot en met 31 december 2012. Samen ontvingen zij in 2010 subsidies ten bedrage van 6.584.841,55 euro. Tegenover de vorige subsidieperiode is het aantal gesubsidieerde organisaties gestegen van 9 naar 13.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	SUBSIDIEPERIODE	BEDRAG IN EURO
A TWO DOGS COMPANY	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	243.702,50
DAMAGED GOODS	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	682.367,00
DEEPBLUE	SINT-JANS-MOLENBEEK	ORGANISATIE	2010-2012	243.702,50
EASTMAN	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	604.382,20
KOBALT WORKS	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	116.977,20
KUNST/WERK	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	233.954,40
LES BALLETS C. DE LA B.	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	974.810,00
PEEPING TOM	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	238.828,45
ROSAS	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	1.564.570,05
SOIT	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	233.954,40
ULTIMA VEZ	SINT-JANS-MOLENBEEK	ORGANISATIE	2010-2012	1.013.802,40
BRUSSELSE WERKPLAATS VOOR PODIUMKUNSTEN	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	287.568,95
DANSCENTRUM JETTE	JETTE	WERKPLAATS	2010-2012	146.221,50
TOTAAL				6.584.841,55

2.6.2. Projectsubsidies aan organisaties

Voor de eerste ronde waren er 14 aanvragen, voor de tweede ronde 9. In elke ronde werden 3 projecten gehonoreerd. In de eerste ronde werd 160.000 euro toegekend aan de drie gehonoreerde projecten. In de tweede ronde 115.000 euro.

Er werden in totaal dus 23 aanvragen voor een projectsubsidie ingediend. Daarvan werden er 6 gehonoreerd met

een subsidie voor een totaalbedrag van 275.000 euro. Voor het eerst waren er 2 **projectrondes**. Dit heeft echter niet geleid tot meer aanvragen. Ter vergelijking: in 2009 waren er 43 aanvragen.

Zowel het aantal gesubsidieerde projecten als het totale subsidiebedrag lag in 2010 heel wat lager dan in 2009, toen er nog 13 projecten gesubsidieerd werden voor een totaal bedrag van 680.000 euro.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	PERIODE	TITEL PROJECT	BEDRAG IN EURO
CULTUURCENTRUM HASSELT	HASSELT	FESTIVAL	1STE RONDE	KROKUSFESTIVAL 2011	45.000,00
ACTION SCÉNIQUE	ANTWERPEN	ORGANISATIE	1STE RONDE	TRES SCHRIPTURAE	55.000,00
ZOO /THOMAS HAUERT	BRUSSEL	ORGANISATIE	1STE RONDE	CREATIE 2010	60.000,00
ACTION SCÉNIQUE	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2DE RONDE	KUNST DER FUGE	10.000,00
GOOD MOVE	BRUSSEL	ORGANISATIE	2DE RONDE	THE NEWEST AGE	55.000,00
WARD/WARD	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2DE RONDE	Q61	50.000,00
TOTAAL					275.000,00

2.6.3. Kunstenaars

1ste ronde:

- Ontwikkelingsgerichte beurzen: 10 aanvragen - toegekend: 58.000 euro (5 kunstenaars)
- Projectsubsidies aan kunstenaars: 2 aanvragen – toegekend: 33.500 euro (1 kunstenaar)

2de ronde:

- Ontwikkelingsgerichte beurzen: 7 aanvragen - toegekend: 16.000 euro (2 kunstenaars)
- Projectsubsidies aan kunstenaars: 4 aanvragen - toegekend: 15.000 euro (1 kunstenaar)

3de ronde:

- Ontwikkelingsgerichte beurzen: 12 aanvragen - toegekend : 32.500 euro (3 kunstenaars)
- Projectsubsidies aan kunstenaars: 6 aanvragen - toegekend: 63.500 euro (3 kunstenaars)

Er werden in totaal 29 aanvragen voor een ontwikkelingsgerichte beurs en 12 aanvragen voor een projectsubsidie aan kunstenaars ingediend. 10 artiesten ontvingen een ontwikkelingsgerichte beurs voor een totaal van 106.500 euro en 5 artiesten ontvingen een projectsubsidie aan kunstenaars voor een totaalbedrag van 112.000 euro.

Het aantal aanvragen is vergelijkbaar met 2009 maar toen was er slechts één aanvraagronde. Het aantal gehonoreerde artiesten ligt met 15 tegenover 25 echter een stuk lager. Wel is het totale subsidiebedrag van 2010 vergelijkbaar met dat van 2009. De in 2010 toegekende bedragen zijn hoger als gevolg van het feit dat de begroting van de projectaanvragen doorgaans hoger was dan in 2009, toen er nog 7 artiesten gehonoreerd werden voor een bedrag van 41.500 euro. Deze evolutie wijst erop dat het verschil tussen de projectaanvragen van organisaties en de projectaanvragen van individuele kunstenaars veel kleiner is geworden.

Ontwikkelingsgerichte beurzen

KUNSTENAAR	PERIODE	BEDRAG IN EURO
BAUER ELEANOR	1STE RONDE	8.000,00
DEHAES UGO	1STE RONDE	12.000,00

GAMBIER NADA	1STE RONDE	6.000,00
HAUERT THOMAS	1STE RONDE	20.000,00
PEETERS JEROEN	1STE RONDE	12.000,00
DUNOYER VINCENT	2DE RONDE	8.500,00
VAN DEN MEERSSCHAUT HELMUT	2DE RONDE	7.500,00
BERGÉ DAVID	3DE RONDE	5.000,00
FREEMAN DAVIS	3DE RONDE	17.500,00
MANENTE SARA	3DE RONDE	10.000,00
TOTAAL		106.500,00

Projectsubsidies aan kunstenaars

KUNSTENAAR	PERIODE	PROJECT	BEDRAG IN EURO
ZINS-BROWNE ANDROS	1STE RONDE	THE HOST	33.500,00
PINOY AREND	2DE RONDE	AFWIJKEN/LIJKEN	15.000,00
D'HAESE CAROLINE	3DE RONDE	VELLEN	25.000,00
MARINUS TUUR	3DE RONDE	STUDIUM	25.000,00
QUESADA ALBERT	3DE RONDE	CREATIE VAN DE PERFORMANCE TRILOGY	13.500,00
TOTAAL			112.000,00

2.7. Muziektheater

De waaier van muziektheatrale **genres** in het verleden en heden was en is nog steeds uitermate breed. Hoewel muziektheater als discipline aanzienlijk kleiner is dan het theater, is er een grote groei in middelen gerealiseerd. Deze is niet alleen het gevolg van de groei van de werkingen van de grotere spelers zoals **Transparant** en **LOD** maar ook van de toename van het aantal organisaties dat op meerjarige basis gesubsidieerd wordt. Daarbij werd er binnen het muziektheater steeds voor gekozen om, in plaats van vergelijkbare types van organisaties, te subsidiëren in functie van het bovenvermelde brede spectrum aan organisaties.

Een opvallende nieuwkomer voor de periode 2010-2012 is **Musical van Vlaanderen**. De bekendmaking dat het genre musical voortaan ook in het kader van het Kunstendecreet in aanmerking genomen zou worden voor subsidiëring, leidde tot een verhoogd aantal aanvragen van organisaties gespecialiseerd in dit genre.

2.7.1. Meerjarige werkingssubsidies

15 organisaties dienden een aanvraag in voor een ondersteuning op meerjarige basis voor de periode 2010-2012. Hierover werd in april 2009 een beslissing genomen, waarbij aan 10 organisaties een subsidie is toegekend voor een totaalbedrag van 6.535.000 euro. Samen kregen zij in 2010, als gevolg van besparingsmaatregelen, effectief 6.370.383,35 euro. Dit is bijna een verdubbeling t.o.v. 2009 (met 3.584.786,15 euro aan subsidies), een verhoging die grotendeels te wijten is aan het subsidiebedrag voor **Musical van Vlaanderen**.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	SUBSIDIEPERIODE	BEDRAG IN EURO
ALDEN BIESEN ZOMEROPERA	RIJKHOVEN-BILZEN	FESTIVAL	2010-2012	116.977,20
BRAAKLAND/ZHEBILDING	KESSEL-LO	ORGANISATIE	2010-2012	287.568,95
COMPAGNIE KAIET!	BORGERHOUT	ORGANISATIE	2010-2012	146.221,50
LOD	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	974.810,00
MUSICAL VAN VLAANDEREN	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	2.388.284,50
MUZIEKTHEATER TRANSPARANT	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	984.558,10
PANTALONE	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	331.435,40
SERVICE TO OTHERS	HASSELT	ORGANISATIE	2010-2012	389.924,00
THEATER DE SPIEGEL	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	272.946,80
WALPURGIS	MORTSEL	ORGANISATIE	2010-2012	477.656,90
TOTAAL				6.370.383,35

2.7.2. Projectsubsidies aan organisaties

Voor 2010 werden er 26 aanvragen voor projecten muziektheater ingediend. 6 daarvan werden gehonoreerd voor een totaalbedrag van 265.000 euro.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	PERIODE	TITEL PROJECT	BEDRAG IN EURO
2FABRIEKEN	DEURNE	ORGANISATIE	1STE RONDE	TUNING PEOPLE#4:Y VOD/ROBOT	35.000,00
SCHEMERING	ANTWERPEN	ORGANISATIE	1STE RONDE	HARLEKIN	50.000,00
THEATER TOL	BORGERHOUT	ORGANISATIE	1STE RONDE	LUZ	45.000,00
VAN ZILVERPAPIER EN SPIEGELTJES	GENT	ORGANISATIE	1STE RONDE	REMEMBER WHY	30.000,00
BALKIN PRODUCTIES	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2DE RONDE	LUDWIG (WERKTITEL)	70.000,00
DE KOLONIE MT	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2DE RONDE	REIS	35.000,00

TOTAAL	265.000,00
---------------	-------------------

2.7.3. Kunstenaars

Ontwikkelingsgerichte beurzen. Voor 2010 werden 6 aanvragen voor een ontwikkelingsgerichte beurs ingediend. 6 kunstenaars ontvingen een beurs voor in totaal 54.600 euro.

KUNSTENAAR	PERIODE	BEDRAG IN EURO
MOESEN SIMONNE	1STE RONDE	20.000,00
PETRICK CAROLINE	1STE RONDE	10.000,00
ROOBROECK ELS	2DE RONDE	1.600,00
STUBBE HAN	2DE RONDE	5.000,00
VANDEBUSSCHE JORRE	2DE RONDE	9.000,00
DENEER WANNES	3DE RONDE	9.000,00
TOTAAL		54.600,00

Projectsubsidies aan kunstenaars. Voor 2010 werden er 5 aanvragen voor een projectsubsidie door kunstenaars ingediend binnen de sector muziektheater. 2 theatermakers kregen een projectsubsidie voor in totaal 27.461,61 euro.

KUNSTENAAR	PERIODE	PROJECT	BEDRAG IN EURO
HELSEN SANDERIJN	1STE RONDE	STEMMEN IN HET BOS	18.561,61
VERTONGEN SARA	1STE RONDE	NAAST	8.900,00
TOTAAL			27.461,61

Creatieopdrachten. Binnen de muziektheatersector kunnen subsidies worden aangevraagd zowel voor het schrijven van de tekst als voor de compositie van de muziek van een stuk. In 2010 werd er 1 compositieopdracht aangevraagd en gehonoreerd en dit voor een bedrag van 2500 euro.

KUNSTENAAR	OPDRACHTGEVER	OPDRACHTWERK	BEDRAG IN EURO
JOCHEMS JO	THEATER DE SPIEGEL	SONGS ON THE MAHABHARATA'	2.500,00
TOTAAL			2.500,00

2.8. Muziek

Bij de start van vroegere meerjarige periodes was er telkens een **instroom** van nieuwe organisaties (van 55 in 1999 tot 84 in 2007 en nog uitgebreid tot 85 in 2008), zodat de sector zich verder kon professionaliseren. Voor de huidige meerjarige periode is er echter een **stabilisering** merkbaar. Er vielen enkele organisaties af en er kwamen enkele andere bij, maar het uiteindelijke resultaat is dat het aantal meerjarig gesubsidieerde muziekorganisaties hetzelfde gebleven is als in de periode daarvoor. Er zijn momenteel 79 meerjarig gesubsidieerde muziekorganisaties, maar als men daar de organisaties **kunsteducatie** die zich op muziek focussen, bijrekent, komt dit aantal weer op 85.

De toename van meerjarige subsidies ging echter ten koste van de beschikbare **middelen voor projectsubsidies**. In 2010 daalde bovendien het aantal **aanvragen** voor **creatieopdrachten** en **opnameprojecten** door de budgettaire beperkingen en het invoeren van verplichte indiendata voor opnameprojecten. Beurzen en projectsubsidies aan kunstenaars uit de muzieksector bleven ook in het vijfde jaar van de uitvoering van het Kunstendecreet relatief weinig gebruikt. Dit is voornamelijk te verklaren door het feit dat muziek bij uitstek een **groepsgebeuren** is. De meeste aanvragen voor projectmatige ondersteuning worden dan ook door organisaties ingediend.

In het voorbije decennium heeft de overheid geïnvesteerd in de verbetering van de randvoorwaarden en de omkadering voor **jonge muzikanten** en **groepen**. **Muziekclubs** bieden aan jonge muzikanten professionele podia waardoor zij zich professioneel kunnen ontwikkelen. Door een doordachte spreiding van door de overheid ondersteunde muziekclubs, wordt heel Vlaanderen bereikt. **Managementbureaus** die muziekgroepen en muzikanten begeleiden in hun ontwikkeling, kunnen vanaf 2005 op projectmatige basis en vanaf 2007 ook meerjarig subsidies aanvragen.

De subsidiekanalen die in dit hoofdstuk worden vermeld, zijn echter niet de enige waarmee de muzieksector wordt ondersteund. Ook de tussenkomsten in internationale **reis- en verblijfskosten** zijn een uitstekend middel om deze sector te ondersteunen omdat dit de bereikbaarheid van buitenlandse podia verhoogt. Nogal wat **multidisciplinaire kunstencentra** hebben een belangrijk muziekluk. Ook binnen de sector **kunsteducatie** neemt muziek een voorname plaats in.

2.8.1. Meerjarige werkingssubsidies

Binnen het Kunstendecreet was 2010 het eerste jaar van de meerjarige subsidieperiode 2010-2012. Voor de muzieksector is dit de tweede meerjarige periode sinds de inwerkingtreding van het Kunstendecreet.

In de loop van 2009 besliste de Vlaamse Regering om voor deze periode meerjarige werkingssubsidies toe te kennen aan 79 organisaties uit de muzieksector:

- 28 muziekensembles (totaalbedrag beslissing: 8.545.000 euro),
- 11 concertorganisaties (totaalbedrag beslissing: 4.860.000 euro),
- 16 muziekclubs (totaalbedrag beslissing: 2.915.000 euro),
- 15 muziekfestivals (totaalbedrag beslissing: 2.792.000 euro),
- 3 monodisciplinaire kunstencentra muziek (totaalbedrag beslissing: 860.000 euro),
- 6 monodisciplinaire werkplaatsen muziek, inclusief managementbureaus voor muziekensembles (totaalbedrag beslissing: 650.000 euro).

Het totaal van de toegekende werkingssubsidies zou dus neerkomen op minstens 20.622.000 euro per jaar.

De **financiële crisis** noopte de **Vlaamse Regering** er echter toe om besparingen door te voeren. Eén van de besparingsmaatregelen was het verminderen van de bedragen van de jaarlijkse werkingssubsidies van alle meerjarig gesubsidieerde organisaties binnen het **Kunstendecreet**. Deze vermindering gebeurde evenredig: de werkingssubsidies van alle organisaties werden met hetzelfde percentage verminderd.

Hierdoor kregen de 79 meerjarig gesubsidieerde muziekorganisaties binnen de sector muziek in 2010 uiteindelijk

subsidies voor een totaal van 20.102.531,82 euro toegekend.

Inclusief de middelen voor de **Ancienne Belgique** – die als **Instelling van de Vlaamse Gemeenschap** werd erkend maar tot en met 2010 als muziekclub werd gesubsidieerd – werd er in 2010 21.104.636,50 euro aan 80 muziekorganisaties uitbetaald.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	SUBSIDIEPERIODE	BEDRAG IN EURO
AMUZ	ANTWERPEN	CONCERTORGANISATIE	2010-2012	438.664,50
CONCERTGEBOUW BRUGGE	BRUGGE	CONCERTORGANISATIE	2010-2012	2.631.987,00
DE CENTRALE/INTERCULT UREEL CENTRUM DE CENTRALE	GENT	CONCERTORGANISATIE	2010-2012	73.110,75
DE VRIENDEN VAN BROSELLA	BRUSSEL (HAREN)	CONCERTORGANISATIE	2010-2012	58.488,60
FREEMUSIC	BRUSSEL	CONCERTORGANISATIE	2010-2012	48.740,50
JAZZLAB SERIES	GENT	CONCERTORGANISATIE	2010-2012	170.591,75
KOLONIE	DILSEN-STOKKEM	CONCERTORGANISATIE	2010-2012	48.740,50
KRAAK / (K-RAA-K)	GENT	CONCERTORGANISATIE	2010-2012	146.221,50
MUZIEKCENTRUM DE BIJLOKE GENT	GENT	CONCERTORGANISATIE	2010-2012	926.069,50
STICHTING LOGOS	GENT	CONCERTORGANISATIE	2010-2012	136.473,40
VILLARTE	SINT-TRUIDEN	CONCERTORGANISATIE	2010-2012	58.488,60
ARS MUSICA	BRUSSEL	FESTIVAL	2010-2012	49.715,31
FESTIVAL TEN VREDE	DIKSMUIDE	FESTIVAL	2010-2012	102.355,05
FESTIVAL VAN VLAANDEREN - BRUGGE/MAFESTIVAL	BRUGGE	FESTIVAL	2010-2012	224.206,30
FESTIVAL VAN VLAANDEREN - GENT EN HISTORISCHE STEDEN	GENT	FESTIVAL	2010-2012	272.946,80
FESTIVAL VAN VLAANDEREN - LIMBURG	TONGEREN	FESTIVAL	2010-2012	168.642,13
FESTIVAL VAN VLAANDEREN - MECHELEN	MECHELEN	FESTIVAL	2010-2012	173.516,18
FESTIVAL VAN VLAANDEREN - VLAAMS-BRABANT	LEUVEN	FESTIVAL	2010-2012	272.946,80
FESTIVAL VAN VLAANDEREN INTERNAT. - BRUSSEL/EUROPA	BRUSSEL	FESTIVAL	2010-2012	565.389,80
FUNKY FUN PRODUCTIONS	GEEL	FESTIVAL	2010-2012	38.992,40
FESTIVAL VAN VLAANDEREN KORTRIJK (VROEGER: HAPPY NEW FESTIVAL)	KORTRIJK	FESTIVAL	2010-2012	194.962,00
JAZZ EN MUZIEK	GENT	FESTIVAL	2010-2012	292.443,00
PERSONAL MOUNTAINS (MOTIVES FESTIVAL GENK)	PEER	FESTIVAL	2010-2012	68.236,70
SFINKS ANIMATIE (SFINKS FESTIVAL)	BOECHOUT	FESTIVAL	2010-2012	116.977,20
TREFPUNT	GENT	FESTIVAL	2010-2012	92.606,95
ZONZO COMPAGNIE/FESTIVAL OORSMEER	ANTWERPEN	FESTIVAL	2010-2012	87.732,90
HET DEPOT	LEUVEN	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	155.969,60
MUZIEKODROOM	HASSELT	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	438.664,50
TRX/MUZIEKCENTRUM TRIX	BORGERHOUT	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	243.702,50
4AD	DIKSMUIDE	MUZIEKCLUB	2010-2012	311.939,20

5 VOOR 12	ANTWERPEN	MUZIEKCLUB	2010-2012	341.183,50
ANCIENNE BELGIQUE	BRUSSEL	MUZIEKCLUB	2007-2010	1.002.104,68
CACTUS MUZIEKCENTRUM	BRUGGE	MUZIEKCLUB	2010-2012	316.813,25
DE KREUN	KORTRIJK	MUZIEKCLUB	2010-2012	253.450,60
DE SPIEGEL	SINT-NIKLAAS	MUZIEKCLUB	2010-2012	165.717,70
DE ZWERVER	LEFFINGE-MIDDELKERKE	MUZIEKCLUB	2010-2012	282.694,90
DEMOCRAZY	GENT	MUZIEKCLUB	2010-2012	194.962,00
DRIEWERF HOERA/N9	EKLO	MUZIEKCLUB	2010-2012	243.702,50
GEMEENSCHAPSCENTRUM DE VAARTKAOEN/VK*CO NCERTS	SINT-JANS-MOLENBEEK	MUZIEKCLUB	2010-2012	160.843,65
JEUGDHUIS TREFCENTRUM Y' VZW (KULTUURKAFFEE)	BRUSSEL	MUZIEKCLUB	2010-2012	53.614,55
KINKY STAR	GENT	MUZIEKCLUB	2010-2012	48.740,50
MUZIEKCENTRUM DRANOUTER	HEUVELLAND (DRANOUTER)	MUZIEKCLUB	2010-2012	58.488,60
MUZIEKPUBLIQUE	ELSENEN	MUZIEKCLUB	2010-2012	116.977,20
NIJDROP	OPWIJK	MUZIEKCLUB	2010-2012	204.710,10
T EY	BELSELE	MUZIEKCLUB	2010-2012	43.866,45
T SMISKE	ASSE	MUZIEKCLUB	2010-2012	43.866,45
ALLEGORIA/ZEFIRO TORNA	MECHELEN	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	136.473,40
ANIMA ETERNA	BERCHEM	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	809.092,30
BLINDMAN	BRUSSEL	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	204.710,10
BONK/FLAT EARTH SOCIETY (FES)	GENT	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	194.962,00
B'ROCK	GENT	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	165.717,70
BRUSSELS JAZZ ORCHESTRA	BRUSSEL	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	316.813,25
CAPILLA FLAMENCA	LEUVEN	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	209.584,15
CHAMP D'ACTION	ANTWERPEN	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	389.924,00
CHOUX DE BRUXELLES	LAKEN	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	48.740,50
COLLEGIUM VOCALE GENT	GENT	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	1.121.031,50
EMANON	LEUVEN	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	126.725,30
GRAINDELAVOIX	ANTWERPEN	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	87.732,90
HERMESENSEMBLE	BERCHEM	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	165.717,70
HET COLLECTIEF	SCHAARBEEK	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	73.110,75
HET KAMERORKEST	BRUGGE (SINT-ANDRIES)	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	194.962,00
HET SPECTRA ENSEMBLE	GENT (LEDEBERG)	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	263.198,70
HUELGAS ENSEMBLE	LEUVEN	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	224.206,30
I SOLISTI DEL VENTO	ANTWERPEN	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	214.458,20
ICTUS	VORST	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	487.405,00
IL FONDAMENTO	BRUSSEL	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	292.443,00
IL GARDELLINO	BRUGGE	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	146.221,50
LA PETITE BANDE	LEUVEN	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	575.137,90
NEFERTITI/MÅÅK'S SPIRIT	VORST	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	87.732,90
OCTURN	VORST	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	97.481,00
OXALYS	BRUSSEL	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	224.206,30
PSALLENES	LEUVEN	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	29.244,30
SYMFONIEORKEST VLAANDEREN	BRUGGE	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	1.218.512,50
WOLVIN/ZITA SWOON	HOBOKEN	MUZIEKENSEMBLE	2010-2012	224.206,30
AUBERGINE ARTIST	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	53.614,55

MANAGEMENT				
DE MUZIEKFAKTORIJ	KASTERLEE	WERKPLAATS	2010-2012	97.481,00
GENTLEMANAGEMENT	GENT	WERKPLAATS	2010-2012	121.851,25
KEREMOS	GENT	WERKPLAATS	2010-2012	97.481,00
KULTUURBURO LINK	HEIST-OP-DEN-BERG	WERKPLAATS	2010-2012	97.481,00
ROCK'O CO	GENT	WERKPLAATS	2010-2012	165.717,70
TOTAAL				21.104.636,50

2.8.2. Projectsubsidies aan organisaties

Door een aanpassing van het Kunstendecreet werd vanaf 2010 het aantal advies- en beslissingsrondes voor projectsubsidieaanvragen muziek teruggebracht van 3 naar 2 per jaar. De uiterste indiendatum voor de 1ste projectenronde is 15 september van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin het project plaatsvindt. Die voor de 2de projectenronde is 15 maart voor projecten die van start gaan in de periode vanaf 1 juli van datzelfde jaar.

1ste projectenronde voor 2010. Op 42 ontvankelijke subsidieaanvragen werden 14 muziekprojecten gesubsidieerd. In totaal werden voor 151.000 euro projectsubsidies toegekend. Voor deze periode werden geen onontvankelijke dossiers ingediend.

2de projectenronde voor 2010. Op 29 ontvankelijke subsidieaanvragen werden 11 muziekprojecten gesubsidieerd. In totaal werden voor 121.800 euro projectsubsidies toegekend. Voor deze periode werd 1 onontvankelijk dossier ingediend.

Over heel 2010 werd een totaalbedrag van 272.800 euro toegekend voor 25 muziekprojecten (op 71 aanvragen).

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	PERIODE	TITEL PROJECT	BEDRAG IN EURO
EYE SPY	BRUGGE		1STE RONDE	EYE SPY CONCERTREEKS JANUARI-JUNI 2010	5.000,00
LES MUFFATTI	BRUSSEL		1STE RONDE	CORELLI TRANSALPINO	7.500,00
LOOTGENOT	ZOTTEGEM		1STE RONDE	DUNK!FESTIVAL 2010	4.000,00
MIDDAGCONCERTEN VAN ANTWERPEN	SCHOTEN		1STE RONDE	KLASSIEKE MIDDAGCONCERTEN VOOR OUDEREN	6.000,00
RESONANCE GHENT	GENT		1STE RONDE	RESONANCE GHENT	10.000,00
FIESTA MUNDIAL	BALEN	FESTIVAL	1STE RONDE	FIESTA MUNDIAL	10.000,00
WHAT'S NEXT	BRUSSEL	FESTIVAL	1STE RONDE	WHAT'S NEXT, FESTIVAL VOOR ACTUELE MUZIEK	4.500,00
CULTUREEL PLATFORM BUSTER	ANTWERPEN	MUZIEKCLUB	1STE RONDE	LIVE@BUSTER	8.000,00
HOT CLUB DE GAND	GENT	MUZIEKCLUB	1STE RONDE	WERKING JANUARI-APRIL 2010	15.000,00
ENSEMBLE EXPLORATIONS	LOVENJOEL	MUZIEKENSEMBLE	1STE RONDE	BOCCHERINIPROJECT	20.000,00
JOINDA	GENT	MUZIEKENSEMBLE	1STE RONDE	KAMIKAZE GOES WEST	6.000,00
LEGE MAAG	ANTWERPEN	MUZIEKENSEMBLE	1STE RONDE	SCORE MAN	20.000,00

NADAR	GENT	MUZIEKENSEMBLE	1STE RONDE	CONCERTEN NADAR JANUARI-JUNI 2010	5.000,00
ZEPHYRUS	DRONGEN	WERKPLAATS	1STE RONDE	WERKING 2010	30.000,00
EYE SPY	BRUGGE		2DE RONDE	EYE SPY CONCERTREEKS JULI-DECEMBER 2010	10.000,00
			2DE RONDE	ZOMERSE ORGELCONCERTEN 2010	2.500,00
LOOTGENOT	ZOTTEGEM		2DE RONDE	DUNK!CINEMA MET NADRUK OP MUZIEK EN AUDIOVISUELE PROJECTEN	4.000,00
JAZZ BRUGGE	BRUGGE	FESTIVAL	2DE RONDE	JAZZ BRUGGE 2010	25.000,00
KRAK	AVELGEM	FESTIVAL	2DE RONDE	CLUB SODA FESTIVAL 2010	10.000,00
OUDE BEESTENMARKT	GENT	FESTIVAL	2DE RONDE	BOOMTOWNFESTIVAL 2010	15.000,00
PARKJAZZ	KORTRIJK	FESTIVAL	2DE RONDE	PARKJAZZ 2010	7.300,00
CULTUREEL PLATFORM BUSTER	ANTWERPEN	MUZIEKCLUB	2DE RONDE	LIVE@BUSTER	8.000,00
HOT CLUB DE GAND	GENT	MUZIEKCLUB	2DE RONDE	WERKING JULI-DECEMBER 2010	15.000,00
OORWERK	ANTWERPEN	MUZIEKENSEMBLE	2DE RONDE	EARR PLAYS SONGBOOK	15.000,00
WOLX	GENT	WERKPLAATS	2DE RONDE	WERKING JULI-DECEMBER 2010	10.000,00
TOTAAL					272.800,00

In **vergelijking met 2009** (met in totaal 95 ontvankelijke aanvragen) is het aantal projectsubsidieaanvragen muziek in 2010 aanzienlijk gedaald, maar dit is voor een groot deel te wijten aan het feit dat er in 2009 nog 3 projectenrondes waren.

De **daling** van het aantal gesubsidieerde projecten (25 in 2010 tegenover 62 in 2009) is nog opvallender. Dit is zeker ten dele het gevolg van de vermindering van het aantal projectenrondes, maar ook budgettaire beperkingen spelen hierbij mee.

2.8.3. Kunstenaars

Zowel de ontwikkelingsgerichte beurzen als de projectsubsidies aan kunstenaars worden relatief weinig gebruikt binnen de muzieksector. Creatieopdrachten blijven wel populair.

Ontwikkelingsgerichte beurzen. In 2010 kende de minister 4 ontwikkelingsgerichte beurzen toe aan artiesten uit de muzieksector (op een totaal van 13 aanvragen, waarvan 1 onontvankelijk) voor een totaalbedrag van 16.500 euro.

KUNSTENAAR	PERIODE	BEDRAG IN EURO
DE WINDT KAAT	1STE RONDE	2.500,00
D'HAENE FRÉDÉRIC	2DE RONDE	5.000,00
VAN ALSENOY STEPHAAN	2DE RONDE	4.000,00
VERBRUGGEN TEUN	3DE RONDE	5.000,00
TOTAAL		16.500,00

Projectsubsidies aan kunstenaars. Van de 5 ontvankelijke projectsubsidieaanvragen van kunstenaars uit de muzieksector werd 1 project gesubsidieerd voor een bedrag van 5000 euro.

KUNSTENAAR	PERIODE	PROJECT	BEDRAG IN EURO
VANTZOU CHRISTINA	3DE RONDE	TIMELESSNESS	5.000,00
TOTAAL			5.000,00

Creatieopdrachten. Creatieopdrachten binnen de sector muziek bestaan uitsluitend uit **compositieopdrachten.** Ook opdrachten voor het componeren van muziekstukken in het kader van muziektheater- of operaproducties komen hierbij in aanmerking. Bij het bepalen van de grootte van de subsidies wordt rekening gehouden met de duur van de opdrachtwerken en de bezetting waarvoor ze worden geschreven.

Door budgettaire beperkingen besliste de **Vlaamse minister van cultuur** in mei 2010 dat subsidieaanvragen voor creatieopdrachten de rest van het jaar niet meer behandeld zouden worden.

In 2010 werden 68 subsidieaanvragen voor compositieopdrachten (creatieopdrachten muziek) ingediend, maar 13 daarvan konden niet verder worden behandeld omdat de kredieten waren uitgeput. Van diegene die wel nog werden behandeld, werden er 43 gesubsidieerd.

Bijkomend werden in 2010 41 compositieopdrachten gesubsidieerd waarvoor de aanvragen nog in de laatste maanden van 2009 waren ingediend. Aldus werden in 2010 subsidies toegekend aan 84 creatieopdrachten muziek voor een bedrag van in totaal 150.260 euro.

KUNSTENAAR	OPDRACHTGEVER	OPDRACHTWERK	BEDRAG IN EURO
AGSTERIBBE FRANK	FESTIVAL VAN VLAANDEREN - BRUGGE/MAFESTIVAL	SUITE HYBRIDE POUR LE CLAVECIN	725,00
APPERMONT BERT	KON.FANFARE SINT ISIDORUS	EEN WERK VOOR FANFARE	1.840,00
BLANCKAERT JORIS	FESTIVAL VAN VLAANDEREN - BRUGGE/MAFESTIVAL	L'ALGERINO IN ITALIA	2.500,00
BLOCHEEL DIRK	VANNESTE ALAIN	VOOR HET SCHRIJVEN VAN EEN CANTATE	1.860,00
BOGAERT EVERT	TREFPUNT	EEN WERK VOOR PIANO	750,00
BRACKX JOACHIM	FESTIVAL VAN VLAANDEREN - VLAAMS-BRABANT	EEN WERK VOOR VOCAAL ENSEMBLE	1.840,00
BRACKX JOACHIM	VRIJSTAAT O. (WERKPLAATS EXIL)	VOOR HET CREËREN VAN EEN KAMEROPERA 'LA MORT AU BAL MASQUÉ' NAAR EEN LIBRETTO VAN XAVIER TRICOT	9.000,00
BUCKINX BOUDEWIJN	INTERNATIONAAL STRAATTHEATERFESTIVAL	VOOR HET CREËREN VAN EEN STRAATOPERA VOOR TWEE ZANGERS EN DRIE INSTRUMENTALISTEN: 'DE ROLSTOEL'	1.250,00
BUDAI ERIKA	COLLEGIUM MUSICALE GANDAVENSE	EEN WERK VOOR 4 KOREN	500,00
CHONG KEE-YONG	KALÈS GUITAR QUARTET	EEN COMPOSITIE VOOR GITAARKWARTET: 'FLYING COLORS'	1.850,00
CLAES ANDREW	HELSEN SANDERIJN	VOOR HET COMPONEREN VAN EEN WERK VOOR STEM EN ELEKTRONICA: 'STEMMEN IN HET BOS'	2.000,00
CLAESEN LUDO	KATHEDRAALKOOR HASSELT	EEN MUZIEKSTUK VOOR GEMENGD VOCAAL-INSTRUMENTAAL ENSEMBLE	1.000,00
D'HOE JEROEN	CC BELGICA	EEN COMPOSITIE VOOR BEZETTING MET : ACCORDEON, VIOOL, BEIAARD, DJ, FANFARE, KOOR, ROCKGROEP EN	1.500,00

		DRUMGROEP	
D'HOE JEROEN	ENSEMBLE POLYFOON	VOOR HET CREËREN VAN EEN MOTET VOOR A CAPELLA VOCAAL ENSEMBLE, INSTRUMENTAAL ENSEMBLE (HARP, GAMBA EN LUIT), 3 SOPRAANSOLISTEN EN ACTEUR (TEKST)	1.250,00
DAMBRAIN CÉDRIC	JEUGD EN MUZIEK VLAANDEREN	VOOR HET COMPONEREN VAN EEN WERK 'PLQ' VOOR DE VOORSTELLING 'WE'LL ASK THE QUESTIONS AROUND HERE'	1.860,00
DE BAERDEMACKER KRIS	KALÈS GUITAR QUARTET	EEN COMPOSITIE VOOR GITAARKWARTET	1.850,00
DE POORTER SIMON	DE VERENIGDE CULTUURFABRIEKEN	CONCERTO VOOR 2 PIANO'S EN STRIJKORKEST	2.000,00
DE RIBAUPIERRE FRANÇOIS	BDL PRODUCTIONS	EEN WERK VOOR BIGBAND	1.860,00
DE VLEESCHHOUWER LUC	CONCERTBAND CECILIA GERAARDSBERGEN	VOOR HET COMPONEREN VAN EEN WERK VOOR HARMONIE	1.860,00
DE WINDT KAAT	CULTUUR CENTRUM STROMBEEK/GRIMBERGEN	EEN WERK VOOR PIANO SOLO ZANG SOLO EN DUO ZANG	750,00
DENEIRE HANNE	HERMESENSEMBLE	VOOR HET COMPONEREN VAN EEN WERK VOOR INSTRUMENTAAL ENSEMBLE VAN 4 MUSICI (FLUIT, ALTVIOOL, TROMBONE, PERCUSSIE): 'BLAUW/BLEU/BLEU'	2.000,00
DENEIRE HANNE	I SOLISTI DEL VENTO	EEN WERK VOOR PIANOKWINTET: 'PYXIS'	1.440,00
DERYCKE JOHAN	JOINDA	EEN COMPOSITIE VOOR 5 MUZIKANTEN ALS SCORE VOOR DE FILM 'GO WEST' VAN BUSTER KEATON	1.860,00
D'HOLLANDER GEERT	IMAGO TIJL	EEN WERK VOOR BEIAARD EN MARIMBA: 'MOVIMENTI II'	1.250,00
ECKHART JULIA	Q-02	EEN COMPOSITIE VOOR FIELDRECORDINGS EN OBJECTEN	700,00
HELBICH DAVID	NELISSEN BRUNO	EEN WERK VOOR VIOOL, ELEKTRISCHE GITAAR EN ELEKTRONICA: 'SHOOTOUT'	1.250,00
HUS WALTER	HET SPECTRA ENSEMBLE	VOOR HET COMPONEREN VAN EEN WERK VOOR FLUIT, KLARINET, FAGOT, HOORN, TROMPET, PERCUSSIE, PIANO, 2 VIOLLEN, ALTVIOOL, CELLO, CONTRABAS EN VOCALIST	3.700,00
JACOBS AERNOUDT	Q-02	EEN COMPOSITIE VOOR FIELDRECORDINGS EN OBJECTEN	700,00
KENNES AXELLE	JEUGD EN MUZIEK VLAANDEREN	VOOR HET COMPONEREN VAN DE MUZIEK VOOR 2 SOPRANEN, CONTRATENOR, HOBO, VIOOL, CELLO EN BASTUBA VOOR DE KINDEROPERA: 'ORPHELIE IN DE BOVENKAMER'	2.000,00
KISSINE VICTOR	BABYLON	EEN WERK VOOR PIANOTRIO	2.000,00
LAMBRIGHTS MIEKE	Q-02	EEN COMPOSITIE VOOR FIELDRECORDINGS EN OBJECTEN	700,00
LENAERTS WOUTER	COSY BRASS QUARTET	VOOR HET CREËREN VAN EEN SUITE VOOR KOPERBLAASKWARTET BESTAANDE UIT TWEE CORNETTEN, EEN ALTHOORN EN EEN EUPHONIUM	1.250,00
LENAERTS WOUTER	SIMOENSTRIO	PIANOTRIO: 'MIMESIS'	1.860,00
LIMBOURG DIETER	BRUSSELS JAZZ ORCHESTRA	VOOR HET COMPONEREN VAN 2 COMPOSITIES VOOR BIG BAND EN SOLO STEM: 'THANAYI' EN 'MAYIBUYE'	1.500,00
MATTHYS MARC	VERHOYEN PETER	EEN KAMERMUZIEKWERK VOOR FLUIT, CONTRABAS, SLAGWERK	1.860,00

		EN PIANO: 'SUITE FOR FLUTE & TRIO'	
MERTENS LODE	BRUSSELS JAZZ ORCHESTRA	VOOR HET CREËREN VAN 2 COMPOSITIES VOOR BIG BAND: 'GO AROUND THE ROCKS' EN 'RESPECT LIFE'	1.500,00
MERTENS LODE	KONINKLIJKE HARMONIE ST.CECILIA	EEN WERK VOOR HARMONIE: 'TWO AND A QUARTER'	800,00
MISHALLE LUC	DANSCENTRUM JETTE	EEN WERK VOOR BLAZERS EN PERCUSSIE	1.500,00
NEES VIC	CAMERATA AETAS NOVA	VOCALE COMPOSITIE VOOR GEMENGD KOOR	500,00
NEYRINCK FREDERIK	FESTIVAL VAN VLAANDEREN - VLAAMS-BRABANT	NIEUW WERK VOOR MEZZO-SOPRAAN EN ENSEMBLE	1.840,00
NUYTS FRANK	FESTIVAL VAN VLAANDEREN - VLAAMS-BRABANT	NIEUW WERK VOOR ENSEMBLE	1.840,00
NUYTS FRANK	HARDSORE	VOOR HET MAKEN VAN EEN PIANOSONATE	750,00
NUYTS FRANK	INTERNATIONAAL STRAATTHEATERFESTIVAL	VOOR HET MAKEN VAN EEN STRAATOPERA VOOR TWEE ZANGERS EN DRIE INSTRUMENTALISTEN: 'DE TROUW VAN MIRA & MIRO'	1.860,00
PASTENE DANIEL	CASA BLANCA	TRABALENGUAS'	900,00
PAUWELS DOMINIQUE	LOD	VOOR HET COMPONEREN VAN EEN WERK VOOR KOOR EN ENKELE INSTRUMENTEN: 'AUTOPSIE VAN EEN GEBROKEN HART'	2.000,00
PIERREUX EWOUT	BELGISCH JAZZ ORCHESTRA	EEN COMPOSITIE VOOR BIG BAND EN SOLO STEM: 'WEST WIND'	750,00
POSMAN LUCIEN	VERHOYEN PETER	KAMERMUZIEKWERK: 'ILLUMINATIONS'	1.250,00
PRENGELS STEVEN	ALGEMENE MUZIEKVERENIGING AALTER	EEN WERK VOOR HARMONIEORKEST	5.000,00
PRINS STEFAN	KATHOLIEKE KONINKLIJKE HARMONIE DE SCHELDEZONEN	PLUG-AND-PLAY-CONCERTO VOOR LAPTOP EN HARMONIEORKEST	1.840,00
PRINS STEFAN	ZWERM	EEN COMPOSITIE VOOR EEN BEZETTING VAN 4 ELEKTRISCHE GITAREN EN ELECTRONICA: 'INFILTRATIONEN'	1.860,00
PROOST DIRK	PROLIER	EEN WERK VOOR ORKEST, KOOR EN VERSCHILLENDE SOLISTEN, VOOR HET ORKEST VAN DE REIZENDE MAAN: 'CELESTIAL VOICES'	1.860,00
SALL NICO	FESTIVAL VAN VLAANDEREN - VLAAMS-BRABANT	NIEUW WERK VOOR ENSEMBLE	1.840,00
SALL NICO	MANGROVE-TENTACTILE	VOOR HET CREËREN VAN EEN ELECTRO-AKOESTISCH WERK	750,00
SALL NICO	NELISSEN BRUNO	EEN WERK VOOR VIOOL, ELEKTRISCHE GITAAR EN ELEKTRONICA: 'REFRACTIONS'	1.250,00
SCHROYENS RAYMOND	CAMERATA AETAS NOVA	VOCALE COMPOSITIE VOOR GEMENGD KOOR	500,00
SMETRYNS THOMAS	MATRIX	EEN WERK VOOR 18 (KINDER)STEMMEN EN 2 TUBA'S: 'A ROMANTIC ENVIRONMENT'	1.250,00
SPIES GYURI	BRUSSELS JAZZ ORCHESTRA	VOOR HET MAKEN VAN 2 COMPOSITIES VOOR BIG BAND EN SOLO STEM: 'WHAT MORE COULD BE RIGHT' EN 'AFRICA IS WHERE MY HEART LIES'	1.500,00
STEEGMANS PAUL	KOOR EN STEM-LIMBURG	GEMENGD KOOR A CAPELLA	500,00
STIJNEN JO	KONINKLIJKE HARMONIE HASSELT	EEN WERK VOOR HARMONIE-ORKEST	800,00

TAS RUDI	HUYSMANS MARTINA	EEN A CAPELLACOMPOSITIE VOOR VROUWENKOOR MET PIANOBEGELEIDING: 'VOICES IN THE SNOW'	1.250,00
TOULEMONDE OLIVIER	Q-02	EEN COMPOSITIE VOOR FIELDRECORDINGS EN OBJECTEN	700,00
VALCKE MARTIN	MUSICA NOVA	EEN WERK VIOOR VIERSTEMMIG KOOR EN KAMERORKEST	5.000,00
VAN CAENEGEM BART	BRUSSELS JAZZ ORCHESTRA	MOUNTAIN SHADE	750,00
VAN CALSTER SVEN	KONINKLIJKE FANFARE ST. CECILIA "HET MOET GAAN"	EEN COMPOSITIE VOOR HARMONIEORKEST: 'FESTIVA'	500,00
VAN CAMP BRAM	FESTIVAL DER VOORKEMPEN	EEN WERK VOOR TRIO BESTAANDE UIT PIANO, VIOOL EN KLARINET	1.860,00
VAN CAMP BRAM	FESTIVAL VAN VLAANDEREN - VLAAMS-BRABANT	NIEUW WERK VOOR MEZZO-SOPRAAN EN ENSEMBLE	1.840,00
VAN DER HARST DICK	PROLIER	EEN WERK VOOR ORKEST, KOOR EN VERSCHILLENDE SOLISTEN, VOOR HET ORKEST VAN DE REIZENDE MAAN: 'CELESTIAL VOICES'	1.860,00
VAN ESSER BENJAMIN	HARDSCORE	VOOR HET COMPONEREN VAN EEN WERK VOOR ENSEMBLE EN ELECTRONICA: 'A DIFFERENT MACHINE'	1.860,00
VAN EYCKEN STEFAN	FESTIVAL VAN VLAANDEREN - VLAAMS-BRABANT	NIEUW WERK VOOR ENSEMBLE	1.840,00
VAN GEERT OCTAAF	ORGELKRING KORTRIJK	EEN COMPOSITIE VOOR ORGEL: 'FRIEDE'	750,00
VAN INGELGEM MAARTEN	CAMERATA AETAS NOVA	VOCALE COMPOSITIE VOOR GEMENGD KOOR	500,00
VAN INGELGEM MAARTEN	KOOR EN STEM	EEN COMPOSITIE VOOR VROUWENKOOR	500,00
VAN LAERHOVEN PETER	BERLIN	MUZIKALE COMPOSITIE BESTAANDE UIT 5 KOORGEZANGEN VAN ONGEVEER 4 MINUTEN VOOR ALT EN BAS	2.500,00
VAN PARYS ANNELIES	FESTIVAL VAN VLAANDEREN - BRUGGE	EEN WERK VOOR PIANOFORTE: 'SCHIZZO'	725,00
VAN PARYS ANNELIES	HET SPECTRA ENSEMBLE	EEN KAMEROPERA: 'AN INDEX OF MEMORIES'	10.000,00
VANCRAEYNST MICHAËL	CAMERATA AETAS NOVA	VOCALE COMPOSITIE VOOR GEMENGD KOOR	500,00
VANDE GINSTE STEPHANE	ARCO BALENO	VOOR HET CREËREN VAN EEN KAMERMUZIEKWERK VOOR FLUIT, 2 VIOLEN, ALTVIOOL, CELLO, CONTRABAS EN KLAVECIMBEL	1.860,00
VANHECKE BART	FESTIVAL VAN VLAANDEREN INTERNATIONAAL - BRUSSEL/EUROPA	EEN WERK VOOR SYMFONIEORKEST	6.000,00
VERMOTE PETRA	KALÈS GUITAR QUARTET	EEN COMPOSITIE VOOR GITAARKWARTET: 'CINQUARTI'	1.850,00
VERSPAENDONCK RUDI	JEUGD EN MUZIEK VLAANDEREN	VOOR HET COMPONEREN VAN EEN WERK VOOR ZANG, VIOOL, SYNTHESIZER EN GITAAR, DRUM EN ORGELTJES VOOR DE VOORSTELLING: 'MENEER GRIJS'	1.860,00
VERSTOCKT SERGE	FESTIVAL VAN VLAANDEREN - GENT EN HISTORISCHE STEDEN	INSTRUMENTAAL ENSEMBLE, ELEKTRONICA, BEATBOXER, STEM EN VIDEO: 'WATERBOARDING'	3.000,00
VERSTOCKT SERGE	KATHOLIEKE KONINKLIJKE HARMONIE DE SCHELDEZONEN	HEDENDAAGSE MARS VOOR PERCUSSIE, ELEKTRISCHE GITAAR, TROMBONE EN HARMONIEORKEST	1.840,00
VLOEMANS SAM	ENSEMBLE HOUTHANDEL ANTWERPEN	EEN WERK VOOR HOUTBLAASKWINTET	1.860,00

TOTAAL**150.260,00****2.8.4. Opnameprojecten**

Deze subsidievorm stimuleert de kansen voor de creatie van nieuw werk en de verspreiding van muziek. Sinds 2010 zijn er voor opnameprojecten eveneens 2 advies- en beslissingsrondes per jaar. Deze zijn gelijklopend met de advies- en beslissingsrondes voor de andere muziekprojecten en hebben dezelfde uiterste indiendata.

1ste ronde opnameprojecten voor 2010. Er werden 3 opnameprojecten gesubsidieerd voor een bedrag van in totaal 12.500 euro (op 8 ontvankelijke aanvragen).

2de ronde opnameprojecten voor 2010. Er werden 30 ontvankelijke subsidieaanvragen voor opnameprojecten ingediend. Daarvan werden 7 opnameprojecten gesubsidieerd voor een bedrag van in totaal 24.500 euro. Voor deze periode werd 1 onontvankelijk dossier ingediend.

Het verschil tussen beide periodes wat betreft het aantal aanvragen is te verklaren door de invoering van het nieuwe systeem met 2 uiterste indienmomenten, daar waar men voordien heel het jaar door subsidieaanvragen voor opnameprojecten kon indienen.

Over heel 2010 werd een totaalbedrag van 37.000 euro toegekend aan opnameprojecten.

AANVRAGER	GROEPSNAAM	PROJECT	BEDRAG IN EURO
BALLROOMQUARTET	BALLROOMQUARTET	POINT OF NO RETURN	5.000,00
DE WERF	YVES PEETERS GROUP	YVES PEETERS GROUP	2.500,00
GENTS MADRIGAALKOOR	GENTS MADRIGAALKOOR	REQUIEM VIC NEES	4.000,00
GËSMAN	GËSMAN	SALONREBEL	5.000,00
HEEREN STEF	KISS THE ANUS OF A BLACK CAT	HEWERS OF WOOD AND DRAWERS OF WATER	3.000,00
KUNSTWERK	EMRE 'EL TURCO'	DE MI ALMA	2.500,00
MET-X	LUC MISHALLE, TREVOR WATTS E.A.	11 SONGS	4.000,00
VANTZOU CHRISTINA	CHRISTINA VANTZOU	TIMELESSNESS	3.000,00
ZEPHYRUS	HIJAZ	CHEMSI, ORIËNTAALSE MUZIEK MIX MET JAZZ	4.000,00
ZEPHYRUS	VA FAN FAHRE	AL WA'DEBT, MET GASTZANGERES AISHA HASKAL	4.000,00
TOTAAL			37.000,00

2.9. Beeldende kunst

Het beeldende kunstbeleid heeft als doelstelling de creatie van kwalitatieve beeldende kunst te bevorderen, de presentatie verder te professionaliseren, en de belangstelling voor en vraag naar hedendaagse beeldende kunst te verdiepen en te vergroten. De introductie van het Kunstendecreet bleek voor de ontwikkeling van het veld een belangrijke katalysator.

2.9.1. Meerjarige werkingssubsidies

Het Kunstendecreet biedt organisaties die voornamelijk of uitsluitend rond hedendaagse beeldende kunst werken de kans om hun werking te professionaliseren. Dit houdt in: professioneel beleid en opvolging op artistiek maar ook op zakelijk vlak, het bevorderen van samenwerking en netwerking, correcte vergoedingen voor personeel en medewerkers, maar ook begeleiding en ondersteuning van de kunstenaars (niet uitsluitend financieel, maar bijvoorbeeld ook logistiek). Hoewel een goede invulling van deze vereisten in het voordeel van de sector werkt, hangt er ook een stevig prijskaartje aan vast. Met de invoering van het Kunstendecreet heeft de Vlaamse overheid dan ook een financiële inhaalbeweging in gang gezet voor de ondersteuning van de beeldende kunstsector.

In totaal krijgen 21 organisaties in deze sector een meerjarige werkingssubsidie voor de periode 2010 – 2012. 12 daarvan zijn ondersteund als beeldende kunstorganisatie, vijf als beeldend kunstcentrum, drie als werkplaats en 1 als festival. Zij ontvingen in 2010 subsidies voor een totaalbedrag van 4.596.229,15 euro.

Ter vergelijking: in 2005 (het laatste jaar vóór aanvang van het Kunstendecreet) bedroeg het totale budget voor de ondersteuning van jaarwerkingen in de beeldende kunstsector nog 1.823.000 euro.

De afname in het budget voor meerjarige subsidies t.o.v. de periode 2006 – 2009 is toe te schrijven aan het feit dat enkele organisaties die tot en met 2009 binnen de sector beeldende kunst gesubsidieerd werden, hun aanvraag voor een werkingssubsidie vanaf 2010 binnen een andere sector indienden (zoals audiovisuele kunst of mengvormen).

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	SUBSIDIEPERIODE	BEDRAG IN EURO
TRIËNNALE HASSELT	HASSELT	FESTIVAL	2010-2012	204.710,10
EXTRA CITY	ANTWERPEN	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	497.153,10
MUSEUM DHONDT-DHAENENS	DEURLE	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	243.702,50
NETWERK	AALST	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	584.886,00
S.M.A.K.	GENT	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	687.241,05
WIELS	VORST	KUNSTENCENTRUM	2010-2012	584.886,00
CONTOUR MECHELEN	MECHELEN	ORGANISATIE	2010-2012	233.954,40
CROXHAPOX	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	97.481,00
CULTUURCENTRUM STROMBEEK/GRIMBERGEN (BKSM)	GRIMBERGEN	ORGANISATIE	2010-2012	214.458,20
ETABLISSEMENT D'EN FACE PROJECTS	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	155.969,60
IMAL	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	48.740,50
KU(N)ST	BRUGGE	ORGANISATIE	2010-2012	185.213,90
KUS	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	48.740,50
LOKAAL 01	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	48.740,50
MORGUEN	BORGERHOUT	ORGANISATIE	2010-2012	19.496,20
OBJECTIF_EXHIBITIONS	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	175.465,80
VERENIGING VOOR CULTURELE INFORMATIE EN ACTUEEL PRENTENKABINET IN LIMBURG	HASSELT	ORGANISATIE	2010-2012	48.740,50
VOORKAMER	LIER	ORGANISATIE	2010-2012	68.236,70

AIR ANTWERPEN	ANTWERPEN	WERKPLAATS	2010-2012	126.725,30
FLACC	GENK	WERKPLAATS	2010-2012	243.702,50
NIEUW INTERNATIONAAL CULTUREEL CENTRUM (NICC)	ANTWERPEN	WERKPLAATS	2010-2012	77.984,80
TOTAAL				4.596.229,15

De Vlaamse overheid ondersteunt ook de [vzw Kunst In Huis](#) [1] op meerjarige basis.

2.9.2. Projectsubsidies aan organisaties

Organisaties die geen meerjarige werkingssubsidie krijgen, kunnen wel op projectmatige basis ondersteund worden. In 2010 ontvingen 11 organisaties projectsubsidies voor een totaalbedrag van 188.000 euro. Ter vergelijking: in 2005 werd een bedrag van 140.000 euro aan projectsubsidies toegekend, in 2006 250.000 euro, in 2007 110.000 euro, in 2008 200.000 euro, en in 2009 230.000 euro. Deze wisselende bedragen zijn een gevolg van de variatie in het jaarlijkse aantal aanvragen en in de artistieke kwaliteit en/of relevantie van de voorgestelde projecten.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	PERIODE	TITEL PROJECT	BEDRAG IN EURO
CULTUURCENTRUM GILDHOF	TIELT	ORGANISATIE	1STE RONDE	CUESTA '10	10.000,00
ERROR ONE	WEERT	ORGANISATIE	1STE RONDE	ERROR ONE PLATFORMEN #15-20	35.000,00
INTERGEMEENTELIJK KUNSTENPROJECT ANTITANKGRACHT	SCHILDE (BRASSCHAAT, BRECHT, RANST)	ORGANISATIE	1STE RONDE	BAT10	15.000,00
PSYCHIATRISCH CENTRUM SINT NORBERTUSHUIS	MECHELEN	ORGANISATIE	1STE RONDE	CURATING THE SILENCE	30.000,00
SUCH LONG IDEAS	BRUSSEL	ORGANISATIE	1STE RONDE	MOMENTUM #5	18.000,00
WASE ARTISTIEKE PROJECTEN	SINT-NIKLAAS	ORGANISATIE	1STE RONDE	COUP DE VILLE	15.000,00
WITTE ZAAL	GENT	ORGANISATIE	1STE RONDE	TENT POST - RECLUSE TO SOCIETY	12.000,00
PUNCTUM VZW	GENT	ORGANISATIE	2DE RONDE	A GROUP SHOW.	8.000,00
STAD GENK	GENK	ORGANISATIE	2DE RONDE	GENK EN LANDSCHAP.	12.000,00
STICHTING ROGER RAVEEL	MACHELEN-ZULTE	ORGANISATIE	2DE RONDE	INTERIEUR. HUISELIJKE RUIMTEN IN DE BEELDDE KUNST.	25.000,00
VILLARTE	SINT-TRUIDEN	ORGANISATIE	2DE RONDE	KORTENBOS: BRAM BOGAERT.	8.000,00
TOTAAL					188.000,00

2.9.3. Kunstenaars

Ontwikkelingsgerichte beurzen en projectsubsidies aan kunstenaars. Omwille van het belang van de individuele scheppende kunstenaar binnen deze sector zijn in het Kunstendecreet ook mogelijkheden tot ondersteuning voor hen voorzien in de vorm van kunstenaarsbeurzen. In 2010 is een totaalbedrag van 514.700 euro toegekend aan ontwikkelingsgerichte beurzen en projectsubsidies aan kunstenaars.

Ontwikkelingsgerichte beurzen

KUNSTENAAR	PERIODE	BEDRAG IN EURO
BLONDEEL CHARLES/DEBOOSERE SARAH	1STE RONDE	10.000,00
BOY & ERIC STAPPAERTS	1STE RONDE	6.000,00
BROUCKE KOEN	1STE RONDE	8.000,00
COUSSEMENT YVES	1STE RONDE	8.000,00
DE BOECK LIEVEN	1STE RONDE	6.000,00
DIETVORST ELS	1STE RONDE	12.000,00
FAES DENNIS	1STE RONDE	8.000,00
FEYAERTS WOUTER	1STE RONDE	8.000,00
GARABEDIAN MEKHITAR	1STE RONDE	8.000,00
LEECH ADAM	1STE RONDE	6.000,00
MANNAERTS VALERIE	1STE RONDE	8.000,00
MERREGAERT NADIA	1STE RONDE	8.000,00
MULLER SOFIE	1STE RONDE	8.000,00
PROVOST NICOLAS	1STE RONDE	12.000,00
SEGRS TIMOTHY	1STE RONDE	6.000,00
VAN DE MOORTELE JORIS	1STE RONDE	6.000,00
VAN DEN ABEELE MICHAËL	1STE RONDE	10.000,00
VAN DEN BROEK KOEN	1STE RONDE	6.000,00
VAN HOOREBEKE ADA	1STE RONDE	6.000,00
VANAGT SARAH	1STE RONDE	8.000,00
VERMEERSCH PIETER	1STE RONDE	12.000,00
VINCENT MEESSEN	1STE RONDE	6.000,00
VRANKEN LEON	1STE RONDE	10.000,00
CATRYSSSE WIM	2DE RONDE	12.000,00
CLAERBOUT DAVID	2DE RONDE	25.000,00
DENICOLAI SIMONA/PROVOOST IVO	2DE RONDE	15.000,00
GILISSEN FILIP	2DE RONDE	6.000,00
MARIE CLOQUET	2DE RONDE	9.000,00
MOENS RIK	2DE RONDE	9.000,00
OOREBEEK WILLEM	2DE RONDE	18.000,00
OTS JURGEN	2DE RONDE	7.000,00
SARAH WESTPHAL	2DE RONDE	6.000,00
VAN DEN AUDENAEREN LOTTE	2DE RONDE	6.000,00
VAN DORPE STIJN	2DE RONDE	6.000,00
VAN SAN TAMARA	2DE RONDE	6.000,00
VANDENHOVE WILFRIED	2DE RONDE	12.000,00
WARLOP MIET	2DE RONDE	6.000,00
BAILLY VIRGINIE	3DE RONDE	6.000,00
DEMEULENAERE HANS	3DE RONDE	8.000,00
GOETSCHALCKX WANNES	3DE RONDE	8.000,00
TIMMERMANS ANTE	3DE RONDE	8.000,00
VERMEIRE KATRIEN	3DE RONDE	8.000,00
TOTAAL		367.000,00

Projectsubsidies aan kunstenaars

KUNSTENAAR	PERIODE	PROJECT	BEDRAG IN EURO
BRAECKMAN DIRK	1STE RONDE	KUNSTENAARSBOEK DIRK BRAECKMAN	35.000,00
DAEMS ANNE	1STE RONDE	NOT EVERY RABBIT IS LIKE THE OTHER - KUNSTENAARSBOEK	8.000,00

DOBBELS GRIET	1STE RONDE	MIND THE GAP	22.000,00
VAN SAN TAMARA	1STE RONDE	CREATIE NIEUW WERK	6.500,00
WASTIJN KOEN	1STE RONDE	TRAFFIC OF TRAFFIC 2	3.000,00
OP DE BEECK HANS	2DE RONDE	SEA OF TRANQUILLITY	50.000,00
PACQUÉE RIA	2DE RONDE	COLOR WALKS INSTALLATIE	4.000,00
VAN SEVEREN HANNES	2DE RONDE	EXPO PROVINCIALE PRIJS BEELDENDE KUNST OOST-VLAANDEREN 2009 ISM STIJN COLE	8.000,00
VANDEN MEERSCH ELS	2DE RONDE	HOSGELDINIZ - FOTOREEKS 3500 SPOOKDORPEN ZUIDOOST TURKIJE	6.200,00
BUGGENHOUT PETER	3DE RONDE	PRODUCTIE EN PRESENTATIE IN-SITU INSTALLATIE IN MAISON ROUGE, PARIJS	5.000,00
TOTAAL			147.700,00

Creatieopdrachten. Dit subsidietype ondersteunt opdrachtgevers die aan beeldende kunstenaars een creatieopdracht willen toekennen. In 2010 werden hiervoor slechts 2 aanvragen ingediend, waarvan er 1 gehonoreerd werd voor een bedrag van 7000 euro.

KUNSTENAAR	OPDRACHTGEVER	OPDRACHTWERK	BEDRAG IN EURO
MUSEUM M LEUVEN	MUSEUM M LEUVEN	SFEREN VAN PHILIPPE VAN SNICK	7.000,00
TOTAAL			7.000,00

2.10. Architectuur en vormgeving

Individuele ontwerpers (architecten, interieurarchitecten, vormgevers, kunstenaars,...) en **organisaties** (architectuur- en designorganisaties, architectenbureaus, designbureaus,...) kunnen binnen het Kunstendecreet subsidies aanvragen voor publieksgerichte presentaties, ontwerpmatig onderzoek en persoonlijke ontwikkeling binnen architectuur en vormgeving in hun culturele betekenis. De creatie van architectuur en vormgeving wordt aangestuurd vanuit andere domeinen zoals economie, innovatie, onderwijs, huisvesting en ruimtelijke ordening.

Steunpunt. In tegenstelling tot de andere kunstensteunpunten heeft het [VAi](#) [1] een bijzondere bijkomende opdracht inzake publiekswerking. Het gaat hoofdzakelijk om de organisatie van de tweejaarlijkse *Dag van de Architectuur* en de productie van het tweejaarlijkse *Jaarboek Architectuur Vlaanderen*. De editie 2010 van het Jaarboek werd op 3 september 2010 gepresenteerd.

Overleg. Het *Overlegplatform Lokale Initiatieven Architectuurcultuur* (OLIA) kwam op initiatief van het VAI regelmatig samen over onder meer de volgende onderwerpen: architectuurcultuurbeleid, Renaat Braem 2010 en de voorbereiding van de *Dag van de Architectuur 2011*. Het VAI wisselt ook maandelijks informatie uit met de Vlaamse Bouwmeester over concrete projecten, publicaties en eigen initiatieven.

Infosessies. In 2010 organiseerden het Vlaams Architectuurinstituut, de beoordelingscommissie architectuur en vormgeving en het agentschap Kunsten en Erfgoed een reeks infosessies in Antwerpen, Brussel, Gent en Hasselt met medewerking van de organisaties Designplatform Limburg en Bozar Architecture. Hieraan nam een 40-tal personen deel. Op de individuele infonamiddagen, georganiseerd door de afdeling Kunsten, waren 17 personen aanwezig.

2.10.1. Meerjarige werkingsubsidies

Binnen de sectoren architectuur en vormgeving worden 8 organisaties ondersteund voor de periode 2010 – 2012, waarvan 5 architectuurorganisaties, 1 organisatie binnen de sector vormgeving, 1 werkplaats voor architectuur en 1 werkplaats voor vormgeving. In 2010 ontvingen zij subsidies voor een totaalbedrag van 545.893,60 euro (tegenover 346.192,61 euro in 2009 en 341.690 euro in 2008).

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	SUBSIDIEPERIODE	BEDRAG IN EURO
ANTWERPEN AVERECHTS	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	58.488,60
ARCHIPEL	BRUGGE	ORGANISATIE	2010-2012	87.732,90
ARCHITECTUURWIJZER	HASSELT	ORGANISATIE	2010-2012	38.992,40
DESIGN PLATFORM LIMBURG VZW	HASSELT	ORGANISATIE	2010-2012	53.614,55
INFORMATIECENTRUM VOOR ARCHITECTUUR, STEDENBOUW EN DESIGN (ICASD)	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	68.236,70
STAD EN ARCHITECTUUR	LEUVEN	ORGANISATIE	2010-2012	87.732,90
ARCHITECTURE WORKROOM BRUSSELS	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	68.236,70
LAB[AU]	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	82.858,85
TOTAAL				545.893,60

2.10.2. Projectsubsidies aan organisaties

Organisaties die geen meerjarige subsidies ontvangen, kunnen wel op projectmatige basis ondersteund worden. In 2010 werd voor een totaalbedrag van 101.500 euro aan projectsubsidies toegekend. 10 van de 19 aanvragen werden gehonoreerd. Ter vergelijking: in 2006 werd voor een bedrag van 12.000 euro aan projectsubsidies toegekend (2 van de 7 aanvragen gehonoreerd), in 2007 voor 20.000 euro (2 van de 12 aanvragen gehonoreerd), in 2008 voor

159.500 euro (12 van de 18 aanvragen gehonoreerd) en in 2009 voor 71.500 euro (5 van de 12 aanvragen gehonoreerd). Deze wisselende bedragen zijn een gevolg van de variatie in het jaarlijkse aantal aanvragen, in de artistieke kwaliteit en/of relevantie van de voorgestelde projecten, en in het beschikbare bedrag.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	PERIODE	TITEL PROJECT	BEDRAG IN EURO
ART2WORK	BRUSSEL	ORGANISATIE	1STE RONDE	KANAL ARCHITECTURE	25.000,00
AR-TUR	TURNHOUT	ORGANISATIE	1STE RONDE	AR-TUR / REFLEXEN - PUBLIEKSMOMENTEN	15.000,00
CONSTANT	SINT-GILLIS	ORGANISATIE	1STE RONDE	LIBRE GRAPHICS MEETING	11.000,00
DAMNATION	SCHEPDAAL	ORGANISATIE	1STE RONDE	DAMNATION & DAMNMAGAZINE	5.000,00
HET LABO	HASSELT	ORGANISATIE	1STE RONDE	LET'S STICK TOGETHER	5.000,00
OOSTENDE WERFT	OOSTENDE	ORGANISATIE	1STE RONDE	OOSTENDE WERFT & CULTUURSTAD VLAANDEREN 2010	8.000,00
PROVINCIALE HOGESCHOOL LIMBURG	HASSELT	ORGANISATIE	1STE RONDE	A TOT Z LEZINGEN	5.000,00
VLAAMSE TECHNISCHE KRING	HEVERLEE	ORGANISATIE	1STE RONDE	EXISTENZMAXIMUM 2010	1.500,00
WITTE ZAAL	GENT	ORGANISATIE	1STE RONDE	DESIGNING TOGETHER	6.000,00
DESIGNREGIO KORTRIJK	KORTRIJK	ORGANISATIE	2DE RONDE	INNOVATION FESTIVAL KORTRIJK	20.000,00
TOTAAL					101.500,00

2.10.3. Kunstenaars

Via het Kunstendecreet kunnen ontwerpers (individuele architecten en vormgevers) aanvragen indienen voor ontwikkelingsgerichte beurzen en projectsubsidies aan kunstenaars. Op die manier kan ontwerpmatig onderzoek worden ondersteund dat zich richt op de culturele waarde van architectuur en vormgeving. In 2010 werden 3 ontwikkelingsgerichte beurzen en 5 projectsubsidies aan kunstenaars toegekend voor een totaalbedrag van 86.645 euro.

Ter vergelijking: in 2006 werd voor een bedrag van 10.000 euro aan beurzen toegekend, in 2007 voor 22.500 euro, in 2008 voor 62.000 euro, in 2009 voor 62.000 euro.

Ontwikkelingsgerichte beurzen

KUNSTENAAR	PERIODE	BEDRAG IN EURO
CHARLOTTE GELDOLF	1STE RONDE	8.000,00
DE PELSMACKER HANS	2DE RONDE	10.000,00
ROOSEN BARBARA	2DE RONDE	3.500,00
TOTAAL		21.500,00

Projectsubsidies aan kunstenaars

KUNSTENAAR	PERIODE	PROJECT	BEDRAG IN EURO
LIEFOOGHE LAURENT	1STE RONDE	WOONMACHINE	15.000,00
VAN BALEN TUUR	1STE RONDE	PIGEON D'OR	15.550,00
VAN VAERENBERGH ARNOUT	2DE RONDE	DE HANGENDE KOEPEL	8.500,00
VANEYCKEN ANNELIES	2DE RONDE	REPORTER SEM BEIRAS	16.595,00

(FAVELAS)

VERPLAETSE REGIS	3DE RONDE	DE WONING EN HET GESTICHT	9.500,00
TOTAAL			65.145,00

2.11. Audiovisuele kunst

Organisaties die niet in aanmerking komen voor subsidiëring bij het [Vlaams Audiovisueel Fonds](#) [1] (VAF) kunnen sinds de invoering van het Kunstendecreet van 2 april 2004 binnen dit kader een subsidie aanvragen voor hun activiteiten. In de periode 2006 – 2008 kwamen de subsidies vooral terecht bij audiovisuele organisaties met een presentatierol of met aandacht voor het educatieve aspect. Vanaf 2008 biedt het VAF geen ondersteuning meer aan voor audiovisuele kunst die niet bedoeld is voor vertoning op één scherm. Het VAF beperkte zich vanaf dan tot zijn **kerntaak**: het ondersteunen van filmprojecten (waaronder ook experimentele projecten onder de noemer *Filmlab*). Organisaties en kunstenaars die audiovisuele werken ontwikkelen die niet voor vertoning op één scherm bedoeld zijn, konden vanaf dan dus subsidies aanvragen in het kader van het Kunstendecreet. In de korte periode dat er in het kader van het Kunstendecreet subsidies toegekend worden voor creatie in de audiovisuele kunst, valt er een gestage stijging in het totale subsidiebedrag aan deze kunstdiscipline vast te stellen.

2.11.1. Meerjarige werkingssubsidies

In 2009 konden organisaties audiovisuele kunst een aanvraag indienen voor meerjarige ondersteuning voor 2 of voor 4 jaar. Audiovisuele organisaties die voordien als werkplaats of festival indienden, dienden nu hun aanvraagdossier in bij de beoordelingscommissie audiovisuele kunst. Mede daardoor waren er merkbaar meer organisaties die hun aanvraag voor meerjarige subsidie indienden bij de beoordelingscommissie audiovisuele kunst.

Er kwamen in totaal 29 aanvragen binnen. Terwijl in 2009 12 organisaties werkzaam in de audiovisuele kunst gesubsidieerd werden voor een bedrag van 1.184.317,14, werden in 2010 niet minder dan 22 organisaties gesubsidieerd. 4 van deze organisaties werden voordien als festival gesubsidieerd en kregen in totaal 311.939,20 euro aan subsidies in 2010. 2 organisaties werden gesubsidieerd als werkplaats (waarvan 1 reeds voordien als werkplaats gesubsidieerd werd) en kregen in totaal 126.725,30 euro aan subsidies in 2010. Het aantal gesubsidieerde organisaties audiovisuele kunst (zonder festivals en werkplaatsen) steeg van 12 naar 16. De subsidie voor deze organisaties bedroeg in 2010 1.743.935,09 euro.

In totaal werd in 2010 een bedrag van 2.182.599,59 euro meerjarige subsidie voor audiovisuele kunstorganisaties toegekend.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	SUBSIDIEPERIODE	BEDRAG IN EURO
COURTISANE	GENT	FESTIVAL	2010-2012	63.362,65
EUROPEES JEUGDFILMFESTIVAL VLAANDEREN	ANTWERPEN	FESTIVAL	2010-2012	92.606,95
FOLIOSCOPE	BRUSSEL	FESTIVAL	2010-2012	87.732,90
PEYMEY DIFFUSION	BRUSSEL	FESTIVAL	2010-2012	68.236,70
BEVRIJDINGSFILMS	LEUVEN	ORGANISATIE	2010-2012	82.858,85
CIMATICS	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	58.488,60
CINEMA NOVO	BRUGGE	ORGANISATIE	2010-2012	92.606,95
CORBAN	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	194.962,00
FILMFABRIEK	BIERBEEK	ORGANISATIE	2010-2012	92.606,95
FILMMAGIE	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	228.105,54
FONK	LEUVEN	ORGANISATIE	2010-2012	136.473,40
JEKINO DISTRIBUTIE	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	116.977,20
LESSEN IN HET DONKER	BRUGGE	ORGANISATIE	2010-2012	87.732,90
NOVA	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	73.110,75
OFFOFF	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	63.362,65
OKNO	SINT-JANS-MOLENBEEK	ORGANISATIE	2010-2012	107.229,10
OPEN DOEK	TURNHOUT	ORGANISATIE	2010-2012	107.229,10
VLAAMSE DIENST VOOR FILMCULTUUR	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	136.473,40

WORKSPACE UNLIMITED	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	107.229,10
ZEBRACINEMA	HASSELT	ORGANISATIE	2010-2012	58.488,60
AUGUSTE ORTS	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	68.236,70
SOUNDIMAGECULTURE	BRUSSEL	WERKPLAATS	2010-2012	58.488,60
TOTAAL				2.182.599,59

2.11.2. Projectsubsidies aan organisaties

Terwijl in 2009 nog 16 aanvragen voor projectsubsidies audiovisuele kunst ingediend werden, kreeg het agentschap in 2010 in totaal 13 aanvragen binnen. 10 aanvragen voor de eerste ronde en 3 aanvragen voor de tweede ronde. 4 organisaties (3 van de eerste ronde en 1 van de tweede ronde) kregen een subsidie voor in totaal 70.000 euro. Dit is een merkbaar lager bedrag dan in 2009, toen er nog 215.000 euro aan subsidies voor audiovisuele projecten werd toegekend. Dit kan deels te maken hebben met het feit dat nu meer organisaties audiovisuele kunst op meerjarige basis gesubsidieerd worden en dat ook meer individuele kunstenaars aanvragen tot subsidie indienen.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	PERIODE	TITEL PROJECT	BEDRAG IN EURO
FILEMON		FESTIVAL	1STE RONDE	KINDERFILMFESTIVAL FILEMON	15.000,00
MARCEL	BRUSSEL	FESTIVAL	1STE RONDE	3DE EDITIE OFFSCREEN FILMFESTIVAL	25.000,00
JEUGDHUIS TREFCENTRUM Y'	BRUSSEL	ORGANISATIE	1STE RONDE	HET GROTE ONGEDULD	15.000,00
DURGA	ANTWERPEN	FESTIVAL	2DE RONDE	4DE EDITIE DURGA FILMFESTIVAL	15.000,00
TOTAAL					70.000,00

2.11.3. Kunstenaars

Er werden 6 aanvragen voor een ontwikkelingsgerichte beurs ingediend, waarvan er 1 werd gehonoreerd voor een bedrag van 7.000 euro. Daarnaast waren er 16 aanvragen voor een projectsubsidie aan kunstenaars, waarvan er 8 gehonoreerd zijn voor in totaal 132.370,84 euro. Dit is meer dan een verdubbeling t.o.v. 2009 en wijst erop dat de audiovisuele kunstenaars zich stilaan bewust worden van de subsidiemogelijkheid in het kader van het Kunstendecreet, naast de ondersteuningsmogelijkheden binnen het VAF.

Ontwikkelingsgerichte beurzen

KUNSTENAAR	PERIODE	BEDRAG IN EURO
STEFAAN QUIX	1STE RONDE	7.000,00
TOTAAL		7.000,00

Projectsubsidies aan kunstenaars

KUNSTENAAR	PERIODE	PROJECT	BEDRAG IN EURO
RAGG CHRISTOPH	1STE RONDE	C.O. JOURNEYS	30.000,00
SPINCEMAILLE IEF	1STE RONDE	BALLO	8.000,00
ZAMAN FANNY	1STE RONDE	SONGSHAN, CHINA FASE 2	10.000,00
CLAERBOUT DAVID	2DE RONDE	RENÉ POSING AS BERNARD BERENSON AT NINETY, VISITING BORGHESE GALLERY ROME, 1955	35.000,00

(AFTER DAVID SEYMOUR)

VENROOY ESTHER	2DE RONDE	SHIFTING GROUND	11.370,84
VAN BELLE GUY	3DE RONDE	THE ART POLLUTION KIT: EEN KATASTROFE	16.500,00
VANDEBROECK ALBERT	3DE RONDE	CATATONIC STATE SOCIETY	6.000,00
VIAENE ELS	3DE RONDE	THE MAMORI EXPEDITION	15.500,00
TOTAAL			132.370,84

2.12. Kunsteducatie

Vanaf 1999 konden muzikeducatieve organisaties een meerjarige subsidie ontvangen in het kader van het Muziekdecreet. Andere kunsteducatieve organisaties kwamen voor de invoering van het Kunstendecreet niet in aanmerking voor meerjarige subsidies. Bij de invoering van het Kunstendecreet is er bewust voor gekozen om ook organisaties met een omkaderende functie mee op de voorgrond te brengen en hiervoor ondersteuning te voorzien. Zij leiden het publiek naar de kunsten toe via reflectie, educatie en/of publicaties en dragen zo bij tot een beter begrip en grotere bekendheid van de kunsten(aars). Specifiek aan de kunsteducatieve organisaties binnen het Kunstendecreet is de centrale positie van de kunsten: alle educatieve activiteiten zijn erop gericht tot een beter begrip van de kunsten te komen.

2.12.1. Meerjarige werkingssubsidies

16 organisaties met een kunsteducatieve werking dienden een aanvraag in tot ondersteuning voor de periode 2010-2012. In april 2009 is beslist om aan 12 van deze organisaties een subsidie toe te kennen voor een totaalbedrag van 3.225.000 euro. Door budgettaire beperkingen lag dit bedrag in 2010 met 3.140.988,75 euro lager dan oorspronkelijk voorzien.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	SUBSIDIEPERIODE	BEDRAG IN EURO
AIFOON	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	116.874,00
ART BASICS FOR CHILDREN	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	214.269,00
BELGISCH AFRIKAANS SLAGWERK	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	53.567,25
DE KUNSTBANK	LEUVEN	ORGANISATIE	2010-2012	214.269,00
DE NIEUWE OPDRACHTGEVERS	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	43.827,75
DE VEERMAN	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	214.269,00
JEUGD EN MUZIEK VLAANDEREN	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	876.555,00
MATRIX, STUDIE- EN DOCUMENTATIECENTRUM NIEUWE MUZIEK	LEUVEN	ORGANISATIE	2010-2012	73.046,25
MET-X	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	272.706,00
MUS-E BELGIUM	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	116.874,00
MUSICA (IMPULSCENTRUM VOOR MUZIEK)	NEERPELT	ORGANISATIE	2010-2012	730.462,50
RASA	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	214.269,00
TOTAAL				3.140.988,75

2.12.2. Projectsubsidies aan organisaties

Voor 2010 werden 24 aanvragen ingediend voor projectsubsidies, waarvan 16 in de eerste ronde en 9 in de tweede ronde. Aan 3 projecten uit de eerste ronde en 2 uit de tweede werden subsidies toegekend voor een bedrag van respectievelijk 64.500 euro en 19.000 euro. In totaal werden voor 2010 dus 5 kunsteducatieve projecten gesubsidieerd voor een bedrag van 83.500 euro.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	PERIODE	TITEL PROJECT	BEDRAG IN EURO
(K)NOW ART	SINT-GILLIS	ORGANISATIE	1STE RONDE	(K)NOW ART - FASE III	15.000,00
VRIENDENKRING VAN DE STEDELIJKE ACADEMIE VOOR MUZIEK, WOORD EN	LIER	ORGANISATIE	1STE RONDE	PASSION	4.500,00

DANS - VSA LIER

WASE ARTISTIEKE PROJECTEN	SINT-NIKLAAS	ORGANISATIE	1STE RONDE	COUP DE VILLE	45.000,00
DE DAGEN	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2DE RONDE	KIJK	15.000,00
PIEKENWULFHUMOR VZW	BRUGGE	ORGANISATIE	2DE RONDE	HUMOR CENTRUM VLAANDEREN	4.000,00
TOTAAL					83.500,00

2.13. Sociaal-artistiek

In september 2000 werd een eerste driejarig reglement voor sociaal-artistische projecten voor de periode 2001 – 2003 geïntroduceerd. Dit werd nadien verlengd met twee jaar en bood een experimenteel kader voor deze projecten. Vanaf 2006 konden sociaal-artistische initiatieven subsidies aanvragen in het kader van het Kunstendecreet. In dit decreet worden sociaal-artistische projecten beschouwd als “omkaderende initiatieven”, waarbij niet alleen de artistieke praktijk belangrijk is maar ook het potentiële publiek. Bijzondere aandacht gaat naar het betrekken van kansarme groepen. Deze projecten hebben niet enkel artistieke kwaliteiten maar kunnen ook een middel zijn in de strijd tegen elke vorm van sociale uitsluiting. In een kwaliteitsvol sociaal-artistiek project bestuiven het sociale en het artistieke elkaar en staat de emancipatie van de deelnemers centraal.

De sociale doelstellingen van het sociaal-artistische luik sluiten aan op de beleidslijnen van het Decreet op het Lokaal Cultuurbeleid (gemeenschapsvormende initiatieven) en het Participatiedecreet (de participatieprojecten met focus op kansengroepen).

2.13.1. Meerjarige werkingssubsidies

12 organisaties ontvingen in 2010 een meerjarige werkingssubsidie voor de periode 2010 –2012. In 2010 kregen zij subsidies voor een totaalbedrag van 2.796.986,40 euro (toegekend bedrag: 2.855.000 euro).

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	SUBSIDIEPERIODE	BEDRAG IN EURO
CAW STIMULANS (DE FIGURANTEN)	KORTRIJK	ORGANISATIE	2010-2012	240.021,60
DE UNIE DER ZORGELOZEN	KORTRIJK	ORGANISATIE	2010-2012	426.160,80
DE VIEZE GASTEN	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	455.551,20
GLOBE AROMA	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	122.460,00
KLEIN VERHAAL	BRUGGE	ORGANISATIE	2010-2012	176.342,40
MURGA	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	78.374,40
PLATFORM-K	ASSENEDE	ORGANISATIE	2010-2012	102.866,40
SERING	BORGERHOUT	ORGANISATIE	2010-2012	298.802,40
TUTTI FRATELLI	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2010-2012	176.342,40
VICTORIA DELUXE	GENT	ORGANISATIE	2010-2012	440.856,00
WIT.H	KORTRIJK	ORGANISATIE	2010-2012	200.834,40
ZINNEKE	BRUSSEL	ORGANISATIE	2010-2012	78.374,40
TOTAAL				2.796.986,40

2.13.2. Projectsubsidies aan organisaties

In het najaar van 2009 werden 10 aanvragen ingediend en in het voorjaar 2010 werden 11 aanvragen ingediend voor het bekomen van een projectsubsidie sociaal-artistische werking. 8 organisaties ontvingen een subsidie voor een totaalbedrag van 163.000 euro.

NAAM	GEMEENTE	WERKVORM	PERIODE	TITEL PROJECT	BEDRAG IN EURO
DE BRIGITTINES	BRUSSEL	ORGANISATIE	1STE RONDE		7.000,00
INITIA, BUREAU VOOR KUNST- EN CULTUURINITIATIEVEN	BRUSSEL	ORGANISATIE	1STE RONDE	VALIS	15.000,00
MARTHA!TENTATIEF	BORGERHOUT	ORGANISATIE	1STE RONDE	EXPOSITIE STRAATKUNST	25.000,00

TARTAAR	VILVOORDE	ORGANISATIE	1STE RONDE	EN WAT KRIJGEN WE NU?	40.000,00
KOPPEL	ANTWERPEN	ORGANISATIE	2DE RONDE	MACBETH II	30.000,00
MADAM FORTUNA	ANTWERPEN	WERKPLAATS	2DE RONDE	FORTUNA	20.000,00
RECHT OP CULTUUR - SOCIAAL ARTISTIEK	GENT	ORGANISATIE	2DE RONDE	ROCSA SINGERS	20.000,00
STAD GENK	GENK	ORGANISATIE	2DE RONDE	VREEMDE EEND	6.000,00
TOTAAL					163.000,00

2.13.3. Kunstenaars

Projectsubsidies aan kunstenaars. Hoewel de bestaande vormen van ondersteuning voor kunstenaars binnen het Kunstendecreet ook open staan voor projecten met een omkaderende functie, worden hiervoor zelden aanvragen ingediend. In 2010 werd 1 aanvraag ingediend en gehonoreerd voor een bedrag van 25.000 euro.

KUNSTENAAR	PERIODE	PROJECT	BEDRAG IN EURO
ROTTIER CAROLINE	3DE RONDE	DINGBAT	25.000,00
TOTAAL			25.000,00

2.14. Publicaties

De uitvoering van het publicatie- en letterenbeleid in Vlaanderen is een gedeelde verantwoordelijkheid tussen het [Vlaams Fonds voor de Letteren](#) [1] en het agentschap Kunsten en Erfgoed. Het **zuiver literaire segment** van de letteren wordt behartigd door het Vlaams Fonds voor de Letteren.

Naast dit zuiver literaire segment van de letteren is er het **niet-literaire segment** van algemeen-culturele, artistieke, kunstkritische en cultureel-erfgoedpublicaties. Sinds 2006 is de subsidiëring van periodieke en niet-periodieke publicaties in het Kunstendecreet en in het Cultureel-erfgoeddecreet opgenomen. De opvolging hiervan gebeurt door het agentschap Kunsten en Erfgoed. Concreet gaat het om publicaties die een duidelijk culturele, artistieke, kunstkritische en/of cultureel-erfgoedkundige inhoud hebben en als dusdanig een brede kijk geven op de ontwikkelingen in deze sector, bestemd voor een zo breed mogelijk publiek. De periodieke publicaties moeten, ongeacht de drager, minstens tweemaal per kalenderjaar verschijnen in dezelfde reeks en een bovenregionaal belang en bereik hebben. Wat de niet-periodieke publicaties betreft, worden eenmalige publicaties die gewijd zijn aan beeldende kunst, podiumkunsten, audiovisuele kunsten, muziek, roerend en onroerend erfgoed, architectuur en cultuurgeschiedenis in de ruimste zin van het woord, op een schottenloze wijze beoordeeld en gesubsidieerd.

2.14.1. Periodieke publicaties

11 uitgevers van een tijdschrift ontvangen een jaarlijkse subsidie voor de periode 2010-2012. Het gaat hier over 3 algemeen-culturele tijdschriften, 4 tijdschriften voor beeldende kunst, 2 tijdschriften voor muziek, 1 tijdschrift voor podiumkunsten, en 1 tijdschrift voor film. Met KUT/Kortfilm.be mag voor het eerst een audiovisueel webzine op een meerjarige subsidie rekenen. In 2010 ontvingen deze 11 uitgevers van een periodieke publicatie subsidies voor een totaalbedrag van 496.581,65 euro.

NAAM	GEMEENTE	SUBSIDIEPERIODE	BEDRAG IN EURO
<H>ART	EDEGEM	2010-2012	58.999,80
A PRIOR MAGAZINE - MARK	GENT	2010-2012	54.083,15
DE WITTE RAAF - THE WHITE RAVEN	BRUSSEL	2010-2012	73.749,75
ETCETERA - THEATERPUBLICATIES	BRUSSEL	2010-2012	73.749,75
GAGARIN - GAGA	ANTWERPEN	2010-2012	29.499,90
GONZO	TIENEN	2010-2012	49.166,50
K.U.T.	LEUVEN	2010-2012	14.749,95
ORGELKUNST	HOEGAARDEN	2010-2012	19.666,60
REKTO:VERSO	GENT	2010-2012	29.499,90
STREVEN	ANTWERPEN	2010-2012	39.333,20
VLAANDEREN - KUNSTTIJDSCHRIFT VLAANDEREN	SINT-ANDRIES (BRUGGE)	2010-2012	54.083,15
TOTAAL			496.581,65

2.14.2. Niet-periodieke publicaties

Gespreid over 2 subsidieronden werden er 36 aanvragen tot ondersteuning van een niet-periodieke publicatie ingediend. 6 daarvan werden gehonoreerd voor een totaalbedrag van 54.900 euro. Het betreft 4 boeken over beeldende kunst, 1 boek over architectuur en 1 algemeen-cultureel boek.

NAAM	GEMEENTE	PERIODE	TITEL PROJECT	BEDRAG IN EURO
LANNOO	TIELT	1STE RONDE	DOG OF FLANDERS	13.000,00
MER. PAPER KUNSTHALLE	GENT	1STE RONDE	PHILIPP VAN SNICK.	8.000,00

DYNAMIC PROJECT				
A4A	AARSCHOT	2DE RONDE	SPOMENIK	12.000,00
MERCATORFONDS	BRUSSEL	2DE RONDE	MENS, MYTHE EN ZINNELIJKHEID. DE RENAISSANCE VAN JAN GOSSAERT. HET VOLLEDIGE WERK	17.000,00
STANDAARD UITGEVERIJ	ANTWERPEN	2DE RONDE	DE NIEUWE WERELD - DE WONDERJAREN VAN DE BELGISCHE AVANT-GARDE (1918-1939)	2.400,00
WZW EDITIONS AND PRODUCTIONS	GENT	2DE RONDE	KLEUR BEKENNEN. VERZAMELDE OPSTELLEN 2001-2005 - GEERT BEKAERT	2.500,00
TOTAAL				54.900,00

2.15. Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap

In 2005 duidde de Vlaamse Gemeenschap 7 cultuurinstellingen aan als *Instelling van de Vlaamse Gemeenschap*. Het gaat om de **Vlaamse Opera, deFilharmonie, deSingel**, het **Vlaams Radio Orkest en Radio Koor** en het **Koninklijk Ballet van Vlaanderen**, die gesubsidieerd worden in het kader van het Kunstendecreet. Het **Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen** en het **Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen** worden gesubsidieerd binnen het cultureel-erfgoeddecreet.

Op 25 april 2008 besliste de Vlaamse Regering om ook de **Ancienne Belgique (AB)** te erkennen als *Instelling van de Vlaamse Gemeenschap* binnen het Kunstendecreet. De overgang in subsidiewijze vindt echter pas plaats in 2011. Tot dan is de AB gesubsidieerd als muziekclub binnen het Kunstendecreet en ontvangt ze een subsidie voor het beheer van haar gebouwen.

In 2010 ontvingen de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap de volgende subsidies:

ORGANISATIE	BEDRAG IN EURO
DEFILHARMONIE	6.943.567,52
VRO-VRK (VLAAMS RADIO KOOR EN ORKEST)	8.062.710,92
DESINGEL	6.445.000,00
KONINKLIJK BALLETT VAN VLAANDEREN	5.689.721,56
VLAAMSE OPERA	13.557.000,00
TOTAAL	40.698.000,00

Beoordeling en beslissing beleidsplannen 2011-2015

In het voorjaar 2010 werden de beleidsplannen van de 6 grote instellingen binnen het Kunstendecreet beoordeeld door internationaal samengestelde commissies. Op basis van de adviezen van deze internationale commissies en de adviezen van het agentschap stelde minister Schauvliege een plan voor verregaande synergieën tussen de instellingen voor. Dit plan werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering en onderschreven via een resolutie door het Vlaams Parlement.

Het voorstel van hertekening geeft een antwoord op knelpunten die al langere tijd worden aangekaart en die blijken uit de adviezen van de commissies en gesprekken met andere experts, zoals:

- De synergie tussen de instellingen is te beperkt.
- De infrastructuur blijft onderbenut.
- De betrokkenheid van de instellingen met de rest van het culturele veld is beperkt.
- Er zijn verschillen in efficiëntie en personeelsbeleid tussen de instellingen.
- De internationale werking van de instellingen is te weinig afgestemd op elkaar en op andere internationale projecten van de Vlaamse overheid.
- Voltijds geëngageerde musici en koorleden zijn onderbenut.
- De overheid als inrichtende macht scheidt te weinig duidelijkheid.
- Er zijn te weinig grote podia beschikbaar voor ballet en symfonische orkesten.

Het is de ambitie om via synergie en clustering te komen tot een sterker profiel van Vlaamse kunstinstellingen (ook internationaal), een efficiënter beheer, rationelere inzet van de beschikbare middelen, onderlinge collegialiteit en een verankerde spreiding. Het finale doel is de kwaliteit, de maatschappelijke relevantie en de landelijke en internationale uitstraling van deze instellingen te maximaliseren waardoor niemand nog twijfelt aan de dynamiek en voortrekkersrol, het "centre of excellence" van onze eigen instellingen.

Dit veranderingsproject zal in een traject uitgevoerd worden, stap voor stap en volgens een afgesproken timing die start op 1 januari 2011 en eindigt op 31 december 2012 met een publiek zichtbaar veranderingsmoment bij de aanvang van het seizoen 2012-2013.

De eerste stap betreft een clustering van de Vlaamse Opera en het Koninklijk Ballet van Vlaanderen. Het doel is een sterke, eigentijdse en flexibele organisatie voor opera en ballet die zich creatief moet kunnen bewegen op het vlak van beide disciplines. Naast de evidente begeleiding van de opera- en balletvoorstellingen door het vaste orkest en koor van de Vlaamse Opera kan er binnen de werking van dit huis ook gedacht worden aan samenwerking met onze wereldvermaarde barokorkesten, hedendaagse ensembles en danschoreografen. Met Brussels Philharmonic/VRK en deFilharmonie moeten er verregaande afspraken komen die de samenwerking tussen de verschillende producerende huizen sterk intensifiëren binnen een permanent kader (cfr. infra).

Op organisatorisch vlak betekent dit dat het Koninklijk Ballet van Vlaanderen en de Vlaamse Opera onder één management (intendant) en bestuur gebracht worden, maar met een specifieke artistieke werking voor zowel ballet als voor opera; een autonome werking voor beide disciplines die ook gezamenlijk kan zijn. Hierbij moeten zowel ballet als opera zich als artistieke expressie kunnen ontplooiën. De intendant zal een evenwichtige verhouding in zowel de programmering als de budgettaire invulling van beide disciplines moeten garanderen. Daarnaast komt er een afzonderlijke artistieke directeur voor het ballet, net zoals er een muzikdirecteur is. In de beheersovereenkomsten zullen er voorwaarden worden opgenomen die dit gewenste evenwicht vastleggen.

Op het vlak van de infrastructuur is een permanente aanwezigheid in Antwerpen en Gent het uitgangspunt. De operahuizen in Antwerpen en Gent worden in het voorstel optimaal benut, zowel voor opera als voor ballet en eventuele mengvormen. Deze optimale benutting moet zowel gelden op het vlak van presentatie als op het vlak van residentie. Ook de receptieve werking kan verder uitgebouwd worden.

De locatie op Het Eilandje in Antwerpen, eigendom van KBVV en deFilharmonie, biedt ook perspectieven. Dit kan de perfecte locatie worden voor repetitie en voor de overkoepelende management- en logistieke diensten van deze cluster, zeker wanneer een deel van de ruimte vrijkomt door de verhuizing van deFilharmonie naar de Koningin Elisabethzaal (najaar 2013). Dit zou kunnen betekenen dat de podia van de beide operahuizen ook een meer receptieve invulling kunnen krijgen, wat meer eigen inkomsten genereert.

Naast de cluster van de opera en het ballet worden de mogelijkheden verkend rond poolwerking en maximale artistieke afstemming met Opera/Ballet, Brussels Philharmonic/VRK en deFilharmonie. Dit moet worden aangestuurd door een managementcomité van Opera/Ballet, Brussels Philharmonic /VRK en deFilharmonie en resulteren in een afsprakenkader waarin programmering, werkafspraken, harmonisering, uitwisselbaarheid van musici vastgelegd worden. Deze cluster moet er dus voor zorgen dat de performantie van de 3 orkesten wordt verhoogd door een efficiëntere inzet van middelen en heldere onderlinge afspraken.

Daarnaast zal in de beheersovereenkomsten voor de periode 2011-2012 een gestructureerd overleg worden vastgelegd tussen de productiehuizen en de presentatieplekken. Het is de bedoeling dat er duidelijke afspraken in de beheersovereenkomsten komen rond het onderling inschakelen van musici, uitkoopsommen, en het gebruik van infrastructuur. Deze afspraken staan in het licht van een partnership dat verwacht wordt van de instellingen die behoren tot dit overlegplatform. In dit gestructureerd overleg moeten afspraken gemaakt worden over:

- programmering (ook internationaal)
- samenwerking en netwerking
- publiekswerking en communicatie
- infrastructuurgebruik
- talentontwikkeling en opvolgen van nieuwe tendensen.

Wat de productiehuizen betreft gaat het om:

- Vlaamse Opera en Koninklijk Ballet van Vlaanderen
- Brussels Philharmonic/VRK
- deFilharmonie.

Wat betreft de presentatieplekken gaat het om:

- deSingel
- Concertgebouw Brugge

- Muziekcentrum De Bijloke Gent
- Bozar
- Flagey
- Ancienne Belgique.

2.16. Steunpunten

Een steunpunt is een dienstverlenende organisatie die een intermediaire rol vervult tussen het veld en de overheid met als belangrijkste taken:

- praktijkondersteuning: een actieve dienstverlening leveren op het vlak van deskundigheidsbevordering, kwaliteitszorg, informatie en documentatie, management, publieksopbouw en -participatie, internationale samenwerking;
- praktijkontwikkeling: een bijdrage leveren aan een continue ontwikkeling van het veld en het overheidsbeleid op basis van evaluatie en toegepast onderzoek;
- beeldvorming en communicatie: activiteiten en initiatieven organiseren en coördineren die de kennis over de sector bij het publiek, de overheid en in het buitenland bevorderen, en die bijdragen tot een kwantitatief en kwalitatief ruimere cultuurparticipatie.

Kunsten. Vanaf 2006 kregen de steunpunten een plaats binnen het Kunstendecreet. De Vlaamse Regering beoogde daarmee de samenwerking tussen de verschillende steunpunten te bevorderen en synergie-effecten te genereren. Bedoeling was om de activiteiten van de steunpunten meer op elkaar af te stemmen, schaalvoordelen te realiseren, disciplineoverschrijdende activiteiten te bevorderen en zo een bijdrage te leveren tot het geïntegreerde cultuurbeleid. De steunpunten werken overigens ook actief samen met Cultuurnet Vlaanderen.

De steunpunten voor het kunstenveld zijn het Vlaams Theater Instituut (VTi), het Muziekcentrum Vlaanderen (MCV), het Vlaams Architectuurinstituut (VAi) en het Instituut voor beeldende, audiovisuele en mediakunst (BAM, ontstaan uit de samenwerking van het steunpunt voor audiovisuele kunsten IAK en het steunpunt voor beeldende kunsten IBK, die beiden gesubsidieerd werden voor de periode 2006-2009).

De steunpunten leunen in de eerste plaats elk aan bij een specifieke discipline. Festivals, kunstencentra, werkplaatsen, kunsteducatieve initiatieven en sociaal-artistische werkingen kunnen echter aankloppen bij het steunpunt dat het dichtst bij hun werkingsgebied aansluit.

Met het in voege treden van het Kunstendecreet kregen de steunpunten een sensibiliserende opdracht inzake de bevordering van de culturele diversiteit. Eerder dan een apart beleid te voeren rond culturele diversiteit wil de Vlaamse overheid een geïntegreerde aanpak bevorderen door in alle steunpunten en kunstenvelden aandacht te schenken aan culturele diversiteit.

De steunpunten gaven in 2010 uitvoering aan de doelstellingen die vastgelegd zijn in hun beleidsplannen 2010-2012. Er werden nog geen samenwerkingsovereenkomsten gesloten met de Vlaamse Regering voor deze periode.

In 2010 ontvingen de steunpunten binnen de sector kunsten de volgende subsidies:

STEUNPUNT	BEDRAG IN EURO
VLAAMS THEATERINSTITUUT (VTI)	922.260
MUZIEKCENTRUM VLAANDEREN (MCV)	922.260
VLAAMS ARCHITECTUURINSTITUUT (VAI)	485.400
INSTITUUT VOOR BEELDENDE, AUDIOVISUELE EN MEDIAKUNST (BAM)	728.100
TOTAAL	3.058.020

2.17 Commissies

Op 19 september 2008 werd de samenstelling van de commissies vernieuwd. In de loop van 2009 en 2010 boden enkele commissieleden hun ontslag aan. Conform de bepalingen in het Kunstendecreet voleindigt de vervanger het mandaat van het lid dat hij/zij vervangt. Een aantal commissieleden is bij het ter perse gaan nog niet vervangen, waardoor sommige commissies – in tegenstelling tot wat de officiële bezetting doet vermoeden – uit nog slechts een beperkt aantal actieve commissieleden bestaan.

Adviescommissie Kunsten (12 leden)

Secretaris: Roel Devriendt.

Katia Segers (voorzitter)

Jerry Aerts (ondervoorzitter)

Franky Devos, Goele Haest, Delphine Hesters, Klaus Ludwig, Els Opsomer, Marc Ruyters, Linda Suy, Helen Suyderhoud, Theo Van Rompay, Dominique Willaert (leden).

Goele Haest neemt sinds 2009 niet langer deel aan de commissiewerkzaamheden. Dominique Willaert diende eind 2010 zijn ontslag in.

Beoordelingscommissie Multidisciplinaire Kunstencentra, Werkplaatsen en Festivals (13 leden)

Secretaris: Kristof Uittebroek.

Kristien Gerets (voorzitter)

Marc Boonen (ondervoorzitter)

Mesut Arslan, Katrien Darras, Bouchra Hbali, Carine Meulders, Stijn Maes, Indirah Osumba, Hilde Teuchies, Elke Van Campenhout, Jos Van den Bergh, Don Verboven, Saartje Vereecke (leden).

Hilde Teuchies, Arlette Van Overvelt en Jos Van den Bergh dienden in de loop van 2009 hun ontslag in. Bouchra Hbali en Saartje Vereecke nemen niet langer deel aan de commissiewerkzaamheden. Indirah Osumba diende in de loop van 2010 haar ontslag in. Don Verboven nam een functie op bij een kunstensteunpunt en kan daardoor niet langer deel uitmaken van de commissie.

Beoordelingscommissie Theater (15 leden)

Secretaris: Wim Vanduffel.

Patrick Allegaert (voorzitter)

Els De Bodt (ondervoorzitter)

Eric Antonis, Yasmina Boudia, Evelyne Coussens, Annie Declerck, Bob De Moor, Tuur Devens, Bert Heylen, Kristof Jonckheere, Paul Neefs, Frank Peeters, Dahlia Pessemiers Benamar, Chris Thijs, Karlien Van Hoonacker (leden).

Bob De Moor diende in 2009 zijn ontslag in.

Beoordelingscommissie Dans (9 leden)

Secretaris: Filip Coppieters.

Charlotte Vandevyver (voorzitter)

Tom Bonte (ondervoorzitter)

Sonja Debal, Ugo Dehaes, Lieve Dierckx, Marc Goossens, Alexandra Meijer, Gustavo Miranda, Eef Proesmans (leden).

Beoordelingscommissie Muziektheater (9 leden)

Secretaris: Karine Van Balen.

Jan Rispens (voorzitter)

Ouafia Snauwaert (ondervoorzitter)

Mireille Capelle, Yamina Cheurfa, Hans Peter Janssens, Chris Lomme, Alex Mallems, Luc Van Hove, Pieter Verstraete (leden).

Beoordelingscommissie Muziek (17 leden)

Secretaris: Tom Van Houtte.

Luc Mishalle (voorzitter)

Elly Rutten (ondervoorzitter)

Rik Bevernage, Julia Bucz, Dirk Coutigny, Klaartje De Bonnaire, Joost Fonteyne, Gé Huismans, Johan Huys, Gert Keunen, An Overbergh, Tatjana Scheck, Patrick Smagghe, Melike Tarhan, Annelies Van Parys, Dirk Verstockt (leden).

Beoordelingscommissie Beeldende Kunst (11 leden)

Secretaris: Robert Michel.

Thérèse Legierse (voorzitter)

Jacques Morrens (ondervoorzitter)

Joost Declercq, Nick Gasparotto, Claudine Hellweg, Tatjana Pieters, Rolf Quaghebeur, Francis Smets, Etienne Van Den Bergh, Anne-Mie Van Kerckhove, Eva Wittocx (leden).

Beoordelingscommissie Architectuur en Vormgeving (9 leden)

Secretaris: Cecile Jacobs.

Jan Boelen (voorzitter)

Hilde Bouchez (ondervoorzitter)

Oana Bogdan, Gökçe Çiçek, Bernadette De Loose, Johan Lagae, Sven Sterken, Wim Supply, Inge Vranken (leden).

Gökçe Çiçek diende in de loop van 2010 haar ontslag in.

Beoordelingscommissie Audiovisuele Kunsten (11 leden)

Secretaris: Carlos Boerjan.

Karen Verschooren (voorzitter)

Rik Stallaerts (ondervoorzitter)

Erkan Altunbay, Edwin Carels, Lies Declerck, Stijn Dickel, Willem Hesling, Maja Kusmanovic, Marie Logie, Tine Van Dycke, Mayke Vermeren (leden).

Beoordelingscommissie Kunsteducatie (9 leden)

Secretaris: Linda De Geyter.

Jan Jaspers (voorzitter)

Joke Quaghebeur (ondervoorzitter)

Matthias Dusesoi, Allel El Berkani, Ann Laenen, Freddy Mariën, Peggy Saey, Elise Simoens, Stef Van Bellingen (leden).

Elise Simoens diende in de loop van 2010 haar ontslag in.

Beoordelingscommissie Sociaal-artistieke Werking (9 leden)

Secretaris: Pauwel De Bleser.

Marleen Platteau (voorzitter)

Eddie Guldolf (ondervoorzitter)

Saddie Choua, Monique De Dobbeleer, Carine Fol, Jan Knops, Dominique Nuyttens, Nathalie Tabury, Max Temmerman (leden).

Beoordelingscommissie Publicaties (9 leden)

Secretaris: Chris Van Haesendonck.

Chantal Pattyn (voorzitter)

Jo Tollebeek (ondervoorzitter)

Vlad Ionescu, Dirk Laporte, Stella Lohaus, Willem Oorebeek, Saskia Scheltjens, Geert Van der Speeten, Katlijne Van der Stighelen (leden).

Chantal Pattyn diende in de loop van 2010 haar ontslag in als voorzitter. Zij blijft lid van de commissie.

Ad-hoccommissie Creatieopdrachten Muziek en Muziektheater

Secretaris: Viviane De Backer.

Elly Rutten (voorzitter)

Luc Van Hove (ondervoorzitter)

Mireille Capelle, Dirk Coutigny, Joost Fonteyne, Johan Huys, Jan Rispens, Melike Tarhan, Dirk Verstockt (leden).

3. Cultureel erfgoed

3.1. Regelgeving

3.1.1 Topstukkendecreet

- decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009
- besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2003 ter uitvoering van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang.

Het Topstukkendecreet beschermt het belangrijkste roerend cultureel erfgoed dat vanwege zijn bijzondere archeologische, historische, cultuurhistorische, artistieke of wetenschappelijke betekenis voor de **Vlaamse Gemeenschap** in Vlaanderen bewaard moet blijven. Dat gebeurt via een relatief beperkte Lijst van zeldzame en onmisbare voorwerpen en verzamelingen waarop het bijzondere beschermingsregime van het decreet van toepassing is.

De **Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed** (*de Topstukkenraad*) adviseert de minister over de Lijst van het Topstukkendecreet.

Voor de voorwerpen en verzamelingen op de Lijst gelden beschermingsmaatregelen inzake fysieke ingrepen. De kosten voor conservatie en restauratie van topstukken worden gesubsidieerd tot maximaal 80% van de subsidiabele kosten.

Het Topstukkendecreet regelt ook de uitvoer van topstukken buiten de **Vlaamse Gemeenschap** en stipuleert dat de Vlaamse overheid een aankoopverplichting heeft als ze de uitvoervergunning weigert. De eventuele aankoop gebeurt tegen de internationale marktwaarde.

Op 31 december 2010 waren er 321 objecten en 18 verzamelingen in de Topstukkenlijst opgenomen.

3.1.2 Cultureel-erfgoeddecreet

- decreet van 23 mei 2008 houdende de ontwikkeling, de organisatie en de subsidiëring van het Vlaamse cultureel-erfgoedbeleid, gewijzigd bij het decreet van 13 maart 2009
- besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2008 ter uitvoering van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, voor wat betreft de subsidiëring van landelijke cultureel-erfgoedorganisaties en cultureel-erfgoedprojecten, de cultureel-erfgoedconvenants en de advisering
- besluit van de Vlaamse Regering van 23 januari 2009 ter uitvoering van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, voor wat betreft de toekenning van een kwaliteitslabel aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties en de indeling van musea en culturele archiefinstellingen bij het Vlaamse niveau.

Rekening houdend met nieuwe ontwikkelingen in het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen en op internationaal niveau werden er drie decreten geïntegreerd in het Cultureel-erfgoeddecreet:

- het **Decreet op de Volkscultuur**: decreet van 27 oktober 1998 houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur en de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur, gewijzigd bij het decreet van 15 juli 2005
- het **Archiefdecreet**: decreet van 19 juli 2002 houdende de privaatrechtelijke culturele archiefwerking, gewijzigd bij het decreet van 19 december 2003, 7 mei 2004 en 15 juli 2005
- het **Erfgoeddecreet**: decreet van 7 mei 2004 houdende de organisatie en subsidiëring van een cultureel-erfgoedbeleid, gewijzigd bij het decreet van 15 juli 2005.

Bijgevolg werden deze drie decreten opgeheven door het Cultureel-erfgoeddecreet. De bepalingen over uitbetaling van subsidies, toezicht, opvolging en evaluatie blijven nog van toepassing voor de organisaties die nog tot en met het einde van hun beleidsperiode op basis van deze decreten worden gesubsidieerd.

3.1.2.1 Decreet

Met het **Cultureel-erfgoeddecreet**:

- zet de Vlaamse Gemeenschap in op een eengemaakt en performant steunpunt
- kent de Vlaamse Gemeenschap een kwaliteitslabel toe aan musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken
- bouwen de Vlaamse Gemeenschap, de provincies en de steden en gemeenten een complementair cultureel-erfgoedbeleid uit in het kader van het protocol van akkoord gesloten tussen de Vlaamse Regering, de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)
- ondersteunt de Vlaamse Gemeenschap cultureel-erfgoedinstellingen en –organisaties op Vlaams en internationaal niveau
- ondersteunt de Vlaamse Gemeenschap het lokale cultureel-erfgoedbeleid door het sluiten van cultureel-erfgoedconvenants met een gemeente, een intergemeentelijk samenwerkingsverband of de Vlaamse Gemeenschapscommissie
- ondersteunt de Vlaamse Gemeenschap de provincies door het sluiten van cultureel-erfgoedconvenants
- wordt het beleid voor het cultureel erfgoed en het beleid voor het onroerend erfgoed op elkaar afgestemd via een protocol
- subsidieert de Vlaamse Gemeenschap ook projectmatig.

Belangrijke **kenmerken** van het Cultureel-erfgoeddecreet zijn:

- Een geïntegreerd en integraal cultureel-erfgoedbeleid betekent dat het beleid afgestemd moet zijn op andere beleidslijnen en –domeinen zoals het jeugdbeleid, het seniorenbeleid, het toeristisch beleid maar ook in interactie treedt met onderwijs en afgestemd is op het beleid voor het onroerend erfgoed. Een integraal cultureel-erfgoedbeleid wil zeggen dat er zowel aandacht gaat naar de zorg voor het cultureel erfgoed en dus naar behoud en beheer, depots, inventarisatie, maar ook dat er voldoende aandacht is voor publiekswerking, onderzoek, educatie ...
- Een complementair cultureel-erfgoedbeleid. Dat betekent dat het beleid van de verschillende bestuursniveaus op elkaar is afgestemd. Hierover werd een protocol van akkoord gesloten tussen de Vlaamse Regering, de VVP en de VVSG. Het protocol bevat afspraken over de samenwerking en de taakverdeling met het oog op de ondersteuning van de cultureel-erfgoedsector.
- De Vlaamse overheid en de provincie- en gemeentebesturen staan in voor de structurele financiering en ondersteuning van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties. Elk bestuursniveau richt zich daarbij op de financiering van de werkingen die relevant zijn voor respectievelijk Vlaanderen, de provincie, de stad of de gemeente. De indeling van musea en culturele archiefinstellingen bij het Vlaamse, regionale of lokale niveau vormt de basis voor het bepalen van deze verantwoordelijkheid. Deze indeling drukt geen waardeoordeel uit. Ze geeft aan wie verwacht wordt een verantwoordelijkheid op te nemen voor de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie.
- De Vlaamse overheid draagt een verantwoordelijkheid voor cultureel-erfgoedorganisaties die een relevantie hebben voor Vlaanderen.
- De provincies dragen een verantwoordelijkheid voor de cultureel-erfgoedorganisaties die een regionale werking ontwikkelen en die bijdragen aan een streekgericht cultureel-erfgoedbeleid.
- De gemeenten dragen een verantwoordelijkheid voor de cultureel-erfgoedorganisaties die een lokale werking ontwikkelen. Van de lokale besturen wordt verwacht dat ze een visie ontwikkelen over de lokale inbedding van cultureel-erfgoedorganisaties.
- De vaak complexe ontstaansgeschiedenis van bepaalde collecties cultureel erfgoed en van de beheerende cultureel-erfgoedorganisaties zorgt ervoor dat de hoofdverantwoordelijkheid steeds bij de eigenaar van de collectie of het bevoegde gezag van de cultureel-erfgoedorganisatie ligt.

3.1.2.2 Protocollen

3.1.2.2.1 Protocol van akkoord tussen de Vlaamse Regering, de Vereniging van Vlaamse Provincies en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten over de uitbouw van een complementair cultureel-erfgoedbeleid

Dit protocol werd gesloten voor de periode **2009-2010** en trad in werking op 1 januari 2009. Het protocol is niet

bindend. Het is een *gentleman's agreement* tussen de **gemeenten**, de **provincies** en de **Vlaamse overheid** om een complementair beleid mogelijk te maken.

In 2010 werd een volgend protocol gesloten met de **VVP** en de **VVSG** voor de periode **2011-2015**. Het doel blijft gelijk, namelijk het complementaire cultureel-erfgoedbeleid uitbouwen tussen de Vlaamse overheid, de provincies, en de steden en gemeenten. Het bevat afspraken over de **samenwerking** en de **taakverdeling** met het oog op de **ondersteuning** van de cultureel-erfgoedsector. Die ondersteuning is gericht op:

- een kwalitatieve verbetering van het cultureel-erfgoedaanbod
- de vergroting van de uitstraling van en het draagvlak voor het cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedsector in Vlaanderen
- de bevordering van de professionaliteit in de cultureel-erfgoedsector.

In uitvoering van het protocol en met oog op het sluiten van een volgend protocol vonden in 2010 verschillende vergaderingen plaats tussen de afdeling Erfgoed, de VVP en de VVSG.

Een [pool van deskundigen](#) [1] kwam op 23 februari 2010 bijeen. Uit deze pool van deskundigen werden in 2010 6 visitatiecommissies samengesteld voor de advisering van de aanvragen voor de toekenning van het kwaliteitslabel *door de Vlaamse overheid erkend museum, door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling* of *door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek* (zie 3.2.1.).

3.1.2.2.2 Protocol tussen het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) en het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed (RWO) met betrekking tot het cultureel-erfgoedbeleid en het onroerend erfgoedbeleid

Het **cultureel** erfgoed en het **onroerend** erfgoed zijn natuurlijke **partners**. Voor het cultureel erfgoed enerzijds en het onroerend erfgoed anderzijds voert de **Vlaamse overheid** een beleid op maat. Het beleid groeit steeds meer naar elkaar toe waardoor afstemming noodzakelijk is. In het Cultureel-erfgoeddecreet vraagt het **Vlaams Parlement** om het beleid meer af te stemmen. Beide beleidsdomeinen (het **beleidsdomein CJSM** dat verantwoordelijk is voor het cultureel-erfgoedbeleid en het **beleidsdomein RWO** dat verantwoordelijk is voor het onroerend erfgoedbeleid) sloten op 23 oktober 2009 een protocol. Het protocol moet zorgen voor meer samenwerking, afstemming en overleg.

Voor het **beleidsdomein CJSM** zijn *het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media* en *het agentschap Kunsten en Erfgoed* partners, voor het **beleidsdomein RWO** zijn dat *het departement Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed*, *het agentschap Ruimte en Erfgoed*, *het agentschap Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed* en *het agentschap Inspectie Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed*.

In 2010 organiseerde het agentschap **Kunsten en Erfgoed** samen met het departement **RWO** een kennismakingsoverleg tussen de verschillende medewerkers die werken op raakvlakken tussen het cultureel erfgoed en het onroerend erfgoed. In 2010 zorgde het protocol eveneens voor een betere afstemming van de parlementaire vragen die over zowel het immaterieel en roerend erfgoed enerzijds en het onroerend erfgoed anderzijds werden gesteld.

3.1.3 Sportschuttersdecreet

- decreet van 11 mei 2007 houdende het statuut van de sportschutter, gewijzigd bij het decreet van 4 juli 2008
- besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2007 houdende de uitvoering van het decreet van 11 mei 2007 houdende het statuut van de sportschutter.

In 2006 werd de **federale wapenwet** aangepast. In de wet werd ingeschreven dat de **gemeenschappen** voor het sportschieten een regeling konden uitwerken. De **sportschutterslicentie** heeft een centrale rol in die regeling.

De **Vlaamse overheid** koos ervoor om ook het **volkscultureel sportschieten** op te nemen in het

Sportschuttersdecreet. Sportschutterslicenties kunnen onder meer uitgereikt worden door organisaties erkend op basis van het **Decreet op de Volkscultuur** of organisaties gesubsidieerd op basis van artikel 26 van het **Cultureel-erfgoeddecreet** als ze voldoen aan de voorwaarden van het Sportschuttersdecreet. De **Federatie voor Vlaamse Historische Schuttersgilden** verkreeg de machtiging om deze licenties uit te reiken.

Het agentschap **Kunsten en Erfgoed** werd, samen met **BLOSO**, door de **Vlaamse Regering** aangeduid om het Sportschuttersdecreet uit te voeren.

Het agentschap volgt de *Federatie voor Vlaamse Historische Schuttersgilden* op. **BLOSO** volgt deze regeling op voor de organisaties die erkend zijn op basis van **sportdecreten**.

Het agentschap functioneert ook als beroepsinstantie voor het sportschutters. In 2010 ging 1 sportschutter in beroep tegen een beslissing tot intrekking van zijn voorlopige sportschutterslicentie. Het agentschap formuleerde hierover een advies aan de minister bevoegd voor Sport, de heer **Philippe Muylers**.

3.1.4 Europese Verordening (EG) nr. 116/2009 van de raad van 18 december 2008 (gecodificeerde versie) betreffende de uitvoer van cultuurgoederen

Sinds april 1993 bestaat binnen de **Europese Unie** een vergunningensysteem voor de uitvoer van (mogelijk) belangrijke cultuurgoederen: de **Europese Verordening** van 9 december 1992 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen.

Cultuurgoederen, die behoren tot een van de in bijlage bij de *Verordening* opgesomde categorieën, kunnen alleen buiten de **Europese Unie** worden gebracht als de uitvoerder daarvoor een vergunning heeft. Voor **België** worden de uitvoervergunningen afgeleverd door de overheid op wier grondgebied het cultuurgoed zich bevindt. Voor **Brussel** geldt, als overgangsmaatregel, de vrije keuze van de uitvoerder.

3.1.5 Reglement Immaterieel Cultureel Erfgoed Vlaanderen

Het reglement en de criteria bleven dezelfde als in 2009. Aanvragen konden in 2010 worden ingediend voor zowel de opname in de *Inventaris van Immaterieel Cultureel Erfgoed Vlaanderen* als in de *Representatieve Lijst van het immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid (UNESCO)*.

3.2. Besluitvorming

3.2.1 Kwaliteitslabel

Afdeling. Jaarlijks kunnen er uiterlijk op 15 januari aanvragen worden ingediend voor het bekomen van een kwaliteitslabel als museum, culturele archiefinstelling of erfgoedbibliotheek. De afdeling Erfgoed maakt de leidraad bekend op basis waarvan de aanvraag voor het kwaliteitslabel moet worden ingediend.

Ontvankelijkheidsonderzoek. De afdeling Erfgoed voert het ontvankelijkheidsonderzoek uit. Ze gaat na of het dossier tijdig en op basis van de leidraad werd ingediend en of het dossier beantwoordt aan de voorwaarden:

- het beschikken over een rechtspersoonlijkheid;
- gelegen zijn in Vlaanderen of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

De afdeling Erfgoed brengt de aanvrager daarvan op de hoogte.

De afdeling brengt eveneens FARO, de VVP en de VVSG op de hoogte van de ingediende aanvragen en bezorgt in het kader van het complementaire beleid een afschrift van de ontvankelijke aanvragen aan de respectievelijke provincie en gemeente (of de VGC in het geval van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad) waarin de organisatie gelegen is (tenzij de provincie of de gemeente de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie zelf beheert).

Secretariaat. Tijdens de voorbereiding, het bezoek ter plaatse en de nabespreking neemt de afdeling een secretarisrol op voor de visitatiecommissie. De afdeling Erfgoed bezorgt de gemotiveerde adviezen van de visitatiecommissies aan de minister, na overleg met de VVP en de VVSG.

Opvolging van het kwaliteitslabel. De afdeling Erfgoed brengt de aanvrager op de hoogte van de beslissing van de minister. De afdeling neemt de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, die een kwaliteitslabel mogen dragen, op in het register van erkende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties. Het toezicht op het kwaliteitslabel gebeurt door controle van het jaarverslag dat door de organisatie wordt ingediend. Eén maal per vijf jaar evalueert de afdeling of de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie nog steeds voldoet aan de voorwaarden. De afdeling stelt een evaluatieverslag op en deelt dit mee aan de organisatie. Indien de organisatie niet langer aan de voorwaarden voldoet, start de afdeling de procedure op met een eventuele intrekking van het kwaliteitslabel tot gevolg.

Visitatiecommissie. De minister laat zich adviseren door visitatiecommissies, die samengesteld worden uit de pool van deskundigen. Deze pool van deskundigen werd samengesteld in overleg met de VVP en de VVSG voor de periode 2011-2015. De leden van de pool zijn mensen die over expertise beschikken in een of meer deelaspecten van het cultureel erfgoed en werden benoemd door de minister. Bij de samenstelling van een visitatiecommissie wordt rekening gehouden met de onverenigbaarheden, de man-vrouw verhouding en de expertise van de leden. Een visitatiecommissie bestaat uit minimaal 3 leden en maximaal 5 leden.

Zakelijke en inhoudelijke beoordeling. De visitatiecommissie beoordeelt op basis van de voorwaarden, brengt daarover een gemotiveerd advies uit en bezorgt dat aan de afdeling Erfgoed. De zakelijke en inhoudelijke beoordeling gebeurt door een onderzoek ter plaatse en een toetsing van de inhoud en de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie aan de voorwaarden.

Minister. De minister beslist uiterlijk op 15 juli over het al dan niet toekennen van het kwaliteitslabel.

3.2.2 Subsidiëring van cultureel-erfgoedorganisaties

Afdeling. De afdeling Erfgoed voert het ontvankelijkheidsonderzoek van de aanvraagdossiers uit, onderzoekt of de aanvraag voldoet aan de voorwaarden en toetst de aanvraag aan de criteria. De afdeling stelt een ontwerp van beslissing op en volgt de uitbetaling van de subsidies op. De afdeling houdt ook toezicht op de gesubsidieerde projecten en werkingen. Ze doet dat met een financiële controle en een inhoudelijke evaluatie.

Ontvankelijkheidsonderzoek. De afdeling Erfgoed voert het ontvankelijkheidsonderzoek uit. Ze gaat na of het dossier tijdig en binnen de juiste regelgeving werd ingediend en of het volledig is. De afdeling brengt de aanvrager daarvan op de hoogte.

Zakelijke en inhoudelijke beoordeling. De afdeling Erfgoed voert een onderzoek uit op stukken. Ze onderzoekt of de aanvraag voldoet aan de voorwaarden en toetst de aanvraag aan de criteria. Ter voorbereiding van de vergadering van de commissie bezorgt ze deze een historiekfiche, samen met het aanvraagdossier. De commissie formuleert een gemotiveerd advies. De afdeling maakt het verslag van de commissievergaderingen.

Opstellen ontwerp van beslissing. De afdeling Erfgoed stelt een ontwerp van beslissing op over alle aspecten van de aanvraag (zakelijk, beheersmatig en inhoudelijk) en bezorgt dit aan de minister.

Beslissing en communicatie. Na de beslissing van de minister of de Vlaamse Regering en de ondertekening van het besluit, brengt de afdeling Erfgoed de aanvrager op de hoogte. Met collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, landelijke organisaties volkscultuur en landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed die een werkingssubsidie zullen ontvangen wordt een onderhandeling gevoerd over de strategische doelstellingen voor de betrokken beleidsperiode. Dit resulteert in een beheersovereenkomst tussen de organisatie en de minister. Het subsidiëren van het lokale of het provinciale cultureel-erfgoedbeleid gebeurt door het sluiten van een cultureel-erfgoedconvenant. Daarna wordt de procedure opgestart om de subsidie uit te betalen.

Opvolging van de subsidiedossiers. De projectsubsidies worden verantwoord op basis van een financieel en inhoudelijk verslag. De werkingssubsidies worden jaarlijks uitbetaald en verantwoord op basis van een inhoudelijk en financieel jaarverslag. De afdeling Erfgoed controleert deze documenten. De afdeling evalueert minstens éénmaal per beleidsperiode de organisaties die voor hun werking gesubsidieerd worden. Hiervoor gebeurt er een visitatie ter plaatse bij de organisaties. De bevindingen van deze evaluatie worden meegenomen in de zakelijke en inhoudelijke beoordeling van de aanvragen voor de volgende beleidsperiode.

Beoordelingscommissies en adviescommissie. De minister laat zich inhoudelijk adviseren door de beoordelingscommissies en de adviescommissie. De leden van die commissies zijn mensen die over expertise beschikken in een of meer deelaspecten van het cultureel erfgoed. De kwaliteitsbewaking van de beoordelingscommissies gebeurt door de adviescommissie. De commissie formuleert een gemotiveerd advies over de aanvraag voor een project- of werkingssubsidie en stelt, indien nodig, een rangorde op. Voor de advisering van de werkingssubsidies wordt de aanvrager door de commissie uitgenodigd voor een gesprek. Dit gesprek wordt bijgewoond door de afdeling Erfgoed.

Minister en/of Vlaamse Regering. De minister of de Vlaamse Regering beslist om de subsidie al dan niet toe te kennen. In voorkomend geval sluit de minister een beheersovereenkomst met de organisatie die een werkingssubsidie ontvangt.

De minister ondertekent de subsidiebesluiten. Op dat moment is de subsidie definitief toegekend.

3.2.3 Bescherming van topstukken

Afdeling. De afdeling Erfgoed staat in voor het opstellen en beheren van de Lijst van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang (de *Topstukkenlijst*). De afdeling begeleidt de Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed (de *Topstukkenraad*) bij zijn werkzaamheden. Prioritaire opdracht is de verdere opstelling van de Topstukkenlijst. In overleg met de Raad en de minister is beslist om de Topstukkenlijst thematisch uit te bouwen. De afdeling schrijft opdrachten uit voor het opstellen van thematische proeflijsten met objecten en verzamelingen die mogelijk in aanmerking komen voor opname in de Lijst en bijgevolg voor bescherming.

Deze proeflijsten worden door de Topstukkenraad (in werkgroep en plenair) besproken. Op basis daarvan stelt de Topstukkenraad de minister voor om stukken en verzamelingen in de Topstukkenlijst op te nemen. De afdeling bereidt de vergaderingen van de Topstukkenraad voor en maakt het verslag van de vergaderingen en werkgroepen van de Raad. De afdeling stelt een ontwerp van beslissing op voor de minister en communiceert met de eigenaars en

beheerders van de objecten en ensembles die op de Topstukkenlijst zijn opgenomen. Voor ingrepen aan topstukken (conservatie en restauratie) is een voorafgaande toelating nodig. De afdeling staat, samen met de Topstukkenraad, in voor het verlenen van deze toelatingen. Voor het buiten Vlaanderen brengen van topstukken is een voorafgaande toelating vereist van de Vlaamse overheid. Deze vergunningen worden verleend door de afdeling Erfgoed. De Vlaamse overheid kan deze toelating weigeren. Door te weigeren verbindt de Vlaamse overheid zich echter ten aanzien van de eigenaar tot de verwerving van het topstuk tegen een marktconforme prijs.

Topstukken komen ook in aanmerking voor restauratiesubsidies. De afdeling staat in voor het beheer van deze dossiers. De afdeling beschikt binnen het kader van dit decreet ook over de nodige bevoegdheden tot inspectie van topstukken ter plaatse.

Topstukkenraad. De Topstukkenraad geeft advies aan de minister inzake de opname van objecten en verzamelingen in de Topstukkenlijst. De Raad geeft bij zijn advies een uitgebreide motivatie. Daarnaast geeft de Topstukkenraad ook advies over de toestemming om fysische ingrepen uit te voeren op topstukken.

Minister. De minister beslist of een object of ensemble op de Topstukkenlijst komt, geeft toestemming om fysische ingrepen uit te voeren, kent eventueel een restauratiesubsidie toe en bepaalt of een object buiten Vlaanderen gebracht mag worden.

3.2.4 Immaterieel Cultureel Erfgoed

Afdeling. Sinds 2008 kunnen erfgoedgemeenschappen die dit wensen hun element van immaterieel cultureel erfgoed laten opnemen in de Inventaris Vlaanderen voor het Immaterieel Cultureel Erfgoed en/of in de Representatieve Lijst van de Unesco-Conventie 2003. Ook in 2010 konden vóór 1 april dossiers voor opname in de inventaris en/of de Representatieve Lijst worden ingediend bij de afdeling Erfgoed.

De afdeling voert een ontvankelijkheidsonderzoek uit op basis van de criteria van het Reglement voor opname in de Inventaris Vlaanderen voor het Immaterieel Cultureel Erfgoed en/of de Representatieve Lijst. De afdeling legt jaarlijks het reglement en de samenstelling van de ad hoc Commissie ter goedkeuring voor aan de Minister.

De afdeling verzorgt het secretariaat van de ad hoc Commissie Immaterieel Cultureel Erfgoed, maakt het verslag en stuurt de adviezen aan de Minister die de beslissing voor opname of niet neemt.

Ad hoc Commissie Immaterieel Cultureel Erfgoed. De ad hoc Commissie geeft een gemotiveerd advies aan de minister.

Minister. De minister beslist op basis van de adviezen van de ad hoc Commissie of het element al dan niet wordt opgenomen in de inventaris.

3.3. Overzicht middelen

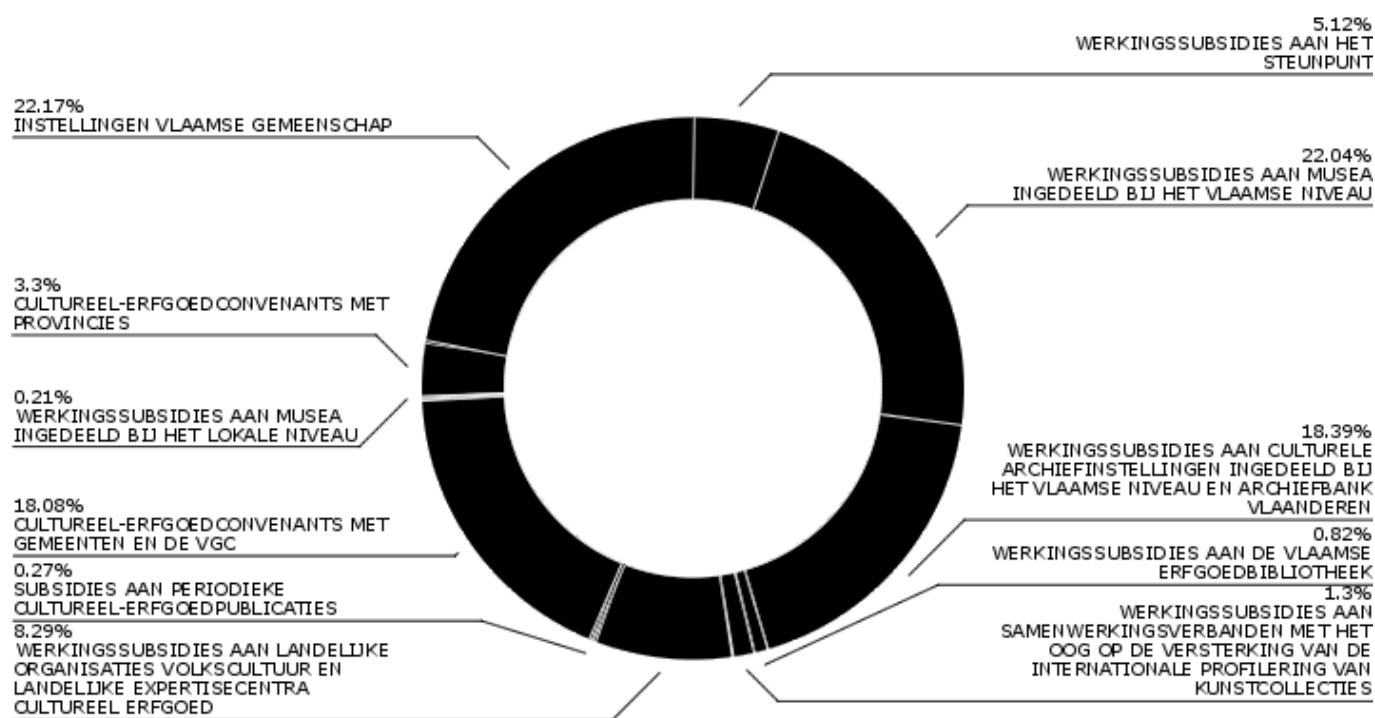
In 2010 werd in totaal 38 miljoen euro verdeeld ter ondersteuning van het cultureel-erfgoedbeleid van de Vlaamse overheid.

In vergelijking met 2009 betekent dit een daling met 1,3 miljoen euro. Enerzijds is dit te wijten aan een structurele besparing van circa 600.000 euro. Anderzijds aan een éénmalige besparing van 700.000 euro. De éénmalige besparing werd gerealiseerd door in de begroting de voorziene kredieten niet uit te geven. Deze kredieten komen in 2011, in tegenstelling tot de structurele besparing, opnieuw ter beschikking.

3.3.1 Werkingssubsidies

Hierna volgt een overzicht van de werkingssubsidies die binnen het Cultureel-erfgoeddecreet, het Erfgoeddecreet, het Archiefdecreet en het Decreet op de Volkscultuur werden toegekend in 2010. Het gaat om een totaalbudget van 34.568.263 euro.

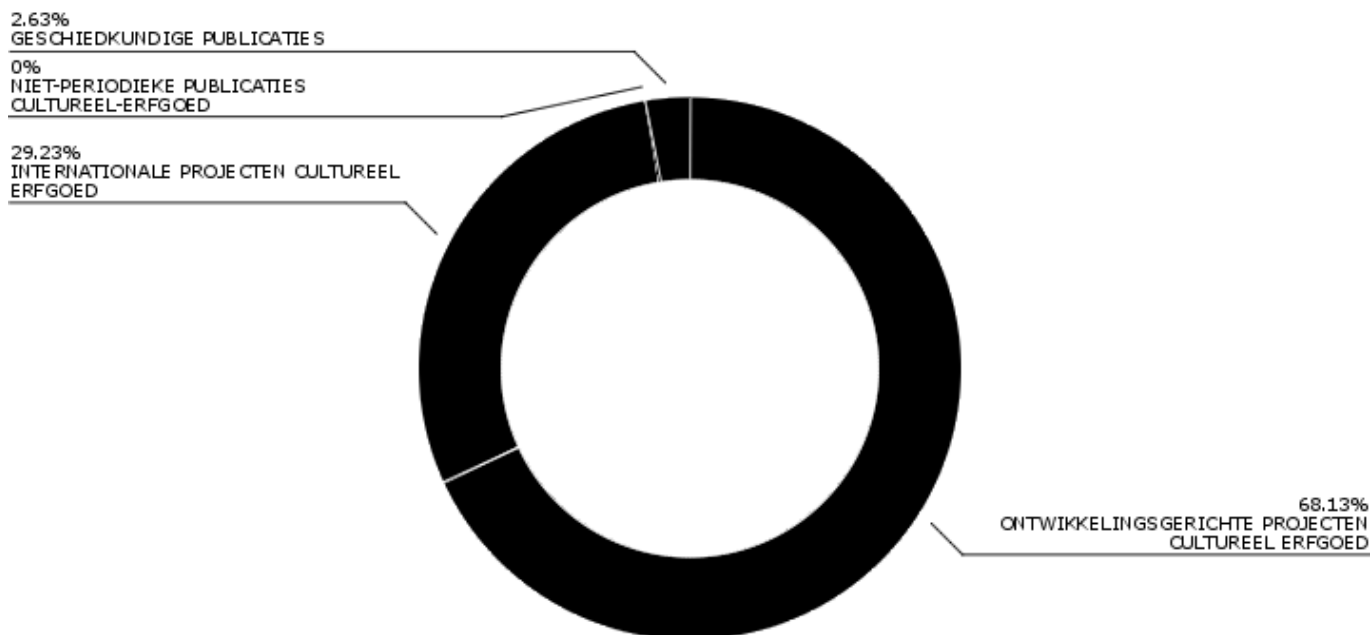
Werkingsubsidies		BEDRAG IN EURO
WERKINGSSUBSIDIES AAN HET STEUNPUNT	1	1.770.000
WERKINGSSUBSIDIES AAN MUSEA INGEDEELD BIJ HET VLAAMSE NIVEAU	19	7.620.000
WERKINGSSUBSIDIES AAN CULTURELE ARCHIEFINSTELLINGEN INGEDEELD BIJ HET VLAAMSE NIVEAU EN ARCHIEFBANK VLAANDEREN	9	6.358.000
WERKINGSSUBSIDIES AAN DE VLAAMSE ERFGOEDBIBLIOTHEEK	1	285.000
WERKINGSSUBSIDIES AAN SAMENWERKINGSVERBANDEN MET HET OOG OP DE VERSTERKING VAN DE INTERNATIONALE PROFILERING VAN KUNSTCOLLECTIES	3	450.000
WERKINGSSUBSIDIES AAN LANDELIJKE ORGANISATIES VOLKSCULTUUR EN LANDELIJKE EXPERTISECENTRA CULTUREEL ERFGOED	17	2.867.000
SUBSIDIES AAN PERIODIEKE CULTUREEL-ERFGOEDPUBLICATIES	7	93.417
CULTUREEL-ERFGOEDCONVENANTS MET GEMEENTEN EN DE VGC	20	6.249.000
WERKINGSSUBSIDIES AAN MUSEA INGEDEELD BIJ HET LOKALE NIVEAU	6	72.846
CULTUREEL-ERFGOEDCONVENANTS MET PROVINCIES	5	1.140.000
INSTELLINGEN VLAAMSE GEMEENSCHAP	4	7.663.000
SUBTOTAAL WERKING		34.568.263

3.3.2 Projectsubsidies

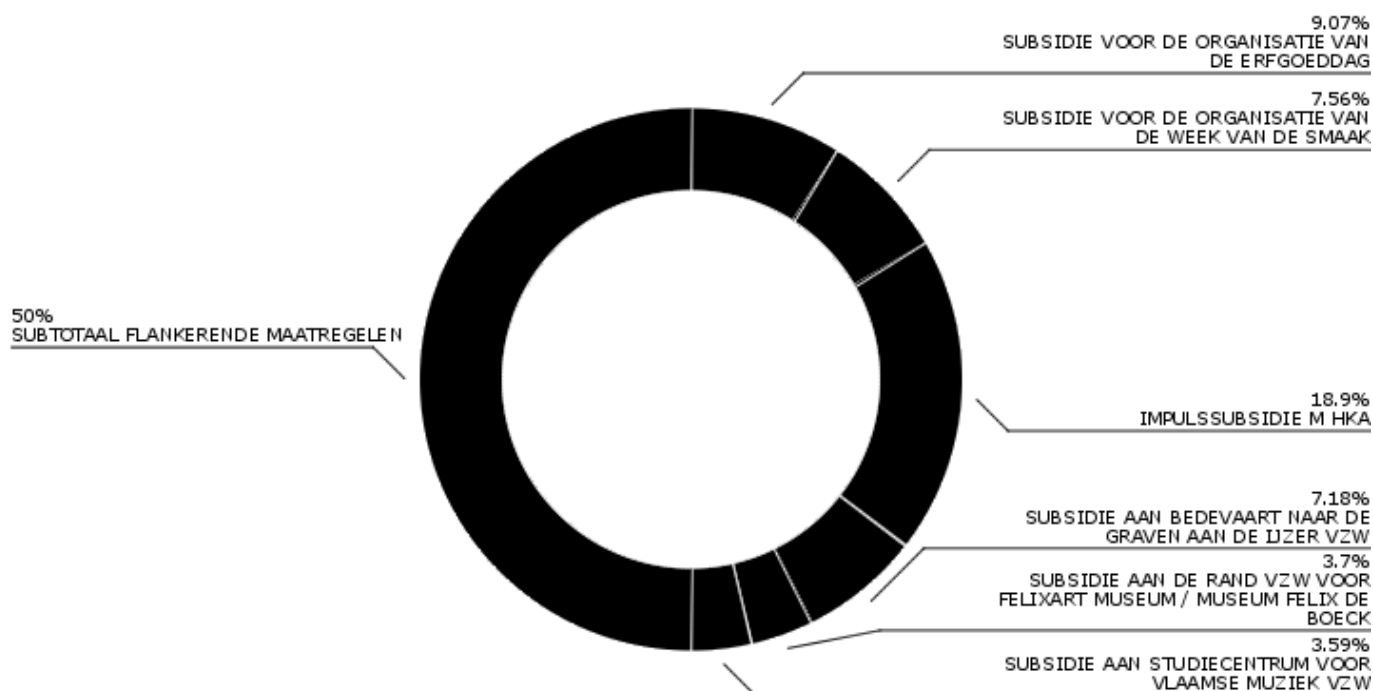
In 2010 werd in totaal 1.107.150 euro toegekend aan projecten binnen het Cultureel-erfgoeddecreet. Dit is ongeveer de helft van wat er in 2009 toegekend werd.

Projectsubsidies		BEDRAG IN EURO
ONTWIKKELINGSGERICHTE PROJECTEN CULTUREEL ERFGOED	12	754.333,00
INTERNATIONALE PROJECTEN CULTUREEL ERFGOED	4	323.667,00
NIET-PERIODIEKE PUBLICATIES CULTUREEL-ERFGOED	0	0,00
GESCHIEDKUNDIGE PUBLICATIES	26	29.150,00
SUBTOTAAL PROJECTEN		1.107.150,00

3.3.3 Flankerende maatregelen

flankerende maatregelen	BEDRAG IN EURO
SUBSIDIE VOOR DE ORGANISATIE VAN DE ERFGOEDDAG	240.000,00
SUBSIDIE VOOR DE ORGANISATIE VAN DE WEEK VAN DE SMAAK	200.000,00
IMPULSSUBSIDIE M HKA	500.000,00
SUBSIDIE AAN BEDEVAART NAAR DE GRAVEN AAN DE IJZER VZW	190.000,00
SUBSIDIE AAN DE RAND VZW VOOR FELIXART MUSEUM / MUSEUM FELIX DE BOECK	98.000,00
SUBSIDIE AAN STUDIECENTRUM VOOR VLAAMSE MUZIEK VZW	95.000,00
SUBTOTAAL FLANKERENDE MAATREGELEN	1.323.000,00

3.3.4 VIA3

Een gedeelte van de tegemoetkomingen in het kader van het *derde Vlaams Intersectoraal Akkoord* (VIA3) wordt uitbetaald door het agentschap Kunsten en Erfgoed. Sinds 2009 zijn al deze VIA3-middelen geïntegreerd in de werkingssubsidies.

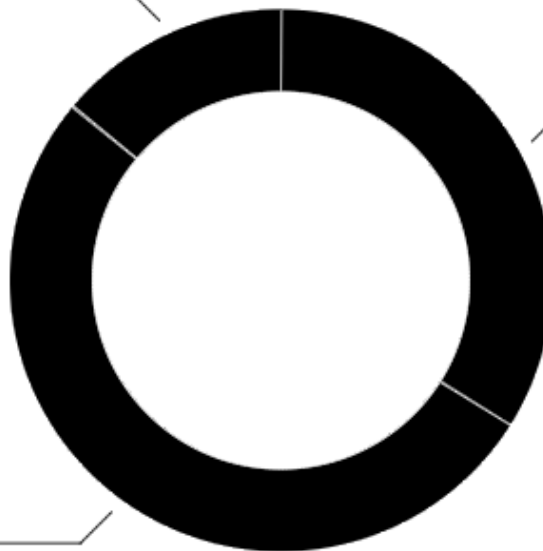
3.3.5 Uitgaven voor aankopen en behoud en beheer van de Collectie Vlaamse Gemeenschap

Collectie vlaamse gemeenschap	BEDRAG IN EURO
UITGAVEN VOOR HET BEHOUD EN BEHEER VAN DE COLLECTIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VOOR DE UITVOERING VAN HET TOPSTUKKENDECREET	367.000,00
DOTATIE AAN HET TOPSTUKKENFONDS	564.000,00
VERWERVING VAN KUNSTWERKEN EN CULTUURGOEDEREN (COLLECTIE M HKA)	150.000,00
SUBTOTAAL COLLECTIE VLAAMSE GEMEENSCHAP	1.081.000,00

13.88%
VERWERVING VAN KUNSTWERKEN EN
CULTUURGOEDEREN (COLLECTIE M HKA)

33.95%
UITGAVEN VOOR HET BEHOUD EN
BEHEER VAN DE COLLECTIE VAN DE
VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VOOR DE
UITVOERING VAN HET
TOPSTUKKENDECREET

52.17%
DOTATIE AAN HET TOPSTUKKENFONDS

3.3.6 Samenvattend overzicht

OVERZICHT FINANCIËLE MIDDELEN ERFGOED	AANTAL	BEDRAG
WERKINGSSUBSIDIES AAN HET STEUNPUNT	1	1.770.000
WERKINGSSUBSIDIES AAN MUSEA INGEDEELD BIJ HET VLAAMSE NIVEAU	19	7.620.000
WERKINGSSUBSIDIES AAN CULTURELE ARCHIEFINSTELLINGEN INGEDEELD BIJ HET VLAAMSE NIVEAU EN ARCHIEFBANK VLAANDEREN	9	6.358.000
WERKINGSSUBSIDIES AAN DE VLAAMSE ERFGOEDBIBLIOTHEEK	1	285.000
WERKINGSSUBSIDIES AAN SAMENWERKINGSVERBANDEN MET HET OOG OP DE VERSTERKING VAN DE INTERNATIONALE PROFILERING VAN KUNSTCOLLECTIES	3	450.000
WERKINGSSUBSIDIES AAN LANDELIJKE ORGANISATIES VOLKSCULTUUR EN LANDELIJKE EXPERTISECENTRA CULTUREEL ERFGOED	17	2.867.000
SUBSIDIES AAN PERIODIEKE CULTUREEL-ERFGOEDPUBLICATIES	7	93.417
CULTUREEL-ERFGOEDCONVENANTS MET GEMEENTEN EN DE VGC	20	6.249.000
WERKINGSSUBSIDIES AAN MUSEA INGEDEELD BIJ HET LOKALE NIVEAU	6	72.846
CULTUREEL-ERFGOEDCONVENANTS MET PROVINCIES	5	1.140.000
INSTELLINGEN VLAAMSE GEMEENSCHAP	4	7.663.000
SUBTOTAAL WERKING		34.568.263
ONTWIKKELINGSGERICHTE PROJECTEN CULTUREEL ERFGOED	12	754.333
INTERNATIONALE PROJECTEN CULTUREEL ERFGOED	4	323.667
NIET-PERIODIEKE PUBLICATIES CULTUREEL-ERFGOED	0	0
GESCHIEDKUNDIGE PUBLICATIES	26	29.150
SUBTOTAAL PROJECTEN		1.107.150
SUBSIDIE VOOR DE ORGANISATIE VAN DE ERFGOEDDAG		240.000
SUBSIDIE VOOR DE ORGANISATIE VAN DE WEEK VAN DE SMAAK		200.000
IMPULSSUBSIDIE M HKA		500.000
SUBSIDIE AAN BEDEVAART NAAR DE GRAVEN AAN DE IJZER VZW		190.000
SUBSIDIE AAN DE RAND VZW VOOR FELIXART MUSEUM / MUSEUM FELIX DE BOECK		98.000
SUBSIDIE AAN STUDIECENTRUM VOOR VLAAMSE MUZIEK VZW		95.000
SUBTOTAAL FLANKERENDE MAATREGELEN		1.323.000
UITGAVEN VOOR HET BEHOUD EN BEHEER VAN DE COLLECTIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VOOR DE UITVOERING VAN HET TOPSTUKKENDECREET		367.000

DOTATIE AAN HET TOPSTUKKENFONDS	564.000
VERWERVING VAN KUNSTWERKEN EN CULTUURGOEDEREN (COLLECTIE M HKA)	150.000
SUBTOTAAL COLLECTIE VLAAMSE GEMEENTEN	1.081.000
ALGEMEEN TOTAAL	38.079.413

3.4. Kwaliteitslabel

Binnen het Cultureel-erfgoeddecreet worden kwaliteitslabels toegekend aan **musea, culturele archiefinstellingen** en **erfgoedbibliotheken**.

Hiermee wordt de kwaliteitsvolle werking van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties erkend. De erkenning is uitdrukkelijk losgekoppeld van **subsiëring**.

Het **beheren van een collectie cultureel erfgoed** is een cruciale voorwaarde voor de toekenning van het label. Enkel beheren is niet genoeg. De organisatie moet een **kwaliteitsvolle werking** uitoefenen. De kwaliteitsvolle en evenwichtige uitoefening van de **vier basisfuncties** staat hierbij centraal: verzamelen, behoud en beheer, onderzoek en de publieksgerichte functie.

De organisatie moet ook garanties geven voor de **continuïteit** van haar werking en voor een degelijk en verantwoord **bestuur**. Het kwaliteitslabel is geldig zolang de organisatie blijft voldoen aan de voorwaarden. Het [herkenningsteken](#) [1] van **erkend museum, erkende culturele archiefinstelling of erkende erfgoedbibliotheek** wordt op een goed zichtbare plaats aangebracht bij de hoofdingang van de organisatie.

Het agentschap heeft in 2010 het initiatief genomen om [drie nieuwe logo's](#) [2] voor de drie verschillende herkenningstekens te laten ontwerpen: voor een door de Vlaamse overheid erkend museum, culturele archiefinstelling en erkende erfgoedbibliotheek. Deze werden op 24 september 2010 aan de erkende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties uitgereikt.

Er dienden in 2010 6 organisaties een aanvraag in voor een kwaliteitslabel door de Vlaamse overheid erkend museum, door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling of door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek. Er werd voor het eerst een aanvraag ingediend voor erkende erfgoedbibliotheek. Volgende organisaties kregen een kwaliteitslabel toegekend:

- Conservatoriumbibliotheek Antwerpen (erkende erfgoedbibliotheek);
- AMVC-Letterenhuis, Antwerpen(erkende culturele archiefinstelling);
- Romeins Archeologisch Museum, Oudenburg (erkend museum);
- Museum Abdij van Park, Heverlee (erkend museum).

De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die een kwaliteitslabel mogen dragen, nu in totaal 71 instellingen (62 erkende musea, 8 erkende culturele archiefinstellingen en 1 erkende erfgoedbibliotheek), worden opgenomen in het [register van erkende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties](#) [3].

Het register bevat per erkende organisatie minstens de volgende gegevens:

- de officiële naam en contactgegevens;
- het adres waar de collectie geraadpleegd kan worden;
- het webadres.

Het register is in 2010 gepubliceerd op www.kunstenenerfgoed.be [4].

Erkende musea

ORGANISATIE	GEMEENTE
BAKKERIJMUSEUM WALTER PLAETINCK, ZUIDGASTHUISHOEVE	VEURNE
BRUGGEMUSEUM	BRUGGE
DE WERELD VAN KINA	GENT
DESIGN MUSEUM GENT	GENT
FELIXART MUSEUM	DROGENBOS
FOTOMUSEUM PROVINCIE ANTWERPEN	ANTWERPEN
GROENINGEMUSEUM	BRUGGE

T GROM	SINT-KATELIJNE-WAVER
HET HUIS VAN ALIJN	GENT
NATIONAAL HOPMUSEUM	POPERINGE
IN FLANDERS FIELDS MUSEUM	IEPER
JAKOB SMITSMUSEUM	MOL
KARRENMUSEUM ESSEN	ESSEN
KUNSTMUSEA ANTWERPEN	ANTWERPEN
MUSEA MAASEIK	MAASEIK
MEMLINGMUSEUM - SINT-JANSHOSPITAAL - O.-L.-V. TER POTTERIE	BRUGGE
MEMORIAL MUSEUM PASSCHENDAELE 1917	ZONNEBEKE
MODEMUSEUM PROVINCIE ANTWERPEN	ANTWERPEN
MUSEUM DHONDT-DHAENENS	SINT-MARTENS-LATEM
MUSEUM DR. GUISLAIN	GENT
MUSEUM GEORGE GRARD	ALVERINGEM
MUSEUM DE KOLONIE	LOMMEL
MUSEUM PARKABDIJ	HEVERLEE
MUSEUM PLANTIN-MORETUS	ANTWERPEN
MUSEUM VAN DEINZE EN DE LEIESTREEK	DEINZE
MUSEUM VLAAMSE MINDERBROEDERS	SINT-TRUIDEN
HEEMSCHUT	GRIMBERGEN
MUSEUM VOOR INDUSTRIËLE ARCHEOLOGIE EN TEXTIEL	GENT
MU.ZEE	OOSTENDE
MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN	GENT
SUIKERMUSEUM TIENEN	TIENEN
NATIONAAL JENEVERMUSEUM	HASSELT
STEDELIJKE MUSEA KORTRIJK (INCL. BROEL- EN VLASMUSEUM)	KORTRIJK
WIELERMUSEUM ROESELARE	ROESELARE
OPENLUCHTMUSEUM BOKRIJK	GENK
OPENLUCHTMUSEUM VOOR BEELDHOUKUNST MIDDELHEIM	ANTWERPEN
DIAMANTMUSEUM PROVINCIE ANTWERPEN	ANTWERPEN
PROVINCIAAL GALLO-ROMEINS MUSEUM	TONGEREN
ZILVERMUSEUM STERCKSHOF PROVINCIE ANTWERPEN	ANTWERPEN
PROVINCIAAL ARCHEOLOGISCH MUSEUM	ZOTTEGEM
ROMEINS ARCHEOLOGISCH MUSEUM	OUDENBURG
STICHTING ROGER RAVEEL	ZULTE
SPEELGOEDMUSEUM MECHELEN	MECHELEN
SPORTIMONIUM	ZEMST
HET STADSMUS	HASSELT
MODEMUSEUM HASSELT	HASSELT
STEDELIJK MUSEUM LOKEREN	LOKEREN
STEDELIJK MUSEUM VOOR ACTUELE KUNST	GENT
STEDELIJKE IZEGEMSE MUSEA	IZEGEM
STEDELIJKE MUSEA DENDERMONDE	DENDERMONDE
STEDELIJKE MUSEA IEPER	IEPER
M	LEUVEN
STEDELIJKE MUSEA LIER	LIER
STEDELIJKE MUSEA MECHELEN	MECHELEN
STEDELIJK MUSEUM SINT-NIKLAAS	SINT-NIKLAAS
TALBOT HOUSE	POPERINGE
TEN DUINEN 1138	KOKSIJDE

TURNHOUTSE ROUTE ARCHIEF EN MUSEUM	TURNHOUT
KASTEEL VAN GAASBEEK	LENNIK
MUSEUM VOOR HEDENDAAGSE KUNST	ANTWERPEN
KONINKLIJK MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN	ANTWERPEN
MUSEUM NICOLAAS ROCKOX	SINT-JANS-MOLENBEEK

Erkende culturele archiefinstellingen

ORGANISATIE	GEMEENTE
KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN - KATHOLIEK DOCUMENTATIE - EN ONDERZOEKSCENTRUM	LEUVEN
ARCHIEF EN DOCUMENTATIECENTRUM VOOR HET VLAAMSE NATIONALISME	ANTWERPEN
LIBERAAL ARCHIEF	GENT
INSTITUUT VOOR SOCIALE GESCHIEDENIS	GENT
ARCHIEF EN MUSEUM VOOR HET VLAAMS LEVEN TE BRUSSEL	BRUSSEL
DACOB ARCHIEF EN BIBLIOTHEEK VOOR DE STUDIE VAN HET COMMUNISME	BRUSSEL
VRIJZINNIG STUDIE-, ARCHIEF- EN DOCUMENTATIECENTRUM KAREL CUYPERS	BRUSSEL
ARCHIEFDIENST/PROVINCIAAL ARCHIEF WEST-VLAANDEREN	BRUGGE
CONGREGATIONEEL FONDS ANNUNTIATEN HEVERLEE	LEUVEN

Erkende erfgoedbibliotheken

ORGANISATIE	GEMEENTE
CONSERVATORIUMBIBLIOTHEEK ANTWERPEN	ANTWERPEN

3.5. Indeling van musea en werkingssubsidies aan musea

Vanaf 1 januari 2009 startte de **nieuwe beleidsperiode** voor alle erkende musea die in 2008 door de **Vlaamse Regering** ingedeeld werden bij het Vlaamse, het regionale of het lokale niveau. De indeling duidt aan welk **bestuursniveau** de verantwoordelijkheid opneemt voor het betrokken museum en een werkingssubsidie zal toekennen.

Vanuit het subsidiariteitsprincipe kent de **Vlaamse overheid** rechtstreeks werkingssubsidies toe aan de musea ingedeeld bij het *Vlaamse niveau*. Voor de beleidsperiode 2009-2013 betreft het **19 musea**, die in 2010 een totaal subsidiebedrag ontvingen van 7.620.000 euro. Deze werkingssubsidie omvat ook de voorziene projectwerking van deze musea omdat deze instellingen niet in aanmerking komen voor **projectsubsidies** op het Cultureel-erfgoeddecreet. De werkingssubsidie omvat ook een compensatie voor de maatregel die kinderen en jongeren jonger dan 26 voor maximum **1 euro** toegang verleent tot deze musea.

Werkingsubsidies aan erkende musea ingedeeld bij het landelijke niveau

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
GROENINGEMUSEUM	BRUGGE	507.138
MEMLINGMUSEUM - SINT JANSHOSPITAAL - MUSEUM O.-L.-V TER POTTERIE	BRUGGE	231.693
IN FLANDERS FIELDS MUSEUM	IEPER	606.577
MU.ZEE	OOSTENDE	348.036
PROVINCIE OOST-VLAANDEREN	GEMEENTE	
DESIGN MUSEUM GENT	GENT	298.317
STEDELIJK MUSEUM VOOR ACTUELE KUNST	GENT	507.137
MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN	GENT	750.763
MUSEUM VOOR INDUSTRIËLE ARCHEOLOGIE EN TEXTIEL	GENT	355.991
MUSEUM DR. GUISLAIN	GENT	477.307
HET HUIS VAN ALIJN	GENT	298.317
PROVINCIE ANTWERPEN	GEMEENTE	
OPENLUCHTMUSEUM VOOR BEELDHOUKUNST MIDDELHEIM	ANTWERPEN	397.755
MUSEUM PLANTIN-MORETUS	ANTWERPEN	377.868
KUNSTMUSEA ANTWERPEN	ANTWERPEN	397.755
ZILVERMUSEUM STERCKSHOF PROVINCIE ANTWERPEN	ANTWERPEN	285.390
MODEMUSEUM PROVINCIE ANTWERPEN	ANTWERPEN	278.429
FOTOMUSEUM PROVINCIE ANTWERPEN	ANTWERPEN	238.653
PROVINCIE LIMBURG	GEMEENTE	
OPENLUCHTMUSEUM BOKRIJK	GENK	596.633
PROVINCIAAL GALLO-ROMEINS MUSEUM	TONGEREN	367.924
PROVINCIE VLAAMS-BRABANT	GEMEENTE	
SPORTMONIUM	ZEMST	298.317
TOTAAL		7.620.000

Naast de subsidiëring van de musea ingedeeld bij het *Vlaamse niveau* voorziet de **Vlaamse overheid** in de huidige beleidsperiode als overgangsmaatregel ook de subsidiëring van de lokaal ingedeelde musea die niet binnen het werkingsgebied van een cultureel-erfgoedconvenant vallen. Per museum wordt een bedrag van 12.500 euro voorzien. In 2010 betrof het zes musea voor een totaal subsidiebedrag van 75.000 euro.

Werkingsubsidies aan erkende musea ingedeeld bij het lokale niveau (musea die niet onder een convenant vallen)*

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
MUSEUM GEORGE GRARD	ALVERINGEM	12.141
PROVINCIE OOST-VLAANDEREN	GEMEENTE	
STEDELIJKE MUSEA DENDERMONDE	DENDERMONDE	12.141
PROVINCIE ANTWERPEN	GEMEENTE	
STEDELIJKE MUSEA LIER	LIER	12.141
JAKOB SMITSMUSEUM	MOL	12.141
KARRENMUSEUM ESSEN	ESSEN	12.141
PROVINCIE LIMBURG	GEMEENTE	
MUSEUM DE KOLONIE	LOMMEL	12.141
TOTAAL		72.846

* Lokale en regionale musea die onder een convenant vallen, worden betaald vanuit de gemeente of provincie

3.6. Samenwerkingsverbanden met het oog op de versterking van de internationale profilering van kunstcollecties

Het Cultureel-erfgoeddecreet voorziet in de mogelijkheid tot structurele ondersteuning van **thematische samenwerkingsverbanden** van oude en hedendaagse kunst die een versterking van de internationale profilering nastreven. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt minimaal 125.000 euro. Binnen het Cultureel-erfgoeddecreet worden volgende samenwerkingsverbanden gesubsidieerd:

- Contemporary Art Heritage Flanders (CAHF) – 125.000 euro;
- Lukas, Art in Flanders – 210.000 euro;
- Vlaamse Kunstcollectie (VKC) – 125.000 euro.

Het Erfgoeddecreet van 2004 voorzag de mogelijkheid tot structurele ondersteuning van overkoepelende samenwerkingsverbanden van minstens drie erkende musea.

Packed vzw, een overkoepelend samenwerkingsverband met landelijk relevante expertise op het vlak van digitalisering (archivering en conservering van kunstcreaties op elektronische en digitale dragers), ontving in 2010 hiervoor een subsidiebedrag van 102.393 euro.

Werkingsubsidies aan samenwerkingsverbanden voor internationale profilering van kunstcollecties (decretale basis: Cultureel-erfgoeddecreet)

ORGANISATIE	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
LUKAS, ART IN FLANDERS	GENT	205.434
VLAAMSE KUNSTCOLLECTIE	GENT	122.283
CONTEMPORARY ART HERITAGE FLANDERS	OOSTENDE	122.283
TOTAAL		450.000

3.7. Archief- en documentatiecentra

3.7.1 Culturele archiefinstellingen

De huidige beleidsperiode voor organisaties gesubsidieerd op basis van het **Archiefdecreet** is 2008-2012. Het Archiefdecreet maakt een **onderscheid** tussen:

- archief- en documentatiecentra op basis van maatschappelijk-filosofische stromingen
- archief- en documentatiecentra op basis van culturele thema's.

De **thema's voor de culturele archiefwerkingen** worden per **beleidsperiode** bepaald. Voor de beleidsperiode 2008-2012 zijn dit:

- het literaire erfgoed
- het muzikale erfgoed
- het architecturale erfgoed
- deportatie en verzet
- het kerkelijke erfgoed.

Per thema kan slechts één archief- en documentatiecentrum een subsidie ontvangen.

Uiterlijk op het einde van de beleidsperiode dienen deze organisaties de overstap te maken naar het Cultureel-erfgoeddecreet, indien ze verder gesubsidieerd wensen te worden. Het Cultureel-erfgoeddecreet maakt evenwel niet langer dezelfde opdeling als het **Archiefdecreet**, maar voorziet in de subsidiëring van twee soorten erkende culturele archiefinstellingen:

- culturele archiefinstellingen ingedeeld bij het Vlaamse niveau
- privaatrechtelijke Nederlandstalige culturele archiefinstellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die het culturele leven in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad documenteren.

Andere organisaties zullen zich waarschijnlijk herprofilen als een landelijk expertisecentrum voor cultureel erfgoed. Een aantal van de op het Archiefdecreet gesubsidieerde archief- en documentatiecentra maakten reeds de overstap naar het Cultureel-erfgoeddecreet.

Werkingsubsidies aan archiefinstellingen op basis van een cultureel thema (decreta basis: Archiefdecreet)

ORGANISATIE	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
AMVC	ANTWERPEN	284.273
RESONANT	LEUVEN	280.595
JOODS MUSEUM VAN DEPORTATIE EN VERZET	MECHELEN	450.922
CENTRUM VLAAMSE ARCHITECTUURARCHIEVEN	ANTWERPEN	251.059
TOTAAL		1.266.849

Werkingsubsidies aan culturele archiefinstellingen (decreta basis: Cultureel-erfgoeddecreet)

ORGANISATIE	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
LIBERAAL ARCHIEF	GENT	864.704
KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN - KATHOLIEK DOCUMENTATIE - EN ONDERZOEKSCENTRUM	LEUVEN	1.907.697

TOTAAL	2.772.401
---------------	------------------

Werkingsubsidies aan culturele archiefinstellingen (decretale basis: Archiefdecreet)

ORGANISATIE	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
INSTITUUT VOOR SOCIALE GESCHIEDENIS	GENT	1.352.028
ARCHIEF EN DOCUMENTATIECENTRUM VOOR HET VLAAMSE NATIONALISME	ANTWERPEN	1.166.805
ARCHIEF EN MUSEUM VOOR HET VLAAMS LEVEN TE BRUSSEL	BRUSSEL	325.874
VRIJZINNIG STUDIE-, ARCHIEF- EN DOCUMENTATIECENTRUM KAREL CUYPERS	BRUSSEL	76.268
DACOB ARCHIEF EN BIBLIOTHEEK VOOR DE STUDIE VAN HET COMMUNISME	BRUSSEL	101.031
TOTAAL		3.022.006

3.7.2 Archiefbank Vlaanderen

De Archiefbank Vlaanderen is een geautomatiseerd register dat het privaatrechtelijk archivalisch cultureel erfgoed integraal in kaart brengt. De Archiefbank Vlaanderen is eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. De databanken die in dat kader worden opgemaakt zijn openbaar. Voor het beheer van dit openbaar register van Vlaams privaatrechtelijk archivalisch erfgoed kent de Vlaamse overheid een werkingsubsidie toe aan vzw Archiefbank Vlaanderen voor de periode 2009-2012. Het subsidiebedrag in 2010 aan vzw Archiefbank Vlaanderen bedroeg in 2010 279.320 euro.

Werkingsubsidie aan Archiefbank Vlaanderen (decretale basis: Cultureel-erfgoeddecreet)

ORGANISATIE	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
ARCHIEFBANK VLAANDEREN	GENT	279.320
TOTAAL		279.320

3.8. Vlaamse Erfgoedbibliotheek

Uit de studieopdracht *Het in kaart brengen van de sector van de bewaarbibliotheken in Vlaanderen* van 2003 blijkt dat er in Vlaanderen meerdere **topcollecties** aanwezig zijn op het vlak van documentair erfgoed. Met het Cultureel-erfgoeddecreet voorziet de Vlaamse overheid in de subsidiëring van een **Vlaamse Erfgoedbibliotheek**, een samenwerkingsverband tussen de belangrijkste spelers in Vlaanderen die documentaire collecties in beheer hebben. Het samenwerkingsverband zorgt voor de ontwikkeling en verspreiding van expertise op het vlak van conservatie en ontsluiting van deze collecties, zowel geschreven, gedrukte als digitale collecties, in Vlaanderen. Op het vlak van collectiemobiliteit moet het samenwerkingsverband zorgen voor een goede afstemming tussen de verschillende collectiebeherende organisaties. De Vlaamse overheid sloot een beheersovereenkomst met vzw Vlaamse Erfgoedbibliotheek voor de periode 2009-2012.

De Vlaamse Erfgoedbibliotheek werd opgericht door **zes representatieve erfgoedbibliotheken** in Vlaanderen:

- de Universiteitsbibliotheek Antwerpen
- de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience in Antwerpen
- de Openbare Bibliotheek van Brugge
- de Universiteitsbibliotheek Gent
- de Provinciale Bibliotheek Limburg in Hasselt
- de Universiteitsbibliotheek Leuven.

Ze vormt een netwerk van erfgoedbibliotheken. De Vlaamse Erfgoedbibliotheek versterkt de cultureel-erfgoedgemeenschap door communicatie op alle niveaus, door de ontwikkeling van expertise en door de realisatie van projecten rond deze collecties.

De Vlaamse Erfgoedbibliotheek ontving in 2010 een werkingssubsidie van 285.000 euro.

Werkingsubsidie aan Vlaamse Erfgoedbibliotheek (decretale basis: Cultureel-erfgoeddecreet)

ORGANISATIE	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
VLAAMSE ERFGOEDBIBLIOTHEEK	ANTWERPEN	285.000
TOTAAL		285.000

3.9. Werkingssubsidies voor landelijke organisaties voor volkscultuur en landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed

Omwille van de groeiende nood aan specifieke expertise over de zorg voor en de ontsluiting van cultureel erfgoed zet het beleid in op het tot stand brengen van een **netwerk van kennis en expertise**. In dit netwerk opereert **FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed** als makelaar. Tegelijk spelen ook **collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties** (musea en culturele archiefinstellingen ingedeeld bij het Vlaamse niveau, de Vlaamse Erfgoedbibliotheek en Archiefbank Vlaanderen) een cruciale rol in dit netwerk. Zij bezitten immers bij uitstek een expertise over het thema waarrond de instelling haar collectie en werking uitbouwt. Daarnaast heeft het Cultureel-erfgoeddecreet de ondersteuning van **dienstverlenende organisaties** geïntroduceerd, met name landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed en landelijke organisaties voor volkscultuur. Dit zijn organisaties die door hun netwerkfunctie en dienstverlenende activiteiten, de doorstroming van (internationale) kennis en expertise centraal stellen.

Landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed zijn organisaties die ondersteuning geven en kennis genereren over een **specifiek erfgoedaspect** (bijvoorbeeld digitalisering) of overkoepelend kennis en expertise ter beschikking stellen van een zeer grote, diverse deelsector (bijvoorbeeld religieus erfgoed, waar veel betrokkenen de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed niet als kerntaak hebben).

Werkingsubsidies aan landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed (decretale basis: Cultureel-erfgoeddecreet)

ORGANISATIE	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
HET FIRMAMENT	MECHELEN	98.455
TAPIS PLEIN	BRUGGE	137.837
CENTRUM VOOR AGRARISCHE GESCHIEDENIS	LEUVEN	137.837
CENTRUM VOOR RELIGIEUZE KUNST EN CULTUUR	LEUVEN	298.318
TOTAAL		672.447

Landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur zijn evenzeer dienstverlenende cultureel-erfgoedorganisaties. Ze onderscheiden zich echter doordat hun draagvlak – hun cultureel-erfgoedgemeenschap – bestaat uit een netwerk van verenigingen van voornamelijk niet-professionele erfgoedspelers, vrijwilligers en gebruikers.

Op 1 april 2010 werden 2 aanvragen ingediend voor een werkingssubsidie als landelijk expertisecentrum voor cultureel erfgoed voor 2011. Voor een werkingssubsidie als landelijke cultureel-erfgoedorganisatie voor volkscultuur werden geen aanvraagdossiers ingediend.

De Vlaamse Regering besliste op 24 september 2010, op basis van de adviezen van de beoordelingscommissie, het agentschap en de minister, om *Packed* te erkennen als expertisecentrum voor digitalisering.

Werkingsubsidie aan een samenwerkingsverband met landelijke relevante expertise (decretale basis: Erfgoeddecreet)

ORGANISATIE	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
PACKED - PLATFORM VOOR DE ARCHIVERING EN CONSERVERING VAN AUDIOVISUELE KUNSTEN	BRUSSEL	102.393
TOTAAL		102.393

De Vlaamse Regering kende in 2010 een totaalbedrag van 2.867.000 euro toe aan de landelijke organisaties volkscultuur (Cultureel-erfgoeddecreet), de landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed (Cultureel-erfgoeddecreet), de organisaties volkscultuur (Decreet op de Volkscultuur) en de culturele thema-archieven (Archiefdecreet).

Werkingsubsidies aan organisaties volkscultuur (decretale basis: Decreet op de Volkscultuur)

ORGANISATIE	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
ACADEMIE VOOR DE STREEKGEBONDEN GASTRONOMIE - CENTRUM VOOR CULINAIR ERFGOED	HASSELT	44.305
FAMILIEKUNDE VLAANDEREN	ROESELARE	257.950
FEDERATIE VAN VLAAMSE HISTORISCHE SCHUTTERSCHILDEN	KINROOI	44.305
KANT IN VLAANDEREN	DIEST	44.305
VARIATIES, KOEPELORGANISATIE VOOR DIALECTEN EN ORAAL ERFGOED IN VLAANDEREN	GENT	44.305
STEUNPUNT VOOR INDUSTRIEEL EN WETENSCHAPPELIJK ERFGOED	LEUVEN	98.455
INSTITUUT VOOR VLAAMSE VOLKSKUNST	STEKENE	44.305
TOTAAL		577.930

Werkingsubsidies aan landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur (decretale basis: Cultureel-erfgoeddecreet)

ORGANISATIE	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
HEEMKUNDE VLAANDEREN	MECHELEN	334.745
VOLKSKUNDE VLAANDEREN	GENT	196.909
TOTAAL		531.654

3.10. Cultureel-erfgoedconvenants

Met het Cultureel-erfgoeddecreet zet de Vlaamse overheid in op een **complementair beleid**. De Vlaamse overheid koos hiervoor een hedendaags beleidsinstrument, het cultureel-erfgoedconvenant.

Een cultureel-erfgoedconvenant is een onderhandelde overeenkomst met resultaatsverbintenis tussen de Vlaamse overheid en een **provincie**, een **gemeente**, een **intergemeentelijk samenwerkingsverband** of de **Vlaamse Gemeenschapscommissie**. De open formule van dit instrument zorgt er voor dat de afsprakenregeling op maat van elke partner kan worden gesloten, zodat de provincie, de gemeente, het intergemeentelijke samenwerkingsverband of de Vlaamse Gemeenschapscommissie zelf haar cultureel-erfgoedbeleid kan invullen binnen de krijtlijnen opgesteld door de Vlaamse overheid.

3.10.1 Het subsidiëren van het lokale cultureel-erfgoedbeleid door een cultureel-erfgoedconvenant te sluiten

Door het sluiten van een cultureel-erfgoedconvenant neemt het lokale bestuur de verantwoordelijkheid op zich voor de ontwikkeling van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid en ligt de uitvoering van dat beleid bij haar. Het cultureel-erfgoedconvenant speelt een versterkende rol in de uitbouw van een impulsbeleid ten aanzien van de gemeenten. Op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet kan de Vlaamse overheid aan een gemeente of intergemeentelijk samenwerkingsverband een werkingssubsidie geven voor de versterking van het lokale beleid dat de lokale besturen voeren voor het cultureel erfgoed.

Het lokaal cultureel-erfgoedbeleid bevat **minstens twee sporen**:

- versterking van het lokale cultureel-erfgoedveld door uitwisseling van kennis en expertise en het vergroten van het maatschappelijke draagvlak. De cultureel-erfgoedcel speelt hierin een belangrijke rol. De cultureel-erfgoedcel versterkt het lokale cultureel-erfgoedveld door het opzetten van projecten en de uitwisseling van kennis en expertise. Ze zorgen ervoor dat het maatschappelijke draagvlak voor het cultureel erfgoed vergroot.
- ondersteuning van de lokale cultureel-erfgoedactoren: dit kan gebeuren door het verstrekken van logistieke, financiële en personele middelen. De ontwikkeling van een lokaal ondersteuningsbeleid kadert ook binnen het complementaire beleid tussen de Vlaamse Gemeenschap, de provincies en de lokale besturen.

De subsidie van de Vlaamse overheid kan ook voor een **bijkomend derde spoor** worden ingezet: de uitbouw van een cultureel-erfgoedforum dat focust op het (complexe) verhaal van de gemeente(n). Decretaal is bepaald dat gedurende de eerste beleidsperiode (2009-2014) enkel Antwerpen, Gent, Brugge en de VGC voor dit spoor gesubsidieerd kunnen worden.

3.10.2 Het subsidiëren van een provinciaal cultureel-erfgoedbeleid door het sluiten van een cultureel-erfgoedconvenant met de provinciebesturen

De werkingssubsidie wordt toegekend voor minstens de ondersteuning van musea ingedeeld bij het regionale niveau en de uitbouw van een regionaal depotbeleid.

Het ondersteunen van musea op het regionale niveau

De ontwikkeling van een ondersteuningsbeleid kadert binnen het complementaire beleid tussen de Vlaamse Gemeenschap, de provincies en de lokale besturen en is gebaseerd op het subsidiariteitsbeginsel. Eén van de basisregels in dit complementair cultureel-erfgoedbeleid is dat elk bestuursniveau een verantwoordelijkheid opneemt voor collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die een werking hebben die aansluit bij het bestuursniveau. De provincies dragen een verantwoordelijkheid voor de cultureel-erfgoedorganisaties die een

regionale werking ontwikkelen en die bijdragen aan een streekgericht cultureel-erfgoedbeleid.

De Vlaamse overheid kent een **kwaliteitslabel** toe aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties. Daarop aansluitend kunnen de provincies de musea of culturele archiefinstellingen met een kwaliteitslabel indelen bij het regionale niveau. De criteria uit het protocol tussen de Vlaamse Regering en de **Vereniging van de Vlaamse Provincies** en de **Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten** zijn richtinggevend voor de indeling van musea en culturele archiefinstellingen. Op basis hiervan kunnen de provincies een eigen ondersteuningsbeleid voor musea of culturele archiefinstellingen met een kwaliteitslabel voorzien. Aan de indeling bij het regionale niveau verbinden de provincies ondersteuningsinstrumenten op basis van een subsidiereglement of overeenkomst. Een indeling wordt in principe toegekend voor een specifieke periode. In de lopende beleidsperiode moeten deze middelen gebruikt worden voor de ondersteuning van erkende musea ingedeeld bij het regionale niveau. De wijze waarop de middelen ten behoeve van deze musea ingezet worden, wordt binnen het cultureel-erfgoedconvenant vastgelegd.

De uitbouw van een regionaal depotbeleid

Een van de grote uitdagingen in het cultureel-erfgoedveld is ongetwijfeld de **depotproblematiek**. De uitdagingen zijn zo enorm dat samenwerking en coördinatie zich opdrong. De provincies (en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad) krijgen een **regierol** toebedeeld om in overleg met de lokale besturen en de beheerders van het cultureel erfgoed op hun grondgebied naar oplossingen te zoeken.

3.10.3 Nieuwe aanvragen cultureel-erfgoedconvenants

Het Cultureel-erfgoeddecreet voorziet een **jaarlijkse instapmogelijkheid** voor nieuwe cultureel-erfgoedconvenants met gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Er werden **vijf aanvraagdossiers** (telkens door een intergemeentelijk samenwerkingsverband) ingediend voor het sluiten van een cultureel-erfgoedconvenant voor de beleidsperiode 2011–2014.

De Vlaamse Regering besliste om een cultureel-erfgoedconvenant te sluiten voor de beleidsperiode 2011-2014 met projectvereniging **Cultuurregio Pajottenland en Zennevallei**. Deelnemende gemeenten:

- Beersel
- Bever
- Dilbeek
- Galmaarden
- Gooik
- Halle
- Herne
- Lennik
- Liedekerke
- Pepingen
- Roosdaal
- Sint-Pieters-Leeuw
- Ternat
- Drogenbos
- Sint-Genesius-Rode
- Linkebeek

De laatste drie gemeenten uit bovenstaande lijst worden vertegenwoordigd door *vzw 'de Rand'*.

3.10.4 Werkingssubsidies 2010

In 2009 startte een eerste beleidsperiode voor twee cultureel-erfgoedconvenants met intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die eindigt op 31 december 2014. In 2010 werd er binnen het Cultureel-erfgoeddecreet een totaalbudget van 6.890.000 euro toegekend voor de uitvoering van deze cultureel-erfgoedconvenants:

- 5.750.000 euro voor cultureel-erfgoedconvenants met gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie
- 1.140.000 euro voor cultureel-erfgoedconvenants met provincies.

Werkingsubsidies aan erfgoedconvenants met gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en VGC (decretale basis: Cultureel-erfgoeddecreet)

ERFGOEDCONVENANT	GEMEENTE(N)	BEDRAG IN EURO
ANTWERPEN	ANTWERPEN	797.226
BRUGGE	BRUGGE	484.814
GENT	GENT	697.573
HASSELT	HASSELT	227.210
Cultuuroverleg Zeven	Heuvelland, Ieper, Langemark-Poelkapelle, Mesen, Poperinge, Vleteren en Zonnebeke	259.099
INTERGEMEENTELIJK SAMENWERKINGSVERBAND VAN HET LAND VAN WAAS	BEVEREN, KRUIBEKE, LOKEREN, TEMSE, SINT-NIKLAAS, SINT-GILLIS-WAAS, STEKENE, WAASMUNSTER	318.891
KORTRIJK	KORTRIJK	204.289
LEUVEN	LEUVEN	228.206
MECHELEN	MECHELEN	226.213
CULTUUROVERLEG MEETJESLAND	ASSENEDE, EEKLO, KAPRIJKE, MALDEGEM, SINT-LAUREINS, ZELZATE, AALTER, KNESSELARE, LOVENDEGEM, NEVELE, WAARSCHOOT, ZOMERGEM, EVERGEM	307.929
SINT-TRUIDEN	SINT-TRUIDEN	199.307
TONGEREN	TONGEREN	132.047
VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE	VGC (GRONDGEBIED 19 BRUSSELSE GEMEENTEN)	439.465
PROJECTVERENIGING MIJNSTREEK	AS, BERINGEN, GENK, HEUSDEN-ZOLDER, HOUTHALEN-HELCHTEREN, MAASMECHELEN	299.957
PROJECTVERENIGING TERF	HOOGLEDE, INGELMUNSTER, IZEGEM, LICHTERVELDE, MOORSLEDE, ROESSELARE, STADEN	325.867
Projectvereniging Erfgoed Noorderkempen	Beerse, Kasterlee, Oud-Turnhout, Turnhout en Vosselaar	203.293
AALST	AALST	199.307
KEMPENS KARAKTER	GROBBENDONK, HERENTALS, NIJLEN, HERENTHOUT, LILLE, OLEN, VORSELAAR	199.307
TOTAAL		5.750.000

Werkingsubsidies aan erfgoedconvenants met provincies (decretale basis: Cultureel-erfgoeddecreet)

Erfgoedconvenant	Provincie	Bedrag in euro
Limburg	Limburg	160.000
Vlaams-Brabant	Vlaams-Brabant	200.000
Antwerpen	Antwerpen	268.000
Oost-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	300.000
West-Vlaanderen	West-Vlaanderen	212.000
TOTAAL		1.140.000

3.11. Cultureel-erfgoedprojecten

3.11.1 Periodieke cultureel-erfgoedpublicaties

Het Cultureel-erfgoeddecreet voorziet **werkingsubsidies** aan uitgevers voor de uitgave van een periodieke publicatie ongeacht de drager. Ook online publicaties of publicaties op cd-rom en andere media komen dus in aanmerking. In 2010 kende de minister 93.417 euro toe aan **zeven publicaties**.

ORGANISATIE	GEMEENTE	BEDRAG IN EURO
OPENBAAR KUNSTBEZIT IN VLAANDEREN	GENT	49.167
CENTRUM VOOR STUDIE EN DOCUMENTATIE	SCHILDE	7.375
BIEKORF	BRUGGE	7.375
GENOOTSCHAP VOOR GESCHIEDENIS TE BRUGGE	BRUGGE	7.375
MAATSCHAPPIJ VOOR GESCHIEDENIS EN OUDHEIDKUNDE TE GENT	GENT	7.375
VERENIGING DER ANTWERPSCHE BIBLIOPHIELEN	ANTWERPEN	7.375
DE LEIEGOUW, VERENIGING VOOR GESCHIED, TAAL EN VOLKSKUNDIG ONDERZOEK IN HET KORTRIJKSE	KORTRIJK	7.375
TOTAAL		93.417

3.11.2 Eénmalige cultureel-erfgoedpublicaties

Een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke rechtspersoon kan een subsidie aanvragen voor de uitgave van een éénmalige publicatie over cultureel erfgoed, ongeacht de drager.

Subsidies voor éénmalige publicaties kunnen aangevraagd worden door rechtspersonen die winst nastreven, bijvoorbeeld een commerciële uitgeverij.

De aanvragen voor éénmalige publicaties over cultureel erfgoed worden samen met deze met een artistieke, culturele en/of kunstkritische inhoud behandeld door de **beoordelingscommissie Publicaties**.

In 2010 werden 36 aanvragen ingediend voor de ondersteuning van een éénmalige publicatie. De minister kende 54.900 euro toe aan **zes publicaties**. Een overzicht vindt u in [hoofdstuk 2.14.2 Niet-periodieke publicaties](#) [1].

3.11.3 Periodieke wetenschappelijke publicaties van volkscultuur en geschiedenis

Het Cultureel-erfgoeddecreet bevat een overgangsregeling voor de periodieke wetenschappelijke publicaties voor volkscultuur en geschiedenis van verenigingen die:

- vallen onder de bepalingen van het **Decreet op de Volkscultuur**
- een subsidie ontvangen tot 1 januari 2008, en waarvan de subsidie lager lag dan 3.000 euro
- niet in een gemeente liggen waarmee de Vlaamse Gemeenschap een cultureel-erfgoedconvenant sloot.

Zij ontvangen nog tot en met **2014** het subsidiebedrag, toegekend in 2007, mits zij aan de criteria voldoen.

In 2010 werden 26 aanvragen ingediend voor de ondersteuning van een periodieke publicatie voor volkscultuur en geschiedenis. De minister kende 29.150 euro toe aan 26 publicaties.

ORGANISATIE	BEDRAG IN EURO	GEMEENTE
AARSCHOTSE KRING VOOR HEEMKUNDE	940	AARSCHOT
DE ROEDE VAN TIELT	940	TIELT
GEELS GESCHIEDKUNDIG GENOOTSCHAP	940	GEEL
GESCHIED- EN HEEMKUNDIGE KRING GERARDIMONTIUM	940	GERAARDSBERGEN
GESCHIED- EN OUDHEIDKUNDIGE KRING VAN OUDENAARDE	940	OUDENAARDE
GESCHIED- EN OUDHEIDKUNDIGE KRING VAN RONSE	940	RONSE
GESCHIEDKUNDIGE VERENIGING LAND VAN AALST	1.882	AALST
HEEM- EN OUDHEIDKUNDIGE KRING ZELE	940	ZELE
ERFGOED BALEN	940	BALEN
HEEMKRING BOS EN BEVERVELD	940	BEERNEM
HEEMKRING SCHELDEVELD	940	DE PINTE
HEEMKUNDIGE KRING MALLE	940	MALLE
HEEMKUNDIGE KRING VAN HULDENBERG	940	HULDENBERG
KONINKLIJK HISTORISCH GENOOTSCHAP VAN VLAAMS-BRABANT EN BRUSSEL	1.882	ASSE
KONINKLIJKE HEEMKUNDIGE KRING ESSEN	940	ESSEN
KONINKLIJKE HEEMKUNDIGE KRING SINT-HUBERTUS TERVUREN	940	TERVUREN
GESCHIED- EN HEEMKUNDIGE KRING VOOR HET HAGELAND EN OMGEVING VZW	940	TIELT-WINGE
KRING VOOR GESCHIEDENIS EN KUNST VAN DEINZE EN DE LEIESTREEK	1.882	DEINZE
KRUISSHOUTEMSE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING "HULTHEIM"	940	KRUISSHOUTEM
OUDHEIDKUNDIGE KRING VAN HET LAND VAN DENDERMONDE	1.882	DENDERMONDE
MOLENZORG	1.882	SINT-AMANDS
MOLSE TIJDINGEN	940	MOL
MORTSELSE HEEMKUNDIGE KRING	940	MORTSEL
OOSTENDSE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING DE PLATE	940	OOSTENDE
SPAENHIERS, ACHEOLOGISCH-HISTORISCHE KRING KOEKELARE	940	KOEKELAERE
VERENIGING VOOR HEEMKUNDE IN KLEIN-BRABANT	940	BORNEM
TOTAAL	29.150	

3.12. Projectsubsidies voor ontwikkelingsgerichte en internationale cultureel-erfgoedprojecten

In een jong beleidsveld is het belangrijk om ruimte te laten voor nieuwe initiatieven. Het Cultureel-erfgoeddecreet voorziet daartoe in twee soorten projectsubsidies: ontwikkelingsgerichte en internationale cultureel-erfgoedprojecten.

Met de **projectsubsidies voor ontwikkelingsgerichte cultureel-erfgoedprojecten** stimuleert de Vlaamse overheid de ontwikkeling van voorbeeldinitiatieven in de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed. Met deze projectsubsidies wil de Vlaamse overheid de projecten die relevant zijn voor Vlaanderen mogelijk maken of versterken. De schaalgrootte, de voorbeeldwerking en de reikwijdte van een project vormen belangrijke criteria. De meerwaarde van een project ligt grotendeels in de wijze waarop de ervaringen en resultaten worden teruggekoppeld en ter beschikking worden gesteld van het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen.

In 2010 was er een budget van 1.078.000 euro voor ontwikkelingsgerichte en internationale cultureel-erfgoedprojecten. Er werden in 2010 38 ontwikkelingsgerichte en 12 internationale projecten ingediend. Hiervan werden **12 ontwikkelingsgerichte** en **5 internationale projecten** gesubsidieerd.

Ontwikkelingsgerichte projecten (decretaal basis: Cultureel-erfgoeddecreet)

ORGANISATIE	GEMEENTE	PROJECTTITEL	BEDRAG IN EURO
STAD LEUVEN	LEUVEN	ITINERA NOVA (FASE 2)	90.000
MATRIX	LEUVEN	ONTSLUITING VLAAMS HEDENDAAGS MUZIKAAL ERFGOED	30.000
THE NEW BELGICA VZW	BOOM	ERFGOED IN AANBOUW	90.000
STAD IZEGEM	IZEGEM	IN HET WIEL VAN ODIEL/VAN BORSTELTREKKER TOT WIELRENNER	70.000
KARRENMUSEUM ESSEN VZW	ESSEN	ONDERZOEK NAAR STREEKGEBONDEN KLEURENCOMBINATIES VAN 19DE EN 20STE EEUWSE BESPANNEN LANDBOUWVOERTUIGEN	75.000
STAD POPERINGE	POPERINGE	LIJSSENTHOEK MILITARY CEMETERY	75.000
KADOC-KU LEUVEN	LEUVEN	STAFKAART VAN HET MIGRANTENMIDDENVELD EN ZIJN ERFGOED IN VLAANDEREN EN BRUSSEL, 1830-HEDEN	90.000
HET STADSMUS	HASSELT	ZEVENJAARLIJKSE OMMEGANGEN EN PROCESSIONS IN DE MAAS-RIJN REGIO	45.000
STICHTING MUSEUM DHONDT-DHAENENS	SINT-MARTENS-LATEM	BIËNNALE VAN DE SCHILDERKUNST	50.000
UNIVERSITEIT GENT. VAKGROEP GEOGRAFIE	GENT	LIBER FLORIDUS. CARTOGRAFIE ROND 1100.	59.334
STICHTING DE BETHUNE	KORTRIJK	PUBLIEKE ONTSLUITING EN VALORISATIE VAN DE BIBLIOTHEEK EN HET ARCHIEF VAN DE STICHTING DE BETHUNE	42.667
BRUSSEL BEHOORT ONS TOE VZW	BRUSSEL	[ME}E-KAARTEN	37.332
TOTAAL			754.333

International projecten (decretale basis: Cultureel-erfgoeddecreet)

Daarnaast zijn er ook **projectsubsidies voor internationale cultureel-erfgoedprojecten**. Deze moeten de internationale samenwerking, uitwisseling en expertise aanmoedigen. Eveneens kunnen ze kansen geven aan de bevolking in Vlaanderen om deel te nemen aan een bredere cultuurbeleving. Hierdoor wordt de internationale uitstraling van Vlaanderen versterkt.

ORGANISATIE	GEMEENTE	PROJECTTITEL	BEDRAG IN EURO
THE MAARTEN VAN SEVEREN FOUNDATION	GENT	REIZENDE TENTOONSTELLING	70.000
HET VERVOLG VZW	HEUSDEN-ZOLDER	COALFACE	80.000
PACKED VZW	BRUSSEL	HET BEHOUD VAN AFSPEEL- EN WEERGAVEAPPARATUUR VOOR AUDIOVISUELE KUNST (DEEL 2)	40.000
KONINKLIJKE ACADEMIE VOOR SCHONE KUNSTEN ANTWERPEN	ANTWERPEN	SEMANTISCH E-DEPOT VOOR DE MODEAFDELING VAN DE KONINKLIJKE ACADEMIE VOOR SCHONE KUNSTEN: ONDERZOEK EN ONTWIKKELING VAN EEN SEMANTIC WEB-GEBASEERD DIGITAAL DEPOT VOOR MASTERPROJECTEN MET HET OOG OP DE HERDENKING VAN '50 JAAR MODEACADEMIE' EN INTEGRATIE BINNEN HET CONTEMPORARY FASHION ARCHIVE.	49.334
BRUGGE PLUS VZW	BRUGGE	VAN VAN EYCK TOT DÜRER	84.333
TOTAAL			323.667

3.13. Topstukken

Topstukkenlijst. Het **Topstukkendecreet** voorziet in de opstelling van een relatief beperkte **lijst van zeldzame en onmisbare voorwerpen en verzamelingen** waarop het bijzondere beschermingsregime van het decreet van toepassing is. De Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed adviseert de minister over de Lijst van het Topstukkendecreet.

In 2010 werden de volgende topstukken **opgenomen in de lijst** van het roerend cultureel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap (Topstukkenlijst):

- Liliput stoomlocomotief (voorlopig beschermd op 22 oktober 2010)
- Adriaen Brouwer, Een slapende man in een herberg (definitief beschermd op 5 juli 2010)
- Frits Van den Berghe, Malpertuus (definitief beschermd op 5 juli 2010).

Daarnaast werden de volgende **proeflijsten** (voorstel van cultuurgooderen tot opname in de Lijst, geformuleerd door externe deskundigen) aangeleverd voor bespreking door de Topstukkenraad:

- Luchtvaarterfgoed (opdrachthouder: Cynrik De Decker voor Flying Pencil)
- Vlakglas (opdrachthouder: bvba Joost Caen)
- Edelsmeedkunst (opdrachthouder: Museum Zilvercentrum Sterckshof Deurne).

Ondertussen bereiden diverse werkgroepen nieuwe beschermingen voor:

- Muzikaal erfgoed na 1600
- Textiel erfgoed
- Beeldende Kunst 16de eeuw
- Kerkelijk erfgoed.

Eind 2010 waren er 321 objecten en 18 verzamelingen in de Topstukkenlijst opgenomen.

De Topstukkenlijst kan geraadpleegd worden op www.topstukken.be [1].

Bijzondere beschermende maatregelen. Er werden bijzondere beschermende maatregel opgelegd aan het Lam Gods (retabel in de Sint-Baafskathedraal), zodat de klimaatmeting en melding ervan een verplichting werd en een eventuele verplaatsing (binnen de kathedraal) niet zonder toestemming kan.

Onderzoek conditietoestand schilderijen. De afdeling Erfgoed gaf een opdracht aan het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium om een onderzoek uit te voeren naar de toestand van schilderijen (topstukken) in kerken en kloosters. Het rapport wordt verwacht in 2011. Deze studie moet niet alleen meer klaarheid brengen in de conditietoestand en restauratienoden, maar zal ook aanwijzingen kunnen geven voor betere bewaaromstandigheden en toelaten de budgettaire noden van het agentschap voor restauratiesubsidies te bepalen.

Buiten Vlaanderen brengen van topstukken. In 2010 werd voor 168 stukken op de Topstukkenlijst een toelating verleend om deze tijdelijk buiten Vlaanderen te brengen.

Restauraties. In 2010 verleende het agentschap drie vergunningen voor fysische ingrepen op een topstuk. Het ging om:

- Urgente conservatie en onderzoek naar conditie van het Lam Gods, restauratie van het paneel *De rechtvaardige Rechters*
- Handschrift *Leuvense notities*.

Subsidies werden toegekend voor :

- de urgente conservatie en onderzoek naar de conditie van het Lam Gods, restauratie van het paneel *De rechtvaardige Rechters*
- het wandtapijt *Decius Mus*
- de kunstkast *Ovidius*
- het schilderij Willem Van Haacht, *De kunstkamer van Cornelis van der Geest*.

Website. De website www.topstukken.be [1] bundelt alle informatie inzake het Topstukkendecreet en inzake de uitvoer van cultuuroederen. Naast de regelgeving kan op de website de Topstukkenlijst geraadpleegd worden.

3.14. Collectie van de Vlaamse Gemeenschap

De afdeling Erfgoed beheert een collectie van ongeveer **19.500 kunstwerken**, verspreid over diverse openbare instellingen in Vlaanderen en Brussel en tal van binnen- en buitenlandse musea.

De collectie bestaat uit:

- ongeveer 12.000 werken die eigendom zijn van de Belgische Staat, aangekocht tussen 1830 en 1962. De Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België in Brussel beheren deze collectie gezamenlijk.
- ongeveer 7.500 werken, aangekocht of verworven tussen 1962 en vandaag, die volle eigendom zijn van de Vlaamse Gemeenschap of onder het uitsluitende beheer van de Vlaamse Gemeenschap vallen.

Het beheer van de collectie gebeurt vanuit twee vestigingen. In het **depot in Schaarbeek** gebeurt het *beheer en behoud* van de collectie. De kunstwerken in transit worden er bewaard. Er gebeuren kleine restauratie- en conservatiehandelingen. De *art handling* gebeurt er. De medewerkers van het team Collectie Vlaanderen werken er voorstellen uit voor bewaargeving en begeleiden de selectie van werken voor klanten.

De administratie voor bruiklenen en bewaargevingen, het opvolgen van verzekeringen bij schade of verlies, de administratie voor de externe restauratiedossiers en voor de aankoop van kunstwerken gebeurt vanuit het **Arenbergegebouw**.

Collectieregistratie. Een belangrijke voorwaarde voor een goed collectiebeheer vormt een goede collectieregistratie. De omvang van de collectie en de historiek ervan - aankopen die bijna twee eeuwen overspannen - maken deze opdracht bijzonder complex.

Een zevental jaar geleden nam de afdeling Erfgoed *adlib* in gebruik voor het beheer van de collectie. Het collectieregistratie en –administratiesysteem vormt de basis voor het beheer van de collectie van de Vlaamse Gemeenschap. Van elk kunstwerk in de collectie is een record aangemaakt. Van de objecten waarvan een foto beschikbaar is, is het digitale beeld gekoppeld aan *adlib*.

In 2010 startte binnen het team een overleg voor het verder uitrollen van *adlib* als **collectieadministratiesysteem**. De werkgroep legde de doelstelling van het project vast: er wordt gestreefd naar het maximaal inzetten van het collectieadministratiesysteem voor alle processen, procedures en de opmaak van alle mogelijke documenten (van steekkaarten en werkfiches tot aktes, bruikleencontracten en transportbons). De werkgroep overliep de verschillende processen, procedures en documenten, en zocht naar mogelijke verbeterpunten. Steekkaarten en werkfiches worden sinds het einde van 2010 op basis van *adlib* opgemaakt. In 2011 zet het team Collectie Vlaamse Gemeenschap dit project verder.

Op 22 oktober 2009 tekende Jos Van Rillaer, administrateur-generaal van het agentschap, de overeenkomst waarmee het agentschap zich engageerde om te participeren aan **het Athena-project**. Met het contract engageerde het agentschap zich om een selectie uit de Collectie van de Vlaamse Gemeenschap aan te bieden voor opname in Athena, content aggregator voor het Europeana project.

Om gegevens te kunnen aanleveren voor Athena nam het agentschap in mei en juni 2010 een extra medewerker in dienst. Elisabeth am Zehnhoff versterkte het team. Zij zorgde voor het harmoniseren van de beschrijvingen van de collectie in *adlib*, bracht het beeldmateriaal in orde (klaren van de rechten, aanmaken van beelden in de juiste resoluties en invoeren van auteursrechtgegevens in *adlib*) en zorgen voor de export van gegevens naar het juiste formaat voor opname van een deel van de collectie in Athena. Het contract met Elisabeth am Zehnhoff werd na de zomer verlengd, deeltijds, van september tot december 2010. Bij het maken van de selectie werden twee parameters gebruikt:

- Beschikt het agentschap over beeldmateriaal?
- Is er een contract tussen het agentschap, de kunstenaar en de fotograaf over het reproduceren van hun werk?

Op basis daarvan besliste het agentschap om te starten met de werken die reeds gepubliceerd waren in de recentste catalogi van de collectie van de Vlaamse Gemeenschap. Eind december bezorgde het agentschap de gegevens van

410 kunstwerken aan **Packed** dat het project voor Vlaanderen coördineert. In het voorjaar van 2011 worden de 410 werken zichtbaar in **Europeana**.

Bij de start van het project besliste het team onmiddellijk dat het publiceren van een deel van de collectie op de eigen website, www.kunstenenerfgoed.be [1], eveneens een meerwaarde zou betekenen. De selectie die voorbereid werd voor **Athena** werd eveneens klaar gemaakt voor publicatie op de eigen website. Resultaat hiervan mag verwacht worden in 2011. Samen met het lanceren van de vernieuwde website wordt dezelfde selectie ook op de eigen website gepubliceerd.

Bruikleen en bewaargeving. De kunstwerken uit de collectie worden in (langdurige) bewaring gegeven aan musea en openbare instellingen en, als dat gevraagd wordt en de bewaarconditie van het werk het toestaat, in tijdelijke bruikleen gegeven voor tentoonstellingen in binnen- en buitenland. De kunstwerken worden bij voorrang in bewaring gegeven aan musea, om redenen van publieksbereik en uit conservatoire overwegingen. Gaat het om hedendaagse kunst, dan wordt in de mate van het mogelijke rekening gehouden met de wens van de kunstenaar bij de in bewaargeving van diens werk.

In 2010 werd aan 180 kunstwerken een nieuwe bestemming gegeven: er werden 27 aktes opgemaakt. 7 aktes voor kabinetten, 8 aktes voor agentschappen van de Vlaamse overheid en 12 aktes voor diverse openbare instellingen. Er bevinden zich continu ongeveer 2.000 kunstwerken, meestal tekeningen en ander grafisch werk, in de bewaarplaats in Schaarbeek. Het gaat hier om werken die zijn ingeleverd na de stopzetting van de bewaargeving of bruikleen of werken die een conservatie- of restauratiebehandeling nodig hebben. Doordat meer en meer kantoorruimtes als landschapsbureaus worden ingericht worden minder kunstwerken in bewaring gegeven aan openbare instellingen. Ook de veranderende smaak zorgt ervoor dat een deel van de collectie bijna permanent in het depot blijft. Vanaf 2008 werd daarom beslist werken te archiveren. Het betreft veelal grafische werken die, vandaag de dag, op beduidend minder interesse kunnen rekenen van de bewaarnemers. In 2010 maakte het team een selectie van 47 werken om te archiveren in zuurvrije bewaar dozen. Mevrouw Hannelore Mattheus onderwierp deze werken voorafgaand aan de archivering nog aan een beperkte conservatiebehandeling. Het betreft hier vooral droge reinigingen en het verwijderen van (zuurhoudende) tapes. Deze opdracht werd op zelfstandige basis uitgevoerd voor een totaalbedrag van 5.112,25 euro.

In 2010 werden 13 kunstwerken uit de collectie ter beschikking gesteld voor 9 tentoonstellingen (8 binnenlandse en 1 buitenlandse tentoonstelling).

ORGANISATOR	TITEL TENTOONSTELLING	LOCATIE	GEMEENTE	BEGINDATUM	EINDDATUM	KUNSTENAAR
MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN GENT		MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN	GENT	26/03/10	27/06/10	1 WERK VAN E. TYTAT 1 WERK VAN FELICE CASORATI
MUSEUM D'HONDT -DHAENENS	BIËNNALE VAN DE SCHILDERKUNST : HET SUBLIEME VOORBIJ	MUSEUM D'HONDT -DHAENENS	DEURLE	04/07/10	12/09/10	1 WERK VAN GUSTAVE VAN DE WOESTIJNE
MUSEUM VAN DEINZE EN LEIESTREEK	LEIE - RIMPELLOZE EENVOUD	MUSEUM VAN DEINZE EN LEIESTREEK	DEINZE	25/09/10	28/11/10	1 WERK VAN JENNY MONTIGNY
FOD BUITENLANDSE ZAKEN, BUITENLANDSE HANDEL EN ONTW	AANKLEDING RUIJME JUSTUS LIPSIUS - VOORZITTERSCHAP	FOD BUITENLANDSE ZAKEN, BUITENLANDSE HANDEL EN ONTW	BRUSSEL	09/06/10		1 WERK VAN GUY MEES
	LIEFDE VOOR HET BOEK		HASSELT	14/08/10	05/09/10	1 WERK VAN EMIEL HOORNE
VILLE DE VERVIERS - MUSÉES COMMUNAUX	OEUVRÉS D'ARIE VAN DE GIESSEN	VILLE DE VERVIERS - MUSÉES COMMUNAUX	VERVIERS	18/09/10	23/10/10	1 WERK VAN ARIE VAN DE GIESSEN
STEDELIJK	HARENG SAUR :	SMÁK	GENT	30/10/10	27/02/11	4 WERKEN VAN

MUSEUM VOOR ACTUELE KUNST - GENT	ENSOR EN DE HEDENDAAGSE KUNST					PATRICK VAN CAECKENBERGH
TOURCOING FINE ARTS MUSEUM	EUGÈNE LEROY : EXPOSITION DU CENTENAIRE	MUSÉE DES BEAUX-ARTS - TOURCOING	TOURCOING (F)	10/10/10	31/03/11	1 WERK VAN EUGÈNE LEROY
STEDELIJK MUSEUM SINT-NIKLAAS	DE VIJF ZINTUIGEN VERBEELD IN DE PLASTISCHE KUNSTEN VANAF 1600 TOT VANDAAG	STEDELIJK MUSEUM SINT-NIKLAAS	SINT-NIKLAAS	30/09/12	31/01/13	1 WERK VAN LEON DE SMET

In 2010 werd aan 180 kunstwerken een nieuwe bestemming gegeven: er werden 27 aktes opgemaakt (7 aktes kabinetten, 8 aktes voor agentschappen van de Vlaamse overheid en 12 aktes voor verschillende openbare instellingen).

Collectie Paul en Dora Janssen-Arts. Vanuit het begeleidingscomité voor de Collectie Paul en Dora Janssen-Arts werd eind 2009 een werkgroep opgericht die de transfer van de collectie Precolumbiaanse kunst van de **Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis in Brussel (KMKG)** naar het **Museum aan de Stroom (MAS)** in Antwerpen moest voorbereiden en opvolgen.

De werkgroep bestaat uit volgende leden:

- Dora Janssen-Arts
- Maroussia Janssen (voor de Stichting)
- Sergio Purini en Anne Cahen (voor de KMKG)
- Jos Van Rillaer, Hans Feys en Iris Paschalidis (voor de Vlaamse Gemeenschap)
- Steven Thielemans, Elsje Janssen en Annelies Valgaeren (voor het MAS).

De werkgroep stelde een draaiboek op voor een veilige overdracht van de collectie, waarin verschillende thema's op de agenda stonden.

Voor het transport van de collectie, dat plaatsvindt op 31 maart 2011 door de gespecialiseerde kunsttransportfirma Van Kralingen, kunnen bestaande kisten hergebruikt worden. Voor de stukken in edele metalen worden kisten geleend van de KMKG.

Een nieuwe bruikleenovereenkomst wordt opgemaakt tussen de Vlaamse Gemeenschap en het MAS. Deze zal worden gebaseerd op de bruikleenovereenkomst die voordien met de KMKG werd gesloten.

Ter gelegenheid van de opening van het MAS op 17 mei 2011 zal ook de catalogus met betrekking tot de Collectie Janssen bij Mercatorfonds worden heruitgegeven. Voor deze uitgave besloot het begeleidingscomité nieuw beeldmateriaal te laten maken door fotograaf Hugo Maertens. Deze fotograaf levert beeldmateriaal aan met volledige afstand van auteursrechten, waardoor de beelden na (her)publicatie van deze catalogus ook gebruikt kunnen worden in alle publicaties en communicaties met betrekking tot de collectie, inclusief publicatie op het internet. De beelden zullen ook aangewend worden voor de opstelling van de collectie-inventaris en binnen het kader van het beheer en behoud van de collectie.

Voorts maakte de werkgroep ook een plan van aanpak op omtrent de te verwachten media-aandacht naar aanleiding van de opening van het MAS.

Inspectie. Het team onderwerpt de kunstwerken die in bewaring werden gegeven, regelmatig aan een controle. Is het werk nog op de aangegeven bewaarplaats aanwezig? Wat is de bewaarconditie van het werk? Op basis van de inspectieverslagen kunnen de nodige acties worden ondernomen voor conservatie of restauratie en kunnen de inventarisaktes van de instelling worden gecheckt.

In 2010 voerde het team 25 inspectieopdrachten uit. Dit resulteerde in 334 werken die aan een toestandscontrole werden onderworpen.

Inlijstingen. (Her)inlijstingen, vervangen van glas, vervangen van niet-zuurvrije passe-partouts en rugkartons worden door de medewerkers in het depot uitgevoerd.

In 2010 zorgde het team voor het herinlijsten van 235 foto's, die allen deel uitmaken van het werk "235 belangrijke en minder belangrijke foto's van de tweede helft van de 20ste eeuw" van Guillaume Bijl (BK 6927). De herinlijsting was noodzakelijk omdat innerspaces ontbraken en de foto's ingekaderd waren met een zuurhoudend rugkarton. Het werk is in langdurige bewaargeving gegeven aan het M HKA.

Externe restauratie. Voor de restauratie van kunstwerken wordt samen gewerkt met externe restauratoren. In 2010 werden, net als de vorige jaren, vooral de werken behandeld die werden ingeleverd na een inspectiebezoek of na stopzetting van de bewaarneming. In 2010 gaf het agentschap 16 restauratieopdrachten uit voor een totaal van 128 kunstwerken en een totaalbedrag van 33.628,18 euro.

In 2006 kocht de Vlaamse overheid het archief Capronnier aan, binnen de **aankoopregeling sleutelwerken erfgoedcollecties**. Het archief Capronnier overspant een eeuw glasraamkunst in België. Jean-Baptist Capronnier was een van de pioniers van de herleving van het glasraam in België en realiseerde uitermate belangrijke restauraties zowel als nieuwe creaties binnen de neogotische golf van de 19e eeuw. De tekeningen en kartons worden bewaard in het **KADOC**, Documentatie- en Onderzoekscentrum voor Religie, Cultuur en Samenleving - een Interfacultair centrum van de KU Leuven. Ondanks het feit dat de kartons relatief goed bewaard zijn gebleven op atelier zijn diverse rollen beschadigd. Meestal zijn kleine scheurtjes of lacunes of uitgerafelde randen zichtbaar die geen afbreuk te doen aan de tekeningen. Er zijn echter ook kartons waarbij de tekeningen in het gedrang komen.

In overleg met het KADOC werd in 2010 een nieuwe opdracht uitgeschreven voor de conservatie en restauratie van 19 rollen. Deze werden geselecteerd bij inventarisatie (van onder meer alle identificatiegegevens en schade) in het KADOC op basis van volgende criteria: de kwaliteit, het belang van de site (en dus de verhoogde kans op raadpleging) en op grond van de ernst van de geregistreerde schade. Er werd reeds in 2008 een eerste opdracht uitgevoerd waarin de 35 meest waardevolle en urgent te behandelen rollen of kartons aan bod kwamen. De vervolgoopdracht 2010 werd toegekend aan de firma Kerat BVBA voor een totaalbedrag van 24.161,21 euro.

In 2010 werd eveneens de restauratie van *Kamer III* van Jan Vercruyssen uitgevoerd. Het werk bevindt zich in de collectie van het **M HKA** en was in 2001 door herhaaldelijke montage en demontage en door de gebruikte constructiemethode beschadigd geraakt. Het werk kon niet meer opgesteld worden. De kunstenaar wenste van de gelegenheid gebruik te maken om het werk volledig aan te passen qua constructie en materialen zodat een meer eenvoudige opstelling en behandeling mogelijk is. Dit komt de langdurige bewaring ten goede. In 2010 werd het gereconstrueerde werk door de kunstenaar opgeleverd in het M HKA en in aanwezigheid van de art handlers van het M HKA en de behoudsmedewerker van het agentschap opgesteld. De nodige documentatie voor efficiënte opstelling en afbraak werden in overleg met de kunstenaar en de uitvoerder van het werk opgesteld.

Collectie Ghysels. Tot begin september 2010 kon de orgelcollectie Ghysels, aangekocht in 2008, in de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis (KMKG) blijven staan. In 2010 verkende het agentschap verschillende pistes voor een verantwoorde opslag en beperkte publieksontsluiting. Uiteindelijk werd gekozen voor opslag in een geklimatiseerde loods van 400m van Katoen Natie in Kallo. Het agentschap sloot met FARO. *Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed*, een contract voor het beheer van dit depot. FARO heeft de juiste expertise in huis op het vlak van behoud en beheer van deze collectie. FARO nam Geert Shumeth voor 3/10 FTE in dienst. Hij staat in voor het in goede staat bewaren van de collectie Ghysels en het begeleiden van conservatiehandelingen en eventueel noodzakelijke restauraties. Hij is eveneens verantwoordelijk voor de ontvangst van bezoekers en het regelmatig afspelen van de verschillende orgels.

De opslag in **Katoen Natie** is geen definitieve opslag. Ook in 2010 zocht het agentschap verder naar een passende bewaarnemer voor het ten dans opstellen en beheer van de orgelcollectie. Met het oog op het actuele beheer en het verder onderzoek naar een meer passende opstelling richtte het agentschap een begeleidingscomité op.

In dit comité zetelen:

- Marina Laureys, Hans Feys en Dries Van Den Broucke (voor het agentschap)
- Marc Jacobs, Leon Smets en Geert Shumeth (FARO)

- Jo Santy (Muziek Instrumenten Museum)
- Karel Moens (Museum Vleeshuis – Klank in de Stad)
- Anne Mees (Resonant)
- Hilde Schoefs (Openluchtmuseum Bokrijk).

Het begeleidingscomité kwam in 2010 1 keer samen.

Aankopen M HKA. De Vlaamse overheid voorziet in haar begroting een budget voor de collectievorming van het **Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen** (M HKA). Jaarlijks wordt daartoe een budget voorzien van 200.000 euro. In 2010 werd het budget beperkt tot 150.000 euro. De resterende 50.000 euro werden ter compensatie toegevoegd aan de werkingsmiddelen van het M HKA. De Vlaamse Gemeenschap kocht 18 werken voor een totaal van 146.110,50 euro.

NAAM KUNSTENAAR	TITEL WERK	BEDRAG	STAND VAN ZAKEN
JORIS GHEKIERE	ZONDER TITEL, 2008 (OLIE OP DOEK – AFM. 200 X 160 CM) ZONDER TITEL, 2007 (OLIE OP DOEK – AFM. 145 X 115 CM)	7.420,00	FACTUUR BETAALD OP 5-07-2010.
SUSANA PILAR DELAHANTE MATIENZO	PASE. ACCESO ILIMITADO™ (COME IN, UNLIMITED ACCESS), 2003 (FOTOGRAFIE OP PAPIER – 20 FOTO'S – VARIABELE AFMETINGEN - EDITIE : 3)	2.500,00	FACTUUR VOOR UITBETALING NAAR DE BOEKHOUDING OP 17-08-2010.
YELENA VOROBYEVA & VIKTOR VOROBYEV	BAZAR, 2007 (INSTALLATIE – VARIABELE AFMETINGEN)	8.470,00	FACTUUR BETAALD OP 5-11-2010.
RAGNAR KJARTANSSON	GUILT TRIP, 2007 (BLURAY DISK + MEMORY STICK WITH ORIGINAL FILE + CERTIFICATE – VIDEO – DUUR 15 MIN.)	2.550,00	FACTUUR BETAALD OP 27-08-2010.
HIWA K. (MUNIR AL AZAWI)	MOON CALENDAR IRAQ, 2007 (VIDEO – 12 MINUTEN – EDITIE 6 + 2 AP)	3.085,50	FACTUUR VOOR UITBETALING NAAR DE BOEKHOUDING OP 29-11-2010.
ATABEKOV SAID	CONSTELLATION OF CHINGIZKAN/SOUTHERN CROSS/BATTLE FOR THE SQUARE 2', 2009 (C-PRINT OP DIBOND PLAAT GEKLEefd – FOTOGRAFIE/VIDEOINSTALLATIE)	8.470,00	FACTUUR BETAALD OP 17-06-2010.
DMITRY PRIGOV	THE TRANSCENDENTAL DESCENT OF THE BEAR (INSTALLATIE UIT DE SERIE PHANTOM INSTALLATIONS - VARIABELE AFMETINGEN)	5.000,00	FACTUUR BETAALD OP 18-10-2010.
JIMMIE DURHAM	TOWER, 2009 (SCULPTUUR/INSTALLATIE, HOUT, GLAS)	21.175,00	FACTUUR BETAALD OP 5-10-2010.
ENRICO DAVID	PERSONIFIED PLUGGING GRIDLOCK WITH AGGREGATES, 2009 (INSTALLATIE – SISAL – AFM. 200 X 1800 CM (X2))	14.000,00	FACTUUR VOOR UITBETALING NAAR DE BOEKHOUDING OP 29-11-2010.
VAHRAM AGHASYAN	THE RUINS OF OUR TIME, 2007 (INSTALLATIE – SERIE C-PRINTS – AFM 70 X 100 CM)	5.000,00	FACTUUR VOOR UITBETALING NAAR DE BOEKHOUDING OP 8-12-2010.
YERBOSSYN MELDIBEKOV	PEAK COMMUNISM, 2009 (5 GEËMAILLEERDE METALEN KOMMEN – INSTALLATIE VAN OBJECTEN – AFM. VAR) MUTATION OF LENIN, JAKOMETTI, CHENGIZKHAN, P. LUMBABA', 2009 (INSTALLATIE VAN SCULPTUREN – AFM. VAR.)	8.000,00	FACTUUR VOOR UITBETALING NAAR DE BOEKHOUDING OP 17-08-2010.

ALICE CREISCHER	THE GREATEST HAPPINESS PRINCIPLE PARTY', 2001 (7 HOUTEN SILHOUETTEN BEKLEED MET PAPIER, 1 SPANDOEK, 9 TEKENINGEN, KLEDING, DOEKEN – INSTALLATIE – AFM. : SILHOUETTEN 300 X 80 X 10 CM (X7), 6 TEKENINGEN DIN AO, 3 TEKENINGEN DIN A3, SPANDOEK : 50 X 900 CM)	17.000,00	FACTUUR VOOR UITBETALING NAAR DE BOEKHOUDING OP 7-02-2011
GOSHKAC MACUGA	ON THE NATURE OF THE BEAST, 2009 (TAPIJT – TECHNIEK BLACK & WHITE – AFM. 290 X 560 CM)	12.100,00	FACTUUR VOOR UITBETALING NAAR DE BOEKHOUDING OP 25-01-2011.
GULNARA KASMALIEVA & MURATBEK DJUMALIEV	TRANS SIBERIAN AMAZONS, 2005 (VIDEO-INSTALLATIE, 100 SHOPPINGTASSEN, ELK 80 X 60 X 30 CM- 3 DVD OP 3 MONITORS, 3 PLAYERS EN 3 SETS SPEAKERS	7.000,00	FACTUUR VOOR UITBETALING NAAR DE BOEKHOUDING OP 22-02-2011.
FRANCOIS CURLET	CHANTER L'ENFER, 2010 (INSTALLATIE – 1 EXEMPLAAR – 6 NESTKASTJES 120 X 30 X 40 CM ELK, HOUT, 1 GORDIJN ONDER PLEXIGLAS 40 X 40 , STOF, PLEXIGLAS, METAAL – 1 VORKBEEN (1 COPY BIJGELEVERD) 5 X 5 X 4,5 CM, ALUMINIUM CAST A SET VAN 250 TIJDSCHRIFTEN (2 ONGEBONDEN SETS VOOR DE 10 POSTERS VOR VITRINE), OFFSET, 20 PAGINA'S, 24 X 32 CM , 1 COPY VAN CD VOOR HERPRINTEN VAN TIJDSCHRIFTEN)	17.500,00	FACTUUR VOOR UITBETALING NAAR DE BOEKHOUDING OP 8-12-2010.
VAAST COLSON	BARTER, 2009 (EDITION 7 /10)	2.000,00	FACTUUR VOOR UITBETALING NAAR DE BOEKHOUDING OP 7-02-2011.
WAFEE AHALOUCHE EL KERIASTI	SOME LIKE IT NOT, 2003 (ACRYLVERF EN KRIJFT OP KATOEN)	4.840,00	BESTELBRIEF VERSTUURD OP 22-11-2010.
TOTAAL		149.050,50	

Buitenlandse zendingen en ontvangsten

NAAM	LAND	PLAATS	DATUM	OMSCHRIJVING
THYS ARLETTE	FRANKRIJK	LILLE	13 - 15/1/2010	FIRST TOOL QUIZ STEERING COMITEE
VAN DER LINDEN HANS	DUITSLAND	BERLIJN	20 - 23/1/2010	ATHENA TRAINING WORKSHOP
VAN DER LINDEN HANS	LUXEMBURG	LUXEMBURG	3 - 4/2/2010	DEELNEMEN AAN DE INFODAG I.V.M. CIP ICT-PSP (DIGITAL LIBRARIES)
GOOSSENS BOUDEWJN	FRANKRIJK	VICHY - GANNAT	12 - 14/2/2010	ONTMOETING MET EEN COLLECTIONEUR IN VICHY IN HET KADER VAN DE TENTOONSTELLING 'DRAKENGEBROED' IN GAASBEEK
THYS ARLETTE	ITALIË	VENETIË	10 - 11/3/2010	VOORBEREIDING VAN HET 1STE TECHNISCH BUREAU
THYS ARLETTE	FRANKRIJK	PARIJS	7 - 8/4/2010	BIJWONEN VAN TENTOONST IN HE KADER VAN "2010. RAPPROCHEMENT DES CULTURES" EN NAAR AANLEIDING VAN DE BIJENKOMST VAN DE EXECUTIVE COUNCIL VAN

VAN DEN BROUCKE DRIES	FRANKRIJK	PARIJS	7 - 8/4/2010	BIJWONEN VAN TENTOONST IN HE KADER VAN "2010. RAPPROCHEMENT DES CULTURES" EN NAAR AANLEIDING VAN DE BIJEENKOMST VAN DE EXECUTIVE COUNCIL VAN UNESCO GEORGAN DOOR FARO EN DE SECTIE IMMATERIEEL CULTUREEL ERFGOED VAN UNESCO
JOS VAN RILLAER	FRANKRIJK	PARIJS	7 - 8/4/2010	BIJWONEN VAN TENTOONST IN HE KADER VAN "2010. RAPPROCHEMENT DES CULTURES" EN NAAR AANLEIDING VAN DE BIJEENKOMST VAN DE EXECUTIVE COUNCIL VAN UNESCO GEORGAN DOOR FARO EN DE SECTIE IMMATERIEEL CULTUREEL ERFGOED VAN UNESCO
LAUREYS MARINA	FRANKRIJK	PARIJS	7 - 8/4/2010	BIJWONEN VAN TENTOONST IN HE KADER VAN "2010. RAPPROCHEMENT DES CULTURES" EN NAAR AANLEIDING VAN DE BIJEENKOMST VAN DE EXECUTIVE COUNCIL VAN UNESCO GEORGAN DOOR FARO EN DE SECTIE IMMATERIEEL CULTUREEL ERFGOED VAN UNESCO
FEYS HANS	HONGARIJE	BOEDAPEST	8 - 10/4/2010	VERGADERING IN HET KADER VAN HET PROJECT COLLECTIEMOBILITEIT
THYS ARLETTE	SPANJE	MADRID - CACERES	18 - 21/4/2010	DEELNAME AAN DE CONFERENTIE "SHARING EUROPEAN CULTURAL HERITAGE: NEW INITIATIVES FOR THE EUROPEAN FUTURE"
LUC VANACKERE	TSJECHIË	BRNO	19 - 23/4/2010	DEELNAME AN ICOM/DEMHIST CONGRES. AANWEZIGHEID OP RAAD VAN BESTUUR EN PRESENTATIE PROGRAMMA DEMHIST ANTWERPEN 2011. BEZOEK AAN AANTAL HISTORISCHE HUIZEN EN DEELNAME AN LEZINGEN EN
BASTIJNS MARC	ZWITSERLAND	GENÈVE	27 - 30/4/2010	BIJWONEN VAN DE 8STE EUROPESE CONFERENTIE OVER DIGITAAL ARCHIVEREN; OPVOLGEN VAN HET THEMA DIGITALISERING IN EEN INTERNATIONALE CONTEXT, VANUIT HET AGENTSCHAP
TILKIN GUY	SPANJE	GUADALAJARA	10 - 15/6/2010	BEZOEK INTERNATIONAAL VERTELFESTIVAL
THYS ARLETTE	FRANKRIJK	PARIJS	22 - 24/6/2010	ALGEMENE VERGADERING UNESCOCONVENTIE 2003

VAN DER LINDEN HANS	DUITSLAND	FRANKFÜRT	24 - 26/6/2010	UITNODIGING TOT DE STARTVERGADERING VAN DE CCPA
GOOSSENS BOUDEWJN	FRANKRIJK	VICHY - GANNAT	1 - 3/9/2010	OPHALING STUKKEN VOOR DE TENTOONSTELLING 'DRAKENBROED' IN HET KASTEEL VAN GAASBEEK - TRANSPORTOPDRACHT
BOECKMANS MARCEL	FRANKRIJK	VICHY - GANNAT	1 - 3/9/2010	OPHALING STUKKEN VOOR DE TENTOONSTELLING 'DRAKENBROED' IN HET KASTEEL VAN GAASBEEK - TRANSPORTOPDRACHT
THYS ARLETTE	FRANKRIJK	PARIJS	19 - 21/9/2010	TRAININGSSESSIE TOOLQUIZ
FEYS HANS	FRANKRIJK	PARIJS	20 - 23/9/2010	VERGADERING COMITÉ INTERNATIONAL POUR LA PROMOTION DU RETOUR DE BIENS CULTURELS À LEUR PAYS D'ORIGINE (UNESCO '70)
TILKIN GUY	DENEMARKEN	KOPENHAGEN	22 - 24/9/2010	THE GRUNDTVIG TENT ANNIVERSARY CONFERENCE
KNEVELS RENILDE	DUITSLAND	GÖTTINGEN	29/9 - 1/10	ACTNET CONFERENTIE
TILKIN GUY	DUITSLAND	GÖTTINGEN	28/9 - 1/10/2010	VIP-VERGADERING; ACTNET CONFERENTIE
VAN DER LINDEN HANS	NEDERLAND	DEN HAAG/AMSTERDAM	13 - 15/10/2010	PLENAIRE VERGADERING CCPA (13/10, DEN HAAG) / PLENAIRE VERGADERING EUROPEANA (14-15/10, AMSTERDAM)
TILKIN GUY	FRANKRIJK	ST. JEAN D'ANGÉLY	13 - 17/10/2010	PROJECTVERGADERING VAN HET AQUEDUCTPROJECT (VERWERVEN VAN SLEUTELCOMPETENTIES VIA ERFGOEDONDERWIJS)
THYS ARLETTE	NEDERLAND	MAASSEN	14 - 15/10/2010	DEELNAME AAN SYMPOSIUM IMMATERIEEL ERFGOED, WAARBORGEN VOOR DE TOEKOMST. PRESENTATIE VAN HET BELEID IN VLAANDEREN.
VAN DEN BROUCKE DRIES	NEDERLAND	MAASSEN	14 - 15/10/2010	DEELNAME AAN SYMPOSIUM IMMATERIEEL ERFGOED, WAARBORGEN VOOR DE TOEKOMST. PRESENTATIE VAN HET BELEID IN VLAANDEREN.
KNEVELS RENILDE	FRANKRIJK	ST. JEAN D'ANGÉLY	13 - 17/10/2010	PROJECTVERGADERING VAN HET AQUEDUCTPROJECT (VERWERVEN VAN SLEUTELCOMPETENTIES VIA ERFGOEDONDERWIJS)
FEYS HANS	GRIEKENLAND	ATHENE	28 - 30/10/2010	COLLECTIEMOBILITEIT
LAUREYS MARINA	GRIEKENLAND	ATHENE	28 - 30/10/2010	COLLECTIEMOBILITEIT
TILKIN GUY	TURKIJE	IZMIR	26 - 31/10/2010	CONFERENTIE VAN HET GRUNDTVIGPROJECT GINCONET (INTERNATIONAL NETWORK OF COURSE ORGANIZERS)
VINCENT PAT	TURKIJE	IZMIR	26 - 31/10/2010	CONFERENTIE VAN HET GRUNDTVIGPROJECT GINCONET (INTERNATIONAL NETWORK OF COURSE ORGANIZERS)

BEELEN KATRIJN	TURKIJE	IZMIR	26 - 31/10/2010	CONFERENTIE VAN HET GRUNDTVIGPROJECT GINCONET (INTERNATIONAL NETWORK OF COURSE ORGANIZERS)
KNEVELS RENILDE	TURKIJE	IZMIR	26 - 31/10/2010	CONFERENTIE VAN HET GRUNDTVIGPROJECT GINCONET (INTERNATIONAL NETWORK OF COURSE ORGANIZERS)
KERKHOF LIES	TURKIJE	IZMIR	26 - 31/10/2010	CONFERENTIE VAN HET GRUNDTVIGPROJECT GINCONET (INTERNATIONAL NETWORK OF COURSE ORGANIZERS)
THYS ARLETTE	KENYA	NAIROBI	13 - 20/11/2010	5DE VERGADERING INTERGOVERNEMENTEEL COMITÉ UNESCO CONVENTIE 2003
VAN DER LINDEN HANS	CYPRUS	LIMASSOL	7 - 14/11/2010	CONFERENTIE EUROMED2010.EU
KERKHOF LIES	FRANKRIJK	PARIJS	21 - 23/11/2010	ACCR (ASSOCIATION DES CENTRES CULTURELS DE RENCONTRE) - ALGEMENE VERGADERING, RÉSEAU EUROPÉEN DES CENTRES CULTURELS/ MONUMENTS HISTORIQUES
TILKIN GUY	FRANKRIJK	PARIJS	21 - 23/11/2010	ACCR (ASSOCIATION DES CENTRES CULTURELS DE RENCONTRE) - ALGEMENE VERGADERING, RÉSEAU EUROPÉEN DES CENTRES CULTURELS/ MONUMENTS HISTORIQUES
GOOSSENS BOUDEWIJN	FRANKRIJK	VICHY - GANNAT	23 - 25/11/2010	VOOR ONZE TENTOONSTELLING "DRAKENGEBOED" MOETEN ER EEN AANTAL BELANGRIJKE BRUIKLENEN WORDEN TERUGGEBRACHT NAAR GANNAT BIJ VICHY
MARCEL BOECKMANS	FRANKRIJK	VICHY - GANNAT	23 - 25/11/2010	VOOR ONZE TENTOONSTELLING "DRAKENGEBOED" MOETEN ER EEN AANTAL BELANGRIJKE BRUIKLENEN WORDEN TERUGGEBRACHT NAAR GANNAT BIJ VICHY
VAN DER LINDEN HANS	LUXEMBURG	LUXEMBURG	29 - 30/11/2010	EUROPEANA STRATEGIC BRIEFING (NATIONALE BIBLIOTHEEK LUXEMBURG)
VANACKERE LUC	GROOT-BRITANNIË	LONDEN	40520	BEZOEK AAN TWEE HISTORISCHE HUIZEN
GOOSSENS BOUDEWIJN	GROOT-BRITANNIË	LONDEN	40520	BEZOEK AAN TWEE HISTORISCHE HUIZEN
DEBEUCKELAERE MARIEKE	GROOT-BRITANNIË	LONDEN	40520	BEZOEK AAN TWEE HISTORISCHE HUIZEN
LUST ANNELIES	GROOT-BRITANNIË	LONDEN	40520	BEZOEK AAN TWEE HISTORISCHE HUIZEN
VAN DER LINDEN HANS	NEDERLAND	ROTTERDAM	7 - 08/12/2010	DE CONFERENTIE
VANACKERE LUC	GROOT-BRITANNIË	LONDEN	5 - 7/01/2011	AFHALEN VAN EEN BIJ VEILINGHUIS CHRISTIE'S AANGEKOCHE VERZAMELING 19DE-EEUWS KEUKENGEREI. GESPREK MET CURATOR VAN EN

BEZOEK AAN DENNIS
SEVER'S HOUSE I.F.V.
ICOM/DEMIST CONGRES.
BEZOEK AAN WELLCOME
INSTITUTE I.F.V.
TENTOONSTELLING
'SLEEPING BEAUTIES'.

NIET AMBTENAREN

BORCHERT TILL-HOLGER	SPANJE	MADRID	31/5 - 1/6/2010	OPVOLGING EUROPEES INITIATIEF ROND COLLECTIEMOBILITEIT. BESPREKEN VAN CONCRETE STAPPEN T.O.V. TOEKOMSTIGE OPLEIDNGSMODULES.
VLAAMSE ERFgoedBIBLIOTHEEK - EVA WUYTS	DENEMARKEN	AARHUS	28/6 - 1/7/2010	LIBER VERGADERING : ANNUAL GENERAL COUNCIL AND CONFERENCE - SECRETARIS VAN DE WERKGROEP 'PRESERVATION AND DIGITAL CURATION'
MARC JACOBS	POLEN	POZNAN	8/9 - 10/9/2010	POZNAN: ASEM CONFERENTIE ALS SPREKER
ROBERT HOOZEE / MONIQUE NAGELS	ESTLAND	TALLINN	5/10 - 7/10/2010	IN KADER VAN WERKPROGRAMMA VLAANDEREN-ESTLAND: BESPREKING VOOR UITWISSELING TENTOONSTELLING
MARC JACOBS	KENYA	NAIROBI	13 - 20/11/2010	IGC UNESCO CONVENTIE 2003 - 5DE VERGADERING
JORIEN NEYRINCK	CHINA	SHANGAI	18 - 27/10/2010	IOV YOUTH CONGRESS 2010

3.15. Uitvoer van cultuuroederen

Sinds 1993 is voor de uitvoer van **cultuuroederen** buiten de **Europese Unie** een uitvoervergunning vereist. De vergunningsplicht geldt voor **15 categorieën van cultuuroederen**, afhankelijk van de financiële waarde van de cultuuroederen. Deze vergunningsplicht vindt zijn basis in de **Europese Verordening** van 9 december 1992 betreffende de uitvoer van cultuuroederen.

De vergunningen worden afgeleverd door de lidstaat waar het cultuuroed zich *wettig en definitief* bevindt op het moment van de uitvoeraanvraag. Voor België worden deze vergunningen afgeleverd door de Gemeenschappen. De Vlaamse overheid staat daarbij in voor de cultuuroederen die zich in Vlaanderen bevinden. Voor cultuuroederen die zich in Brussel bevinden heeft de uitvoerder de keuze tussen de Vlaamse overheid en de Franse Gemeenschap.

De afdeling Erfgoed verleende in 2010, in toepassing van deze Europese Verordening volgende vergunningen: 165 definitieve en 56 tijdelijke uitvoervergunningen.

Het ging om **655 objecten voor definitieve uitvoer** en **408 objecten voor tijdelijke uitvoer** (in het totaal 1063 objecten). De objecten hoorden thuis in de volgende categorieën:

- Categorie 1 (oudheidkundige voorwerpen): 570 definitief, 80 tijdelijk (totaal: 650)
- Categorie 3 (schilderijen): 20 definitief, 165 tijdelijk (totaal: 185)
- Categorie 4 (aquarellen): 4 definitief
- Categorie 5 (mozaïeken en tekeningen): 53 definitief
- Categorie 6 (gravures, prenten en zeefdrukken): 1 definitief, 152 tijdelijk (totaal: 153)
- Categorie 7 (beelden): 6 definitief, 1 tijdelijk (totaal: 7)
- Categorie 8 (foto's): 3 tijdelijk
- Categorie 10 (boeken): 1 tijdelijk
- Categorie 12 (archieven): 15 definitief
- Categorie 15 (andere antiquiteiten): 31 definitief, 6 tijdelijk (samen: 37).

De aanvragen worden telkens gecheckt op volledigheid. Er wordt nagegaan of de provenance voldoende bekend is. Desgevallend contacteert het agentschap de federale politie, die kan nagaan of stukken geseind staan als gestolen of illegaal uitgevoerd. Wanneer cultuuroederen vanuit het buitenland via Vlaanderen buiten de EU zullen worden gebracht, wordt de aanvraag met de collega's van de bevoegde instanties van het land van oorsprong bekeken.

Samen met de Europese uitvoerregeling werd in 1993 ook een restitutieregeling ingevoerd: de **Europese Richtlijn** van 15 maart 1993 betreffende de teruggave van cultuuroederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van de lidstaat werden gebracht. De Richtlijn werd bij wet van 28 oktober 1996 omgezet in Belgisch recht. De Federale overheidsdienst Justitie fungeert als centrale, coördinerende autoriteit voor de uitvoering ervan. Door de Richtlijn kan elke lidstaat van de Europese Unie de terugkeer eisen van een cultuuroed dat, in overtreding van haar wetgeving inzake de bescherming van het roerend cultureel erfgoed, naar een andere lidstaat van de Europese Unie werd gebracht. De restitutie van het goed is altijd verplicht, ook als de bezitter van het cultuuroed te goeder trouw was. Die laatste heeft dan wel recht op een schadevergoeding. Er zijn de administratie geen gevallen bekend van restitutie binnen deze regeling.

3.16. Immaterieel Cultureel Erfgoed

In 2010 werd het voorbereidende traject voor een beleid voor immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen afgerond. Op 17 december 2010 stelde **Joke Schauvliege**, Vlaams minister van Cultuur haar visienota voor een immaterieel cultureel erfgoedbeleid voor aan de cultureel erfgoedsector. Die **visienota** vertrekt vanuit de **UNESCO-Conventie 2003**. In de Conventie reikt UNESCO instrumenten en methodes aan om het draagvlak voor immaterieel cultureel erfgoed te vergroten en om het immaterieel cultureel erfgoed te vrijwaren.

Om de UNESCO-doelstellingen te bereiken, voert de Vlaamse Gemeenschap een beleid dat:

- *gemeenschappen, groepen en individuen* betrokken bij immaterieel cultureel erfgoed (= de cultureel erfgoed gemeenschap) kansen geeft om het immaterieel cultureel erfgoed te herkennen, benoemen en door te geven
- inzet op het identificeren van immaterieel cultureel erfgoed, het inventariseren en documenteren ervan
- zorgt voor een internationaal referentiekader van het immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen. Door in te zetten op de processen van toe-eigening en doorgeven van immaterieel cultureel erfgoed kan expertise gedeeld en kennis uitgewisseld worden met cultureel-erfgoedgemeenschappen in Vlaanderen en ook elders in de wereld.

Op die manier zorgt de Vlaamse Gemeenschap voor het *safeguarden* of *borgen* van de elementen van Immaterieel Cultureel Erfgoed.

De Inventaris Vlaanderen voor het Immaterieel Cultureel Erfgoed bevat eind 2010 19 elementen:

- de Sint-Dimpnaverering en de Geelse psychiatrische gezinsverpleging
- de Heilig Bloedprocessie van Hoogstraten
- het Oud Limburgs Schuttersfeest
- de Vlaamse gebarentaal
- Houtem Jaarmarkt
- de Heilig Bloedprocessie Brugge
- Aalst carnaval
- het Feest van Krakelingen en Tonnekensbrand Geraardsbergen
- St.-Rochusverlichting van Aarschot
- de Fiertelomwegang in Ronse
- de Boeteprocessie van Veurne
- de Valkerij
- de garnaalvisserij te paard van Oostduinkerke
- St.-Niklaas en St.-Maarten gebruiken
- het Ros Beiaard en de Ommegangsreuzen en hun ommegangen
- het Jaartallenleven van Leuven
- de Bommelsfeesten van Ronse
- de Virga Jessefeesten van Hasselt
- het krulbollen.

3.17. Steunpunt

De **Vlaamse Regering** kan op basis van het **Cultureel-erfgoeddecreet** één organisatie ondersteunen als steunpunt voor het cultureel-erfgoedveld.

De werkingssubsidie wordt toegekend voor een beleidsperiode van **vijf jaar**. De eerste beleidsperiode is een verkorte beleidsperiode van drie jaar, 2009-2011.

Het steunpunt realiseert volgende kerntaken:

- praktijkondersteuning
- praktijkontwikkeling
- beeldvorming en communicatie.

De kerntaken worden opgenomen in samenspraak met andere steunpunten en binnen een netwerk van cultureel-erfgoedactoren. *FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed*, diende als enige organisatie op 1 september 2008 een aanvraag in voor een werkingssubsidie als steunpunt voor de beleidsperiode 2009-2011. Deze aanvraag werd gehonoreerd met een werkingssubsidie.

In 2010 ontving FARO een subsidie van 1.770.000 euro. FARO werkte in 2010 onder meer aan een uitgebreide **veld- en toekomstanalyse van het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen** (Prisma), organiseerde verschillende **studiedagen en workshops** i.v.m. behoud en beheer, digitalisering en opleidingsnoden (traject Erfgoedgeleerden), begeleidde (potentiële) aanvragers voor subsidiëring binnen het Cultureel-erfgoeddecreet en publiceerde 4 nummers van het FARO **tijdschrift** die een themadossier bevatten.

FARO voerde in 2010 ook twee bijkomende opdrachten uit: het steunpunt coördineerde de **Erfgoeddag** (bijkomende subsidie van 240.000 euro) en de **Week van de Smaak** (bijkomende subsidie van 200.000 euro).

3.18. Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen

Het **Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen** (M HKA) werd opgericht in de vorm van een vzw. Het doel van de vzw is de promotie van de hedendaagse beeldende kunsten door de organisatie van tentoonstellingen en de opbouw van een eigen vaste museale collectie. Het M HKA beschikt daartoe over door de Vlaamse overheid ter beschikking gestelde en met de steun van de Vlaamse overheid verworven gebouwen. Het M HKA ontving in 2010 een jaarlijkse werkingssubsidie van 3.847.000 euro, een impulssubsidie van 500.000 euro en een aankoopkrediet van 200.000 euro voor de uitbreiding van haar collectie. Voor de uitvoering van de inhoudelijke werking werd tussen de Vlaamse Regering en het M HKA een beheersovereenkomst gesloten. De beleidsperiode loopt van 2006 tot en met 2010. Door de overgang naar het Cultureel-erfgoeddecreet zal een nieuwe beleidsperiode voor vijf jaar pas starten in 2012. De huidige beheersovereenkomst wordt in 2011 daarom met één jaar verlengd.

Het M HKA werkt rond **beeldcultuur** in het algemeen en de hedendaagse beeldende kunst, film en mediakunst in het bijzonder. Het M HKA bouwt een integrale en internationale gerichte werking uit, waarbij presentatie en collectievorming samenlopen. De vier pijlers, die centraal staan in de werking, zijn:

- het tonen
- het denken
- het verzamelen
- het ontvangen.

Het M HKA toont of presenteert beeldende kunst, film, mediakunst en aspecten van beeldcultuur. Door de **verbouwingen** in 2009 kon het M HKA het publiek in 2010 in een meer aangepaste presentatieomgeving ontvangen. Het verzamel- en collectiebeleid van het museum hangt nauw samen met het presenteren. Het M HKA voert een ensemblebeleid om de collectie uit te breiden. Ook het denken over beeldcultuur, beeldende kunst, film en mediakunst is een deel van de integrale werking en vindt resultaat in lezingen en publicaties. Het M HKA ontwikkelde een eigen visie op de werking van een hedendaagse kunstmuseum en legt klemtonen op reflectie, onderzoek en ontwikkeling. Ten slotte verzorgt het M HKA een publiekswerking met oog voor diverse doelgroepen.

3.19 Pool van deskundigen en commissies

Pool van deskundigen

Binnen het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 werd op 2 april 2009 een pool van deskundigen benoemd (tot 31 december 2010). Tussen de Vlaamse Regering en de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten werd een **protocol van akkoord** gesloten betreffende het uitbouwen van een complementair cultureel erfgoedbeleid. Rekening houdend met dit protocol werd een pool van deskundigen samengesteld. Uit deze pool worden visitatiecommissies gevormd met het oog op de toekenning van het kwaliteitslabel en de advisering over de indeling bij het Vlaamse niveau.

Samenstelling:

Ann Augustyn, Véronique Bonkoffsky, Mariet Calsius, Claire Chantrenne, Piet Coessens, Christiaan Coppens, Beatrice De Clippeleir, Isabelle De Jaeghere, Jan De Maeyer, Koen De Scheemaeker, Liene Geeraerts, Guido Goedemé, Davy Jacobs, Véronique Lambert, Veerle Leysen, Els Michielsens, Rombout Nijssen, Hendrik Ollivier, Sabrina Ospazi, Luc Pareyn, Peter Rogiest, Geert Ruebens, Bart Sas, Saskia Scheltjens, Rebecca Schoeters, Manfred Sellink, Ludo Simons, Steven Thielemans, Reinoud Van Acker, Leen van Dijck, Mieke Van Doorselaer, Luc Vanackere, Ludo Vandamme, Steven Vandewal, Isabelle Verheire, An Verhelst, Maja Wolny, Eva Wuyts Polikseni Roumeliotis en Marc Bastijns maken geen deel meer uit van deze pool van deskundigen, gezien de onverenigbaarheid met hun huidige functie.

Eveneens binnen het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 werden op 3 oktober 2008 de volgende commissies benoemd tot 30 september 2010. Deze werden opnieuw samengesteld en benoemd met ingang van **3 december 2010**:

- Adviescommissie Cultureel Erfgoed
- Beoordelingscommissie Landelijke Cultureel-erfgoedorganisaties Volkscultuur en Landelijke Expertisecentra voor Cultureel Erfgoed
- Beoordelingscommissie Collectiebeherende Cultureel-erfgoedorganisaties
- Beoordelingscommissie Cultureel-erfgoedconvenants
- Beoordelingscommissie Cultureel-erfgoedprojecten.

Adviescommissie Cultureel Erfgoed

Secretaris: Cindy Vanhove

Patrick Allegaert (voorzitter)

Ching Lin Pang (ondervoorzitter)

Ludo Collin, Piet De Gryse, Anne Mie Draye, Hatem El Sghiar, Mieke Renders, Frank Scheelings, Leen Speecke, Anouk Stulens, Sylvia Van Peteghem, Eva Wuyts

Vanaf 3 december 2010:

Patrick Allegaert (voorzitter)

Ching Lin Pang (ondervoorzitter)

Sofie De Caigny, Anneke Lippens, Jorijn Neyrinck, Frank Scheelings, Yves Segers, Leen Van Dijck, Werner van Hoof, Sylvia Van Peteghem, Elke Verdurmen, Eva Wuyts

Beoordelingscommissie Landelijke Cultureel-erfgoedorganisaties Volkscultuur en Landelijke Expertisecentra voor Cultureel Erfgoed

Secretaris: Cindy Zoons.

Werner van Hoof (voorzitter)

Marijke Wiene, (ondervoorzitter)

Sarah Avci, Claire Baisier, Jamila Ben Ayata, Filip Boudrez, Johan Byttebier, Gita Deneckere, Sylvie Dhaene, Dries Moreels, Marc Ryckaert, Livia Snauwaert, Roos Van Driessche, Raf Van Laere, Tom Verschaffel

Vanaf 3 december 2010:

Werner van Hoof (voorzitter)

Rebecca Schoeters (ondervoorzitter)

Sarah Avci, Claire Baisier, Sigrid Bosmans, Paul Boutsen, Mariet Calsius, Wout De Vuyst, Sylvie Dhaene, Dries Moreels, Hilde Schoefs, Fons Thijs, Marie-Rose Van Driessche, Raf Van Laere, Tom Verschaffel, Joris Wauters

Beoordelingscommissie Collectiebeherende Cultureel-erfgoedorganisaties

Secretaris: Wouter Brauns

Manfred Sellink (voorzitter)

Isabel Lowyck (ondervoorzitter)

Liesbet Beyen, Mariet Calsius, Piet Coessens, Leo De Ren, Els Michielsen, Eddy Put, Polikseni Roumeliotis, Steven Thielemans, Carine Van Bruwaene, Ludo Vandamme, Inge Van Nieuwerburgh, Isabelle Verheire, Maja Wolny.

Polikseni Roumeliotis nam ontslag als lid van deze commissie.

Vanaf 3 december 2010:

Sofie De Caigny (voorzitter)

Werner Adriaenssens (ondervoorzitter)

Jeroen Bryon, Leo De Ren, Sophie Detremmerie, Karim Ettourki, David Guillardian, Kathleen Leys, Nathalie Monteyne, Pierre Muylle, Dirk Snauwaert, Hein Vanhee, Willem Vanneste, Isabelle Verheire, H  l  ne Verryke, Kathleen Weyts

Beoordelingscommissie Cultureel-erfgoedconvenants

Secretaris: Leen Van Wezemaal (vanaf 22 september 2010) Hilde Cuyt

Anneke Lippens (voorzitter)

Yves Segers (ondervoorzitter)

Sofie De Caigny, Sandrine DeWilde, Michaël Goris, Georges Kamanayo Gengoux, Véronique Lambert, Jef Malliet, Marijke Pruyt, Kristof Reulens, Gerardo Salinas, Iris Steen, Rik van Daele, Roel Vande Winkel, Eva Van Hoye, Elke Verdurmen

Vanaf 3 december 2010:

Yves Segers (voorzitter)

Eva Van Hoye (ondervoorzitter)

Sandrine DeWilde, Jan D'Hondt, Anna Geukens, Michaël Goris, Rebecca Gysen, Davy Jacobs, Jef Malliet, Dominique Nuyttens, Christof Pistolas, Kristof Reulens, Joke Vandenbussche, Els Vervaet, Nico Wouters, Walter Ysebaert

Beoordelingscommissie Cultureel-erfgoedprojecten

Secretaris: Ellen Hanssens

Tina Vanhoye (voorzitter)

Werner Adriaenssens (ondervoorzitter)

Anna Bergmans, Nele Bogaert, Martine De Reu, Tonia Dhaese, Kathleen Leys, Christos Pistolas, Greet Stappaerts, Waclaw Styranka, Johan Swinnen, Reinoud Van Acker, Veronique Vandekerchove, Tuur Van Hove, Henk Vanstappen, Michel Vermote

Vanaf 3 december 2010:

Frank Scheelings (voorzitter)

Nele Bogaert (ondervoorzitter)

Piet Coessens, Christophe De Loof, Tonia Dhaese, Iris Kockelbergh, Isabel Lowijck, Daphné Maes, Noel Salazar, Greet Stappaerts, Chris Steyaert, Dieter Suls, Reinoud Van Acker, Tuur Van Hove, Henk Vanstappen, Martine Vermandere

Topstukkenraad

Secretaris: Ingrid Depoorter

Till-Holger Borchert (voorzitter)

Martine De Reu (ondervoorzitter)

Ludo Collin, Patrick Derom, Mark Fierlafijn, Dora Janssen, Elsje Janssen, Jan Pincket, Leon Smets

Paul Huvenne neemt als expert aan de vergaderingen van de Topstukkenraad deel.

Mark Fierlafijn nam ontslag uit de Topstukkenraad

Ad hoc beoordelingscommissie immaterieel cultureel erfgoed

Secretaris: Dries Van Den Broucke

Jorijn Neyrinck (voorzitter)

Katrien Schaerlaekens, Chin Lin Pang, Katrien van Effelterre, Peter Scholliers, Ineke Strouken, Laure Messiaen, Werner Van Hoof, Roland Renson, Jean Pierre Lehoeck, Stefaan De Ruyck, Myriam Stoffen, Tom Wezenbeek, Marino Bultinck

Beoordelingscommissie Publicaties

De advisering over **periodieke cultureel-erfgoedpublicaties** en **eenmalige publicaties cultureel erfgoed** gebeurt door de beoordelingscommissie Publicaties opgericht volgens het Kunstendecreet.

4. Buitendiensten

4.1 Landcommanderij Alden Biesen

De imposante landcommanderij Alden Biesen, ooit de hoofdzetel van de **Duitse Ridderorde**, is een boeiende locatie van uitzonderlijke historische betekenis. Tegenwoordig is deze schitterende erfgoedsite een internationale ontmoetingsplaats met een uitstekende infrastructuur. Alden Biesen profileert zich eveneens als een cultuurhistorische trekpleister en als knooppunt voor internationale werking.

De visie van Alden Biesen berust op **drie pijlers** :

- de Europese werking
- de historische en culturele activiteiten
- haar rol als gastvrouw voor congressen en vergaderingen.

Intern blijven we evolueren als een *lerende organisatie*. Leren en stimuleren om te leren optimaliseert de interne werking.

Bezoekers. De landcommanderij Alden Biesen kreeg in 2010 220.872 bezoekers over de vloer. Deskundige gidsen begeleidden 345 groepen op het domein.

Vertelkasteel

Internationaal Vertelfestival. Het vertelfestival in Alden Biesen blijft met 19.000 tickets en 12.000 deelnemers het grootste vertelevenement in Europa. Er kwamen vertellers uit Nederland, Duitsland, Vlaanderen, Brussel, Groot-Brittannië en Canada. Het avondscholenprogramma richtte zich in 2010 ook tot de taalafdelingen van de volwasseneneducatie. Men vertelde zelfs in het Italiaans, Portugees en Spaans. Alden Biesen werkte ook het concept ‘Vertelkasteel’ uit waarbij de ‘vertelwerking’ van het centrum geleidelijk opgevoerd wordt: festival, Verhalen in het Park, steunpunt vertellen in Vlaanderen, netwerking in Europa enz.

Verhalen in het park. Dit initiatief, gestart in 2009 werd in 2010 in het kader van “Alden Biesen-Vertelkasteel” verder gezet. Het talrijk opgekomen publiek bewees op die manier dat de artistieke waarde van het vertellen als podiumkunst zeker in de spotlights dient te komen.

Cultuurhistorische werking Alden Biesen

Dag Oude Muziek. Zoals jaarlijks, organiseerden Musica, Basilica Festival van Vlaanderen, Impulscentrum voor Muziek en Alden Biesen, de **Dag Oude Muziek**. Met “Musica Nova” en modernisme als thema, gingen de partners op zoek naar vernieuwing waarvan het opereren op de rand van tonaliteit en harmonie de belangrijkste aspecten

waren. De meest extravagante composities werden opgespoord. Niet alleen harmonische en ritmische excessen, maar ook tekstuele vernieuwingen kwamen aan bod. De schijnwerpers werden gericht op de belangrijkste breuklijnen uit de muziekgeschiedenis. Jonge uitvoerders kregen in 2010 een speciale plaats in het programma. Genieten!

Historische werking. Op 6 en 7 november 2010 organiseerde Alden Biesen voor het eerst de historische diners. Men kon in het kasteel proeven van de achttiende eeuw. Er werden gerechten gecreëerd met lang vergeten ingrediënten, kruiden en smaken. Lakeien in aangepast kledij, authentieke tafelstukken en oude keukenattributen brachten de gasten in de juiste sfeer. In het appartement van de landcommandeur wegdromen bij een historische pronktafel van weleer.... een privilege waarvan de 322 aanwezigen uitzonderlijk konden genieten.

Toeristische ontsluiting site. Op 24 juni 2010 werd Alden Biesen een halte op het Jacobskerkenpad doorheen Vlaanderen, een organisatie van het Vlaamse Compostelagenootschap.

Aan de ingang van de Landcommanderij werd de bekende Sint-Jacobsschelp aangebracht, wat betekent dat Alden Biesen voortaan opgenomen wordt in de permanente pelgrimsroute naar Santiago.

De bezoeker wordt in Alden Biesen verwend: of hij nu op zoek is naar een historische, culturele meerwaarde of gewoon wil genieten van de rust en de prachtige natuur, het kan allemaal. De gidsen van Alden Biesen en de Bilzerse Gidsenvereniging sloegen de handen in elkaar en werkten een nieuw aanbod van rondleidingen uit om groepen onder hun leiding de Landcommanderij, de tuinen en het park gecombineerd met interessante locaties in de omgeving te laten ontdekken.

Ook een geleide wandeling tussen de fruitbomen rond Alden Biesen was in september een nieuw initiatief en trok heel wat nieuwsgierigen.

Infrastructuur. Dankzij de overeenkomst van de Vlaamse agentschappen voor Facilitair Management, Kunsten en Erfgoed, de Stad Bilzen en Natuur en Bos werd in 2010 de perendreef in zijn glorie hersteld. Het herstel van de boomgaarden kadert in de doestellingen van de werkgroep groenbeheer van Alden Biesen. In de Engelse tuin velden ze een aantal bomen om de veiligheid van de bezoeker te verzekeren.

Met enige trots konden we ook de opening aankondigen van de nieuwe gastenkamers. Verenigingen, instellingen of bedrijven kunnen opnieuw gebruikmaken van een klassevolle verblijfsinfrastructuur met 30 kamers voor 57 personen.

Cultuurhistorische werking in samenwerking met derden

Activiteiten: De Sage van de Biesenburcht (7.500 bezoekers), de Land- en Tuinbouwdag (28.000 bezoekers), de Kersenhappening (2.400 bezoekers), de Gezondheidsdag (18.500 bezoekers), het Schotse Weekend (15.000 fans), de Bloemschikking (13.940 geïnteresseerden), het Sintpaleis (11.400 belangstellenden) en tenslotte de Kersthappening (1.500 bezoekers).

Tentoonstellingen. In 2010 vonden in de Landcommanderij Alden Biesen 2 tentoonstellingen plaats.

Van 2 juli tot 5 september 2010 vond in de waterburcht van Alden Biesen de tentoonstelling “**Bonnefanten toont Roman Signer Super-8 films**” plaats. Deze tentoonstelling lokte 4.022 bezoekers. Het Bonnefantenmuseum in Maastricht is een bijzonder rijk museum, met grote collecties schilder- en beeldhouwkunst vanaf de middeleeuwen tot vandaag. Het museum wenste buiten zijn muren te treden en zette een samenwerking op met Alden Biesen. De Zwitserse kunstenaar Roman Signer stond als eerste op het programma. Hij werd vooral bekend dankzij de geluidloze super-8 films en fotosequenties met registraties van kortdurende acties. Een bijzondere gelegenheid voor de liefhebbers en kenners om een bezoek aan Alden Biesen af te sluiten.

In het najaar van 2010 genoot een groot aantal geïnteresseerden van een overzichtstentoonstelling “**25-jaar Schots Weekend**”. Deze tentoonstelling was vrij toegankelijk voor alle bezoekers.

Muziek. Met een totaal van 19.020 bezoekers blijven Alden Biesen en haar muziekpartners de muzikiefhebbers

bekoren.

De leden van de vzw Organum slagen er steeds in om een brede publieksgroep te laten genieten van een reeks hoogstaande **concerten**. Het gerestaureerde Van Peteghemorgel werd ook in 2010 weer succesvol bespeeld door binnen- en buitenlandse organisten. De combinatie van orgel met andere instrumenten of met zang valt in de smaak bij de toehoorders.

De **zomeropera** blijft de bezoekers bekoren. De 16.500 geïnteresseerden genoten met volle teugen van de uitvoering van Rossini "Il Barbieri di Siviglia". Rossini schreef deze opera op 24-jarige leeftijd. De cour d'honneur van Alden Biesen werd omgetoverd tot een kleurrijk Spaans plein vol bloemen en geuren, waar de personages het grappige verhaal tot leven brachten. Zomeropera is terecht fier op de uitgelezen cast van internationale solisten, die één voor één al furore maakten op de grote internationale Bühne. De kinderen tussen 6 en 9 jaar werden verwend door "Hans & Grietje" die hen meenamen op een spannende tocht doorheen het sprookjesbos, vol muziek, mysterie en fantasie! Het zomeroperaorkest bracht als afsluiter van deze succesvolle editie een bloemlezing uit de mooiste opera-aria's.

Europese werking

Vanuit enkele eigen initiatieven en via het Leven Lang Leren Programma (LLP) tracht Alden Biesen het Europees bewustzijn in Vlaanderen meer ingang te doen vinden. De doelgroepen zijn jongeren, leerkrachten en volwassenen. Het centrum heeft eveneens een beheerscontract met het departement Onderwijs voor de promotie van de Europese dimensie in het Vlaams basis- en secundair onderwijs. Daarnaast is Alden Biesen partner in of coördinator van een aantal projecten waarvoor het subsidies krijgt van de Europese Commissie.

Partner finding service en begeleiding: Alden Biesen biedt via alle mogelijke internationale contacten hulp aan bij het zoeken naar een partnerschool en het invullen van de aanvraagformulieren.

In 2010 werden de volgende activiteiten georganiseerd:

Studiedagen: voor leerkrachten en directies van het basis- en secundair onderwijs en begeleiders van de formele en non-formele volwasseneneducatie over mogelijkheden in verband met internationalisering. In 2010 waren er wervende studiedagen (om nieuwe projecten te genereren) en thematische monitoringdagen over ICT (om bestaande projecten te begeleiden in hun werking); in totaal 6 studiedagen.

Internationale LLP-seminaries: voor directies en leerkrachten uit Vlaanderen en uit het buitenland, die plannen hebben om in hun school internationale projecten op te zetten en die op zoek zijn naar een partnerschool. Op deze manier worden Vlaamse leerkrachten in contact gebracht met buitenlandse collega's en wordt er een duurzame samenwerking opgestart. In 2010 werd er 1 Comenius contactseminarie georganiseerd voor TSO en BSO-scholen.

ACCR, het European Network of Cultural Centres in Historic Monuments telt 50 leden in 15 verschillende landen. De historische sites in dit netwerk moeten bijdragen tot de bescherming van de identiteit van hun site en dienen als uitvalsbasis voor een cultureel project dat bijdraagt tot de definitie van de hedendaagse identiteit van de site. Alden Biesen is lid van de Orientation Council van dit netwerk.

GINCO. Alden Biesen is coördinator van het Grundtvig International Network of Course Organisers met een consortium van 21 partners uit 14 landen. Doel is in drie jaar een Europees netwerk uit te bouwen voor internationale cursusorganisatoren. Naast enkele projectmeetings organiseerde Alden Biesen, samen met de partners een eerst grote GINCO-conferentie in Izmir, (TR). Alden Biesen maakte ook een analyse van de course database en bereidde de GINCO-recommendations voor, voor de Europese Commissie.

AQUEDUCT. Acquiring Key Competences Through Heritage Education: Alden Biesen is coördinator van dit Internationaal Comeniusproject voor het uitwerken van didactisch materiaal voor het verwerven van sleutelcompetenties in erfgoededucatie. Het consortium heeft 9 partners uit 6 landen. Een trainingsseminarie voor 40 deelnemers werd georganiseerd in L'Abbaye Royal de St. Jean d'Angély (FR)

ACT-Net. Alden Biesen is partner in een internationaal Grundtvigproject voor het valideren van informeel leren in de socio-culturele sector. Dit project resulteerde in een web-based instrument. Het project eindigde in oktober 2010.

VIP. Alden Biesen is partner in een internationaal Grundtvigproject over het valideren van informeel leren in internationale projecten. Het project startte in november 2009 en duurt tot oktober 2011.

VILMA, Valideren van Informeel Leren in Mobility Activities: Alden Biesen is partner: In dit project dat startte in november 2010 en 2 jaren zal duren.

ECHOE. Education for Heritage and Outdoor Education is een project dat eveneens startte in november 2010.

4.2. Frans Masereel Centrum

Indien ontstaan in 1979 heeft het **Frans Masereel Centrum** (FMC) zich als eerste met een *Artist in Residence*-programma in Vlaanderen weten te ontwikkelen tot een internationaal gerenommeerd centrum voor grafische kunst. De werking van het centrum is internationaal: ongeveer 60 % van de residenten komt van buiten de landsgrenzen.

Het **grafisch werk** dat de kunstenaars maken tijdens hun verblijf, wordt voorzien van een blindstempel. Elke kunstenaar schenkt ook één exemplaar van elke editie aan het Frans Masereel Centrum. Op dit ogenblik bevinden er zich zo'n 10.000 werken in het archief. Om het potentieel van dit archief ten volle te benutten, zal het FMC het naar de toekomst toe continu aanvullen en uitbreiden met informatie over actueel onderzoek en nieuwe elementen. Op die manier kan het centrum de ontwikkeling van het hedendaagse inhoudelijk discours optimaal opvolgen.

Vanuit de ambitie om via het archief technische informatie rond werkmethoden en tradities in kaart te brengen en te ontsluiten, heeft het FMC in 2010 bovendien een **Expertise cluster** opgestart, een gebruiksvriendelijke databank die informatie bundelt, deelt en ter beschikking stelt. In 2011 wordt een website ontwikkelt om deze databank zo toegankelijk mogelijk te maken en de in het FMC aanwezige kennis en expertise ook via het internationale netwerk maximaal te ontsluiten.

Kunstenaars

Jaarlijks wordt een honderdtal kunstenaars geselecteerd voor een werkperiode van drie weken in het Frans Masereel Centrum. Naast de ateliers en verblijfplaatsen voor de residenten stelt het FMC ook de nodige expertise en deskundigheid ten dienste van de kunstenaars. In 2010 werkten er 102 kunstenaars in het centrum - studenten en docenten niet inbegrepen -, afkomstig uit 20 landen.

Scholen

Elk jaar wordt aan nationale en internationale kunsthogescholen de mogelijkheid gegeven om voor een periode van één tot twee weken te komen werken in de ateliers van het FMC. Via de samenwerking tussen nationale scholen onderling of met andere internationale hogescholen tracht het centrum een meerwaarde te creëren. In 2010 werkte een 60-tal studenten uit binnen- en buitenlandse scholen in het centrum.

Samenwerkingsverbanden

Met de Jan van Eyck Academie (Maastricht) en FLACC heeft het FMC een structurele samenwerking opgezet. De samenwerking met FLACC vertrekt vanuit de inzet van complementaire faciliteiten en uitwisseling van expertise op het vlak van analoge en digitale grafische producties. De samenwerking met de Jan van Eyck Academie situeert zich op het organisatorische niveau, waarbij het uitwisselen van expertise centraal staat.

Internationale werking

De internationale werking van het centrum bestaat onder meer uit de deelname aan verschillende internationale meetings, zoals de **SGC-international** die in 2010 doorging in Philadelphia.

Als een van de partnerorganisaties in het Europese **On-Air** project van Transartists werkte het FMC mee aan de ontwikkeling van een traject van mobility workshops en trainingsprogramma's voor kunstenaars met betrekking tot *artist-in-residence opportunities*.

Samen met acht andere organisaties maakt het FMC deel uit van **Res Artis**, die met de Res Artis Awards een aantal kunstenaars bekronen met een werkverblijf. Uit de zevenhonderd deelnemers van de Biënnale voor jonge kunstenaars van Europa en het Middellandse zeegebied (BJCEM) van Skopje, werd vanuit het FMC de Cypriotische kunstenaar Evelyn Anastasiou geselecteerd. Aan de residentie van vier weken werd een solotentoonstelling gekoppeld.

In 2006 stapte het FMC in het Europees programma **Les Pépinières Européennes**. Dit netwerk biedt jonge kunstenaars de kans om gedurende drie maanden via een volledig gesubsidieerde beurs in het centrum te verblijven.

Sinds 2001 bestaat er een uitwisselingsprogramma met Engramme (Québec, CA). Afwisselend wordt er een Vlaamse kunstenaar geselecteerd om een maand te resideren in Engramme en een kunstenaar uit Quebec in het FMC. De Québécois Diane Fournier realiseerde in 2010 een portfolio in zeefdruk.

Tentoonstellingen

Het Frans Masereel Centrum neemt jaarlijks deel aan verschillende tentoonstellingen en organiseert ze ook zelf. Naast de **jaarlijkse overzichtstentoonstelling**, die een selectie biedt van de werken die het afgelopen jaar werden gerealiseerd, organiseerde het FMC in 2010 de volgende tentoonstellingen:

- *The grey zone*, project in samenwerking met bolwerK en Z33 te Hasselt
- Tentoonstelling SGC (Southern Graphic Council)
- *Our band could be your life*
- *Colin Waeghe and FMC artist book collection* te Londen en Kasterlee
- *New New York Publishers*
- *Reunalla/op de rand* in samenwerking met Pro Lithografia

Workshops

In 2010 organiseerde het FMC twee workshops. **Phil Sanders**, Meesterdrukker en directeur bij Robert Blackburn Printmaking Workshop, werd uitgenodigd vanwege zijn expertise in offset-lithografie. De ondertitel *Offset proof press as a drawing tool* omschrijft de opzet van de workshop. De mogelijkheden en de veelzijdigheid van de contrapers werden gedemonstreerd door het maken van fotografische offsetplaten en monoprints en het afdrukken van houtsneden.

Op vraag van de Nederlandse **Kring voor Beeldhouwers** werd een workshop **lithografie** georganiseerd. Er werd gezocht naar een manier om de ruimtelijke ideeën van de kunstenaars te vertalen in lithografische werken.

Projecten

Binnen de samenwerkingsovereenkomst met **FLACC** werkte Kathy Lagast aan een onderzoek naar de uitvoer van digitale prints met de zeefdruktechniek.

The Papers of Henri, een posterproject van **Cake-house**, werd in 2010 deels uitgewerkt tijdens een twee-weken durende residentie in onze ateliers. De geproduceerde posters zullen worden bewerkt door Fred Bervoets, Vaast Colson, Robert Dupic, Hannah Godfrey, Michèle Matyn, Tom Poelmans, Lieven Segers, Mehdi Shobo Shobo, Tom Tosseyn, Dennis Tyfus en Wesley Wolkman. Dit project, in samenwerking met Scheld'apen, zal te zien zijn in mei 2011 te Antwerpen.

Eveneens in 2010 werd gestart met de derde editie van het **curatorproject**. Mieke Mels selecteerde vijf beeldende kunstenaars: Hallveig Agustdottir, Stijn Cole, Vadim Vosters, Kelly Schacht en Wouter Feyaert om in de ateliers van het Frans Masereel Centrum aan de slag te gaan. In 2010 ontstonden de eerste individuele werken. Een presentatie van dit project zal plaatsvinden in september 2011 in het **NICC** te Antwerpen.

4.3. Koninklijke Academie voor Nederlands Taal- en letterkunde

De Koninklijke Academie voor Nederlands Taal- en letterkunde (KANTL) werd in 1886 opgericht. De Academie was de eerste officiële instelling van het koninkrijk België waarin aan wetenschapsbeoefening in het Nederlands werd gedaan. Sinds 1938 is het werkingsgebied beperkt tot Nederlandse taal- en letterkunde. Voor die twee gebieden kreeg de KANTL ook een adviesfunctie voor de regering.

De huidige werking van de KANTL situeert zich op twee vlakken:

- het bevorderen van de Vlaamse cultuur en literatuur,
- het onderzoek naar de Nederlandse taal, cultuur en literatuur.

De uitvoering van eigen onderzoek wordt gecoördineerd in het **Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie** (CTB), het onderzoekscentrum van de KANTL. Het Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie werd in 2000 in de schoot van de KANTL opgericht als een project ter studie van het literair en muzikaal erfgoed, in samenwerking met andere instellingen. In 2003 liep het project af doordat het Archiefdecreet in voege trad. Sinds 2004 is het CTB structureel geïntegreerd in de kerntaken van de KANTL, en tegelijk werd de opdracht van het centrum uitgebreid tot de studie van het literair én talig erfgoed. Het CTB streeft er ook naar zich te ontwikkelen tot een expertisecentrum op het gebied van teksttechnologisch onderzoek.

De dotatie van de KANTL, inclusief CTB, bedroeg 368.000 euro in 2010.

Het **beleid** van de KANTL is gebaseerd op de decretale opdracht van de academie: de studie en de bevordering van de Nederlandse taal en de Nederlandse letterkunde. In haar geactualiseerde beleidsvisie wil de academie nog meer dan vroeger de nadruk leggen op haar functie als overlegforum voor het werkveld, en op haar opdracht om binnen haar werkgebied coördinerend op te treden en initiatieven te nemen die niet door een individuele speler of één organisatie binnen het werkveld kunnen worden genomen. Zij wil ook haar publieksgerichte werking en maatschappelijke participatie versterken.

In 2010 werkte de KANTL in nauw overleg met het agentschap Kunsten en Erfgoed en het departement CJSM aan een voorstel voor een verdere verzelfstandiging.

Publicaties. De KANTL verzorgt wetenschappelijke publicaties op het gebied van de Nederlandse Taal- en Letterkunde. Zij beschouwt het als haar taak om waardevol wetenschappelijk werk dat voor commerciële uitgeverijen niet rendabel is toch voor het publiek toegankelijk te maken. De KANTL publiceert het tijdschrift *Verslagen en Mededelingen*. In 2010 werd de overgang van *Verslagen en Mededelingen* naar een online open access tijdschrift, gecombineerd met de klassieke gedrukte publicatie, voorbereid.

De Academie publiceerde verder drie monografieën in 2010. Vooral de uitgave van het debuut van Anton van Wilderode, *De moerbeitoppen ruischten*, dat op 29 september werd voorgesteld door Europees president Herman van Rompuy en schrijver Tom Lanoye, kon op een ruime publieke aandacht rekenen.

Onderzoek. In 2010 werd in het CTB gewerkt aan vijf projecten op het gebied van literaire teksteditie, twee corpusverzamelingen op het gebied van de Nederlandse taal, en zeven projecten op het gebied van teksttechnologie. Als resultaat van CTB-onderzoek verschenen in 2010 één online lessenspakket, drie literaire tekstedities in druk, en één online dialectcorpus. Medewerkers publiceerden artikelen en recensies in tijdschriften en boeken en gaven lezingen en gastcolleges in binnen- en buitenland.

Overlegplatform. De KANTL fungeert als overlegplatform op het gebied van Nederlandse taal en literatuur. Via gemengde begeleidingscommissies wordt het werkveld betrokken bij de literaire en taalkundige onderzoeksprojecten. In 2011 werden ook samenwerkingsovereenkomsten gesloten met het Letterenhuis en met de Rijksarchieven.

Prijzen. In 2010 werden de volgende wetenschappelijke en literaire prijzen toegekend:

- jaarlijkse nominaties voor de vijf vijfjaarlijkse prijzen (oudere taal, literatuur en cultuur in de Nederlanden, poëzie, proza, podiumteksten, essay);
- de vijfjaarlijkse prijs voor poëzie van de KANTL (2010).

Bibliotheek. Om de collectie beter bekend te maken bij het publiek worden kleine thematische tentoonstellingen georganiseerd met boeken en documenten uit de KANTL-bibliotheek en archief. Hiervoor werd thematisch aangesloten bij publieksevenementen zoals lezingen en boekvoorstellingen.

Andere. In de voorjaarsreeks KANTL-conferenties, stelden opnieuw drie academieleden nieuw werk voor, en gingen hierover in debat met het publiek. In de najaars-lezingenreeks werd de rode draad van de confrontatie tussen literatuur en andere kunstvormen doorgetrokken, ditmaal onder de titel Het boek was beter? Vier literaire filmklassiekers. De jaarlijkse openbare vergadering op het domein Beauvoorde (Veurne) had als thema “De kunst van het verlies. Over poëzie en poëzievertaling”.

In 2010 organiseerde de KANTL colloquia over de recent overleden schrijfster Christine D’Haen en over Belgisch-Nederlands in het spanningsveld tussen Verkavelingsvlaams en standaardtaal. Het Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie van de KANTL organiseerde samen met zijn Nederlandse partner, het Huygens Instituut van de KNAW Antwerpen het Vlaams Nederlands Symposium Teksteditie.

Voorts werd een aantal studiedagen in samenwerking met derden georganiseerd, o.m. over het Gruuthuse handschrift, Ivo Michiels en de kunsten, en verleende de KANTL ondersteuning aan workshops en studiebijeenkomsten binnen haar werkgebied.

4.4. Kasteel van Gaasbeek

In 2010 werd een **nieuw beleidsplan** met een nieuwe **missie** en **doelstellingen** opgemaakt voor de periode 2011-2015.

Missie

Het Kasteel van Gaasbeek is een uniek historisch huis dat zijn erfgoed op een duurzame manier beheert en op een creatieve en publieksvriendelijke manier ontsluit.

Als kroonjuweel van de Vlaamse Gemeenschap ligt het kasteel vlakbij Brussel, middenin een oase van groen. Het wil er verder groeien tot een inspirerende ontmoetingsplek op het kruispunt van culturen en invloedssferen, en zijn bezoekers raken in hoofd en hart.

Vanuit zijn rol als centrum voor adellijke (leef)cultuur en erfgoedlaboratorium ontwikkelt het kasteel expertise en visie, die het met een ruim publiek wil delen.

Als spil op de raakvlakken van stad en platteland, van cultuur, toerisme en educatie willen wij een sterke en vernieuwende rol spelen in de lokale, Vlaamse en internationale (erfgoed)gemeenschappen.

Activiteiten

Alter ego – de droomwereld van Studio Job. Stijlbijbel Wallpaper kroonde Studio Job tot artiesten van het jaar en Time Magazine nam hen op in de internationale top van meest invloedrijke ontwerpers. Het Kasteel van Gaasbeek stapte naar Studio Job Gallery in Antwerpen en nodigde het duo Job Smeets en Nynke Tynaegel uit voor de expo Alter ego. De tentoonstelling, die liep van 25 april tot 13 juni 2010, bracht oudere en recente werken samen in het Kasteel van Gaasbeek. Er ontstond een boeiende dialoog met de historiserende kasteeldecors. Getuige daarvan de schitterende foto's die prominent in de publicatie The Book of Job werden opgenomen.

Erfgoeddag Fake. In het kader van het thema opende op 25 april 2010 de expo Lookalikes. De tentoonstelling toonde aan dat authenticiteit een nogal relatief begrip is. Vandaag vinden wij echtheid en trouw aan het origineel erg belangrijk. Maar dat was niet altijd zo. Markiezin Arconati Visconti verzamelde niet alleen originele kunstwerken, maar ook minutieuze kopieën of replica's, pastiches, ... Voor deze tentoonstelling werd gegrasduind in de bijzonder rijke collectie van het kasteel.

Festivaldag Schumann versus Schumann. Op 16 mei vertolkte het ensemble Tetra Lyre een aantal cruciale werken uit het oeuvre van de grote Duitse romanticus Robert Schumann.

Recital Hendrickje Van Kerckhove en Inge Spinette. Met pareltjes van Richard Strauss, Edvard Grieg,

Reynaldo Hahn, Arnold Schönberg en Oscar Straus brachten zij op 28 mei 2010 een ode aan het laat negentiende-eeuwse en vroeg twintigste-eeuwse lied.

Theatrum Mundi V –Cythera. Van 26 juni tot 8 augustus 2010 verraste de jonge kunstenaar onze bezoekers met de speelse maar tegelijk uitdagende solotentoonstelling Theatrum Mundi V. Hij “erotiseerde” het kasteel tot een tijdelijk Cythera. Waanzinnige mythologische en sprookjesfiguren, flarden literatuur, oneerbiedige grappen, wrange klanken en kasteelcitaten buitelden in de kasteelruimtes door elkaar.

Champagnenocturnes. Op 26 juni, 31 juli en 28 augustus 2010 werd de binnentuin verlicht met een zee van kaarsen. Na een geleid bezoek aan het sprookjeskasteel kregen bezoekers de gelegenheid een glas champagne te degusteren.

Het spel van de draak. Op 13, 14 en 15 augustus 2010 bracht Théâtre Attrape een wervelende drakenshow met straattheater, circus, muziek, dans én vuurwerk.

Brieven aan Chopin. In 2010 werd de tweehonderdste verjaardag van Chopin gevierd. Naar aanleiding daarvan verkenden pianiste Claire Chevallier en acteur Sébastien Dutrieux op 21 augustus in Brieven aan Chopin de relatie tussen de componist en het woord, aan de hand van flarden uit zijn briefwisseling en een selectie van zijn werken voor piano.

Drakengebroad! Van 15 september tot 7 november 2010 pakte het Kasteel uit met diverse leden van de drakenfamilie, die zowel geografisch als historisch wijdvertakt is. Het gevleugelde monster werd vanuit verschillende invalshoeken belicht (wetenschappelijk, religieus, literair, ...). Voor het eerste werd een enthousiast onthaalde audiotour voor kinderen gemaakt.

Met het project Drakengebroad! deint uit ... werd een regionaal project opgezet. De gemeenten Lennik, Sint-Pieters-Leeuw, Gooik, Beersel, Halle, Galmaarden, Ternat, Roosdaal en Pepingen werkten een programma met diverse “drakenactiviteiten” uit (zoektochten, voorleesactiviteiten, quiz, ...). De cultuurbeleidscoördinatoren daagden de scholen uit om de kasteeldraak te komen aankleden. De leerlingen kregen schubben die ze mochten versieren. Deze werden bij een expobezoek aan de draak bevestigd. Ook de communicatie werd gezamenlijk gevoerd.

Grimm Halloween. De griezelromantiek van Grimm. Op 31 oktober 2010 werd het kasteelpark omgetoverd tot een griezelig sprookjesbos. Figuren als Doornroosje, de Boze Koningin en Vrouw Holle voerden de bezoekers mee naar beeldschone, maar soms ijzingwekkende taferelen. Met ca. 5.000 bezoekers was ook deze editie alweer een groot succes!

Kids in het kasteel. Naast het vaste aanbod voor scholen (rondleidingen en facultatieve ateliers) en voor gezinnen (doeboekje, familienamiddagen en verjaardagsfeestjes) organiseerde de educatieve dienst in 2010 een groot aantal educatieve projecten.

Op 16, 17 en 19 februari organiseerden ze in het kader van Krokuskriebels een opleiding grime voor ouders of grootouders en kinderen. Verkleed als ridders en prinsessen gingen ze in het kasteel op zoek naar de geheimen van de laatste kasteelbewoonster, markiezin Arconati Visconti. Nadien volgde een fotoshoot en kregen de deelnemers het resultaat mee naar huis.

Gewapend met toververf en goocheltrucs maakten de kids op Erfgoeddag een verbluffend kunstwerk. Met sjablonen en ponstechnieken knutselden ze heuse “fake” meesterwerkjes.

Voor de expo Alter ego werd een doeboekje gemaakt, zodat de kinderen de expo op hun maat konden bezoeken.

Van 1 juli tot 31 augustus 2010 ondernamen kinderen elke donderdag samen met Vlieg een zoektocht naar een schatkist vol geheimen. Ze startten in het kasteel, sprongen vervolgens op hun paard en trotseerden allerlei gevaren in het park. Bij elke overwonnen hindernis werden ze beloond met een stuk van de schatkaart. Na een zware tocht ontdekten ze de schat, bewaakt door een draak.

Voor de expo Drakengebroad! werden verschillende rondleidingen en ateliers uitgewerkt. Kleuters konden genieten van een drakenverhaal in kamishibai en knutselden nadien hun lievelingsdraak. Kinderen lager onderwijs verwierven hun diploma “drakoloog”.

Op 21 oktober 2010 namen vier jongeren in het kader van Zuidag deel aan een brainstorm over onze kasteelwerking. Ze boden hun visie op verschillende vragen. Hoe kunnen we het Kasteel van Gaasbeek aantrekkelijker maken? Hoe kunnen we meer jongeren bereiken? ...

In het kader van Roefeldag werd de museumshop op 23 oktober uitgebaat door kasteelheren en –vrouwen, ridders

en prinsessen.

Op Halloween maakten de kinderen sprookjesmaskers, lieten ze zich grimeren en luisterden naar bekende en minder bekende sprookjes, verteld door jeugdauteur Anne Wyckmans.

Samen met AmuseeVous vzw werd Pimp Your Castle georganiseerd, een activiteit voor en door jongeren. Onder leiding van een kasteelmedewerker en de regiocoördinator van AmuseeVous staken vijf gemotiveerde jongeren een promofilmpje voor het kasteel in elkaar. Het werd een “teasing trailer” in de stijl van de grote Hollywoodproducties. De kortfilm werd op 18 december in première voorgesteld en wordt naar alle secundaire scholen in de regio gestuurd om hen aan te sporen het kasteel te bezoeken.

Tenslotte werd ook de educatieve ruimte in samenwerking met enkele jongeren van de richting Standen- en Decorbouw van het KTA Jette op kindermaat ingericht.

Het goed gevulde programma zorgde voor een stijging van het aantal jonge bezoekers met 41% en het aantal rondleidingen met 54%.

Laureaat Eliafonds. Het Kasteel van Gaasbeek werd op 9 december door het **Eliafonds** gelauwerd voor een origineel project dat in 2011 start. In samenwerking met Schoonderhage vzw en regisseur Dirk Van den Broeck wordt een nieuwe audiotour ontwikkeld, gemaakt door en voor mensen met een beperking.

Restauraties

- Een van de achttiende-eeuwse Brusselse wandtapijten met De geschiedenis van Alexander de Grote werd gereinigd en gerestaureerd door Manufactuur de Wit in Mechelen.
- Een “savonnerie” met het vermeend portret van Egmond werd wetenschappelijk onderzocht en gereinigd in het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium in Brussel.
- Drie “Chapuis”-stoelen werden voor onderzoek en restauratie in handen gegeven van de restauratieafdeling van de Academie van Antwerpen.
- Het Portret van Sophie d’Arc van de schilder Charles Verhulst werd bedoekt en gereinigd.
- Het “lit bizarre” werd volledig gerestaureerd.
- De kroonluchters werden onder handen genomen door specialist Louis-Pierre in Leuven. Ze werden gereinigd en van een nieuwe bedrading voorzien.
- Ook de keramiekcollectie werd volledig nagekeken. Een aantal stukken werd gerestaureerd, onder andere twee Cantagalli siervazen en een Deruta schaalpje.

Aankopen

- Een negentiende-eeuwse zilveren nautilusbeker (Christies Amsterdam).
- Een neogotisch smeedijzeren juwelenkistje van Froment-Meurice (Galerij Henri Van Hoenacker, Brussel).
- Een “drakenluster” van Gabriël Viardot (Galerij Henri van Hoenacker, Brussel).
- Een set negentiende-eeuwse roodkoperen puddingvormen (Christies Londen).
- Een eclectische zilveren juwelenkoffer (Christies Parijs).

Een nieuwe huisstijl

In 2010 werd een nieuwe huisstijl gelanceerd, in samenwerking met het communicatiebureau **Soon** (www.coming-soon.be [1]). Na een eerste uitgebreide briefing selecteerde het bureau een aantal kernwoorden: spilfiguur markiezin Arconati Visconti, periode romantiek, vluchten uit de realiteit, alter ego, androgyn, droomburcht als decor, opkomst fotografie, ... Op basis daarvan creëerde Soon een *moodbook*, waaruit enkele nieuwe foto’s van markieziezen Arconati Visconti anno 2010 resulteerden.

Er werd ook een **nieuw logo** gecreëerd, op basis van het bestaande logo. Het werd een vaste vorm met een flexibele inhoud (kasteel gerelateerde ornamenten die variëren naargelang inhoud project).

Het nieuwe font Soho Gothic biedt een sobere, maar hedendaagse *look & feel*.
Alle **communicatietools** werden herdacht op basis van deze nieuwe huisstijl (viertalige museumfolder, educatieve folder, brochure zaalverhuur, nieuwsbrieven en communicatie voor tentoonstellingen en evenementen).

5. Internationaal

5.1. Franse Gemeenschap

In 2010 werd op geregelde basis tussen beide Gemeenschappen overleg gepleegd.

Dit gebeurde in het kader van:

- de uitvoer van cultuurgooderen
- collectiemobiliteit
- UNESCO 1970
- UNESCO 2003
- het Europees erfgoedlabel.

Bij dat laatste overleg zijn ook de Duitstalige Gemeenschap en de drie Gewesten betrokken. Dit overleg werd onder meer gehouden om op de multinationale fora een Belgisch standpunt te verdedigen en ter voorbereiding van diverse conferenties in het kader van het Belgische EU-voorzitterschap in de tweede helft van 2010.

5.2. Bilateraal

5.2.1 Zuid-Afrika

Het agentschap heeft in 2010 het driejarige geïntegreerd Zuid-Afrika–project **Batsha** afgerond.

Kunsten en Erfgoed zorgde voor de subsidiëring binnen het project van de sub-projecten die door de Vlaamse structurele operatoren *Archidee vzw*, *Crossroads vzw*, *Duniaglobe vzw* en FARO. *Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw* in vier community centers werden uitgevoerd.

FARO werkte samen met **tapis plein vzw**, de koepelorganisatie voor immaterieel cultureel erfgoed.

5.2.2 Estland

Het agentschap ondersteunde in het kader van het werkprogramma 2009-2011 tussen Vlaanderen en Estland de voorbereiding van de tentoonstelling in het **Kumu Arts Museum** van Tallinn over **James Ensor** en **Jules De Bruycker**. Het museum in Tallinn werkte hiervoor samen met het **Museum voor Schone Kunsten** in Gent. De tentoonstelling zelf vindt plaats in 2011.

5.3. Multinationaal

UNESCO-Conventie ongeoorloofde invoer, uitvoer en overdracht van eigen dom van cultuurgoederen (1970)

De **UNESCO-Conventie van 1970 met betrekking tot de maatregelen die moeten worden genomen tegen de ongeoorloofde invoer, uitvoer en overdracht van eigendom van cultuurgoederen** is het voornaamste internationale rechtsinstrument om de illegale (ongeoorloofde) handel in cultuurvoorwerpen op wereldvlak te voorkomen en te bestrijden.

België trad op 31 maart 2009 toe tot dit verdrag. Bij de neerlegging van het ratificatie-instrument op het secretariaat van UNESCO werd een interpretatieve verklaring afgelegd. Deze verklaring schakelt het materiële toepassingsgebied van de conventie gelijk met de **14 categorieën** in de bijlage bij de **Europese Verordening en Richtlijn** (zie 3.14). Op die manier wordt het materiële toepassingsgebied van de Europese regelgeving van de UNESCO-Conventie in de mate van het mogelijke gelijk geschakeld.

Op 16 januari 2009 werd op het **Overlegcomité** besloten om een *ambtelijk overlegplatform invoer, uitvoer en restitutie van cultuurgoederen* op te richten. Dit platform, samengesteld uit vertegenwoordigers van de Federale overheid, de Gemeenschappen en Gewesten, fungeert, onder wisselend voorzitterschap van de Gemeenschappen en de Federale overheid, als informatie- en overlegplatform voor de diverse overheden/ instanties die binnen België belast zijn met deze materie. Het overlegplatform kwam, onder Vlaams voorzitterschap, bijeen in plenaire vergadering op 29 april 2010 en 22 november 2010. Er waren werkgroepen actief inzake:

- Afghanistan
- omzetting UNESCO 1970 Conventie
- register cultuurgoederen.

Tevens werden binnen dit kader een aantal vragenlijsten van internationale organisaties gecoördineerd.

Bescherming van cultuurgoederen in Oorlogstijd

België is reeds geruime tijd toegetreden tot de **Haagse Conventie** van 14 mei 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van gewapend conflict, alsook tot het **Eerste Protocol** bij dit verdrag. De toetreding tot het **Tweede Protocol** bij dit verdrag (16 maart 1999) bleef echter vrij lang uit.

Het **Tweede Protocol** werd op 13 oktober 2010 door België geratificeerd en trad vanaf 13 januari 2011 formeel in werking. In functie van de opvolging en uitvoering van dit verdrag en zijn beide Protocollen werd een werkgroep cultuurgoederen opgericht door de **Interministeriële Commissie voor Humanitair Recht (ICHR)**. Deze werkgroep brengt de Gewesten, Gemeenschappen en de federale overheid samen. Voor de Gemeenschappen (en Gewesten) vormt de belangrijkste opdracht de opstelling van de lijst van cultuurgoederen die genieten van de 'gewone bescherming' zoals voorzien in de **Haagse conventie** van 1954. De werkgroep kwam een eerste keer informeel bijeen op 8 december 2010.

UNESCO-Conventie Immaterieel Cultureel Erfgoed 2003

Het agentschap nam deel aan de vijfde vergadering van het **Intergouvernementeel Comité** in Nairobi (Kenya) van 15 tot 19 november 2010.

Op 16 november keurde het **Intergouvernementeel Comité** van de *UNESCO-Conventie 2003 voor de bescherming van het Immaterieel Cultureel Erfgoed* de opname in de *Representatieve Lijst van Immaterieel Cultureel Erfgoed van de mensheid* van:

- Carnaval Aalst
- het Krakelingenfeest en Tonnekensbrand van Geraardsbergen
- de Jaarmarkt van Sint-Lievens-Houtem
- de Valkerij.

De **Valkerij** is een internationaal dossier dat door de Verenigde Arabische Emiraten is gecoördineerd. Andere landen naast België waren Frankrijk, Groot-Brittannië, Oostenrijk, Tsjechië, Korea, Mongolië, Qatar, Saoedi-Arabië, Spanje, Marokko.

Het agentschap betaalde in 2010 zijn jaarlijkse bijdrage die ditmaal 17.285 US dollar bedroeg. De hoogte van het bedrag schommelt naargelang de totale bijdrage van België en is gelijk aan 1% van dat totale bedrag. Daarnaast wordt de Belgische bijdrage aan de Conventie verdeeld over de drie Gemeenschappen volgens een vooraf bepaalde verdeelsleutel.

Raad van Europa

In de vergadering van 11 december 2009 keurde de **Vlaamse Regering** het gemengde verdrag (Gemeenschappen en Gewesten) goed en gaf de opdracht aan de minister-president om voor de uitvoering van de ondertekening te zorgen. De ondertekeningsopdracht zit in de laatste fase sinds de federale overgangsregering en kan voorlopig niet worden uitgevoerd.

Op 31 december 2010 was de **Conventie** van 27 oktober 2005 over de **Waarde van Cultureel Erfgoed voor de Samenleving** nog steeds niet van kracht wegens geen 10 ratificaties.

Toolquiz

1 januari 2010 startte het **Toolquiz**-project met subsidies van het **Interreg IV c** – programma van de **Europese Commissie**.

De lanceringsvergadering vond plaats op 13 en 14 januari 2010 in Lille. Het is een regionaal initiatief dat geleid wordt door **Nord-Pas de Calais** en waaraan verder de volgende regio's meewerken:

- Vlaanderen
- Wallonië
- Rogaland (Noorwegen)
- Silezië (Polen)
- Wales
- Castillia La Mancha (Spanje).

Ook twee universiteiten werken mee:

- Bangor University (Wales)
- l' Università di Venezia.

Doel van het project is aan te tonen dat **cultuur** en **creativiteit** een belangrijke economische factor zijn en een sleutelsector voor de **kenniseconomie**. Daarbij wordt de nadruk gelegd op het menselijke kapitaal. Eén van de resultaten van het project moet een beter gebruik van de **Europese Sociale Fondsen** zijn. De Vlaamse overheid heeft bij de uitwerking van haar deel in het project de medewerking van het **Dr. Guislain Museum** en van de **dienst Werk** van de stad Gent.

Op basis van twee thematische conferenties en van 18 sub-projecten worden aanbevelingen gedaan voor het beleid op alle niveaus (lokaal, regionaal, Europees).

Een eerste thematische conferentie over *Digital culture and the transformation of social space* vond plaats van 13 tot 16 december 2010 in Stavanger, regio Rogaland in Noorwegen.

Europees erfgoedlabel

Het Europese erfgoedlabel dat als initiatief van vier grote EU-landen ontstond, werd in november 2008 als concept door de **Europese Raad** van Cultuurministers goedgekeurd.

De Raad vroeg aan de **Europese Commissie** om er een actie rond uit te werken. Het idee om gemeenschappelijk Europees erfgoed, zowel roerend, immaterieel als onroerend, een label te geven en daardoor de Europese cultuur en identiteit een grotere zichtbaarheid te geven was voor de Cultuurministers belangrijk genoeg om er prioriteit aan te geven.

Na de online bevraging en de publieke hearing in 2009 heeft de Commissie verder gewerkt aan een voorstel van actie.

In de tweede helft van 2010 tijdens het **Belgische voorzitterschap** werd het ontwerp besproken door het cultureel comité van de **Raad van Cultuurministers**, door de Raad zelf en door het Europees Parlement voor een eerste keer.

Jammer genoeg werd het traject niet afgerond en zijn de besprekingen verschoven naar 2011.

Collectiemobiliteit

Collectiemobiliteit werd door de Europese Unie als actie opgenomen in haar werkprogramma Cultuur 2008-2010. Deze actie bouwt verder op het *Action Plan for the EU Promotion of Museum Collections' Mobility*.

In 2009 werd door de Commissie een **OMC-werkgroep Mobility of collections** opgericht. De bedoeling was om via het instrument van de *Open Method of Coördination* de Europese erfgoedactoren samen te brengen met het oog op het voorstellen en ontwikkelen van initiatieven op dit vlak.

Zomer 2010 werd het verslag en de deelverslagen van deze Europese werkgroep gepubliceerd (raadpleegbaar op www.lendig-for-europe.eu [1]). Het hoofdrapport bevat oproepen aan zowel de lidstaten, de Commissie als de sector, om concrete initiatieven te nemen ter verbetering en bevordering van de collectiemobiliteit. Ook de verslagen van de deelwerkgroepen werden gepubliceerd. De Vlaamse overheid participeerde actief aan de werkgroepen 'state indemnity and shared liability' (verzekeringsproblematiek) en 'long term loans'. De andere werkgroepen hadden als onderwerp 'immunititeit voor inbeslagname', 'preventie van diefstal en illegale uitvoer van cultuurgoederen', 'uitwisseling van experts'.

De door de Vlaamse Kunst Collectie (VKC) in 2009 opgezette kaderovereenkomst voor onderling bruikleenverkeer werd als 'best practice' opgenomen in het deelrapport over *long term loans*. Doel van deze overeenkomst is het drukken van de verzekeringskosten voor onderlinge bruiklenen en bewaargevingen tussen de VKC-partners. Het gaat om het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA), het Groeningemuseum in Brugge en het Gentse Museum voor Schone Kunsten. Ook de door de afdeling beheerde *collectie van de Vlaamse Gemeenschap* sloot zich bij deze regeling aan.

De belangrijkste elementen van deze (wederzijdse) overeenkomst zijn de volgende:

- tijdens de transporten worden de bruiklenen all in verzekerd
- tijdens het verblijf in het bruikleen nemende museum wordt de aansprakelijkheid van dit museum voor

- schade beperkt tot maximum 500.000 euro
- er is geen vergoeding verschuldigd voor eventuele minwaardes
- er is geen compensatie verschuldigd in het geval van teniet gaan van het object (diefstal, verdwijning, geheel teloorgaan bijvoorbeeld door brand) tenzij in het geval van opzet of grove fout vanwege het bruikleen nemende museum
- er worden geen bruikleenvergoedingen aangerekend.

Project Kunst en Mobiliteit. Op 24 augustus 2009 werd een contract gesloten tot realisatie van een proefproject *langere termijn bruiklenen* in Vlaanderen. Partners zijn de Vlaamse Kunstcollectie – en in het bijzonder het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) – en het agentschap. Via dit project wil de Vlaamse overheid de samenwerking en collectiemobiliteit tussen grote en kleinere musea stimuleren en zo de zichtbaarheid van ons cultureel erfgoed vergroten.

Het project *Kunst en Mobiliteit* streeft twee praktische doelen na. Het wil via bruiklenen uit de collectie van het KMSKA de kleinere musea in Vlaanderen ondersteunen bij hun streven naar een sterkere samenhang van hun collectiepresentatie. Tegelijkertijd wil het *KMSKA zijn kennis* delen op het vlak van art handling, transport en *beheer en behoud*. Ook wordt via dit project erfgoed getoond dat slechts zelden de reserves verlaat. De resultaten van dit proefproject zullen in de loop van 2011 geëvalueerd worden.

Lending for Europe/ Collection Mobility 2.0. Samen met acht andere Europese erfgoedorganisaties tekende het agentschap het project *Lending for Europe/ Collectionmobility* uit. Het project, dat loopt van 2009 tot 2011, wordt gesubsidieerd binnen het Europese cultuurprogramma. Doel van het project vormt de introductie van de concepten, normen en procedures die het resultaat zijn van het *Action plan for the EU promotion Museum Collections Mobility and Loan Standards (2006)* in de museumpraxis van elke dag.

Het project bestaat uit drie grote luiken:

- een driedaags trainingsprogramma voor erfgoedzorgers op train the trainers basis
- een ondersteunende website die alle informatie over collectiemobiliteit verzamelt en de projectinformatie bundelt
- een handboek dat meer wetenschappelijk-theoretische achtergrond biedt.

De website is intussen online. De oplage van het handboek is intussen reeds uitgeput. Het werd tevens in de loop van de drie laatste maanden van 2010 meer dan 19.000 keer gedownload.

Begin december 2010 ging in Antwerpen de heel goed ontvangen eerste trainingssessie door.

FARO plant in de loop van 2011 een opleidingssessie rond het item *collectiemobiliteit*.

EU - Mobiliteit van kunstenaars en culturele werkers

Internationale mobiliteit van kunstenaars en culturele werkers is een belangrijk item binnen het Europese culturele beleid. Het maakt al deel uit van het officiële Cultuurprogramma sinds 2000. Het item werd verder benadrukt als één van de drie specifieke objectieven van het **Cultuurprogramma 2007-2013**, als een middel om de **Europese Culturele zone** te beklemtonen en een actief Europees burgerschap aan te moedigen.

In november 2007 werd de Europese culturele agenda aangenomen door de cultuurministers. Deze agenda werd gezien als het eerste overkoepelende Europese beleidskader voor cultuur. Het verwijderen van de obstakels die de mobiliteit van kunstenaars kunnen verhinderen, is als één van de vijf prioritaire actiepunten opgenomen in het werkplan 2008-2010. Dit werkplan heeft als doel de Europese Agenda voor Cultuur te implementeren. Binnen het kader van de nieuw opgerichte **Open Method of Coördination** werd in maart 2008 een expertengroep opgericht rond *Improving the Conditions for the Mobility of Artists and other Professionals in the culture field*. De verantwoordelijke van het team internationaal binnen de afdeling kunsten maakte deel uit van deze expertengroep. In 2010 werden de [conclusies van de OMC-werkgroep](#) [2] gepresenteerd.

5.4. Kunsten

Door de budgettaire context in het voorjaar 2010 heeft de **Vlaamse Regering** beslist een deel van de beschikbare budgetten te blokkeren. Dit betekende dat deze middelen niet konden worden aangewend voor de subsidiëring van internationale initiatieven waarvoor na 12 mei een aanvraag werd ingediend. Alle aanvragen die voor 12 mei werden ingediend, werden wel behandeld binnen de beschikbare budgetten.

5.4.1. Binnen het kunstendecreet

Binnen het Kunstendecreet kunnen subsidies worden aangevraagd voor de volgende internationale initiatieven:

1. internationale projecten
2. voorbereiding van een internationaal project binnen een Europees subsidieprogramma
3. werkverblijven
4. internationale netwerkorganisaties
5. tegemoetkomingen in de reis-, verblijf- en transportkosten
6. vertalingen uit en naar het Nederlands.

Vanaf 2010 komen organisaties die binnen het Kunstendecreet een werkingssubsidie ontvangen die lager is dan **300.000 euro** ook in aanmerking voor subsidie van een internationaal initiatief. In 2010 maakten 40 organisaties van deze mogelijkheid gebruik voor de volgende internationale initiatieven:

- internationale projecten (5)
- tegemoetkomingen in de reis-, verblijf- en transportkosten (34)
- voorbereiding van een internationaal project binnen een Europees subsidieprogramma (1).

5.4.1.1. Internationale projecten

Internationale projectsubsidies ondersteunen organisaties en natuurlijke personen die al een internationale erkenning hebben verworven of voldoende waarborgen bieden om zich **internationaal** te **profilieren**. Het begrip internationale projecten slaat onder meer op internationale tournees van gezelschappen en ensembles, coproducties, (deelname aan) tentoonstellingen in het buitenland en uitwisselingen. In 2010 ontvingen **25 internationale projecten** subsidies voor een totaalbedrag van 330.640 euro.

NAAM	INITIATIEF	LANDEN	DISCIPLINE	BEDRAG IN EURO
WHITECHAPEL GALLERY	TENTOONSTELLING ROBBERECHT EN DAEM	VERENIGD KONINKRIJK	ARCHITECTUUR	20.000,00
BIENNALE OF SYDNEY	DEELNAME JOTA CASTRO AAN 17E BIENNALE VAN SYDNEY	AUSTRALIE	BEELDENDE KUNST	3.000,00
BYTEBIER JEAN MARIE	PROJECT 'TRANSIT STATION'	MALTA	BEELDENDE KUNST	7.000,00
CCNOA VZW	COMPOSITE VISIONS: UITWISSELINGSPROJECT MET HET CAN CENTRE D'ART NEUCHATEL MET 15 KUNSTENAARS EN 70% SITE SPECIFIEKE WERKEN.	ZWITSERLAND	BEELDENDE KUNST	5.000,00
CULTURGEST	TENTOONSTELLING VAN KOENRAAD DE DOBBELEER	PORTUGAL	BEELDENDE KUNST	10.000,00
FABRICA	TENTOONSTELLING FREDERIC GEURTS	VERENIGD KONINKRIJK	BEELDENDE KUNST	5.940,00

FUNDACIÓ ANTONI TÀPIES	TENTOONSTELLING ALMA MATRIX. BRACHA L. ETTINGER EN RIA VERHAEGHE	SPANJE	BEELDENDE KUNST	12.500,00
GENERALI FOUNDATION	TENTOONSTELLING ANA TORFS, ALBUM TRACKS A/B	OOSTENRIJK	BEELDENDE KUNST	15.000,00
GERHARD-MARCKS-HAUS	EXPOSITIE JOHAN TAHON	DUITSLAND	BEELDENDE KUNST	8.000,00
HAESAERTS SOFIE	INTERNATIONAAL PROJECT "TAKE ME AWAY"	CHINA EN INDIA	BEELDENDE KUNST	6.000,00
K20K21 KUNSTSAMMLUNG NORDRHEIN-WESTFALEN	TENTOONSTELLING ANA TORFS, TRACK A	DUITSLAND	BEELDENDE KUNST	15.000,00
KUNSTHALLE BASEL	SOLOTENTOONSTELLING JOS DE GRUYTER EN HARALD THYS	ZWITSERLAND	BEELDENDE KUNST	8.000,00
KUNSTMUSEUM MORITZBURG	TENTOONSTELLING "3 X BODY" ROND WERKEN VAN DE VLAAMSE KUNSTENARES BERLINDE DE BRUYCKERE	DUITSLAND	BEELDENDE KUNST	25.000,00
MALMÖ KONSTHALL	TENTOONSTELLING PACALE MARTHINE TAYOU - ALWAYS ALL WAYS	ZWEDEN	BEELDENDE KUNST	15.000,00
PINAKOTHEK DER MODERNE	TENTOONSTELLING DAVID CLAERBOUT "LONG GOODBYE"	DUITSLAND	BEELDENDE KUNST	15.000,00
PUYPE PETER	PROJECT "BUREAU VAN PROPAGANDA" - POZNAN BIËNNALE 2010	POLEN	BEELDENDE KUNST	3.200,00
THE ALDRICH	DEELNAME VAN WILLEM OOREBEEK AAN DE TENTOONSTELLING "PAYING A VISIT TO MARY"	VERENIGDE STATEN	BEELDENDE KUNST	2.500,00
P.A.R.T.S. VZW	INTERNATIONALE AUDITIES 2010	RUSLAND, FINLAND, DUITSLAND, TURKIJE, VERENIGD KONINKRIJK, LUXEMBURG, POLEN, SPANJE, PORTUGAL, ZWEDEN, OOSTENRIJK EN DE VERENIGDE STATEN	DANS	10.000,00
B'ROCK	INTERNATIONALE CONCERTEN VOORJAAR 2010: MOZART'S HAREM & FUX	NEDERLAND, DUITSLAND, OOSTENRIJK	MUZIEK	25.000,00
COLLEGIUM MARIANUM - TYN VOCATIONAL SCHOOL	IL TRIONFO DEL TIEMPO OP SUMMER FESTIVITIES OF EARLY MUSIC	TSJECHIË	MUZIEK	4.000,00
I SOLISTI DEL VENTO	INTERNATIONALE JAARWERKING	LUXEMBURG, NEDERLAND, FRANKRIJK, DUITSLAND, ESTLAND EN ITALIË	MUZIEK	60.000,00
NEVE JEF	INTERNATIONALE CONCERTEN JEF NEVE	SPANJE, DUITSLAND, OOSTENRIJK, LUXEMBURG, FRANKRIJK, ZWEDEN, HET VERENIGD KONINKRIJK, CHINA, CANADA, NEDERLAND, BULGARIJE, ESTLAND, DENEMARKEN, POLEN, NOORWEGEN, AUSTRALIË, LITOUWEN, MACEDONIË EN MEXICO	MUZIEK	15.000,00
Q-02 VZW	INTERNATIONALE TOURNEE WCME	DUITSLAND, FRANKRIJK, ZWITSERLAND, OOSTENRIJK EN SLOVENIË	SOCIAAL-ARTISTIEKE WERKING	5.500,00
OLDENBURGISCHES STAATSTHEATER	GO WEST - THEATER AUS FLANDERN UND DEN NIEDERLANDEN 2010	DUITSLAND	THEATER	15.000,00
THEATER DER WELT	PRESENTATIE VAN DE VLAAMSE ARTIESTEN TIJDENS HET FESTIVAL THEATER DER WELT 2010	DUITSLAND	THEATER	20.000,00

TOTAAL	330.640,00
---------------	-------------------

5.4.1.2. Voorbereiding van een internationaal project binnen een Europees subsidieprogramma

Vanaf 2010 kan een organisatie die een aanvraag voor een **Europees subsidieprogramma** (Cultuur 2007-2013, Interreg,...) voorbereidt een ondersteuning vragen voor de internationale kosten die aan deze voorbereiding verbonden zijn. Deze kosten zijn bijvoorbeeld internationale reiskosten voor voorbereidende vergaderingen met partnerorganisaties of kosten van internationale telefoongesprekken.

Via deze projectsubsidies wil de Vlaamse overheid de kunstensector aanmoedigen om Europese subsidiedossiers uit te werken en in te dienen.

Deze nieuwe mogelijkheid werd slechts door 1 organisatie benut. De organisatie ontving voor dit project, waarvan zij de trekker was, een ondersteuning voor een *kortlopende samenwerking van maximaal 24 maanden* in het kader van het **Cultuurprogramma** van de **Europese Unie**.

NAAM	INITIATIEF	DISCIPLINE	BEDRAG IN EURO
Q-02 VZW	FIELDREC	MULTIDISCIPLINAIR	7.800,00
TOTAAL			7.800,00

5.4.1.3. Werkverblijven

Internationale werkverblijven bieden kunstenaars of leden van kunstorganisaties de kans om gedurende langere tijd hun (kunst)activiteit te ontwikkelen in **buitenlandse kunstinstellingen** of om te werken onder begeleiding van toonaangevende kunstenaars. De kunstenaars of leden van kunstorganisaties die een aanvraag indienen, werken reeds op een professionele basis in het domein waarbinnen ze hun aanvraag indienen. **4 kunstenaars** en **2 organisaties** kregen een subsidie voor een werkverblijf in het buitenland. In totaal werd er een bedrag van 24.050 euro toegekend.

NAAM	INITIATIEF	LANDEN	DISCIPLINE	BEDRAG IN EURO
DE CLERCK SANDRA	WERKVERBLIJF IN HET CREATIVE GLASS CENTER OF AMERICA	VERENIGDE STATEN	ARCHITECTUUR	5.000,00
VAN DIJCK HANNELORE	WERKVERBLIJF IN GLOGAU AIR BERLIN	DUITSLAND	BEELDENDE KUNST	2.500,00
DANCEWEB	DEELNAME VAN VLAAMSE DANSERS AAN DANCEWEB SCHOLARSHIP	OOSTENRIJK	DANS	8.600,00
LENAERTS PETER	WERKVERBLIJF IN SYDNEY, AUSTRALIË	AUSTRALIË	MULTIDISCIPLINAIR	1.800,00
PRINS STEFAN	DEELNAME AAN ZOMERCURSUS VOOR COMONISTEN VAN HEDENDAAGSE MUZIEK, REPETITIES MET HET NIKEL ENSEMBLE	ISRAEL	MUZIEK	1.650,00
THEATER TOL	WERKVERBLIJF IN HET KADER VAN HET OEROL-FESTIVAL	NEDERLAND	MUZIEKTHEATER	4.500,00
TOTAAL				24.050,00

5.4.1.4. Internationale netwerkorganisaties

Internationale netwerkorganisaties verenigen leden rondom een bepaald thema of een bepaalde sector. Hun doel is niet artistieke productie maar het uitwisselen en opbouwen van knowhow van de leden en bijdragen tot het informeren en beïnvloeden van internationale (politieke) fora. **5 organisaties** ontvingen in 2010 een totaalbedrag van 90.000 euro aan subsidies voor hun werkingskosten.

NAAM	INITIATIEF	DISCIPLINE	BEDRAG IN EURO
EUROPEAN FESTIVALS ASSOCIATION	JAARWERKING	FESTIVAL	15.000,00
EUROPEAN HOUSE FOR CULTURE	JAARWERKING	MULTIDISCIPLINAIR	10.000,00
INFORMAL EUROPEAN THEATRE MEETING	JAARWERKING	MULTIDISCIPLINAIR	30.000,00
PERFORMING ARTS LEAGUE EUROPE	JAARWERKING	MULTIDISCIPLINAIR	15.000,00
INTERNATIONAL ASSOCIATION OF MUSIC INFORMATION CENTRES	JAARWERKING	MUZIEK	20.000,00
TOTAAL			90.000,00

5.4.1.5. Tegemoetkomingen in de reis-, verblijf- en transportkosten

Deze subsidies worden toegekend aan (Vlaamse) kunstenaars en kunstenuorganisaties voor een actieve deelname aan kleinschalige en occasionele publieksgerichte artistieke activiteiten. In 2010 kregen niet minder dan 128 aanvragers (van de 338 ingediende dossiers) hiervoor een bedrag van maximaal 7000 euro. Het totaal aan toegekende middelen bedroeg 235.741 euro.

NAAM	INITIATIEF	LANDEN	DISCIPLINE	BEDRAG IN EURO
STERKEN SVEN	DE DEELNAME AAN INTERNATIONALE CONGRES EUROPEAN ARCHITECTURAL HISTORY NETWORK	PORTUGAL	ARCHITECTUUR EN VORMGEVING	350,00
LAB[AU] VZW	HET GEVEN VAN EEN SOLO-TENTOONSTELLING 'METADESIGN'	FRANKRIJK	ARCHITECTUUR EN VORMGEVING	2.000,00
AL HASHMY MUHAMED (HEMADI)	HET GEVEN VAN EEN WORKSHOP OP UITNODIGING VAN EMIRATES FINE ARTS SOCIETY	VERENIGDE ARABISCHE EMIRATEN	BEELDENDE KUNST	800,00
CLINCKX CHRISTINE	HET GEVEN VAN EEN PERFORMANCE SAMEN MET MUZIKANT MICHEL VERKEMPINCK IN DE GALERIE VANESSA QUANG	FRANKRIJK	BEELDENDE KUNST	600,00
COUSSEMENT YVES	DE DEELNAME AAN DE	ITALIË	BEELDENDE KUNST	400,00
DE WILDE FREDERIK	EEN	VERENIGDE STATEN	BEELDENDE KUNST	1.000,00
GILLIS CHRISTIANNE	DE VERTONING VAN	FRANKRIJK	BEELDENDE KUNST	1.100,00

RECENTE VIDEO'S EN
INSTALLATIE 'INSIDE
INTO THE FRAME' IN
GALERIE VANESSA QUANG

HANSSEN KARIN	DE DEELNAME AAN DE TENTOONSTELLING 'WOMAN TO SEE THE WORLD'	CHINA	BEELDENDE KUNST	800,00
HOEPFL TILMAN	DE DEELNAME AAN EEN	JAPAN	BEELDENDE KUNST	900,00
LEYN MAAIKE	HET GEVEN VAN EEN SOLO-TENTOONSTELLING IN GALERIJA NA INSTITUTSKOJ	OEKRAINE	BEELDENDE KUNST	800,00
MERLIN SPIE	HET GEVEN VAN EEN LEZING EN EEN TENTOONSTELLING	POLEN	BEELDENDE KUNST	400,00
VAN DESSEL KRIS	DE DEELNAME AAN DE TENTOONSTELLING 'MCA'	MALTA	BEELDENDE KUNST	500,00
VAN GESTEL KRISTOF	DE DEELNAME AAN HET ARTIST IN RESIDENCE PROGRAMMA	ARGENTINIE	BEELDENDE KUNST	1.800,00
VAN STAPELE NICOLINE	HET MAKEN VAN EEN KLEINE TENTOONSTELLING IN HET CAAK EN ONDERZOEK NAAR HET GEBRUIK VAN TRADITIONELE MATERIALEN EN PRODUCTIEMETHODES	JAPAN	BEELDENDE KUNST	1.500,00
A TWO DOGS COMPANY	DE DEELNAME VAN KRIS VERDONCK AAN HET IMAGETANZ FESTIVAL IN HET BRUT THEATER MET 'DANCER#2'	OOSTENRIJK	BEELDENDE KUNST	840,00
BROUCKAERT HEDWIG	DE TENTOONSTELLING "MARK" IN HET KUNSTENCENTRUM "ARTSPACE"	VERENIGDE STATEN	BEELDENDE KUNST	890,00
CONTEMPORARY ART CENTRE	DE DEELNAME VAN MICHAËL BORREMANS EN KOEN VAN DEN BROEK AAN 'FALSE RECOGNITION-14TH BALTIC TRIENNIAL OF INTERNATIONAL ART'	LITOUWEN	BEELDENDE KUNST	1.500,00
DAVID ROBERTS ART FOUNDATION	DE DEELNAME VAN KOBE MATTHYS AAN DE TENTOONSTELLING 'THE HISTORY OF ART'	VERENIGD KONINKRIJK	BEELDENDE KUNST	1.200,00
DE MEUTTER ELLEN	DE DEELNAME AAN HET PROJECT METAMORPHOSIS III	ITALIË	BEELDENDE KUNST	400,00
EERDEKENS FRED	DE TENTOONSTELLING IN DE COURTAULD INSTITUTE	VERENIGD KONINKRIJK	BEELDENDE KUNST	630,00
ERVINCK NICK	DE DEELNAME AAN HET PROJECT METAMORPHOSIS III	ITALIË	BEELDENDE KUNST	400,00
GOIRIS GEERT	HET GEVEN VAN EEN SOLO-TENTOONSTELLING IN HET MUSEUM VOOR HEDENDAAGSE KUNST	SPANJE	BEELDENDE KUNST	800,00
GREATER MANCHESTER ARTS CENTRE LIMITED	DE TENTOONSTELLINGEN VAN DAVID CLAERBOUT EN MICHAËL BORREMANS IN DE CORNERHOUSE GALLERIES	UK	BEELDENDE KUNST	2.000,00
HAMBURGER KUNSTHALLE	DE SOLO-TENTOONSTELLING	DUITSLAND	BEELDENDE KUNST	4.000,00

'WHITEOUT' VAN GEERT
GOIRIS

HEYMANS BREN	HET PROJECT 'BIDONTOPIA' SAMEN MET DJO MOEMBO	CONGO	BEELDENDE KUNST	3.000,00
HUYSMANS DEBBY	DE DEELNAME VAN DEBBY HUYSMANS EN MAAIKE LEYN AAN 'SUPERMARKET 2010' IN HET KULTURHUSET STOCKHOLM	ZWEDEN	BEELDENDE KUNST	945,00
IRISH MUSEUM OF MODERN ART	DE DEELNAME VAN FRANCIS ALYS AAN DE TENTOONSTELLING 'BRITAIN'S TATE MODERN'	IERLAND	BEELDENDE KUNST	4.500,00
JANSSEN WIM	DE DEELNAME AAN 'BIENNALE FOR YOUNG ART'	RUSLAND	BEELDENDE KUNST	1.100,00
KUNSTHALLE BERN	DE DEELNAME VAN KOBE MATTHYS, ANNE-MARIE VAN KERCKHOVEN EN ANSELM FRANKE AAN DE TENTOONSTELLING 'ANIMISM'	ZWITSERLAND	BEELDENDE KUNST	4.000,00
KUNSTHAUS GRAZ	TENTOONSTELLING "HUMAN CONDITION" - KRIS MARTIN	OOSTENRIJK	BEELDENDE KUNST	2.800,00
MEURIS WESLEY	DE DEELNAME AAN HET PROJECT METAMORPHOSIS III	ITALIË	BEELDENDE KUNST	400,00
OPSOMER ELS	DE DEELNAME AAN HET PROJECT METAMORPHOSIS III	ITALIË	BEELDENDE KUNST	400,00
OUTLANDISH VZW	HET GEVEN VAN DE TENTOONSTELLING 'THE SPACE BETWEEN US'	JAPAN	BEELDENDE KUNST	2.000,00
PHIDIAS	DE DEELNAME AAN HET PROJECT METAMORPHOSIS III	ITALIË	BEELDENDE KUNST	4.000,00
ROARATORIO	DE VLAAMSE DEELNAME AAN 'RENCONTRES INTERNATIONALES PARIS/BERLIN/MADRID' IN BERLIJN	DUITSLAND	BEELDENDE KUNST	1.700,00
STUDIO 1.1 GALLERY	DE DEELNAME VAN YVES BEAUMONT AAN DE TENTOONSTELLING 'SURFACE/MEMORY'	VERENIGD KONINKRIJK	BEELDENDE KUNST	624,00
THE NATIONAL MUSEUM IN WARSAW	TENTOONSTELLING DOOR KOEN VANMECHELEN	POLEN	BEELDENDE KUNST	3.000,00
VAN INGELGEM HERMAN	DE DEELNAME AAN 'THE MEDITERRANEAN BIENNALE OF HAIFA'	ISRAËL	BEELDENDE KUNST	245,00
VAN SAN TAMARA	DEELNAME AAN DE	NEDERLAND	BEELDENDE KUNST	445,00
VAN SAN TAMARA	DE SOLOTENTOONSTELLING "REAL SUBSTANTIAL, WONDERFUL, SWEET, BLACK DIAMONDS, MILKY MORNINGS & BUTTERSCOTCH" IN EINDHOVEN	NEDERLAND	BEELDENDE KUNST	542,00
VANDEN MEERSCH ELS	DE DEELNAME AAN HET PROJECT PROYETO'ACE	ARGENTINIË	BEELDENDE KUNST	1.750,00
YSEBIE PETER	DE SOLOTENTOONSTELLING IN GALERIE ITINERRANCE EN CREATIE VAN WERK IN	FRANKRIJK	BEELDENDE KUNST	1.400,00

SITU

ALT@RT O.S.	DE VERSCHILLENDE VOORSTELLINGEN VAN "WAIT WAIT WAIT" DOOR THOMAS STEYAERT EN 2 TSJECHISCHE DANSERS	TSJECHIË	DANS	1.400,00
CONTINUUM VZW	DE DEELNAME AAN HET EUROKAZ FESTIVAL	KROATIË	DANS	5.250,00
DEEPBLUE VZW	HET GEVEN VAN DE VOORSTELLING 'YOU ARE HERE' OP HET POP ARTS FESTIVAL	NEDERLAND	DANS	700,00
DEEPBLUE VZW	DE VOORSTELLINGEN IN HET LONDENSE DANSHUIS SADDLER'S WELLS	VERENIGD KONINKRIJK	DANS	1.100,00
GOOD MOVE VZW	HET GEVEN VAN VOORSTELLINGEN VAN 'DOMINOS AND BUTTERFLIES'	ZWEDEN	DANS	800,00
INTI VZW	DE DEELNAME MET DE DANSVOORSTELLING 'NU'	OOSTENRIJK	DANS	1.450,00
KABINET K. VZW	HET GEVEN VAN VERSCHILLENDE VOORSTELLINGEN	DUITSLAND EN OOSTENRIJK	DANS	2.500,00
KOBALT WORKS VZW	DE TWEE VOORSTELLINGEN VAN I!2 IN TEATRO CENTRAL EN HET GEVEN VAN EEN MASTERCLASS AAN LOKALE PROFESSIONELE DANSERS	SPANJE	DANS	2.450,00
LA AZAFATA LOCA	HET GEVEN VAN DE DANSVOORSTELLING 'LAM'	NEDERLAND	DANS	550,00
MANENTE SARA	DE PERFORMANCE/INSTAL LATIE "TO PARK"	ZUID-KOREA	DANS	1.200,00
MARTENS JAN	HET GEVEN VAN DE DANSVOORSTELLING 'MARRY ME' DOOR VIJF PERFORMERS	NEDERLAND	DANS	750,00
OKANO TAMAYO	HET OPVOEREN VAN DE CREATIE 'NOT I'	ITALIË	DANS	300,00
RENCONTRES CHORÉGRAPHIQUES INTERNATIONALES DE SEINE-SAINT-DENIS	DE DEELNAME VAN VLAAMSE DANSERS AAN RENCONTRES CHORÉGRAPHIQUES	FRANKRIJK	DANS	1.800,00
TOF VZW	HET GEVEN VAN DE VOORSTELLING DARK MATTER VAN KATE MCINTOSH IN PARIJS	FRANKRIJK	DANS	1.300,00
VANDEWALLE BENJAMIN	DE DEELNAME AAN HET FESTIVAL "OUT OF THE BOX"	ZUID-AFRIKA	DANS	1.900,00
WIENER TANZWOCHEN	HET GEVEN VAN DANCE WORKSHOPS OP HET 'FESTIVAL IMPULSTANZ'	OOSTENRIJK	DANS	3.000,00
HET BESCHRIJF VZW	DE TENTOONSTELLING VAN BEELDEND EN LITERAIR WERK VAN 'HUGO CLAUS'	DUITSLAND	LETTEREN	2.000,00
PINOY MARIJKE	HET GEVEN VAN WORKSHOPS	SENEGAL	LETTEREN	680,00
CREW VZW	DE DEELNAME AAN EARTS FESTIVAL	CHINA	MULTIDISCIPLINAIR	3.000,00
MAERTENS JAN	DE DEELNAME ALS LICHTONTWERPER AAN HET PROJECT "THINGS" VAN ANAT STAINBERG	OOSTENRIJK	MULTIDISCIPLINAIR	500,00
ALLEGORIA VZW / ZEFIRO TORNA	HET GEVEN VAN DRIE CONCERTEN DOOR DE	SLOVENIË	MUZIEK	2.200,00

GROEP 'ZEFIRO TORNA'

ANCKAERT PIERRE	HET GEVEN VAN CONCERTEN OP HET "CROSSCURRENTS CHAMBER MUSIC ARTS FESTIVAL" DOOR HET PIERRE ANCKAERT QUINTET EN HET BRUSSELS CHAMBER ORCHESTRA	VERENIGDE STATEN	MUZIEK	2.000,00
ARANIS VZW	HET GEVEN VAN CONCERTEN OP SCHÖNBERGER MUSIKSOMMER	DUITSLAND	MUZIEK	1.000,00
ARCANA VZW	DE CONCERTREIS VAN HET THELEMA TRIO IN DE STATEN KANSAS, MISSOURI, OKLAHOMA, TEXAS EN NEW YORK	VERENIGDE STATEN	MUZIEK	2.530,00
BAERTEN ALDO	DE RECITAL VOOR FLUIT EN HARP, SAMEN MET ANNELEEN LENAERTS OP CONCERT SERIES WINGFIELD BARNS	VERENIGD KONINKRIJK	MUZIEK	100,00
BAERTEN ALDO	DE DEELNAME AAN '8TH SLOVENIAN FLUTE FESTIVAL'	SLOVENIË	MUZIEK	150,00
BALTHAZAR VZW	HET GEVEN VAN CONCERTEN OP HET 'OPPIKOPPI FESTIVAL'	ZUID-AFRIKA	MUZIEK	6.000,00
ENGELS DIRK	HET GEVEN VAN CONCERTEN DOOR CHRISTEL DE MEULDER EN JAN VAN MOL	ARGENTINIE EN URUGUAY	MUZIEK	1.500,00
FLANDERS RECORDER QUARTET/VIJF OP 'N RIJ VZW	HET MAKEN VAN EEN TOURNEE	VERENIGDE STATEN	MUZIEK	6.000,00
GALERIE ST. BARBARA E.V.	DE DEELNAME VAN VLAAMSE MUZIEKGROEPEN AAN HET OSTERFESTIVAL TIROL	OOSTENRIJK	MUZIEK	3.200,00
GRAINDELAVOIX VZW	DE DEELNAME AAN 'FESTIVAL TAGE ALTER MUSIK'	DUITSLAND	MUZIEK	2.000,00
HENDRIKX ROELAND	HET GEVEN VAN EEN OPENINGSCONCERT EN MASTERCLASS	JAPAN	MUZIEK	600,00
HERMANS JOHAN	HET GEVEN VAN EEN CONCERT MET ORGEL EN SYMFONIE-ORKEST	DUITSLAND	MUZIEK	140,00
HET COLLECTIEF VZW	HET GEVEN VAN EEN CONCERT OP "HET FESTIVAL VAN SAINTES"	FRANKRIJK	MUZIEK	2.800,00
HET SPECTRA ENSEMBLE	HET GEVEN VAN CONCERTEN OP HET 'AURORA FESTIVAL'	AUSTRALIË	MUZIEK	5.000,00
INTERCULTURAL JAZZ VZW	DE TOURNEE VAN HET MARCELO MONCADA QUARTET	CHILI	MUZIEK	3.700,00
JACQUEMYN PETER	DE DEELNAME AAN 'ROARING HOOVES FESTIVAL'	MONGOLIE	MUZIEK	1.400,00
KOOIJMAN EDWARD	DE DEELNAME VAN DE GROEP 'KANDORIS' AAN HET SKAGEN FOLKFESTIVAL	DENEMARKEN	MUZIEK	1.000,00
LENAERTS ANNELEEN	DE RECITAL VOOR FLUIT EN HARP, SAMEN MET ALDO BAERTEN OP CONCERT SERIES WINGFIELD BARNS	VERENIGD KONINKRIJK	MUZIEK	550,00

MAD IN BELGIUM VZW	DE CONCERTTOURNEE VAN DE GROEP DAAU	FRANKRIJK	MUZIEK	1.500,00
MADENSUYU VZW	DE CONCERTEN VAN DE GROEP MADENSUYU OP DE FESTIVALS RECBEAT RECIFE EN RECBEAT SÃO PAULO EN DE SESSIE-OPNAMES VOOR HET RADIO- EN TV-PROGRAMMA "POPLOADED"	BRAZILIË	MUZIEK	1.700,00
MAJESTIC VZW	HET GEVEN VAN EEN AANTAL CONCERTEN DOOR DE GROEP DEZ MONA	DUITSLAND EN DENEMARKEN	MUZIEK	1.000,00
MICHIELS IGNACE	HET GEVEN VAN EEN CONCERT OP HET 'FESTIVAL DE RIBAGORZA' EN EEN SOLOCONCERT IN HET SANTUARIO	SPANJE	MUZIEK	300,00
MINTZKOV LUNA VZW	HET CONCERT VAN MINTZKOV OP EUROSONIC /NOORDERSLAG	NEDERLAND	MUZIEK	200,00
MINTZKOV LUNA VZW	HET GEVEN VAN EEN CONCERT DOOR MINTZKOV IN UBU - RENNES	FRANKRIJK	MUZIEK	220,00
MINTZKOV LUNA VZW	HET GEVEN VAN EEN CONCERT IN LES ABATTOIRS-BOURGOIN JALLIEU	FRANKRIJK	MUZIEK	340,00
MINTZKOV LUNA VZW	DE TOURNEE VAN DE GROEP MINTZKOV TER PROMOTIE VAN DE TWEE EERSTE ALBUMS	FRANKRIJK	MUZIEK	550,00
MINTZKOV LUNA VZW	HET GEVEN VAN VERSCHILLENDE CONCERTEN	DUITSLAND, FINLAND, LUXEMBURG EN ZWITSERLAND	MUZIEK	2.000,00
RAT RECORDS VZW	DE CONCERTEN VAN DE GROEP GOWK IN VERSCHILLENDE JAZZCLUBS	AUSTRALIË	MUZIEK	5.570,00
ROSAZUL	HET CONCERT VAN DE GROEP "TRI A TOLIA" OP HET "FESTIVAL DES CHANTS DE NOEL DE VALDEBLORE"	FRANKRIJK	MUZIEK	560,00
SACRED LOVE VZW	DE NOORD-AMERIKAANSE TOURNEE VAN 'CREATURE WITH THE ATOM BRAIN' ALS SUPPORT ACT VAN 'ALICE IN CHAINS'	VERENIGDE STATEN	MUZIEK	7.000,00
SAELEN YVES	HET GEVEN VAN TWEE CONCERTEN OP HET 'NORTHERN FLOWERS MUSIC FESTIVAL'	RUSLAND	MUZIEK	220,00
SINGH SEENU	EEN TOURNEE MET 'CHOPIN RECITAL' OP UITNODIGING VAN BELGISCHE AMBASSADE	INDIA	MUZIEK	2.800,00
SUKILOVE VZW	DE PROMOTIETOUR VAN 'SUKILOVE' DOOR DUITSLAND EN DE SUPPORTTOUR VAN 'SUKILOVE' VOOR DE AMERIKAANSE BAND 'THE ALBUM LEAF'	OOSTENRIJK, DUITSLAND, NEDERLAND EN FRANKRIJK	MUZIEK	3.250,00
THE GO FIND VZW	DE TOURNEE VAN DE GROEP 'THE GO FIND' ALS SUPPORT VOOR DE AMERIKAANSE GROEP 'THE ALBUM LEAF'	PORTUGAL, SPANJE, ITALIË, ZWITSERLAND, FRANKRIJK, DUITSLAND EN HET VERENIGD KONINKRIJK	MUZIEK	5.800,00
TOMMIGUN VZW	HET GEVEN VAN	NEDERLAND	MUZIEK	900,00

VERSCHILLENDE
CONCERTEN OP HET
SHOWCASEFESTIVAL EUR
OSONIC/NOORDERSLAG

TRIGGERFINGER VZW	HET GEVEN VAN CONCERTEN OP VERSCHILLENDE LOCATIES	DUITSLAND	MUZIEK	1.300,00
VAN DER ROOST JAN	HET GEVEN VAN VERSCHILLENDE CONCERTEN	JAPAN EN ZUID-KOREA	MUZIEK	1.000,00
VANDEN EYNDE SOFIE	DE CONCERTEN SAMEN MET DE BRITSE SOPRAAN REBECCA OCKENDEN	ZWITSERLAND EN HET VERENIGD KONINKRIJK	MUZIEK	220,00
VANDENBROECK JONATHAN	DE DEELNAME AAN 'CANADIAN MUSIC WEEK' IN TORONTO EN HET GEVEN VAN EEN SHOWCASE IN L'ASTRAL TE MONTREAL	CANADA	MUZIEK	700,00
VANHOVE PETER	DE DEELNAME AAN HET SARAJEVO WINTER FESTIVAL	BOSNIË	MUZIEK	420,00
VERMEERSCH HANS	DE RECITAL VOOR VIOOL EN TAPE IN HOUSTON OP UITNODIGING VAN "TAGORE SOCIETY OF HOUSTON"	DE VERENIGDE STATEN	MUZIEK	800,00
VERMEERSCH STEPHAN	DE DEELNAME VAN DUO PHOENIX AAN 'PIANISSIMO INTERNATIONAL FESTIVAL'	BULGARIJE	MUZIEK	550,00
VIA LACTEA VZW	HET GEVEN VAN OPTREDENS DOOR DE GROEP 'ORCHESTRE INTERNATIONAL DU VETEX'	TSJECHIË	MUZIEK	1.240,00
ZEPHYRUS	DE DEELNAME VAN DE GROEP "HIJAZ" AAN HET "FESTIVAL DE LA MUSIQUE INSTRUMENTALE"	TUNESIË	MUZIEK	1.190,00
ZWERM	DE CONCERTEN EN WORKSHOPS VAN DE VLAAMSE LEDEN VAN HET GITAARENSEMBLE "ZWERM" EN STEFAN PRINS	OOSTENRIJK	MUZIEK	1.000,00
RANDOM SCREAM VZW	DE VOORSTELLINGEN VAN "ASSASSINS" EN "WHAT YOU NEED TO KNOW" IN THEATERHUSET AVANT-GARDEN EN BIT THEATERGARASJEN	NOORWEGEN	MUZIEKTHEATER	7.000,00
MURGA VZW	HET MURGA UITWISSELINGSPROJECT	ARGENTINIË	SOCIAAL-ARTISTIEKE WERKING	5.000,00
ABATTOIR FERMÉ VZW	DE VOORSTELLINGEN VAN "GALAPAGOS"	NEDERLAND	THEATER	1.200,00
ABATTOIR FERMÉ VZW	HET GEVEN VAN DE VOORSTELLING 'PHANTASMAPOLIS' OP VERSCHILLENDE LOCATIES	NEDERLAND	THEATER	4.500,00
ASSOCIATION DES FILMS DE L'IMPARFAIT: FESTIVAL DES 7 COLLINS	DE DEELNAME VAN HET COLLECTIEF BERLIN AAN HET FESTIVAL DES 7 COLLINES	FRANKRIJK	THEATER	7.000,00
BRYSSINCK HANS	HET GEVEN VAN DE VOORSTELLING 'THINGS'	OOSTENRIJK	THEATER	400,00
BUELENS PAULINA	HET GEVEN VAN DE THEATERVOORSTELLING 'THE ANATOMY LESSON'	ZUID-KOREA	THEATER	1.500,00

OP HET FESTIVAL BO:M

DE PARADE VZW	DE VIER VOORSTELLINGEN VAN DE PRODUCTIE DHAKARA	ISRAËL	THEATER	3.500,00
DIKKE JONGENS (VAN EEN LEIEN DAKJE)	HET GEVEN VAN DE VOORSTELLING "DE ILLUSIONIST" OP VERSCHILLENDE LOCATIES	NEDERLAND	THEATER	5.000,00
FIGURENTHEATER VLINDERS & CO VZW	HET GEVEN VAN VERSCHILLENDE VOORSTELLINGEN	CHINA	THEATER	2.200,00
HET CIRCUS VAN VLAANDEREN VZW	HET GEVEN VAN DE VOORSTELLING 'CIRCENSES' OP HET NORFOLK EN NORWICH FESTIVAL	VERENIGD KONINKRIJK	THEATER	5.000,00
KUNST/WERK VZW	HET GEVEN VAN EEN VOORSTELLING OP HET 'INTERNATIONALE FESTIVAL ALKANTARA'	PORTUGAL	THEATER	600,00
MIREILLE & MATHIEU VZW	HET MAKEN VAN EEN KLEINE TOURNEE	SPANJE	THEATER	2.300,00
NORFOLK & NORWICH FESTIVAL	DE VOORSTELLING VAN DE GROEP ONTROEREND GOED	VERENIGD KONINKRIJK	THEATER	1.500,00
PLANSJET	DE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL POPPENFESTIVAL 'TITIRIMUNDI'	SPANJE	THEATER	450,00
STUDIO ORKA VZW	DE DEELNAME AAN 'OTTAWA INTERNATIONAL CHILDREN'S FESTIVAL'	CANADA	THEATER	1.500,00
TANZ UND THEATER E.V.	DE ONTVANGST VAN BELGISCHE GEZELSCHAPPEN VOOR DEELNAME AAN 'TANZTHEATER INTERNATIONAL'	DUITSLAND	THEATER	4.000,00
THE OTHER VZW	HET GEVEN VAN DE VOORSTELLING 'HOW DO YOU LIKE MY LANDSCAPE' OP HET TRANSVERSALES FESTIVAL	MEXICO	THEATER	1.800,00
TO BE 2 VZW	HET GEVEN VAN DE VOORSTELLING "CARROUSEL DES MOUTONS" DOOR D'IRQUE EN FIEN	SPANJE	THEATER	2.000,00
UNION SUSPECTE VZW	HET GEVEN VAN DE VOORSTELLING '25 MINUTES TO GO'	NEDERLAND	THEATER	4.000,00
TOTAAL				235.741,00

5.4.1.6. Vertalingen uit en naar het Nederlands

Deze subsidies kunnen worden aangevraagd voor de vertaling van **niet-periodieke publicaties/boeken en artikels**. In 2010 werden drie vertalingen van artikels voor een totaalbedrag van 1400 euro ondersteund.

NAAM	INITIATIEF	LANDEN	DISCIPLINE	BEDRAG IN EURO
DE SMET GERY	VERTALING ARTIKEL 'SEE SOMETHING? SAY SOMETHING!'	NVT	BEELDENDE KUNST	200,00
GALERIE ZINK	ANTE TIMMERMANS -	DUITSLAND	BEELDENDE KUNST	700,00

MÜNCHEN/BERLIN	VERTALING TEKSTEN OVER WERKEN VAN KUNSTENAARS			
GALERIE ZINK MÜNCHEN/BERLIN	RINUS VAN DE VELDE - VERTALING TEKSTEN OVER WERKEN VAN KUNSTENAARS	DUITSLAND	BEELDENDE KUNST	500,00
TOTAAL				1.400,00

5.4.2. Buiten het Kunstendecreet

Buiten de bestaande decreten heeft de minister het **Internationaal Cultuurbeleid** ontwikkeld voor de ondersteuning van eigen geformuleerde doelstellingen en prioriteiten. Het beleid schenkt vooral aandacht aan:

- evenementen in Vlaanderen met een uitgesproken internationale uitstraling;
- de promotie van kunsten en kunstproducten op bijvoorbeeld festivals, belangrijke toonplekken en biënnales;
- evenementen in het buitenland met een Vlaams luik;
- het creëren van mogelijkheden voor Vlaamse kunstenaars om te verblijven in toonaangevende buitenlandse residenties en vice versa;
- de aanwezigheid van Vlaamse kunst op de groten internationale kunstbeurzen.

5.4.2.1. Werkplaatsen

De Vlaamse overheid heeft overeenkomsten met een aantal internationale werkplaatsen voor **beeldende kunstenaars** in onder meer:

- Berlijn (max. 1 per jaar)
- Istanbul (max. 1 per jaar)
- New York (max. 1 per jaar)
- Amsterdam (max. 4 per jaar)
- Maastricht (max. 5 per jaar)
- Parijs (max. 7 per jaar).

Het eigen **Frans Masereelcentrum** maakt deel uit van het internationale netwerk **Les Pépinières** dat uitwisselingen tussen kunstenaars uit de betrokken landen organiseert. In 2010 werd een totaalbedrag van 184.250 euro besteed aan de residenties van **11 kunstenaars**.

NAAM	INITIATIEF	LANDEN	DISCIPLINE	BEDRAG IN EURO
ANESIADOU DANAI	VERBLIJF IN ISCP NEW YORK (AANLOOPKOSTEN 2011)	VERENIGDE STATEN	BEELDENDE KUNST	7.000,00
CEULERS MICHIEL	VERBLIJF IN DE RIJKSACADEMIE AMSTERDAM	NEDERLAND	BEELDENDE KUNST	7.000,00
CITÉ INTERNATIONALE DES ARTS	ONDERHOUD ATELIER + VASTE KOSTEN (VLAAMSE KUNSTENAARS)	FRANKRIJK	BEELDENDE KUNST	7.800,00
DE CLERCQ ANOUK	VERBLIJF IN CITÉ DES ARTS	FRANKRIJK	BEELDENDE KUNST	500,00
DEMEYERE BENJAMIN	VERBLIJF IN CITÉ DES ARTS	FRANKRIJK	BEELDENDE KUNST	500,00
GOBYN LUC	VERBLIJF IN CITÉ DES ARTS	FRANKRIJK	BEELDENDE KUNST	500,00

ARTS				
INTERNATIONAL STUDIO & CURATORIAL PROGRAMME	HUUR STUDIO 1E PERIODE	VERENIGDE STATEN	BEELDENDE KUNST	15.000,00
INTERNATIONAL STUDIO & CURATORIAL PROGRAMME	HUUR STUDIO 2E PERIODE	VERENIGDE STATEN	BEELDENDE KUNST	15.450,00
KÜNSTLERHAUS BETHANIËN	ONDERHOUDSKOSTEN ATELIER	DUITSLAND	BEELDENDE KUNST	16.150,00
MOENS RIK	VERBLIJF IN CITÉ DES ARTS	FRANKRIJK	BEELDENDE KUNST	500,00
NAJD MARYAM	VERBLIJF IN ICSP NEW YORK	VERENIGDE STATEN	BEELDENDE KUNST	43.000,00
NOË ELI	VERBLIJF IN JAN VAN EYCK ACADEMIE	NEDERLAND	BEELDENDE KUNST	9.000,00
OLBRECHTS BAVO	VERBLIJF IN JAN VAN EYCK ACADEMIE	NEDERLAND	BEELDENDE KUNST	9.000,00
PLATFORM GARANTI CAC	HUUR APPARTEMENT EN STUDIO	TURKIJE	BEELDENDE KUNST	2.850,00
STICHTING TRUSTFONDS RIJKSACADEMIE AMSTERDAM	KOSTEN VLAAMSE KUNSTENAARS	NEDERLAND	BEELDENDE KUNST	12.500,00
VAN BEEK WALT	VERBLIJF IN GARANTI ISTANBUL	TURKIJE	BEELDENDE KUNST	4.500,00
VERMEERSCH ROBIN	VERBLIJF IN CITÉ DES ARTS	FRANKRIJK	BEELDENDE KUNST	500,00
WAMBACQ FREEK	VERBLIJF IN BETHANIËNHAUS BERLIJN	DUITSLAND	BEELDENDE KUNST	32.500,00
TOTAAL				184.250,00

5.4.2.2. Subsidies voor de deelname aan kunstbeurzen

De **promotiegaleriën** spelen een belangrijke rol in de hedendaagse beeldende kunst. De tentoonstellings- en promotiemogelijkheden die het galeriewezen aan de beeldende kunstenaars biedt, vormen een essentieel alternatief voor het aanbod van de non-profitinstellingen.

Met de regeling **Kunstbeurzen** werd uitzonderlijk geopteerd voor de invoering van een rechtstreeks ondersteunend beleidsinstrument voor promotiegaleriën. Op die manier wil de Vlaamse overheid de galeriën stimuleren tot internationale contacten en samenwerking voor de presentatie van hedendaagse beeldende kunst uit Vlaanderen in het buitenland. Ze wil hiermee ook bijdragen tot een internationale positieverbetering van de beeldende kunst(enaars).

Het belang van de internationale kunstbeurzen voor de markt- en beeldvorming op het vlak van de hedendaagse beeldende kunst en de daarmee samenhangende uitstraling is groot. Ook is het voor de ontwikkeling van de Vlaamse beeldende kunst belangrijk dat zij zich door presentatie in het buitenland kan toetsen aan internationale kwaliteitsnormen en de buitenlandse publieke belangstelling kan vergroten.

De regeling Kunstbeurzen is een tweesporeregeling. Naast een algemene regeling, van toepassing op alle buitenlandse kunstbeurzen, is er ook een bijzondere regeling. De bijzondere regeling is van toepassing op een door de beoordelingscommissie beeldende kunst geadviseerde lijst van gerenommeerde kunstbeurzen.

In 2010 werden 7 aanvragen gehonoreerd voor een totaalbedrag van 28.525 euro.

NAAM	INITIATIEF	LANDEN	DISCIPLINE	BEDRAG IN EURO
CROWN GALLERY	DEELNAME AAN ARMORY - VOLTA NEW YORK 2010	VERENIGDE STATEN	BEELDENDE KUNST	3.800,00
GALERIE VAN DER MIEDEN	DEELNAME AAN ARCO	SPANJE	BEELDENDE KUNST	5.000,00

MADRID 2010

HOET-BEKAERT GALLERY	DEELNAME AAN ART ROTTERDAM 2010	NEDERLAND	BEELDENDE KUNST	2.945,00
JAN MOT BVBA	DEELNAME AAN FRIEZE ART FAIR 2009	VERENIGD KONINKRIJK	BEELDENDE KUNST	3.000,00
KORAALBERG BVBA	DEELNAME AAN ARMORY - VOLTA NEW YORK 2010	VERENIGDE STATEN	BEELDENDE KUNST	4.780,00
STELLA LOHAUS GALLERY	DEELNAME AAN ARCO MADRID 2010	SPANJE	BEELDENDE KUNST	3.000,00
TIM VAN LAERE GALLERY	DEELNAME AAN ARCO MADRID 2010	SPANJE	BEELDENDE KUNST	6.000,00
TOTAAL				28.525,00

5.4.2.3. Initiatieven in het kader van het internationaal cultuurbeleid

In 2010 werd 1.482.919 euro uitgetrokken voor 20 projecten van diverse aard die kaderen binnen het internationaal cultuurbeleid.

NAAM	INITIATIEF	LANDEN	DISCIPLINE	BEDRAG IN EURO
ARCHITECTEN DE VYLDER VINCK TAILLIEU	DEELNAME AAN DE 12E ARCHITECTUURBIËNNALE VAN VENETIË	ITALIË	ARCHITECTUUR	21.000,00
OFFICE KERSTEN GEERS DAVID VAN SEVEREN	DEELNAME AAN DE 12E ARCHITECTUURBIËNNALE VAN VENETIË	ITALIË	ARCHITECTUUR	9.000,00
PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN BRUSSEL NV	PROJECT "DEPARTEMENT ARCHITECTUUR" OP BASIS VAN DE SAMENWERKINGS OVEREENKOMST	NVT	ARCHITECTUUR	50.000,00
PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN BRUSSEL NV	PROJECT "DEPARTEMENT CINEMA" OP BASIS VAN S	NVT	AUDIOVISUELE KUNST	75.000,00
HOORNE EMIEL	ORGANISATIE VLAAMSE DEELNAME AAN DE ACTIVITEITEN GEORGANISEERD IN HET KADER VAN ISTANBUL CULTURELE HOOFDSTAD 2010	TURKIJE	BEELDENDE KUNST	20.000,00
PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN BRUSSEL NV	PROJECT "DEPARTEMENT TENTOONSTELLINGEN" OP BASIS VAN DE SAMENWER- KINGSOVEREENKOMST	NVT	BEELDENDE KUNST	350.000,00
SERVAIS BORIS	VERBLIJF IN HET FRANS MASEREELCENTRUM IN HET KADER VAN HET SAM- ENWERKINGSAKKOORD VLAANDEREN - DUITSTALIGE GEMEENSCHAP	BELGIË	BEELDENDE KUNST	700,00
PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN BRUSSEL NV	BOZAR STUDIOS	NVT	KUNSTEDUCATIE	100.000,00
HET BESCHRIJF VZW	WERKING VAN HET LITERATUURHUIS PASSA PORTA IN BRUSSEL EN VILLA HELLENBOSCH IN VOLLEZELE.	NVT	LETTEREN	120.000,00
VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN	ORGANISATIE EN BEHEER VAN HET VERTALERSHUIS - ONTVANGST VERTALERS	NVT	LETTEREN	45.000,00

FESTIVAL D'AVIGNON (ASSOCIATION DE GESTION DU)	VLAAMSE ARTIESTEN OP HET FESTIVAL IN 2010	FRANKRIJK	MULTIDISCIPLINAIR	75.000,00
FILTER VZW	WERKING 'INSTITUTE FOR PROVOCATION'	CHINA	MULTIDISCIPLINAIR	13.719,00
KONINKLIJKE VLAAMSE SCHOUWBURG S.V.O.N.	CONGO-PROJECT 2010	CONGO	MULTIDISCIPLINAIR	60.000,00
MALTA FESTIVAL	VLAAMSE DEELNEMERS OP HET MALTA FESTIVAL	POLEN	MULTIDISCIPLINAIR	40.000,00
PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN BRUSSEL NV	PROJECT "DEPARTEMENT PODIUMKUNSTEN" OP BASIS VAN SAMENWERKIN GSOVEREENKOMST	NVT	MULTIDISCIPLINAIR	75.000,00
INSTITUUT VOOR BEELDENDE, AUDIOVISUELE EN MEDIAKUNST VZW	ORIËNTATIEREIS	NVT	MULTIDISCIPLINAIR	8.500,00
ISCM-VLAANDEREN VZW	VOORBEREIDING ORGANISATIE WORLD MUSIC DAYS 2012	NVT	MUZIEK	20.000,00
ABSINTHE MINDED	INTERNATIONALE CONCERTEN EN PROMOTIE	FRANKRIJK, DUITSLAND, VERENIGD KONINKRIJK	MUZIEK	35.000,00
MUSIC FUND VZW	WERKING 2010	MOZAMBIQUE, ZUID-AFRIKA, PALESTINA	MUZIEK	15.000,00
PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN BRUSSEL NV	PROJECT "DEPARTEMENT MUZIEK" OP BASIS VAN S	NVT	MUZIEK	350.000,00
TOTAAL				1.482.919,00

5.4.2.4. Vertalershuis

Begin 2009 werd de bevoegdheid over het Vertalershuis overgeheveld naar het **Vlaams Fonds voor de Letteren**, waarna het een nieuwe locatie kreeg in *'t Elzenveld* in Antwerpen.

De organisatie en het beheer van het Vertalershuis zal opgenomen worden in de volgende beheersovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en het Vlaams Fonds voor de Letteren. Deze gaat in vanaf 2011.

Het Vlaams Fonds voor de Letteren ontving in 2010 voor de werking van het Vertalershuis een bedrag van 45.000 euro.

6. Niet-decretale subsidies

6.1. Artikel 62bis van de Financieringswet

In uitvoering van Artikel 62bis van de Financieringswet gaat een gedeelte van de winst van de Nationale loterij naar het cultuurbeleid. Hiermee werden volgende initiatieven gefinancierd.

Week van de Smaak. In 2010 (van 11 tot 21 november) werd voor de vijfde keer de Week van de Smaak georganiseerd. De ere-genodigde was Spanje en de stad van de smaak Aalst. Wouter Keersmaekers was de ideale peter van de Week van de Smaak, een man die klassiekers en vergeten groenten opnieuw onder de aandacht brengt.

De kwaliteitscontrole op de aangekondigde activiteiten werd behouden, alle activiteiten werden door diverse beoordelaars gescreend. De programmabrochure werd in 5 afzonderlijke kleurrijke exemplaren per provincie uitgegeven. Naast het *EETIKET-project*, de *burgemeester kookt, soep op school* werd in 2010 een moestuinblog gelanceerd waarop kennis en raad kon worden uitgewisseld. De diversiteitsprijs werd dit jaar niet uitgereikt. Ter gelegenheid van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie in de tweede helft van 2010 werden ook een aantal éénmalige Europese acties gedaan.

In de programmabrochures sprongen de smaakmakers zeer in het oog, dat waren activiteiten die om hun originaliteit, samenwerking, inhoudelijke sterkte en bijzondere doelgroep die extra publiciteit verdienden. In totaal werkten 970 verenigingen, scholen, restaurants, musea, bibliotheken, bedrijven en gemeentebesturen om Vlaanderen een divers en verrassend programma te kunnen voorschotelen dat bestond uit 1.184 activiteiten. Subsidie: 200.000 euro.

M HKA. Het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA) ontvangt in uitvoering van de beheersovereenkomst 2006-2010 500.000 euro uit de kredieten van art. 62bis van de Financieringswet. Zowel de dotatie als de art. 62bis-subsidie worden aangewend voor de werking zoals beschreven in de beheersovereenkomst.

6.2. Derde Arbeidscircuit

Tewerkstellingsplaatsen in het **Derde Arbeidscircuit** (DAC) zijn door de **Vlaamse Regering** omgezet in reguliere arbeidsplaatsen. De DAC-werknemers kregen daardoor een volwaardig arbeidsstatuut. De omzetting gebeurde in **3 reguleringsfasen**:

- 1 januari 2002
- 1 juli 2002
- 1 januari 2003.

De geregulariseerde werknemers kregen vanaf de regulariseringsdata hun loon rechtstreeks van hun werkgevers en niet meer via de **VDAB**. De *Vlaamse overheid* besliste om de werkgevers te ondersteunen door hen een subsidie toe te kennen. Afhankelijk van de regelgeving wordt de loonkost van de geregulariseerde werknemer of zijn/haar vervanger gefinancierd op basis van reële kosten of op basis van een forfait.

De organisaties die een subsidie krijgen op basis van de reële kosten, ontvangen jaarlijks voorschotten aan de hand van een schatting van de loonkosten. De definitieve subsidie voor deze organisaties kan worden bepaald na afrekening van de effectieve loonkost, die pas een jaar later bekend is. In 2010 konden bijgevolg de definitieve subsidies worden bepaald voor de geregulariseerde DAC'ers in 2009.

6.2.1. Kunsten

In 2010 ontvingen 36 organisaties binnen de kunstensector subsidies voor werknemers tewerkgesteld op een geregulariseerde DAC-arbeidsplaats. In totaal werden er middelen voorzien voor 128 voltijdse equivalenten (VTE), waarvan er 98,5 VTE zijn toegekend aan organisaties die op meerjarige basis binnen het Kunstendecreet ondersteund worden, en 29,5 VTE aan organisaties die buiten het Kunstendecreet vallen.

De geregulariseerde DAC-plaatsen zijn als volgt verdeeld voor wat de sector kunsten betreft:

- 23,5 VTE binnen 6 kunstencentra*
- 1 VTE binnen een werkplaats
- 35,5 VTE voor 10 muziekorganisaties
- 3 VTE voor 1 organisatie in de letterensector
- 60 VTE bij 16 theatergezelschappen
- 5 VTE binnen 2 organisaties binnen de sector beeldende kunst.

Het totale toegekende krediet bedroeg 2.786.000 euro voor de organisaties die gesubsidieerd zijn **binnen het Kunstendecreet**. Zij ontvangen de middelen voor de geregulariseerde arbeidsplaatsen via een enveloppe-subsidiëring. Voor de organisaties die buiten het Kunstendecreet vallen is het nog niet mogelijk om het totaal te bepalen van de toegekende middelen 2010 omdat de verantwoordingsstukken bij het ter perse gaan nog moesten worden nagekeken.

Een overzicht van de subsidie voor aanvullende tewerkstellingsprojecten binnen de culturele sectoren die onder de afdeling Kunsten ressorteren:

ORGANISATIE	SECTOR	TOTAAL VTE	BEDRAG IN EURO
BEURSSCHOUWBURG	KUNSTENCENTRUM	1	30.439,76
DE WERF	KUNSTENCENTRUM	2	63.545,96
MONTY	KUNSTENCENTRUM	3	80.214,79
NIEUWPOORTTHEATER	KUNSTENCENTRUM	4	124.444,82
STUK KUNSTENCENTRUM	KUNSTENCENTRUM	2,5	73.053,72
THEATER STEKELBEES	KUNSTENCENTRUM	3	95.348,11
ZUIDERPERSHUIS	KUNSTENCENTRUM	8	229.394,32

ZIMMER	WERKPLAATS		
ANCIENNE BELGIQUE	MUZIEK	6	192.556,90
BASILICA CONCERTEN TONGEREN	MUZIEK	1	41.989,01
DE SPIEGEL, ONAFHANKELIJK KUNSTENCENTRUM	MUZIEK	5	155.244,04
DEMOCRAZY	MUZIEK	3,5	89.291,92
DRIEWERF HOERA	MUZIEK	8	224.923,80
JEUGD EN MUZIEK	MUZIEK	1	36.811,36
MUSICA	MUZIEK	2	61.908,22
SFINKS ANIMATIE	MUZIEK	4	104.437,40
STICHTING LOGOS	MUZIEK	2	55.712,85
HET GEVOLG	THEATER	2,5	63.790,43
NIEUW ENSEMBLE RAAMTEATER	THEATER	6	165.595,47
PUBLIEKSTHEATER GENT	THEATER	9	235.188,20
SPEELTEATER - KOPERGIETERY	THEATER	3	88.755,52
'T ARSENAAL	THEATER	11,5	269.422,19
TEATER MALPERTUIS	THEATER	2,5	70.434,68
THEATER TAPTOE	THEATER	4	99.155,78
TONEELPRODUCTIES DE TIJD	THEATER	3	104.797,74
TOTAAL		98,5	2.786.000,00

* In het overzicht zijn *Nieuwpoorttheater* en *Theater Stekelbees*, die ondertussen gefusioneerd zijn tot kunstencentrum *Campo*, om historische redenen nog apart opgenomen als verschillende tewerkstellingsprojecten van de VDAB.

Voor het werkingsjaar 2009 werden de verantwoordingsstukken nagekeken en de definitieve subsidiebedragen vastgesteld voor de organisaties die buiten het Kunstendecreet vallen. Een overzicht van de definitieve subsidiebedragen 2009 voor de organisaties die **buiten het Kunstendecreet** vallen:

ORGANISATIE	SECTOR	TOTAAL VTE	BEDRAG IN EURO
SINT LUCASGALERIE BRUSSEL	BEELDENDE KUNST	4	168.174,48
PRENTENKABINET LIMBURG	BEELDENDE KUNST	1	39.903,40
POËZIECENTRUM	LETTEREN	3	103.171,16
CENTRUM VOOR MUZIEKINSTRUMENTENBOUW	MUZIEK	3	109.128,40
ARIOSO PRODUCTIES	THEATER	1	33.167,64
BEWEGINGSTHEATER EXCES	THEATER	3	77.962,00
DE WAAIER	THEATER	1	30.047,20
FAKKELTHEATER	THEATER	4	142.896,64
NOORDTHEATER	THEATER	2	53.394,64
PALJAS PRODUCTIES	THEATER	3	85.550,91
THEATER TINNENPOT	THEATER	4,5	116.299,76
TOTAAL		29,5	959.696,23

* Het betreft hier enkel het totaal van de 4 voorschotten die reeds in 2010 betaald zijn. Aangezien de controle van de verantwoordingsstukken voor 2010 bij het ter perse gaan nog lopende is, kunnen de definitieve bedragen voor 2010 pas in het jaarverslag van 2011 worden gepubliceerd.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de definitieve bedragen voor **2009**:

ORGANISATIE	SECTOR	TOTAAL VTE	BEDRAG IN EURO
SINT LUCASGALERIE BRUSSEL	BEELDENDE KUNST	4	169.835,67
PRENTENKABINET LIMBURG**	BEELDENDE KUNST	1	35.160,70

POËZIECENTRUM	LETTEREN	3	143.078,10
CENTRUM VOOR MUZIEKINSTRUMENTENBOUW	MUZIEK	3	131.779,98
ARIOSO PRODUCTIES	THEATER	1	42.332,78
BEWEGINGSTHEATER EXCES	THEATER	3	86.428,06
DE WAAIER	THEATER	1	39.613,42
FAKKELTHEATER	THEATER	4	141.494,15
NOORDTHEATER	THEATER	2	58.891,40
PALJAS PRODUCTIES	THEATER	3	88.604,83
THEATER TINNENPOT	THEATER	4,5	137.605,29
TOTAAL		29,5	1.074.824,38

** Het *Prentenkabinet Limburg* heeft in 2009 een voorschot ontvangen van 39.074,71 euro. Uit de afrekening 2009 bleek echter dat zij voor 35.160,70 euro personeelskosten kunnen verantwoorden zodat er een bedrag van 3.914,01 euro teveel voorschot werd betaald. De organisatie moet dit bedrag niet terug betalen maar het bedrag zal in mindering worden gebracht bij de uitbetaling van het eerste voorschot 2011.

6.2.2 Erfgoed

In 2009 werden er in de cultureel-erfgoedsector 50,5 VTE gesubsidieerd in 26 organisaties. Het totale toegekende krediet voor 2009 bedroeg 1.707.688 euro.

Het totale toegekende krediet voor 2010 is nog niet gekend, aangezien de afrekening op basis van de effectieve loonkost pas in de loop van 2011 zal afgerond zijn.

Overzicht aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de cultureel-erfgoedsector

ORGANISATIE	VTE	BEDRAG 2009
BAKKERIJMUSEUM WALTER PLAETINCK, ZUIDGASTHUIS	7,00	245.563,90
DE NOTELAER	1,00	32.437,52
DE ZILVERREIGER STREEKMUSEUM VAN KLEIN BRABANT	2,00	60.467,40
ECOMUSEUM EN ARCHIEF VAN DE BOOMSE BAKSTEEN	1,00	33.669,80
ERF EN HEEM	2,00	57.857,22
ERFGOED LOMMEL	3,00	97.882,40
GESCHIED- EN HEEMKUNDIGE KRING KINROOT	1,00	45.674,89
GESCHIED- EN HEEMKUNDIGE KRING VAN LANDEN	2,00	67.891,73
GESCHIEDKUNDIG MUSEUM MESEN - MUSEE HISTORIQUE MESSINES	1,00	33.080,01
HEEMKRING DE DRIE ROZEN	2,50	83.802,03
HEEMKRING HEIDEBLOEMKE	1,00	56.671,14
HEEMKUNDIGE KRING ST.-HUIBRECHTS-LILLE	1,00	52.387,25
HEEMKUNDIGE KRING VAN MALLE	1,00	36.748,60
KARRENMUSEUM ESSEN	2,00	78.363,01
MUSEUM DE BRES	1,00	30.416,51
MUSEUM VAN HET KAMP VAN BEVERLO	2,00	89.848,14
REGIONALE HEEMMUSEA BACHTEN DE KUPE	3,00	111.516,51
RENOVATIE REKEM	6,00	156.152,37

S. DIMPNA EN GASTHUISMUSEUM GEEL	1,00	14.711,10
SINCFALA, MUSEUM VAN DE ZWINSTREEK	2,00	43.963,80
SPEELGOEDMUSEUM MECHELEN	1,00	33.022,91
STICHTING MEVROUW JULES DHONDT-DHAENENS	2,00	68.162,48
TALBOT HOUSE	2,00	66.864,24
VRIENDEN VAN HET MUSEUM BARDELAERE	1,00	33.098,92
VRIENDEN VAN HET SINT-GODELIEVEMUSEUM	1,00	48.016,98
ZUIDWESTBRABANTS MUSEUM	1,00	29.417,58
TOTAAL	50,50	1.707.688,44

6.2.3 Normalisering: afstemming met het reguliere beleid

In 2007 zijn onderhandelingen opgestart om tot een akkoord te komen over de afstemming van deze subsidies met het reguliere beleid, eerst met werkgevers- en werknemersorganisaties binnen de cultureel-erfgoedsector, later met die voor de kunstensector. Voor de cultureel-erfgoedsector werd eind 2007 een akkoord bereikt. Dat akkoord werd verwerkt in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

De eerste fase van de normalisering voor de cultureel-erfgoedsector werd in 2009 van kracht: voor organisaties die structureel gesubsidieerd worden voor hun cultureel-erfgoedwerking werd de subsidie voor aanvullende tewerkstelling toegevoegd aan de reguliere subsidie. In een tweede fase kunnen organisaties die niet structureel gesubsidieerd worden voor hun cultureel-erfgoedwerking een aanvraag indienen tot het behoud van de subsidie voor aanvullende tewerkstelling indien zij over een kwaliteitslabel als collectiebeherende cultureel-erfgoedinstelling beschikken. Bij organisaties die niet over dit kwaliteitslabel beschikken wordt de subsidie uitdovend. Tewerkstellingsplaatsen die vrijkomen bij organisaties die niet aan de criteria voldoen worden herverdeeld naar het regionale depotbeleid in het kader van de cultureel-erfgoedconvenants met de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Deze tweede fase wordt van kracht vanaf 1 januari 2011.

In de loop van 2010 dienden de organisaties die beschikten over een kwaliteitslabel een aanvraag in voor het behoud van tewerkstelling. Alle aanvragen werden door de minister goedgekeurd. Tot en met 2014 zijn deze organisaties verzekerd van een tewerkstellingssubsidie.

Bij de organisaties die niet beschikken over een kwaliteitslabel wordt vanaf 1 januari 2011 een tewerkstelling stopgezet van 12 VTE. De vrijgekomen tewerkstelling wordt verdeeld en gaat naar de convenants met de provincies en VGC. Iedere provincie en de VGC ontvangt een subsidie voor een tewerkstelling van 2 VTE voor de uitvoering van het regionale depotbeleid.

Na gesprekken met de belangenbehartigers werd in 2008 voor de kunstensector beslist om het bestaande systeem te behouden.

6.3. Nominatim/ niet gereguleerde toelagen

6.3.1. Beheersubsidies

Sommige organisaties ontvangen naast hun werkingssubsidie als kunstorganisatie ook een beheersubsidie voor de exploitatie van de infrastructuur. Behalve de **Koninklijke Vlaamse Schouwburg** werken die organisaties in een gebouw dat eigendom is van de Vlaamse overheid.

Brusselse Podia. In 2010 werden onder de noemer Brusselse Podia de subsidies opgenomen die dienen voor het beheer van de infrastructuur van het Kaaithheater, de Koninklijke Vlaamse Schouwburg, de Beursschouwburg en de Ancienne Belgique. Daarnaast zijn er onder diezelfde noemer middelen voorzien voor de werking van Flagey en de huur van het Flageygebouw.

- **KVS.** Bij het in gebruik nemen van de vernieuwde gebouwen van de KVS werd een akkoord gesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Stad Brussel, waarbij de Vlaamse Gemeenschap jaarlijks een subsidie toekent aan de KVS voor de exploitatie van de gebouwen.
- **Kaaithheater.** Het speelveld van de ruimte Lunatheater is inhoudelijk toevertrouwd aan vzw Kaaithheater. De kantoorverdiepingen van het Lunagebouw bieden onder meer onderdak aan het Vlaams Theaterinstituut (VTi), de Federatie van Erkende Culturele Centra (FeVeCC) en het Overleg Kunsten Organisaties (oKo) en vormen als dusdanig één groot centrum van culturele organisaties.
- **Flagey.** De vzw Flagey ontving in 2010 een totale subsidie van 1.100.464 euro, aan de ene kant voor de artistieke werking van de organisatie als kunstencentrum en aan de andere kant voor de residentie van het Vlaams Radio Koor en Orkest in het Flageygebouw. Begin 2007 werd hierover tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een politiek akkoord gesloten.
- **Beursschouwburg.** Na de renovatie van de Beursschouwburg werd voor het in gebruik nemen van de vernieuwde infrastructuur een overeenkomst gesloten tussen de vzw Beursschouwburg en de Vlaamse Gemeenschap.
- **Ancienne Belgique.** De Ancienne Belgique wordt voor het beheer van het gebouw gesubsidieerd op basis van een beheersovereenkomst.

Subsidies 2010

ORGANISATIE	BEDRAG IN EURO (MET INDEX)
KONINKLIJKE VLAAMSE SCHOUWBURG (INFRASTRUCTUURBEHEER)	491.291,33
KAAITHEATER (INFRASTRUCTUURBEHEER)	604.962,71
FLAGEY (WERKING)	532.232,31
FLAGEY (HUUR)	568.232,28
BEURSSCHOUWBURG (INFRASTRUCTUURBEHEER)	298.628,08
ANCIENNE BELGIQUE (INFRASTRUCTUURBEHEER)	770.653,11
TOTAAL	3.265.999,82

6.3.2. Theater Stap

De vzw Theater Stap uit Turnhout neemt een specifieke plaats in binnen de podiumkunstensector. De organisatie is op een professionele leest geschoeid maar laat in haar producties voornamelijk mentaal **gehandicapte spelers** optreden. Vanwege die specificiteit wordt het gezelschap buiten het Kunstendecreet gesubsidieerd. In 2010 kreeg Theater Stap een werkingssubsidie van 309.000 euro.

6.3.3. Kunst in Huis

De vzw Kunst In Huis werkt rond **kunstuitleen aan particulieren en bedrijven** en draagt zo bij tot de verspreiding, promotie en ondersteuning van (het werk van) hedendaagse Vlaamse beeldende kunstenaars. De vzw wordt door de Vlaamse overheid voor haar werking ondersteund en kreeg in 2010 een budget van 537.000 euro.

6.3.4. Letterenbeleid

Het **Vlaams Fonds voor de Letteren** (VFL), opgericht bij decreet van 30 maart 1999, ondersteunt sinds 2000 het literaire segment van de letteren. Sinds 2002 coördineert en stimuleert de Stichting Lezen de leesbevordering. Deze beide actoren spelen een cruciale rol in het letterenbeleid en omvatten het volledige veld van creatie tot lezer. Ook Ons Erfdeel, de Nederlandse Taalunie (NTU), het Centrum voor de Bibliografie van de Neerlandistiek en de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (KANTL) geven al sinds vele jaren het beleid mee gestalte. Daarnaast zijn er in de afgelopen jaren een aantal nominatim subsidies toegekend binnen het letterenbeleid voor organisaties in een specifieke niche, concreet het Centrum voor de Vlaamse Strip en het Poëziecentrum (PC).

Het letterenveld is rijk geschakeerd en biedt vele mogelijkheden tot het voeren van een stimulerend letterenbeleid. Tegelijkertijd is er echter ook een grote versnippering tussen de organisaties die met letteren in de breedste zin van het woord bezig zijn. Ze worden via verschillende kanalen (VFL, Kunstendecreet, nominatim etc.) ondersteund en de taakafbakening is niet altijd even helder. De minister heeft in haar beleidsnota aangegeven dat ze wenst te werken aan een meer geïntegreerd letterenbeleid. In de loop van 2010 werd via verschillende gesprekken afstemming gezocht over de aanpak van deze beleidsintentie. Het streefdoel is dat zich dit in 2011 vertaalt in concrete maatregelen die de organisatiestructuur van het gesubsidieerde letterenveld doorzichtiger maken.

6.3.4.1. Vlaams Fonds voor de Letteren

In 2010 ontving het Vlaams Fonds (VFL) een dotatie van 3.717.000 euro. Het VFL-beleid is gericht op de ondersteuning van creatie, productie, presentatie en omkadering. Hiertoe verleent het VFL subsidies, informatie en documentatie. Het VFL organiseert en financiert ook projecten, samenwerkingsplatforms en andere initiatieven. Het VFL heeft een uitgebreid pallet aan subsidiemogelijkheden, meer info hierover is te vinden op www.fondsvoordeletteren.be [1].

De ondersteuningsmaatregel van de boekhandels werd verdergezet in 2010 en de middelen (120.000 euro) werden definitief aan de dotatie van het VFL toegevoegd waardoor de regeling ook op lange termijn kan worden voortgezet.

6.3.4.2. Nederlandse Taalunie

De Nederlandse Taalunie is een beleidsorganisatie waarin Nederland, Vlaanderen en Suriname samenwerken op het gebied van het Nederlands. De belangrijkste werkerreinen zijn: de Nederlandse taal zelf, het Nederlands in digitale toepassingen, onderwijs in en van het Nederlands, literatuur en leesbevordering, en de positie van het Nederlands in Europa en in de wereld. De Taalunie werkt met vijfjarige beleidsplannen, de huidige periode loopt van 2008 tot en met 2012. De subsidie aan de Nederlandse Taalunie bedroeg in 2010 3.619.000 euro.

6.3.4.3. Stichting Lezen

Stichting Lezen Vlaanderen wordt gesubsidieerd vanuit het Participatiedecreet. De organisatie werkt aan een betere leescultuur in Vlaanderen via leesbevorderingscampagnes en projecten voor alle leeftijden (Boekbaby's, de Jeugdboekenweek, Iedereen Leest, enzovoort). Daarnaast stimuleert de organisatie ook onderzoek naar lezen en leescultuur. De opgebouwde kennis en ervaring wil ze delen met professionelen uit binnen- en buitenland.

Het Focuspunt Jeugdliteratuur, dat ondersteund wordt vanuit het Vlaams Fonds voor de Letteren, heeft een bijzondere opdracht binnen de Stichting Lezen. Centraal staat een gespecialiseerde bibliotheek met een uitgebreide collectie kinder- en jeugdboeken. Met behulp van de bibliotheek, de elektronische informatiemiddelen en de expertise van de medewerkers vergroot Stichting Lezen de kennis van de kinder- en jeugdliteratuur, stimuleert ze de studie ervan, bevordert ze de deskundigheid van leesbevorderaars in Vlaanderen en versterkt ze de kennis van de Vlaamse jeugdliteratuur in het buitenland.

Stichting Lezen heeft een beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap voor de periode 2007-2010. Eind 2010 werd er onderhandeld over een nieuwe overeenkomst die in januari 2011 werd afgesloten. Deze heeft slechts een looptijd van 1 jaar omwille van de aan de gang zijnde evaluatie van het Participatiedecreet.

De subsidie aan SLV bedroeg in 2010 1.110.000 euro.

6.3.4.4. Ons Erfdeel

De Stichting Ons Erfdeel werd in 1970 opgericht met als doel het bevorderen van de culturele samenwerking tussen alle Nederlandssprekenden en het internationaal bekendmaken van de cultuur van Vlaanderen en Nederland. In 2001 werden de structurele werkingssubsidie en de verschillende projectsubsidies (ook internationale) samengevoegd en globaal in een nominatim basisallocatie ingeschreven.

Ons Erfdeel vzw wil de culturele samenwerking tussen de Nederlandssprekenden bevorderen en de cultuur van Vlaanderen en Nederland in het buitenland bekendmaken. Ons Erfdeel vzw doet dat door het uitgeven van:

- Ons Erfdeel – Vlaams-Nederlands cultureel tijdschrift
- Septentrion – Arts, lettres et culture de Flandre et des Pays-Bas. Revue trimestrielle
- The Low Countries – Arts and Society in Flanders and the Netherlands. A Yearbook
- De Franse Nederlanden – Les Pays-Bas Français – Tweektalig jaarboek
- boeken in diverse talen over aspecten van de cultuur van Vlaanderen en Nederland.

Voor haar werking, waarover de afspraken zijn vastgelegd in de beheersovereenkomst 2007 – 2010, ontving de vzw in 2010 een subsidie van 731.000 euro. Eind 2010 werd onderhandeld over een nieuwe overeenkomst voor een periode van 5 jaar, die in de loop van 2011 zal worden ondertekend.

6.3.4.5. Centrum voor de Bibliografie van de Neerlandistiek

Deze organisatie ontving een subsidie van 126.000 euro voor 2010. Het Centrum voor de Bibliografie van de Neerlandistiek is verantwoordelijk voor de beschrijving en de indexerings van de Vlaamse publicaties en geeft jaarlijks in samenwerking met het gelijknamige Nederlandse Bureau een bibliografie uit van de Nederlandse Taal- en Literatuurwetenschap.

6.3.4.6. Centrum voor de Vlaamse strip

Vanuit de bestaande werking van Strip Turnhout, is de uitbouw van een Vlaams stripcentrum gestart. Om deze start van dichtbij te kunnen volgen werd een samenwerkingsovereenkomst gesloten. In 2010 bedroeg de subsidie aan Strip Turnhout 116.000 euro.

6.3.4.7. Poëziecentrum

Vanaf 2009 wordt het Poëziecentrum niet langer vanuit het Vlaams Fonds voor de Letteren gesubsidieerd, maar is de organisatie ad nominatim opgenomen in de begroting. Deze subsidie wordt toegekend op basis van een samenwerkingsovereenkomst voor de periode 2009 – 2012. Het Poëziecentrum kreeg in 2010 een subsidie van 294.000 euro.

6.3.5 Erfgoeddag

De minister kende in 2010 een subsidie toe van 240.000 euro aan FARO. *Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed*, voor de organisatie van de tiende editie van de Erfgoeddag. Op die dag zetten cultureel-erfgoedorganisaties hun deuren open en organiseren ze een brede waaier aan activiteiten.

De Erfgoeddag is een sensibilisatieactie voor het roerend en immaterieel erfgoed. De Erfgoeddag streeft ernaar om het publiek op een eigentijdse en zinvolle manier te betrekken bij het cultureel erfgoed, zodat het erfgoed inzichtelijk wordt voor brede lagen van de bevolking. Zo wil het initiatief een omslag realiseren in de publieke benadering van het cultureel erfgoed. Elk jaar staat een bepaald thema centraal. Het centrale thema van Erfgoeddag 2010 was Fake? - een uitnodiging om het publiek te confronteren met een aantal zaken die doorgaans net iets minder uitgesproken op de agenda staan: twijfels, technisch-wetenschappelijk onderzoek, het bevragen van zekerheden, halve waarheden, van horen zeggen, de geschiedenis van restauraties en collectievorming, dubbele bodems, manipulaties en het 'onthaal' van dubieuze werken en dito informatie.

Het agentschap Kunsten en Erfgoed participeert in de stuurgroep van Erfgoeddag.

6.3.6 Bedevaart naar de Graven van de Ijzer

De Ijzertoren is een belangrijke site als symbolisch monument van Vlaanderen. In 2010 werd een subsidie van 190.000 euro toegekend voor de cultureel-erfgoedwerking van de vzw Bedevaart naar de graven van de Ijzer. Deze subsidie omvat ook de compensatie voor het toelaten van kinderen en jongeren jonger dan 26 jaar tot het memoriaal voor maximum 1 euro in het kader van de 1-euromaatregel.

6.3.7 Studiecentrum voor Vlaamse Muziek

Het Studiecentrum voor Vlaamse Muziek ontving in 2010 een subsidie van 95.000 euro. Het is een studie- en documentatiecentrum dat tot doel heeft het Vlaamse muziekpatrimonium van de 19de en 20ste eeuw te vrijwaren en bekend te maken. Dit gebeurt door het opsporen en ontsluiten van muziekarchieven, het ondersteunen van de conservering ervan, het wetenschappelijke onderzoek van bronnenmateriaal, de coördinatie van bestaande archieven en de aanmoediging van muziekkuitvoeringen.

6.3.8 De Rand – FeliXart Museum

Vzw De Rand werd bij decreet opgericht om het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse rand rond Brussel te ondersteunen. Binnen die doelstelling heeft vzw De Rand samen met de gemeente Drogenbos en de provincie Vlaams-Brabant een overeenkomst gesloten over het beleid, het beheer en de exploitatie van het Museum Felix De Boeck. Daarin is overeengekomen dat elk van de drie partners een evenredige inbreng doet in de werking van FeliXart Museum.

Vzw De Rand ontvangt van de Vlaamse overheid een vergoeding voor haar inbreng. Het totale subsidiebedrag aan vzw De Rand bedroeg in 2010 98.000 euro.

6.3.10 Huur gebouwen - Schilde

In 1973 aanvaardde de toenmalige minister van Cultuur een schenking kunstwerken van Albert Van Dyck. In de schenkingsakte werd gestipuleerd dat de schenking als een afzonderlijke collectie permanent moet worden tentoongesteld in de Antwerpse Kempen. Bovendien moest er woonruimte worden voorzien voor mevrouw Hendrickx – de muze van de kunstenaar. Het protocol werd in 1997 gesloten met de gemeente Schilde voor een periode van 30 jaar. De gemeente liet specifiek voor dit doel een museumgebouw oprichten en inrichten. In 2010 werd een bedrag toegekend van 37.000 euro.

6.4. Sociaal statuut van de (oudere) kunstenaars – aanvullend pensioen

De voorbije jaren kreeg de overheid meer en meer signalen vanuit de culturele sector dat de sociale en financiële situatie en daarmee de levenskwaliteit van sommige (bekende) **kunstenaars op latere leeftijd** gehypothekeerd wordt onder meer door de stijgende kosten voor gezondheidszorg en levensonderhoud.

Om de situatie van deze kunstenaars, die onder de bevoegdheid vallen van **Paritair Comité 304**, te verbeteren, werd op verzoek van de Vlaamse minister bevoegd van cultuur op 3 december 2008 door de sociale partners van Paritair Comité 304 een nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst gesloten houdende wijziging van het sectorplan voor een aanvullend pensioen voor het Paritair Comité voor het Vermakelijkheidsbedrijf. Deze CAO wijzigt de CAO van 15 juli 2005, gewijzigd door CAO van 28 september 2008 houdende invoering van een sectorplan voor een aanvullend pensioen. De CAO heeft tot doel om elke werknemer-kunstenaar te verzekeren van een aanvullend pensioen, samengesteld uit een jaarlijkse bijdrage van minstens 1,5% van zijn bruto jaarwedde - inclusief taksen, RSZ en innings- en beheerskosten- in een pensioenstelsel van het type *vaste bijdrage*.

De jaarlijkse bijdrage voor dit aanvullend pensioen wordt door de Vlaamse overheid ter beschikking gesteld en gestort aan het **Sociaal Fonds voor de Podiumkunsten** (SFP), dat de middelen zal verdelen over alle betrokken artiesten. In 2010 werd door de Vlaamse overheid voor het SFP een subsidiebedrag van 484.000 euro voorzien voor het werkingsjaar 2010.

6.5. Minitoelagen

In 2008 is een bijkomend instrument gecreëerd voor de financiële ondersteuning van kunstenaars in de vorm van de **minitoelage**.

De minitoelage, die **minimaal 500 euro** en **maximum 7.500 euro** bedraagt, dient als een tijdelijke financiële overbrugging die de kunstenaars moeten terugbetalen over een af te spreken periode van maximaal vier jaar.

In 2010 werden er 4 aanvragen ingediend voor deze vorm van ondersteuning, waarvan er 2 gehonoreerd zijn voor een totaalbedrag van 9.500 euro.

NAAM	SECTOR	BEDRAG IN EURO
CSIKÓS JÁNOS	MULTIDISCIPLINAIR	7.000,00
VELGHE QUINTEN	MULTIDISCIPLINAIR	2.500,00
TOTAAL		9.500,00

7. Algemene beleidsontwikkelingen

7.1 Sectorieel

Mappingonderzoek architectuurcultuurbeleid

Het onderzoek had tot **doel**:

- een mapping van beleidsdomeinen met integratiemogelijkheden op vlak van architectuurcultuur . Dit gebeurde d.m.v. een screening van beleidsdocumenten en diepte-interviews
- een evaluatie van het beleidsinstrumentarium van het agentschap (vnl. het Kunstendecreet). Dit gebeurde door middel van een focusgroep en exploratie van buitenlands beleid (Nederland en Oostenrijk)
- een mapping van actoren binnen het bredere domein van architectuurcultuur d.m.v. een (zeer beperkte) stakeholdersanalyse.

De conclusies bevatten **beleidsaanbevelingen** over:

- de nodige profilering en positiebepaling van het agentschap en het VAI binnen dit veld
- de herziening van de subsidieprocedures en voorwaarden
- de nood aan informatie
- de opportuniteit voor interdepartementale samenwerking rond specifieke projecten.

De opdracht werd toegekend in december 2009 aan de **Hogeschool Gent**, departement Handelswetenschappen en bestuurskunde, voor een bedrag van 44.822,09 euro. Het eigenlijke onderzoeksproces liep van maart 2010 tot eind september 2010.

De onderzoeksresultaten werden voorgesteld aan de leidend ambtenaar en kabinetsadviseur op 30 november 2010 en aan de beoordelingscommissie architectuur en vormgeving op 17 januari 2011.

Kansen voor kunst in publieke ruimte

Het onderzoek had tot doel een stand van zaken te geven van de bestaande praktijkkennis en hefboomen aan te reiken om deze sector te versterken. Het onderzoek vertrok van een mapping van bestaande praktijken door Pieternel Vermoortel en een screening van het beleidskader en de beleidsnota's van alle Vlaamse ministers door Adinda Van Geystelen, waarbij er een efficiëntiewinst was door de afstemming met het gelijktijdig lopende mappingonderzoek architectuurcultuurbeleid. De onderzoekers analyseerden Vlaamse en buitenlandse literatuur over het onderwerp in functie van definities, projecten, ondersteuningsvormen en evaluatiemethoden en interviewden een twintigtal experts uit Vlaanderen.

De conclusies bevatten **beleidsaanbevelingen** over:

- de nodige profilering en positiebepaling van het agentschap in deze materie;
- de nood aan een platform voor informatieverstrekking, kennisuitwisseling, samenwerking;
- de nood aan begeleidingstools.

De opdracht werd in december 2009 toegekend aan Initiatief Beeldende Kunst vzw voor een bedrag 50.000 euro. Het eigenlijke onderzoeksproces liep van half maart 201 tot eind september 2010.

De late opstart van het onderzoek kwam door de hersamenstelling van het onderzoeksteam in het voorjaar. Er werden experts aangetrokken uit het Verenigd Koninkrijk: IXIA, de Engelse denktank rond kunst in publieke ruimte, en dr. Paul O'Neill van de Universiteit van Bristol. Zij boden een verhelderende kijk op de Vlaamse situatie. De onderzoeksresultaten werden voorgesteld aan de leidend ambtenaar en kabinetsadviseur op 30 november 2010.

Onderzoek naar residenties in Vlaanderen en het residentiebeleid van de Vlaamse Gemeenschap

Dit onderzoek, dat werd uitgevoerd door de **Universiteit Antwerpen**, had tot doel inzicht te verwerven in en een beeld te vormen van de diversiteit aan residentieplekken, de betekenis hiervan voor de kunstenaars en de verhouding van de Vlaamse residenties tegenover een aantal andere landen.

Het onderzoek leidde tot een aantal **conclusies**:

- Vlaanderen kent relatief veel residenties.
- Typisch voor Vlaanderen is dat veel residenties, naast het voorzien van een werkruimte/verblijfplaats, ook een artistiek-inhoudelijke ondersteuning voorzien. In sommige gevallen is er ook sprake van een productiebudget.
- De motivatie om aan residentieprogramma deel te nemen kent drie dimensies: artistieke ontwikkeling (input), de ontwikkeling van het oeuvre (output) en het verhogen van de presentatie- en verspreidingsmogelijkheden (curriculum-, netwerkopbouw en promotie).
- Het Vlaamse residentiebeleid wordt gekenmerkt door de absolute artistieke prioriteit en een financieel aantrekkelijk aanbod, zowel voor gastheer als voor zender.

Op basis van dit onderzoek zal het agentschap het beleid in de nabije toekomst evalueren en de nodige aanbevelingen doen.

Herdenking Wereldoorlog I

Sinds begin 2010 maakt het agentschap **Kunsten en Erfgoed** deel uit van de centrale projectgroep voor voorbereiding van de herdenking van **Wereldoorlog I**. Deze projectgroep is het coördinatie- en informatie-uitwisselingsplatform voor de activiteiten die door de diverse geledingen van de **Vlaamse overheid** (departementen en agentschappen) in het kader van het herdenkingsproject worden ontwikkeld. Het fungeert ook als adviesorgaan voor de **Vlaamse Regering**. Bovendien ondersteunt de projectgroep de werking van het centrale projectsecretariaat dat de activiteiten in het kader van de herdenking op Vlaams niveau coördineert.

Verklaring van Brugge (Europees erfgoedbeleid)

Tijdens het Europees voorzitterschap van België werd er op 9 december 2010 een conferentie georganiseerd door het **Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed** (RWO) met als thema *Erfgoed: een meerwaarde voor Europa*.

Als sluitstuk van de conferentie werd een declaratie meegegeven (de *Verklaring van Brugge*) waarin werd gesteld dat het erfgoed door meer domeinen dan enkel cultuur wordt beheerd en dat het noodzakelijk is dat de **Europese Commissie** hiermee rekening houdt.

Het zou goed zijn mocht er interactie kunnen gebeuren in het wordingstraject van Europese acties zodat het belang van het erfgoed niet wordt geschaad zoals soms wel eens te laat blijkt.

We nemen het engagement om in 2011 verschillende stappen te ondernemen in de uitwerking van een dergelijk plan met daarin expliciete aandacht voor het oprichten van een Europees platform. Er wordt hiervoor een internationale denkgroep samengesteld. Naast Belgische experts nemen ook experts uit Polen, Ierland, Frankrijk, Nederland, Spanje, Noorwegen en Groot-Brittannië aan deze werkgroep deel.

RWO neemt in 2011 het secretariaat van deze werkgroep waar.

Onderzoek standaarden digitalisering

Het agentschap schreef in 2009 een onderzoek uit om tegemoet te komen aan de bepaling in het Cultureel-erfgoeddecreet i.v.m. het volgen van algemeen aanvaarde internationale en desgevallend door de Vlaamse Regering opgelegde standaarden. Deze opdracht werd toegekend aan **PACKED vzw** (budgethouder) en **eDAVID** en werd in september 2010 opgeleverd.

Het onderzoek werd **CEST** gedoopt, wat staat voor *Cultureel ErfgoedStandaarden Toolbox*, en heeft tot doel de Vlaamse erfgoedinstellingen wegwijs te maken in het gebruik van standaarden bij het creëren, beheren en toegankelijk maken van digitale collecties. [CEST kreeg de vorm van een wiki](#) [1]. Het agentschap zetelde als actief lid in de stuurgroep van CEST.

Vlaanderen Europeana Overlegplatform

In 2010 bouwde het agentschap het overlegplatform **Europeana Vlaanderen** uit tot een ontmoetingsplaats voor Vlaamse cultureel-erfgoedinstellingen die op de hoogte willen blijven van de ontwikkelingen binnen het Europeana-project. De combinatie van deelname aan met Europeana gelinkte internationale organen (Europeana Board, Content Providers and Aggregators (CCPA)) met het Europeana Vlaanderen Overlegplatform zorgt voor een doorvertaling van het internationale discours naar de geïnteresseerde Vlaamse cultureel-erfgoedorganisaties. Het agentschap speelde in 2010 bovendien een actieve rol in de organisatie van de **Europeana Roadshow**, de eerste publieke actie van Europeana.

Het overlegplatform kwam samen op 25 januari, 2 april, 2 juni, 13 september en 30 november. Er werden op regelmatige basis updates voorzien over Europeana (=het Europeana V.1.0-project) zoals het Public Domain Charter, de Council of Content Providers and Aggregators, de Data en Aggregator Agreements, de Rijn-release, het strategische plan 2011-2015) en (de opstart van) de CCPA.

Daarnaast kwam ook het beleidsmatige kader aan bod met presentaties (en de mogelijkheid tot discussie) over de raadsconclusies *Europeana: Next Steps* en updates uit de *Member States' Expert Group on Digitisation and Digital Preservation*. Er werd eveneens een forum geboden aan Europeana-gerelateerde projecten APENet (Archives Portal Europe), HOPE ((Heritage of the People's Europe), Europeana Regia, eNumerate, DC NET, EUScreen, CARARE, EuropeanaLocal en OpenAIRE en op Vlaams niveau was er ruimte voor CEST en (de semantische componenten van) Erfgoedplus.be.

Ook lag in 2010 de focus op het Belgische EU-voorzitterschap en kwamen in dat kader volgende conferenties aan bod: Congres over **E-Inclusie Naar een Digitaal Europa met Openbare Bibliotheken**, Conferentie *Audiovisuele Archieven in de 21e Eeuw* en de conferentie die DWTI in het kader van DC NET organiseerde.

Het CIP ICT-PSP programma met een focus op het werkprogramma van 2010. Er werd ook ingegaan op projectvoorstellen die in voorbereiding waren (e-CFA, Digitizing Contemporary Art, Daguerreobase, Rubenianum 2.0, NISE, PROTEUS), op de subsidiewijzer van Vleva en IWT werd als nationaal contactpunt voor dit Europese programma voorgesteld. In een latere sessie werd ingegaan op de projecten die op dit programma voor subsidiëring weerhouden werden (Digitizing Contemporary Art, Europeana Libraries, Linked Heritage, eNumerate)

Er werd ook vooruitgeblikt op het werkprogramma van 2011 en **IWT** bracht een evaluatie van dit programma op basis van de situatie in 2010.

Binnen het overlegplatform vond ook een evaluatie plaats van de Europeana-conferentie van 16 december 2009, deze dag werd door de Europese projecten **ATHENA** en **EuropeanaLocal** in samenwerking met het agentschap Kunsten en Erfgoed georganiseerd, en werd er actief gewerkt aan de voorbereiding van een vervolgonferentie die in januari 2011 zou plaats vinden.

Naar een beleid voor Immaterieel Cultureel Erfgoed in Vlaanderen

2010 was het jaar waarin het agentschap de beleidsvisie voor het immaterieel cultureel erfgoed verder uittekende en vorm gaf. Op basis van gesprekken met **9 stakeholders** (Jorijn Neyrink (tapis plein), Laure Messiaen (Volkskunde Vlaanderen), Veerle Wallebroeck (het Firmament), Hilde Schoefs (Openluchtmuseum Bokrijk), Sylvie Dhaene (Huis van Alijn), Werner Van Hoof (voorzitter beoordelingscommissie landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed en landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur), Lothar Casteleyn (cultureel-erfgoedcoördinator Brugge), Ode De Zutter (cultureel-erfgoedcoördinator Land van Waas) en Rebecca Gysen (cultureel-erfgoedcoördinator Leuven)), verschillende internationale discussies en debatten, studiedagen in binnen- en buitenland, op basis van literatuuronderzoek en mits ruggespraak met Marc Jacobs, directeur van FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, stelde het agentschap tussen maart en september 2010 een visienota op voor het Immaterieel Cultureel Erfgoed in Vlaanderen.

De **visienota** *Een beleid voor Immaterieel Cultureel Erfgoed in Vlaanderen* werd in oktober 2010 besproken met het kabinet en de minister bevoegd voor Cultuur om tot een eindversie te komen in december 2010. De minister bevoegd voor Cultuur legde de visienota ter kennisgeving voor aan haar collega's in de Vlaamse Regering op 17 december 2010. Op dezelfde dag stelde de minister de visienota voor aan het cultureel-erfgoedveld bij FARO. Op voorstel van FARO en na goedkeuring door de minister werd de visienota integraal gepubliceerd in FARO, tijdschrift voor cultureel erfgoed, jaargang 3, nummer 4, oktober-november-december 2010, p 4-29.

De visienota schetst een denkkader voor een beleid voor immaterieel cultureel erfgoed en geeft de contouren voor een toekomstig beleid. Het beleid stelt begrippen scherp en gaat over het creëren van randvoorwaarden zodat cultureel-erfgoedgemeenschappen het immaterieel cultureel erfgoed verder kunnen koesteren. De Vlaamse Gemeenschap geeft kansen aan die gemeenschappen om het immaterieel cultureel erfgoed door te geven aan toekomstige generaties.

Op basis van de visienota zullen in 2011 verschillende projecten worden opgestart en zaken uitgewerkt. De basisconclusie is dat het Cultureel-erfgoeddecreet perfect kan ingezet worden om cultureel-erfgoedgemeenschappen te ondersteunen en begeleiden in het herkennen en benoemen van immaterieel cultureel erfgoed. Het decreet kan ook dienen om het doorgeven te stimuleren. Daarnaast moeten trajecten opgestart om ook werk, onderwijs en verschillende beleidsvelden waarbinnen het formeel en informeel leren centraal staat te sensibiliseren voor immaterieel cultureel erfgoed.

Indemniteitsdecreet

Eind 2008 leverde meester **Lucie Lambrecht** een studie op met als titel *Studieopdracht met betrekking tot de invoering van een overheidswaarborg voor museale bruiklenen (government indemnity scheme) in Vlaanderen*. Deze opdracht resulteerde in een ontwerp van indemniteitsdecreet met bijhorende memorie van toelichting. In 2009 werd een werkgroep opgericht met als taak dit voorstel van indemniteitsdecreet tegen het licht te houden, te verfijnen en af te werken.

Aan deze werkgroep nemen deel:

- Hans Feys, Kunsten en Erfgoed
- Dries Van Den Broucke, Kunsten en Erfgoed
- Lucie Lambrecht, onderzoekster
- Geert Souvereyns, toen coördinator van de Vlaamse Kunstcollectie vzw
- Philippe vandeweghe, zakelijk directeur SMAK
- Robert Vandewalle, POD wetenschappelijke instellingen;
- Didier Cornelis, MOD ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Pieter De Cuyper, Departement Financiën en Begroting
- Luc Keereman, Departement Financiën en Begroting.

De werkgroep kwam zes keer bij elkaar (10 juli, 20 augustus, 10 september, 1 oktober, 12 november en 9 december 2010). De tekst werd artikel per artikel besproken en verschillende knelpunten weggewerkt. Deze werkgroep zette haar werkzaamheden verder in 2010. In 2010 werd samengezeten met verschillende experts op het vlak van behoud en beheer en het maken van risicoanalyses binnen het cultureel-erfgoedveld. Samen met hen werden de mogelijke

eisen die de Vlaamse Gemeenschap stelt om indemniteit toe te staan overlopen en verfijnd. Het is enkel door het eisen van een degelijke en professionele risicoanalyse van de tentoonstellingslocatie en tentoonstelling dat de Vlaamse Gemeenschap het risico kan verkleinen op het moeten betalen van een schadevergoeding aan de bruikleennemer.

Successierechten

In het **Vlaamse Regeerakkoord** en in de **Beleidsnota** van de minister van Cultuur wordt de successierechtenregeling naar voren geschoven als een mogelijk beleidsinstrument binnen het Vlaamse erfgoedbeleid.

Twee beleidslijnen tekenen zich af:

- invoeren van een gehele of gedeeltelijke vrijstelling van successierechten voor Topstukken mits het engagement van de erfgenamen om het stuk minstens een aantal jaren niet definitief buiten Vlaanderen te brengen en mits enige vorm van publieke ontsluiting voor het stuk
- performanter maken en promoten van de regeling tot inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan de successierechten.

In de loop van 2010 werd door het agentschap een voorstel van decreet voorbereid tot vrijstelling van successierechten voor topstukken. Voor dit ontwerp zullen in de loop van 2011 de vereiste adviezen worden ingewonnen, waarna het aan de Vlaamse Regering zal voorgelegd worden ter goedkeuring en indiening bij het Vlaams Parlement.

De bevoegdheid voor de regelgeving inzake de inbetalinggeving blijft voorlopig een federale materie.

Ook het decretaal voorziene **Topstukkenfonds** biedt tot op vandaag onvoldoende mogelijkheden voor de aankoop van sleutelwerken. *Een alternatieve financierings- en middelenbron zouden successierechten kunnen zijn, maar de huidige [...]regeling is bijzonder complex en weinig soepel qua modaliteiten.* (beleidsnota Cultuur 2009-2014 van minister Schauvliege, p.11).

Depotproblematiek

De depotproblematiek in Vlaanderen is veelomvattend en complex. Meest zichtbaar is het tekort aan geschikte **depotinfrastructuur**. Naast het hebben van geschikte infrastructuur is het voor een goed collectiebeheer- en beleid ook nodig om een degelijk registratiebeleid, verzamel- en afstotingsbeleid te hebben. Bij vele collectiebeherende organisaties zijn dit nog steeds een pijnpunten. Deze noden zijn er voor verschillende soorten collecties (museale, archivalische, archeologische,... collecties) en worden ervaren door verschillende beheerders van erfgoed (de Vlaamse overheid, provincies, gemeenten, privaatrechtelijke beheerders, particulieren...).

Wat betreft de nood aan geschikte infrastructuur zoeken steeds meer spelers in de cultureel-erfgoedsector (zeker wat betreft beheerders van museale collecties) een antwoord bij private spelers. De expertise over de mogelijkheden van publiek-private samenwerking in de cultureel-erfgoedsector is echter beperkt.

Het beleid speelt in op deze depotproblematiek. In de **beleidsnota** Cultuur 2009-2014 wordt hieraan aandacht besteed. In het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 wordt aan de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een rol toegekend. Er werd overeengekomen dat de provincies en de VGC een regiefunctie opnemen in het uitbouwen van een regionaal depotbeleid. Deze rol met aansluitende doelstellingen werden opgenomen in de cultureel-erfgoedconvenants die met de provincies werden gesloten voor de periode 2009-2014 en in het addendum bij het convenant met de VGC voor de periode 2007-2011. Door het contact met actoren in het veld enerzijds, en door de overkoepelende blik anderzijds worden de provincies en de VGC als meest geschikte spelers gezien om deze regiefunctie op zich te nemen. In dit kader werd er vanuit de verschillende provincies al onderzoek gevoerd naar de knelpunten en de huidige depotsituatie op het grondgebied. Op basis van

onderzoek tekenen de provincies en de VGC krijtlijnen uit om een beleid vorm te geven.

Daarnaast werd er binnen het budget 2010 voor kortlopend wetenschappelijk onderzoek (binnen het departement CJSM) geld vrijgemaakt voor bijkomend onderzoek, complementair aan het onderzoek dat de provincies en de VGC voeren en de onderzoeken die er in het verleden hieromtrent al gebeurden. In overleg met het departement CJSM stuurt de afdeling Erfgoed het onderzoek rond de depotproblematiek aan, specifiek met betrekking tot publiek-private samenwerking (PPS) op dit vlak. Het onderzoek wordt uitgevoerd door de Universiteit Antwerpen – Cultuurmanagement. Onderzoekster Joke Schrauwen zal onder begeleiding van professor Annick Schramme en professor Frederik Swennen het onderzoek voeren. De resultaten van dit onderzoek worden in juli 2011 opgeleverd.

De Waalse Krook

Het agentschap participeerde in de jury en de beoordelingscommissie in het kader van de Open Oproep nr. 18 van de **Vlaamse Bouwmeester** voor de opmaak van een masterplan voor de site **Waalse Krook** en de realisatie van een kennis- en cultuurcentrum. met daarin geïntegreerd een bibliotheek voor de toekomst en een centrum voor nieuwe media in Gent.

De vijf ontwerp bureaus waren:

- Schmidt Hammer Lassen Architects - London/UK
- Van Berkel en Bos UNStudio - Amsterdam/NL
- Toyo Ito & Associates, Architects - Tokyo/JP
- TV Aranda Pigem Vilalta arquitectes en Coussee & Goris architectenvennootschap - Girona/ES – Gent/BE
- THV Mateus Beel.

De jury vond plaats op 29 april, de beoordelingscommissie op 11 mei.

Het project van Aranda Pigem Vilalta arquitectes en Coussee & Goris architectenvennootschap - Girona/ES – Gent/BE werd geselecteerd.

Lezingenreeks collectievorming en aankoopbeleid

In 2010 organiseerde het agentschap Kunsten en Erfgoed samen met de steunpunten **BAM** en **FARO** de **lezingenreeks** *Met nieuwsgierige blik – collectievorming en aankoopbeleid in Vlaanderen*.

Deze lezingen kaderden binnen het reflectietraject dat in oktober 2009 startte met het **symposium** *Collectievorming en aankoopbeleid* in het Flagey: hoe gaan onze musea om met hun collecties, wat zijn de toekomstperspectieven... ?

Tijdens de lezingen in 2010 gaven directeurs van de grote Vlaamse kunstenmusea een eigen visie op het collectiebeleid van hun instelling. Daarnaast plaatsten enkele internationale gasten het geheel in een breder perspectief. De verslagen van deze lezingenreeks werden gebundeld in het cahier *Over collecties*.

Aansluitend verscheen in oktober 2010 de publicatie *Met nieuwsgierige blik - Collectievorming en aankoopbeleid in Vlaanderen* van **Paul Depondt**, waarin zowel musea als organisaties uit het brede cultureel-erfgoedveld aan bod komen. De auteur nam voor de publicatie van verschillende prominenten diepte-interviews af, die hij verwerkte tot acht artikels. Het boek werd vormgegeven door Jurgen Persijn.

7.2 Afdelingsoverschrijdend

Cultuurforum

Op 25 januari 2010 gaf Vlaams minister **Joke Schauvliege** in het KMSKA Antwerpen het startschot voor een Cultuurforum met als titel **Cultuurbeleid in perspectief 2020**.

Met het Cultuurforum wil minister Joke Schauvliege het brede cultuurveld het woord geven. Het forum is een proces waarbij professionals uit de cultuursectoren en de strategische adviesraad samen nadenken over de toekomst van cultuur en het cultuurbeleid in Vlaanderen. Het uitgangspunt van het Cultuurforum is de **Beleidsnota Cultuur 2009-2014**, de focus is 2020. Zo kan de cultuursector mee op de trein springen van **Vlaanderen in Actie** met doorbraken voor het cultuurbeleid.

Na het startmoment zijn de ateliers van start gegaan rond de zeven doelstellingen van de Beleidsnota Cultuur. Het agentschap leverde een actieve bijdrage via de praktische organisatie van de ateliers *Duurzaam beleid* en *Internationaal cultuurbeleid*. De resultaten van de ateliers werden voorgesteld aan het publiek op 7 juni 2010 in de **Vooruit** te Gent.

E-cultuur

Het agentschap was in 2010 betrokken in de stuurgroep van de onderzoeken *Haalbaarheidsstudie voor het opzetten van een Vlaamse horizontale, cross-sectorale metadata aggregator*, gecoördineerd door het departement CJSM. Het onderzoek startte in januari 2010. De studie wil de technische en organisatorische aspecten van metadata aggregatie in kaart brengen. Naast de aanlevering van data aan **Europeana** worden in dat kader ook andere toepassingen onderzocht (in toerisme, onderwijs, wetenschap, ...).

Daarnaast was het agentschap ook betrokken in de stuur- en gebruikersgroep van **Archipel** en **Vlaanderen In Beeld**, twee onderzoeken die een directe bijdrage zullen leveren aan het **Vlaams Instituut voor het Audiovisueel Archief**.

In het kader van het **Belgische EU-voorzitterschap** was het agentschap eveneens nauw betrokken bij het Europese congres over E-Inclusion ECEI10 (20 en 21 september 2010, Vlaams Parlement) waar via de toevoeging van enkele sprekers en een Europeana-sessie in het programma de relevantie voor cultureel erfgoed van deze conferentie verhoogd werd.

In 2010 werd actief de mogelijkheden van het Europese CIP ICT PSP programma onderzocht. Het agentschap speelde een faciliterende rol tussen de Vlaamse cultureel-erfgoedorganisaties en de Europese Unie. Met dit doel voor ogen organiseerde en begeleidde het agentschap sessies met het Europeana-bureau (op 12 februari 2010, FotoMuseum Antwerpen) en de Europese Commissie (op 4 februari 2010, Luxemburg, CIP Infodag). Ter facilitatie werkte het agentschap hiervoor een ad hoc reglement voor de ondersteuning van de voorbereiding voor dergelijke Europese projecten uit. De verdere uitwerking van de projecten werd teruggekoppeld in het **Europeana Vlaanderen Overlegplatform**, waarvoor het agentschap de secretarisrol opneemt. Daar de vereiste cofinanciering van dergelijke internationale projecten niet door de Vlaamse cultureel-erfgoedsector gedragen kunnen worden, werden hiervoor middelen op de begroting 2011 voorzien door een heroriëntering van de begrote middelen voor de subsidiëring van cultureel-erfgoedprojecten.

Onderwijs en cultuur

Het agentschap neemt een actieve rol op in de samenwerking tussen de beleidsvelden **Onderwijs** en **Cultuur**. Daarbij komen een aantal evidente synergiën aan bod.

Cultuur-, kunst- en erfgoededucatie. Het agentschap neemt actief deel aan de **ambtelijke coördinatie**

cultuureducatie (ACCE), waarin de verschillende entiteiten van het beleidsdomein CJSM vertegenwoordigd zijn. ACCE is een aanspreekpunt voor de eigen sectoren én voor andere beleidsdomeinen. Doelstellingen zijn adviseren, coördineren en afstemmen op Vlaams en internationaal niveau, informeren en sensibiliseren, kennis opbouwen en delen, initiëren en organiseren.

In 2010 gaat de aandacht naar de verdere uitbouw van ACCE als ankerpunt binnen het beleidsdomein CJSM, het uitvoeren van de beleidsnota's en –prioriteiten en de uitbreiding en verdieping van samenwerking met Onderwijs. Naast het afstemmen en uitwisselen van informatie tussen de verschillende entiteiten werkte ACCE in 2010 aan de profilering en bekendmaking van het ambtelijke platform binnen het beleidsdomein CJSM. ACCE werd voorgesteld aan de afdelings- en teamhoofden, aan de steunpunten die binnen het beleidsdomein CJSM opereren,... Via enkele sectormomenten en studiedagen, zoals de "Dag van de Cultuureducatie", krijgt ACCE ook voor de sector een gezicht.

In samenwerking met de **CANON Cultuurcel** van het agentschap voor Onderwijscommunicatie werd opnieuw de **Dag van de Cultuureducatie** georganiseerd. Op deze jaarlijkse studie- en netwerkdag kunnen leerkrachten, vormingswerkers binnen culturele organisaties en instellingen, jeugdwerkers... kennismaken met elkaar en met inspirerende praktijkvoorbeelden om hun eigen werking te voeden en nieuwe samenwerkingsverbanden uit te bouwen. 18 januari 2010 vond de studiedag in Leuven plaats, met als thema talentontwikkeling. In 2010 werd de studiedag voorbereid die op 25 januari 2011 in Gent plaatsvond, met als thema identiteitsontwikkeling.

Protocol Cultuur-Onderwijs. In 2010 werd er op ambtelijk niveau een protocol van samenwerking gesloten tussen Cultuur en Onderwijs voor de periode 1 januari 2010 tot en met 31 augustus 2014. Met dit protocol engageert elke entiteit zich, vanuit haar specifieke invalshoek, tot het realiseren van een gemeenschappelijk beleidsstreven: de competentieontwikkeling van individuen en groepen binnen uiteenlopende leercontexten, met de nadruk op persoonlijke ontwikkeling, emancipatie, actief burgerschap, sociale mobiliteit en inclusie. Binnen dit protocol werden er strategische doelstellingen geformuleerd die jaarlijks in actieplannen worden vertaald.

Traject beroepscompetentieprofielen. De afdeling Erfgoed startte in 2007 een traject rond beroepscompetentieprofielen en opleidingen in de sector van roerend en immaterieel erfgoed, met het oog op het professionaliseren van de sectoren. Sommige bestaande opleidingen voldoen momenteel niet aan de noden van het werkveld, er is onvoldoende kwaliteitscontrole en er zijn te grote niveauverschillen tussen de verschillende opleidingen. Het opstellen van beroepscompetentieprofielen is een belangrijk instrument om opleidingen af te stemmen op de noden van het veld. Op basis van dit instrument kunnen onder meer bestaande opleidingen verbeterd worden, kunnen nieuwe opleidingen gecreëerd worden waar nodig, kan een traject opgestart worden aangaande Eerder Verworven Competenties en kan de beroepsuitoefening geoptimaliseerd worden.

FARO. *Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed* startte eind 2009, in overleg met het agentschap Kunsten en Erfgoed, een traject Erfgoedgeleerden om te sensibiliseren rond dit thema en het instrument van beroepscompetentieprofielen voor het professionaliseren van de sector. Met dit traject werd in 2010 een debat op gang gebracht rond de noden en de nodige competenties in de verschillende deelsectoren binnen het cultureel-erfgoedveld.

Interculturaliteit

De afdeling Erfgoed heeft in 2010 de beoordelingscommissies die werkzaam zijn binnen het Cultureel-erfgoeddecreet opnieuw samengesteld. In navolging van het actieplan Interculturaliseren werd in elke beoordelingscommissies minstens één lid opgenomen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond.

Ook in beheersovereenkomsten die met cultureel-erfgoedorganisaties in 2010 werden afgesloten, werd er steeds een doelstelling opgenomen over culturele diversiteit. In deze doelstelling wordt aan de organisaties gevraagd om aandacht te hebben voor etnisch-culturele diversiteit in haar werking.

Kinderrechten

Het **Internationaal Verdrag** van 20 november 1989 inzake de **Rechten van het Kind**, werd bij decreet van 15 mei 1991 door de Vlaamse Gemeenschap goedgekeurd en trad in België in werking in januari 2002.

Op basis van artikel 44 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) moet elke verdragsstaat verslag uitbrengen over de *genomen maatregelen die uitvoering geven aan de in dit Verdrag erkende rechten, alsmede over de vooruitgang die is geboekt ten aanzien van het genot van die rechten*. Het agentschap levert een bijdrage tot dit verslag.

Sinds 1997 bestaat de decretale verplichting tot opmaak van een kindeffectrapport (KER) bij voorontwerpen van decreet die het belang van personen jonger dan 18 jaar rechtstreeks raken. Sinds 1 januari 2009 werd deze effectrapportage verruimd tot personen jonger dan 25 jaar. Het decreet van 2008 stelt: *Elk ontwerp van decreet wordt op het ogenblik van indiening bij het Vlaams Parlement vergezeld van een kind- en jongere-effectrapport, voor zover de voorgenomen beslissing het belang van personen jonger dan 25 jaar rechtstreeks raakt*. (art. 6, eerste lid decreet 2008)

De **JoKER**-toets wordt uitgevoerd door de ambtenaar die het ontwerp van decreet voorbereidt. De JoKER zal meestal geïntegreerd worden in de algemene toetsing aan de criteria van goede regelgeving, de reguleringssimpactanalyse.

In 2010 werd er geen JoKER opgemaakt aangezien er geen wijzingen aangebracht zijn bij decreten die een invloed hebben op het belang van het kind.

Vlaams Archiefdecreet

Op 5 augustus 2010 werd het **Vlaams Archiefdecreet** gepubliceerd in het **Belgisch Staatsblad** als het decreet betreffende de administratief-juridische archiefwerking. Het Vlaams Archiefdecreet creëert een effectieve en efficiënte regeling voor het archiefbeheer bij de publiekrechtelijke zorgdragers, met als doel een kwaliteitsvol archiefbeheer. De afdeling Erfgoed maakt deel uit van de ambtelijke werkgroep die de opmaak van beide uitvoeringsbesluiten inhoudelijk zal ondersteunen. In 2010 werd gewerkt aan het eerste uitvoeringsbesluit dat de kwaliteitscriteria voor het archiefbeheer, de oprichting van het steunpunt en de oprichting van de selectiecommissies zal regelen. Ook de reguleringssimpactanalyse in het kader van dit besluit werd opgemaakt. Beide documenten worden in 2011 afgewerkt.

Armoede- en gelijkenkansenbeleid

Het **Vlaams actieplan armoedebestrijding** (2010-2014) werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering, ook Kunsten en Erfgoed is gevat door dit actieplan. De volgende doelstellingen zijn van toepassing op het kunsten en cultureel-erfgoedveld.

Doelstelling 99: De cultuursector levert een actieve inspanning naar diversiteit in publiek, programmatie en personeel.

Voorstellen van acties geformuleerd in het goedgekeurde actieplan:

- Vanuit een bottom-up benadering worden de sectoren bevraagd om zelf voorstellen te formuleren en aan zelfevaluatie te doen.
- Er wordt gestreefd naar een zo divers mogelijke personeelsbezetting op alle echelons, als belangrijke voorwaarde voor het stimuleren van de participatie en de ontwikkeling van een divers aanbod.
- Cultuuraanbieders voorzien een aangepaste communicatie en een toelidingspakket voor mensen in armoede bij hun programmatie, uitgewerkt in samenspraak met mensen in armoede en hun verenigingen.
- Er wordt geïnvesteerd in vorming voor cultuuraanbieders en lokale samenwerkingsverbanden tussen cultuuraanbieders en verenigingen waar armen het woord nemen, om zo het inzicht in de leefwereld van mensen in armoede te vergroten.

Doelstelling 100: Mensen in armoede krijgen alle kansen om actief aan cultuurcreatie te doen

- In het kader van de landschapstekening van het kunstendecreet worden de sociaal-artistieke projecten onderzocht op bereik, betrokkenheid en effect op mensen in armoede.
- Actieve cultuurcreatie wordt ingeschakeld in welzijnsorganisaties om de persoonlijke ontwikkeling, emancipatie en sociale mobiliteit van mensen in armoede te vergroten.
- Er is een financieringskader voor projectmatige en structurele sociaal-artistieke projecten binnen welzijnsorganisaties.

Het agentschap heeft drie concrete voorstellen uitgewerkt rond doelstelling 99 en 100:

- Bijdrage aan de voorbereiding van de **Erfgoeddag 2011 *Armoede Troef***
- Bijzondere aandacht voor armoede bij de landschapstekening van het sociaal-artistieke veld
- Inspanning leveren naar diversiteit:
 - armoede opnemen als een aparte beleidsprioriteit bij de beoordeling van projectaanvragen, of als een onderdeel van het luikje diversiteit dat nu ook al mee opgenomen wordt
 - verder werken met de 1 euro maatregel als drempelverlagend middel voor jongeren in armoede
 - aandacht voor armoede formuleren in de beheersovereenkomsten die afgesloten worden met de instellingen of in de cultureel-erfgoedconvenants met gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (kan pas gebeuren in 2013-2014).

Kunsten en Erfgoed levert een bijdrage aan het **Gelijkekansenbeleid**. Voor de periode 2010-2014 zijn er vier generieke doelstellingen geformuleerd. Daarnaast zijn er per doelgroep strategische en operationele doelstellingen geformuleerd. Het gaat hier over toegankelijkheid van infrastructuur, gender, seksuele identiteit, toegankelijkheid van informatie en handicap. Voor 2010 zijn er geen specifieke acties geformuleerd.

In 2010 werden de beoordelingscommissies binnen het Cultureel-erfgoeddecreet opnieuw samengesteld. Hierbij werd rekening gehouden met een evenwichtige man-vrouw verhouding. In elke beoordelingscommissie is minimaal twee derde van de leden van hetzelfde geslacht. Er wordt bij de samenstelling echter gestreefd naar de helft leden van hetzelfde geslacht.

8. Agentschapswerking

8.1. Beheersovereenkomst

Een beheersovereenkomst is een wederzijdse overeenkomst tussen de bevoegde **Vlaamse minister** gemachtigd door de Vlaamse Regering en een **verzelfstandigd agentschap**, en legt de bijzondere regels en voorwaarden vast waaronder het agentschap opdrachten als vermeld in zijn oprichtingsbepalingen moet uitvoeren. Ze regelt de wederzijdse verantwoordelijkheden en verwachtingen in het kader van de vooropgestelde doelstellingen.

Een beheersovereenkomst van het agentschap werd gesloten voor de periode van **1 januari 2008** tot **31 december 2010**.

PDF Bijlagen

- [Beheersovereenkomst 2008-2010](#) [1]

8.2. Personeel

Personeelsgegevens

Op 31 december 2010 werkten er **167 medewerkers** binnen het agentschap **Kunsten en Erfgoed**. Hierbij zijn ook de medewerkers geteld die werkzaam zijn via de **Diensten in Afzonderlijk beheer**. Met het agentschap wordt bedoeld **hoofdbestuur** en **buitendiensten**.

Aantal medewerkers binnen Kunsten en Erfgoed op 31/12/2010

ENTITEIT	MAN	VROUW	TOTAAL
IVA KUNSTEN EN ERFGOED-HOOFDBESTUUR	41	47	88
FRANS MASEREEL CENTRUM	4	3	7
KASTEEL BEAUVOORDE	1	0	1
KASTEEL VAN GAASBEEK	10	12	22
KONINKLIJKE ACADEMIE VOOR NEDERLANDSE TAAL- EN LETTERKUNDE	4	4	8
LANDCOMMANDERIJ ALDEN BIESEN	14	27	41
TOTAAL IVA K EN E	74	93	167

Aantal medewerkers Diensten in afzonderlijk beheer op 31/12/2010

ENTITEIT	MAN	VROUW	TOTAAL
KASTEEL VAN GAASBEEK	7	4	11
LANDCOMMANDERIJ ALDEN BIESEN	0	2	2
TOTAAL IVA K EN E	7	6	13

Er zijn diverse **profielen** aanwezig binnen het agentschap, zij zijn kunnen zowel als **contractueel** of als **vastbenoemde ambtenaren** in dienst zijn:

- Niveau A- adjunct van de directeur (universitair/ masterdiploma en hogeschoolden – lange type)
- Niveau B- deskundige (graduaat/bachelor – korte type)
- Niveau C- medewerker (secundair onderwijs)
- Niveau D- (technisch) assistent (geen specifiek diploma vereist)

Binnen het agentschap zijn er 63 medewerkers met een contract en 104 medewerkers zijn statutair vastbenoemd.

In 2010 was er ook één startbaner in dienst binnen Alden Biesen, hij vervult een functie bij het technisch onderhoud.

Daarnaast zetten we tijdens het jaar ook stagiairs uit het middelbaar in. Zij voeren enkele administratieve taken uit en proeven op deze manier van de werkomgeving in een overheidscontext. Het ging om **Hinde Fella** van het **Sint-Guido instituut** te Anderlecht. Ook liep in 2010 **Victor Iraguha**, die een administratieve opleiding volgt bij de VDAB, zijn stage in het agentschap.

Aantal medewerkers naargelang het niveau binnen Kunsten en Erfgoed op 31/12/2010

NIVEAU	MAN	VROUW	TOTAAL
A	32	22	54
B	4	11	15
C	16	24	40

D	22	36	58
TOTAAL	74	93	167

Aantal medewerkers naargelang het niveau/ diensten in afzonderlijk beheer op 31/12/2010

NIVEAU	MAN	VROUW	TOTAAL
A	0	1	1
B	0	0	0
C	1	1	2
D	6	4	10
TOTAAL	7	7	13

Aantal medewerkers naargelang de leeftijdscategorie binnen Kunsten en Erfgoed op 31/12/2010

LEEFTIJDSCATEGORIE	MAN	VROUW	TOTAAL
<20	0	0	0
20-24	1	2	3
25-29	6	7	13
30-34	13	13	26
35-39	11	12	23
40-44	7	10	17
45-49	9	17	26
50-54	10	17	27
55-59	14	12	26
60-65	3	3	6
> 65	0	0	0
TOTAAL	74	93	167

In- en uitstroom

In 2010 mocht Kunsten en Erfgoed de volgende **nieuwe medewerkers** verwelkomen:

- Annick Hus in de functie van deskundige Interne Communicatie binnen de diensten van de administrateur-generaal
- Marc Brauns in de functie van technisch assistent binnen de landcommanderij Alden Biesen
- Sofie Dederen in functie van centrumverantwoordelijke binnen het Frans Masereel Centrum
- Kaatje Goyens in functie van medewerker culturele, historische en toeristische werking binnen de landcommanderij Alden Biesen.

In 2010 waren de volgende medewerkers **tijdelijk in dienst** voor specifieke projecten:

- Elizabeth Am Zehnhoff als medewerker binnen het team Collectie Vlaanderen en het Kasteel van Gaasbeek voor de digitale registratie van de collectie
- Nadia El Mahi als medewerker voor de Dag van de cultuureducatie binnen de diensten van de administrateur-generaal
- Liam Holvoet als ICT deskundige binnen de landcommanderij Alden Biesen.

In 2010 werden ook **jobstudenten** ingezet tijdens de vakantiemaanden juli, augustus en september:

- Kasteel van Gaasbeek: 2 per maand als suppoost
- Alden Biesen: 1 per maand, waarvan twee jobstudenten werden ingezet bij het technisch onderhoud en één als administratief medewerkster
- Frans Masereel Centrum: 1 jobstudent, die mee administratieve ondersteuning gaf bij de atelierwerking.

In 2010 zijn de volgende medewerkers **gepensioneerd**:

- Nicolle Borgers
- Jenny Caers
- Chris Dehondt
- Alphonse Van Houdt

In 2010 zijn de volgende medewerkers **uit dienst** gegaan of **tijdelijk** een nieuwe uitdaging aangegaan:

- Greta Melotte – afdeling Kunsten
- Maria Timmermans – afdeling Kunsten
- Ingrid Heylen – afdeling Erfgoed
- Peter Keil – afdeling Erfgoed
- Hans Goossens – Kasteel van Gaasbeek
- Tom Jordens – Landcommanderij Alden Biesen

Diversiteitsplan

Ook in 2010 heeft het agentschap in samenwerking met de andere entiteiten van het **beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media** een **diversiteitsplan** opgemaakt. Het bevat naast een cijfermatige beschrijving van het personeelsbestand ook de concrete acties die genomen worden op het vlak van diversiteit.

In het diversiteitsplan 2010 worden de gegevens over enkele aspecten van diversiteit weergegeven. De cijfers geven een stand van zaken weer per 31/12/2009.

Gender. De dienst **Emancipatiezaken** van de **Vlaamse overheid** verwijst met het aspect *gender* naar de mannelijkheid en vrouwelijkheid zoals dat socio-cultureel in onze samenleving wordt gezien. Eigenschappen die eerder aan vrouwen worden toegewezen, zijn bijvoorbeeld zorg, empathie, en rust. Mannelijke eigenschappen worden meer in verband gebracht met doelgerichtheid, vastberadenheid, en technisch inzicht. De visie die mensen doorgaans hebben op mannelijkheid en vrouwelijkheid verschilt per regio en verschuift doorheen de tijd. Bij het streven naar een gelijke behandeling moet men verder kijken dan de biologische sekse man of vrouw.

Binnen het agentschap **Kunsten en Erfgoed** waren er in 2010 93 vrouwen tewerkgesteld wat neerkomt op 55,69% van het totale personeelsbestand. 40 vrouwen zijn contractueel tewerkgesteld. Daarnaast werkt 32,55% van hen op niveau D.

45-plussers. Binnen het agentschap waren er in 2010 81 ervaren werknemers wat neerkomt op 49,69% van het totale personeelsbestand. Het aantal vrouwen boven 45 jaar is net in de meerderheid. (44 van de 81). We kunnen ook vaststellen dat de ervaren werknemers vooral functies op niveau C en D uitoefenen.

Medewerkers met een functiebeperking. Een medewerker met een functiebeperking wordt als volgt omschreven: persoon met een aantasting van zijn/haar mentale, psychische, lichamelijke of zintuiglijke mogelijkheden, voor wie het uitzicht op het verwerven en behouden van een arbeidsplaats en op vooruitgang op die plaats, langdurig en in belangrijke mate beperkt is. Binnen het agentschap Kunsten en Erfgoed zijn er 4 medewerkers met een functiebeperking aan het werk. Dit komt neer op 2,45% van het totale aantal werknemers. Het gaat om 2 mannen en 2 vrouwen die allen statutair tewerkgesteld zijn. De personeelsleden van deze kansengroep werken op niveau C en vooral op niveau D.

Medewerkers met een allochtone afkomst. De dienst **Emancipatiezaken** hanteert voor allochtoon de

definitie van het **Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité** (Vesoc): Persoon met een nationaliteit van een land buiten de **Europese Unie** of persoon van wie minstens één ouder of twee grootouders een nationaliteit hebben van een land buiten de **Europese Unie**.

Volgens de ingevoerde gegevens zijn er slechts twee medewerkers van allochtone afkomst op 31/12/2010, wat neerkomt op 1,23%.

Kortgeschoolden. De dienst **Emancipatiezaken** hanteert voor kortgeschoolden de volgende definitie: personen zonder diploma of getuigschrift van het hoger secundair onderwijs. Binnen het agentschap zijn er 53 kortgeschoolden (= 32,52%).

Binnen **Kunsten en Erfgoed** werden de volgende streefcijfers voor 2015 vooropgesteld:

- maximaal twee derde van de functies op N-1 niveau worden ingenomen door personen van hetzelfde geslacht;
- 4% personen van allochtone afkomst in het personeelsbestand;
- 4,5% personen met een arbeidshandicap in het personeelsbestand;
 - Bij de aanwervingen van nieuwe personeelsleden zal het agentschap aan de MOD vragen om in de selectieprocedure bijzondere aandacht te hebben voor de verschillende doelgroepen;
 - Jaarlijks minstens één startbaan en/of schoolstage te organiseren binnen het hoofdbestuur of de buitendiensten. Dit met als doel personen uit de doelgroepen een kans te bieden om werkervaring op te doen en de overheid te leren kennen.

Om hier toe te komen onderneemt het agentschap onder andere volgende acties:

- sensibilisering
 - actieve deelname aan het regenboognetwerk, activiteiten communiceren via de diverse interne communicatiekanalen
 - meewerken aan de campagne: “Maak werk van diversiteit”.
- instroom
 - gericht verspreiden van de vacatures naar specifieke organisaties die werken met kansengroepen
 - vacatures persoonlijk gaan toelichten bij VDAB
 - stagiaires inzetten.

Opleidingen

In 2010 trok het agentschap 21.531 euro uit voor **opleidingen** en **studiedagen**. Hiermee werden 57 externe vormingen en 47 interdepartementale opleidingen gevolgd door 63 personeelsleden. Externe vorming zijn studiedagen (cultuureducatie, cultuurmanagement,...) of opleidingen rond (sector)specifieke wetgeving (verzekeringen, buitenlandse kunstenaars, ...).

Interdepartementale opleidingen zijn eerder gericht op technische vaardigheden zoals informaticatoepassingen of gericht op specifieke competenties zoals **schriftelijke uitdrukingsvaardigheid, leidinggeven**,... Ook in 2010 zijn er wijzigingen op het vlak van informaticatoepassingen. Zo werkt het beleidsdomein CJSM vanaf november 2010 met het **MSOffice** pakket 2010. We werken vanaf januari 2010 met een nieuw boekhoudingspakket namelijk **Orafin**. Hiervoor zijn er diverse opleidingsmomenten georganiseerd voor de personeelsleden, waar iedereen verplicht diende aanwezig te zijn. Er werden in 2010 ook twee maatopleidingen georganiseerd namelijk voor **Duits** en **vergadertechnieken**.

De ontwikkelingsdoelstellingen van een medewerkers worden ook jaarlijks opgenomen in zijn zijn/haar planning voor het komende jaar.

Organisatie ontwikkelingstraject “Kunsten en Erfgoed 2015”

In 2010 hebben we aandacht besteed aan de **organisatiewaarden** van het agentschap **Kunsten en Erfgoed**, specifiek zijn we ingegaan op de waarden **verantwoordelijkheid, betrouwbaarheid en integriteit**.

De waarden werden geïntegreerd in de werkomgeving van de medewerkers door ze zichtbaar te maken op de diverse wanden van vergaderzalen. Daarnaast werden er **dilemmatrainingen** georganiseerd tijdens het personeelsseminar van 6 december. Hierbij werden zowel het management als alle andere medewerkers van het agentschap betrokken. Tijdens het bespreken van deze dilemma's werd de invulling van deze waarden meer concreet. Dit werd specifiek bepaald voor ieder functieprofiel.

In de komende jaren zal er dieper ingegaan worden op de resterende organisatiewaarden: toekomstgerichtheid, resultaatgerichtheid, enthousiasme, voortdurend verbeteren, klantgerichtheid en samenwerken.

Binnen onze organisatie blijven we ook de nodige aandacht hebben voor het verder professionaliseren van onze werking als organisatie maar ook investeren in de professionele ontwikkeling van de medewerker. Dit laatste trachten we ook te doen door medewerkers actief te laten participeren in interne en externe werkgroepen om zo kennis te delen en op te bouwen. Het intranet van het agentschap werd verder aangevuld met de nodige procedures zodat iedere medewerker over de nodige informatie beschikt om zijn/haar functie uit te oefenen.

Analyse psycho-sociaal welzijn

We vinden het welzijn van de medewerkers een zeer belangrijke factor binnen de werking van het agentschap. Hoe beter medewerkers zich voelen, hoe hoger hun productiviteit en tevredenheid zal zijn. Om hier effectief aan te kunnen werken, is het belangrijk om een analyse te maken van de huidige stand van zaken. In eerste fase heeft er in het najaar een analyse plaatsgevonden in de buitendiensten. In 2011 komt het hoofdbestuur aan de beurt. Tijdens deze analyse worden aspecten besproken rond de volgende thema's:

- arbeidsinhoud
- arbeidsvoorwaarden
- arbeidsomstandigheden
- arbeidsrelaties.

De bespreking van de resultaten en de nodige opvolging ervan is gepland voor 2011.

Daarnaast heeft het agentschap ook deelgenomen aan de tweejaarlijkse **personeelspeiling** van de **Vlaamse overheid**. Deze bevraging peilt naar de algemene beleving van de medewerkers op de werkvloer. Dit met betrekking tot hun leidinggevende, inhoud van het werk, ...

Ook deze resultaten zullen besproken worden in 2011.

8.3. Communicatie

Website. Kunsten en Erfgoed stak na gebruikerstesten en een evaluatie door een extern bureau de website www.kunstenenerfgoed.be [1] in een nieuw kleedje.

Tussen 1 januari en 31 december 2010 vinden 39.741 unieke bezoekers de weg naar deze website. Hiervan waren 42,29 % nieuwe bezoekers.

- 31,7 % van de bezoekers komt via direct verkeer naar www.kunstenenerfgoed.be [2]
- 23,5 % klikt door vanop verwijzende sites
- 30,8 % vindt onze site via zoekmachines.

In totaal worden in 2010 411.714 pagina's opgeroepen. Gemiddeld duurt een bezoek aan de site 3'16". In die tijd surft een bezoeker gemiddeld op 4,79 pagina's van de site.

Viertalige brochure De viertalige brochure biedt een introductie tot het kunsten- en erfgoedbeleid van de Vlaamse overheid, vanuit een internationaal perspectief. In 2010 verscheen de tweede, volledig herwerkte uitgave van deze publicatie. De tekst is beschikbaar in het Nederlands, Frans, Engels en Duits.

Zowel in de kunsten als in het cultureel erfgoed worden internationale initiatieven ondersteund. Ook buitenlandse organisaties kunnen een aanvraag tot ondersteuning indienen wanneer ze een partnerschap aangaan met een Vlaming of een Vlaamse organisatie.

Jaarverslag 2009 Het jaarverslag van het agentschap Kunsten en Erfgoed wordt vanaf de editie 2009 enkel in digitale vorm gepubliceerd. Vanaf juni 2010 wordt het jaarverslag beschikbaar gesteld als PDF vanop de website www.kunstenenerfgoed.be [3].

Kwaliteitsvolle formulieren Kunsten en Erfgoed hanteert vanuit een zorg voor vermindering van administratieve lasten een uitgewerkt en globaal formulierenbeleid. Formulieren nemen binnen de administratieve vereenvoudiging een bijzondere plaats in. Ze vormen de meest tastbare en zichtbare administratieve lasten waarmee burgers en organisaties in aanraking komen.

Aan kwaliteitsvolle formulieren wordt het kwaliteitslabel *Eenvoudig formulier* toegekend. Om te beoordelen of de formulieren het kwaliteitslabel verdienen, worden ze door de dienst Taaladvies afgetoetst aan een lijst criteria. De formulieren die het agentschap in 2010 in omloop bracht, kregen allemaal het kwaliteitslabel.

8.4. ICT

In de loop van 2010 heeft **Kunsten en Erfgoed** een **informatieplan** opgemaakt dat als basis dient voor het **ICT-meerjarenplan**, dit omdat de ICT-voorzieningen uiteraard gealigneerd dienen te worden met het informatiebeleid. Dit ICT-meerjarenplan werd opgemaakt voor de periode **2011–2015**. Elk jaar worden enkele items uit het meerjarenplan uitgewerkt in een jaarplan. Voor **2010** waren dit de belangrijkste **aandachtspunten**:

- Aanpassingen aan het Centraal IdentificatieBestand (CIB)
- Functionele en technische analyse DossierOpvolgingSysteem Kunsten en Erfgoed (DOS)
- Analyse Post
- Opzet eigen Document Management system (DMS) test- en ontwikkelomgeving
- Enquête Faro
- Opvolging doelstellingen
- Migratie naar de Shared Cognos 8-omgeving
- Rapportering CIB –Orafin
- Refresh laptops & migratie Windows 7 en MS-Office 2010

Centraal Identificatie Bestand (CIB)

In het CIB worden de **klantengegevens** van Kunst en Erfgoed bijgehouden. Het CIB is essentieel in het kader van **eGovernment**. Het maakt namelijk gebruik van de **MAGDA**-diensten van de **Vlaamse overheid**. Hierdoor worden persoons- of bedrijfsgegevens eenmalig ingegeven en bijgehouden in Vlaamse of federale authentieke gegevensbronnen, zodat **Kunsten en Erfgoed** er meteen mee aan de slag kan. Wijzigt er iets aan de gegevens, dan hoeft dat slechts eenmaal gemeld te worden en de aanpassing kan overal automatisch gebeuren.

Het **Centraal Identificatiebestand** heeft in 2010 een aantal belangrijke technische wijzigingen ondergaan die eind 2009 al voorzien waren en die een vlottere doorstroom naar het boekhoudprogramma **Orafin** toelaten en ook een betere rapportering.

Voor de inproductiestelling van deze tweede release werd beroep gedaan op de diensten van **Passwerk** waarbij de applicatie grondig getest werd. De introductie van CIB release 2 is vlot verlopen.

DossierOpvolgingsSysteem (DOS)

In de eerste helft van 2010 is een functionele en technische analyse uitgevoerd voor het DOS van **Kunsten en Erfgoed**. In het kader van dit project werden de behoeften verder geconcretiseerd, en werd een technisch ontwerp opgemaakt. Het ontwerp voorzag in een generiek systeem dat in het kader van diverse processen zou kunnen ingezet worden. Dit technisch ontwerp was nodig om een offerte voor de bouw te kunnen opmaken. Die offerte werd in de loop van de maand december overgemaakt. Omwille van de te hoge kostprijs is door het management van het ministerie beslist deze opdracht voorlopig niet verder uit te voeren en alternatieven te onderzoeken. Dit impliceerde ook dat de vooropgestelde timing niet gerespecteerd kon worden.

In het najaar 2010 zijn via workshops en een referentiebezoek een aantal recente softwarepakketten op hun bruikbaarheid binnen de context van **CJSM** onderzocht. Als voorlopig resultaat is er beslist om één pakket, **AXI Casemanagement**, via een beperkte proof-of concept nader te onderzoeken.

Digitale Postverwerking in het DocumentManagementSysteem (DMS)

Eind 2009 werd een interne behoefteanalyse een projectvoorstel voorgesteld om te komen tot een systeem voor het digitaal verwerken van poststukken. Aan de ICT-dienstverlener werd de opdracht gegeven om een meer

gedetailleerd analysetraject uit te werken. Deze opdracht resulteerde in een ontwerp van oplossing. De kostprijs van die oplossing lag echter een stuk hoger dan initieel geraamd, waardoor beslist werd om dit project voorlopig niet verder uit te voeren.

Bevraging van het cultureel-erfgoedveld i.s.m. FARO

[FARO, het steunpunt voor Cultureel-Erfgoed](#) [1] organiseerde in het najaar 2010 een omgevings- en toekomstanalyse voor het cultureel-erfgoedveld. In het kader van deze analyse bevraagde **FARO** de diverse actoren (n=150) van het cultureel-erfgoed. De inhoudelijke input voor de enquête werd gegeven door **FARO** en **Kunsten en Erfgoed**, de praktische ondersteuning (het opzetten van de vragenlijst in de enquêtetool) werd vanuit het **ITB**-team ondersteund. Het betrof een zeer uitgebreide enquête, het opzetten ervan heeft meer inspanning gevraagd dan voorzien. De bevraging zelf is vrij vlot verlopen, al waren er enkele problemen op niveau van de browserinstellingen. Begin 2011 werd een ruwe dataset met de resultaten van de bevraging opgeleverd aan **FARO**.

Opvolgen van Managementdoelstellingen

Vanuit het management en de staf van de drie entiteiten was er vraag naar een tool die het mogelijk maakt om op een vlotte wijze te rapporteren over de uitvoering van de doelstellingen die geformuleerd werden via de beleidsbrieven en beleidsnota's van de verschillende ministers of over interne doelstellingen die geformuleerd werden op niveau van de entiteiten. Dezelfde doelstellingen komen vaak in verschillende doelstellingencascades en op meerdere niveaus terug. Via rapporten op maat moet de informatie m.b.t. de doelstellingen die voor een bepaalde partij relevant is, aangeboden kunnen worden. Om te kunnen rapporteren, moet er uiteraard ook data beschikbaar zijn.

Voor dit project heeft **Kunsten en Erfgoed** gekozen voor de registratietool **PITA** die door het **Departement BZ** aangeboden werd. **Kunsten en Erfgoed** gebruikt om te rapporteren **MODO** (ManagementOpvolging van Doelstellingen). Deze tool wordt aangeboden (en ondersteund) door **Departement BZ** en draait binnen het **DataWareHouse** (DWH) van het Departement BZ.

Het gebruik van de MODO-tool zal vanaf 2011 veralgemeend ingevoerd worden binnen Kunsten en Erfgoed.

Migratie naar de Shared Cognos 8-omgeving

In de loop van 2008-2009 werd op niveau van de **Vlaamse overheid** een nieuwe 'shared' **Cognos** omgeving opgezet. De bedoeling is dat de beleidsdomeinen een centrale infrastructuur en (Cognos) software delen om te voorzien in hun rapporteringsbehoeften. Elk beleidsdomein / entiteit krijgt een zone toegewezen waarbinnen alle aangeboden rapporten op maat van de entiteiten kunnen beveiligd worden (de security moeten door de entiteiten vastgelegd worden).

Omdat de bestaande CJSM-WVG-omgeving aan vervanging toe was, is eind 2009 beslist te migreren naar deze shared Cognos-omgeving. Hiermee worden investeringskosten vermeden. De migratie en upgrade naar de nieuwe Cognos 8-omgeving impliceerde dat de bestaande rapporten dienden gecontroleerd en aangepast te worden. Dit was een tijdrovend en weinig zichtbaar werk. De nieuwe omgeving is nu al meer dan een half jaar in gebruik en functioneert goed. Het platform is zo opgezet dat er voldoende autonomie voor de entiteiten is om zelfstandig rapporteringen op te zetten.

Rapportering CIB –Orafin

Doel van deze rapportering was te voorzien in een geïntegreerd overzicht van de status van de budgetten uit Orafin

in combinatie met de verwachte uitgaven op basis van de CIB-data.

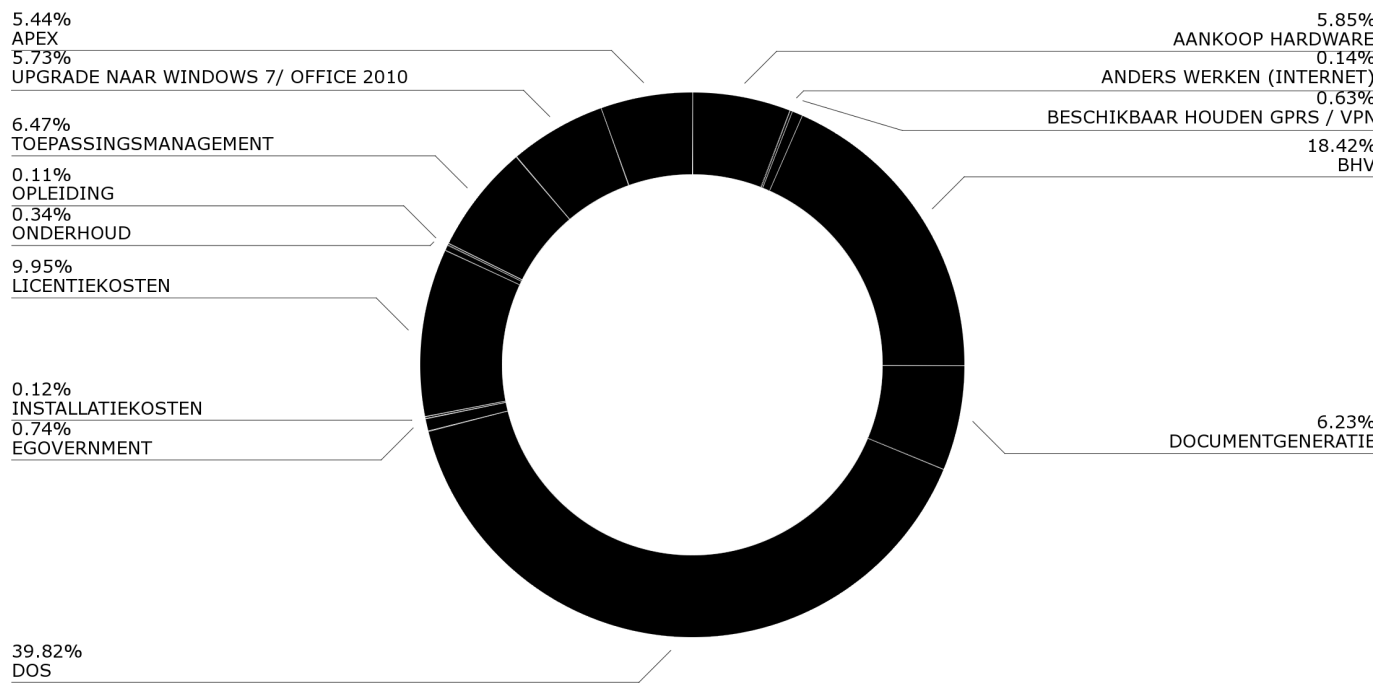
In het kader van de opmaak van deze CIB–Orafinrapportering werd een uitgebreide behoefteanalyse uitgevoerd. Via meetings met de begrotings- en boekhoudverantwoordelijken van de entiteiten is er nu een duidelijk zicht op de concrete rapporteringsbehoeften. Er werden ook een reeks rapporten ontworpen. De datakwaliteit bleek echter ondermaats zodat deze voorlopig nog niet in productie gesteld zijn. In de rand van deze opdracht werden een aantal financiële rapporten (waarvoor dossierhouders geen toegang hebben in Orafin) via het CJS –informatieportaal ontsloten.

Refresh laptops & migratie Windows 7 en MS-Office 2010

Eind 2009 is bij het agentschap gestart met een grote laptop refreshoperatie. Belangrijker dan die refreshoperatie was de migratie naar **Windows 7** en **Office 2010** in het najaar 2010. De impact voor de eindgebruikers was vrij fundamenteel. Toch is dit project vlot verlopen en zijn er weinig problemen over die migratie. Het vlotte verloop kan toegeschreven worden aan de grondige voorbereiding en het feit dat de bestaande inventaris up-to-date was en software dus makkelijk hergeïnstalleerd kon worden.

Overzicht Uitgaven ICT

	BEDRAG IN EURO
AANKOOP HARDWARE	30.718,87
ANDERS WERKEN (INTERNET)	739,08
BESCHIKBAAR HOUDEN GPRS / VPN	3.311,45
BHV	96.661,21
DOCUMENTGENERATIE	32.709,31
DOS	208.949,48
EGOVERNMENT	3.896,54
INSTALLATIEKOSTEN	630,37
LICENTIEKOSTEN	52.203,36
ONDERHOUD	1.800,50
OPLEIDING	570,49
TOEPASSINGSMANAGEMENT	33.973,74
UPGRADE NAAR WINDOWS 7/ OFFICE 2010	30.062,77
APEX	28.528,89
EINDTOTAAL	524.756,07

9. In de kijker

9.1. Het kunstenbeleid in cijfers

Kennisopbouw over de gesubsidieerde kunstensector via aggregatie en ontsluiting van kwantitatieve data uit werkingsverslagen: stand van zaken 2006-2009.

Historiek en doel

Sedert de rapportering over het eerste jaar van de uitvoering van het [Kunstendecreet](#) [1] (2006) is [Kunsten en Erfgoed](#) [2] gestart met de geleidelijke uitbouw van een traject om de aangeleverde data uit de **werkingsverslagen** van individuele, meerjarig gesubsidieerde organisaties systematisch te verzamelen en te ontsluiten. Dit traject had een **viervoudig doel**:

- Het was de bedoeling om de **financiële historiek** van organisaties individueel beter in kaart te brengen als referentie voor toekomstige zakelijke **beoordelingen**. Tegelijk werd het mogelijk om de beoordelingscommissies een meer feitelijk onderbouwde zakelijke duiding mee te geven bij het opstellen van hun artistiek advies.
- Dit traject had ook tot doel om de relatieve **positie** van organisaties binnen hun sector correct te kunnen inschatten en **kerncijfers** over de gesubsidieerde organisaties te verzamelen in functie van mogelijk toekomstige vragen en thema's die beleidsmatig of via analyses van de kunstensteunpunten op de agenda kunnen komen.
- Een niet minder belangrijke overweging was dat een systematische en uniforme aanlevering van de decretaal toch verplicht aan te leveren gegevens het agentschap in staat moest stellen om de **werkingsverslagen** sneller te verwerken en controleren. Hierdoor kan het agentschap daarna ook sneller het saldo van de werkingssubsidie van het gecontroleerde jaar betalen.
- Ten slotte speelde in deze hele evolutie ook het principe dat gegevens slechts één keer mogen worden **opgevraagd** en dubbele rapportering moet worden vermeden.

Evolutie

Vanaf **2006** heeft het agentschap systematische overzichten met volledige gegevens over **kosten- en opbrengstenstructuur** en **lonen** in de podiumkunstensectoren. Vanaf **2007** heeft Kunsten en Erfgoed ook volledige gegevens over de kosten- en **inkomstenstructuur** van de meerjarig gesubsidieerde organisaties uit andere sectoren. Voor **2008** kwamen daar voor de meerderheid van de gesubsidieerde sectoren ook de gegevens over lonen en **vergoedingen** bij; vanaf **2009** zijn deze loongegevens voor het eerst bij alle organisaties van alle hier besproken sectoren volledig.

Naast zuiver financiële kerncijfers werd ook gewerkt aan het systematisch en valide verzamelen van kwantificeerbare gegevens m.b.t. de **productie** en **spreiding** van kunstenproducties. Deze voorlopige cijfers werden tot en met **2009** steeds vollediger, betrouwbaarder en meer gedetailleerd (wat nodig is om bijvoorbeeld discussies over spreiding correct met feiten te kunnen duiden), maar slaan momenteel nog op een te korte periode en zijn nog niet in die mate volledig dat ze in dit jaarverslag al met voldoende nuance aan bod kunnen komen.

De wijze van **rapporteren** over financiële gegevens, lonen, vergoedingen en activiteiten in actieplannen en werkingsverslagen voor de lopende subsidieperiode **2010-2012**, alsook voor het begroten voor meerjarige aanvragen **2013-2016**, werd geleidelijk opgebouwd vanaf **2006**. Deze rapporteringswijze werd in de loop van **2010** via intensief, constructief overleg met belangenbehartigers en steunpunten uit alle kunstensectoren geoptimaliseerd. Het inhoudelijke **KWARTS**-project van de **kunstensteunpunten** dat de basis moest vormen voor sterk feitelijk onderbouwde veldanalyses was vastgelopen door een te lage responsgraad en werd in de rapporteringsoefening van het agentschap geïntegreerd. Indien steunpunten kerncijfers over hun sectoren (met respect voor de privacywetgeving) willen gebruiken in het kader van bijvoorbeeld veldanalyses, dan kunnen zij vanaf 2010 gebruik maken van de data die **Kunsten en Erfgoed** verzamelde. Bovendien is deze uitwisseling van gegevens wederkerig en houden de kunstensteunpunten en **Kunsten en Erfgoed** elkaar op de hoogte van alle

lopende analyses en de daarvoor benodigde en beschikbare data. Via dit traject droeg het agentschap dus ook wezenlijk bij aan **planlastvermindering** aangezien de aangeleverde gegevens nog slechts één keer worden opgevraagd.

De rapporteringswijze die ontwikkeld is, laat toe om dergelijke kerncijfers nog vollediger, representatiever en vlotter verwerkbaar aan te leveren vanaf de rapportering over **2010**, die eind maart **2011** wordt ingediend.

Cijfers vergelijken

In onderstaande grafieken komen voor alle meerjarig gesubsidieerde kunstensectoren uit het Kunstendecreet - met uitzondering van de [instellingen van de Vlaamse Gemeenschap](#) [3], de [kunstensteunpunten](#) [4], en de [periodieke publicaties](#) [5] – de volgende gegevens aan bod:

- de evolutie van de eigen inkomsten;
- de eigen inkomsten per sector in 2009, met aanduiding van de standaardafwijking op alle betrokken organisaties;
- de verhouding tussen eigen inkomsten en diverse types subsidies, in absolute en relatieve cijfers;
- de relatie tussen de grootte van de meerjarige werkingssubsidies en het percentage eigen inkomsten;
- de kostenstructuur (geordend per grootboekrekening), in absolute en relatieve cijfers;
- de relatieve grootte van de totale kosten, de meerjarige werkingssubsidie Kunstendecreet, het totaal aan lonen en vergoedingen en de som van de artistieke, inhoudelijke en technisch-artistieke lonen en vergoedingen. Die laatste samentelling is relevant omdat ze de operationele definitie is die het agentschap zal hanteren om vanaf 2010 de bijkomende subsidievoorwaarde te toetsen m.b.t het deel van de werkingssubsidie dat aan de financiering van kunstenaars of inhoudelijke medewerkers moet worden gespendeerd. De cijfers uit het verleden laten voor deze norm niet meteen toekomstige problemen vermoeden.

Voor de **instellingen van de Vlaamse Gemeenschap**, de **kunstensteunpunten** en de **periodieke publicaties** waren de gegevens onvolledig of onvoldoende representatief om ze in deze overzichten te verwerken, maar vanaf **2010** worden ook voor deze organisaties de gegevens op eenzelfde manier verwerkt.

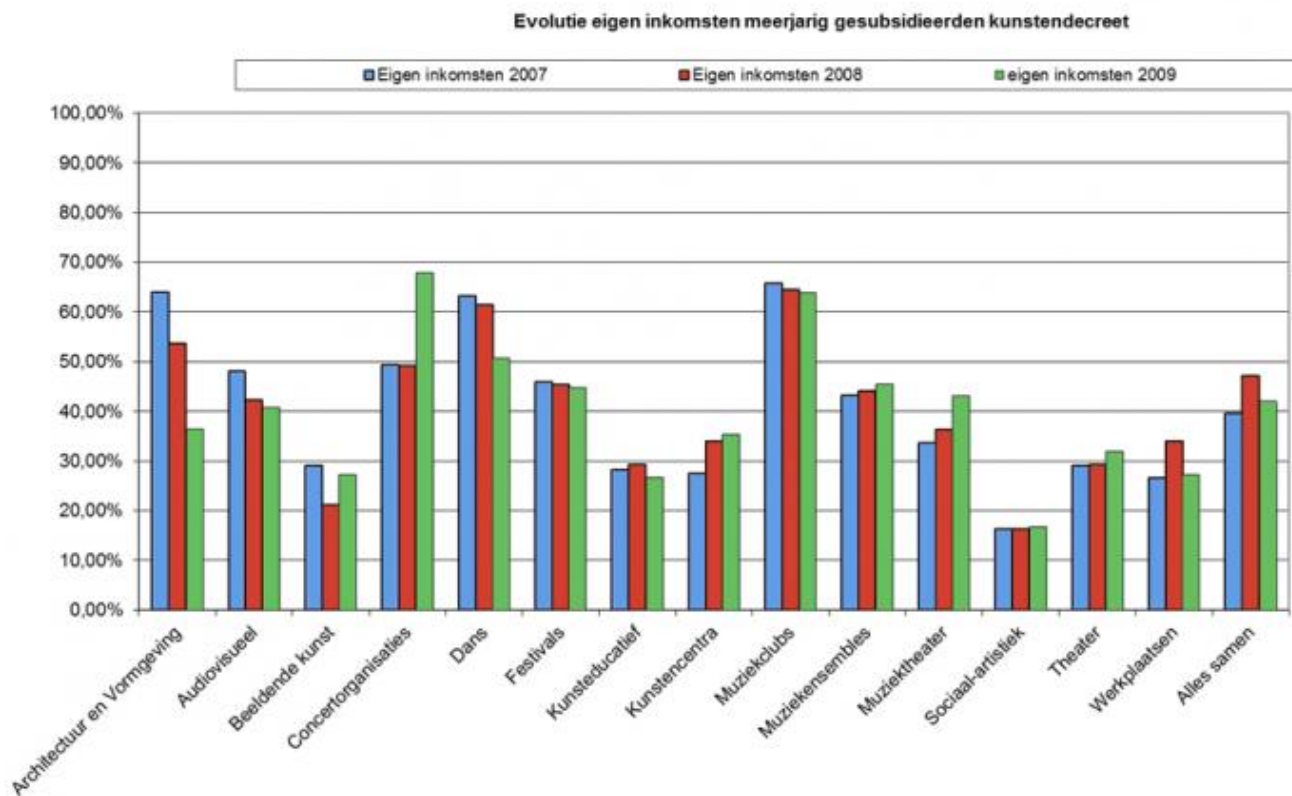
Om op een **statistisch** valide manier vergelijkingen en evoluties over verschillende jaren op sectorniveau te volgen, is het enkel correct om **relatieve (procentuele) verhoudingen** te vergelijken, aangezien het aantal organisaties jaarlijks verschilt door de opeenvolging en gedeeltelijke overlapping van verschillende meerjarige subsidieperiodes van het Kunstendecreet (2006-2009; 2006-2008; 2007-2009 en 2008-2009). Overzichten en grafieken die **absolute bedragen** weergeven hebben enkel een representatieve waarde voor vergelijking van sectoren **binnen eenzelfde jaar**. Een evolutie van het percentage eigen inkomsten over meerdere jaren behoort dus tot de mogelijkheden; een vergelijking van het absolute bedrag aan eigen inkomsten per sector is enkel zinvol om de onderlinge orde van grootte van sectoren binnen eenzelfde jaar in te schatten, maar kan niet correct vergeleken worden met de absolute bedragen uit andere jaren. Daarom geven we hier als voorbeeld enkel gegevens voor **2009** weer als het gaat over absolute bedragen.

Het agentschap stelt al meerdere jaren op rij vast dat de **diversiteit van gegevens** binnen één sector vaak bijzonder groot is. Organisaties uit verschillende sectoren hebben vaak meer met elkaar gemeen op vlak van bijvoorbeeld **inkomstenstructuur** dan organisaties binnen eenzelfde sector en er zijn gegronde redenen om aan te nemen dat de gemeenschappelijke bepalende factor voor een bepaalde kosten- of inkomstenstructuur niet zozeer de artistieke sector van de organisatie in kwestie is. Dat blijkt des te meer uit de bijzonder grote spreiding op de grafiek die de relatie legt tussen de grootte van de individuele **subsidiebedragen** en het percentage **eigen inkomsten** van de betrokken gesubsidieerde organisaties. Op deze grafiek valt bovendien op dat de gegevens ook binnen éénzelfde sector vaak erg weinig gemeenschappelijke kenmerken hebben. Een detailbespreking daarvan zou hier te ver leiden en komt overigens ruim aan bod in de **veldanalyse** die de steunpunten op basis van de verzamelde gegevens voorbereiden.

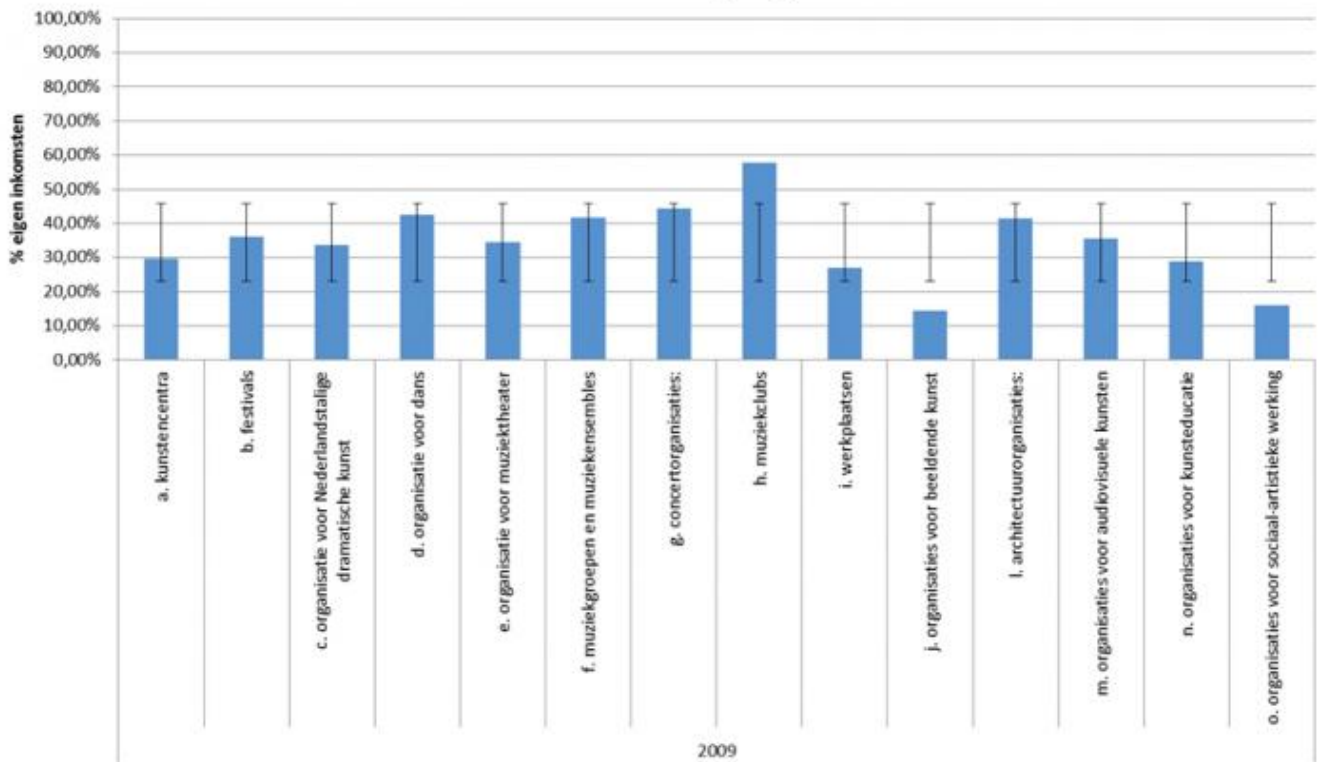
Ter duiding van de mate waarin de voorgestelde gemiddelde cijfers op **sectorniveau** altijd moeten **gerelativeerd** worden en zeker nooit als *normaal* of als norm mogen gelden, is hier ook een grafiek met het

percentage eigen inkomsten (dit zijn alle niet-subsidie-inkomsten t.o.v. het totaal van alle inkomsten) per sector voor **2009** opgenomen. Op deze grafiek is de **standaardafwijking** toegevoegd voor de gegevens van alle 240 organisaties uit de betrokken sectoren. Daaruit blijkt dat de marge waarbinnen 66% van alle meetgegevens valt, in combinatie met het gemiddelde per sector, een bijzonder grote diversiteit aan individuele gevallen herbergt.

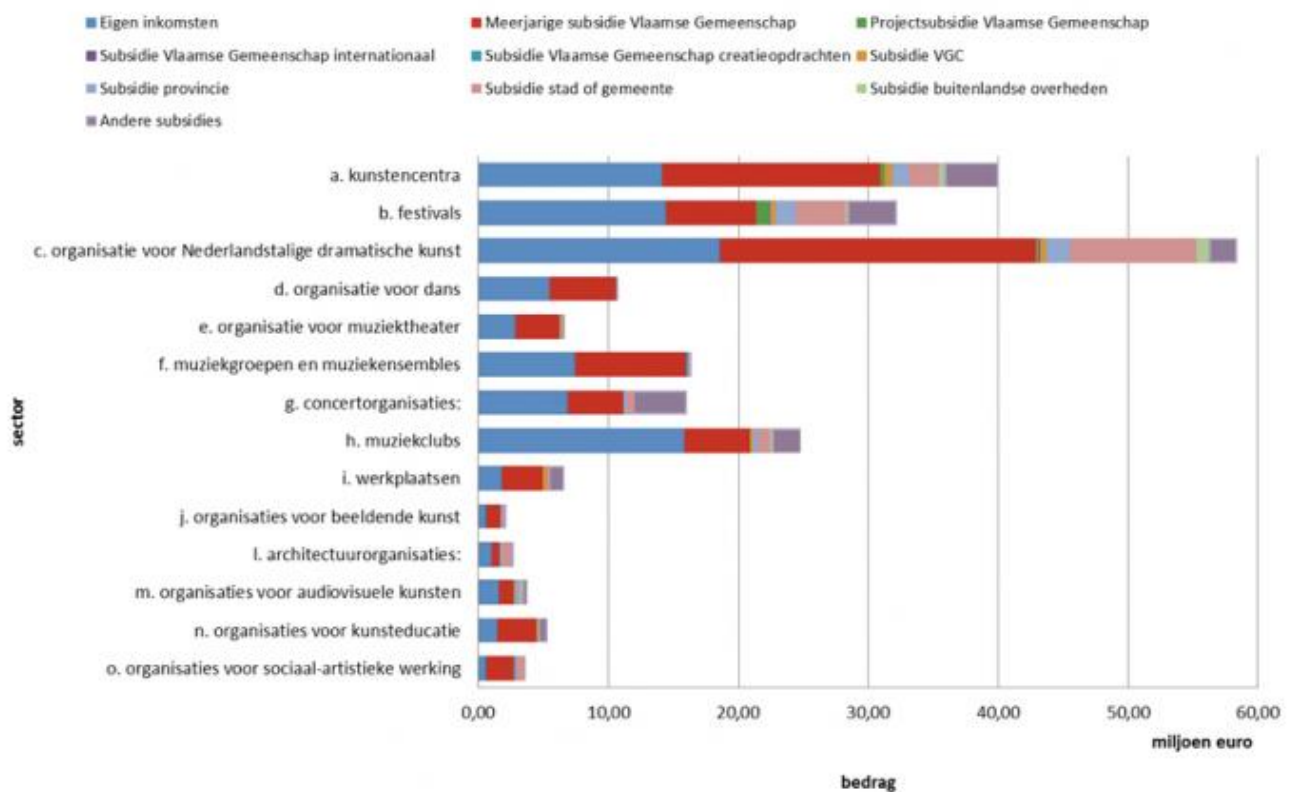
Grafieken

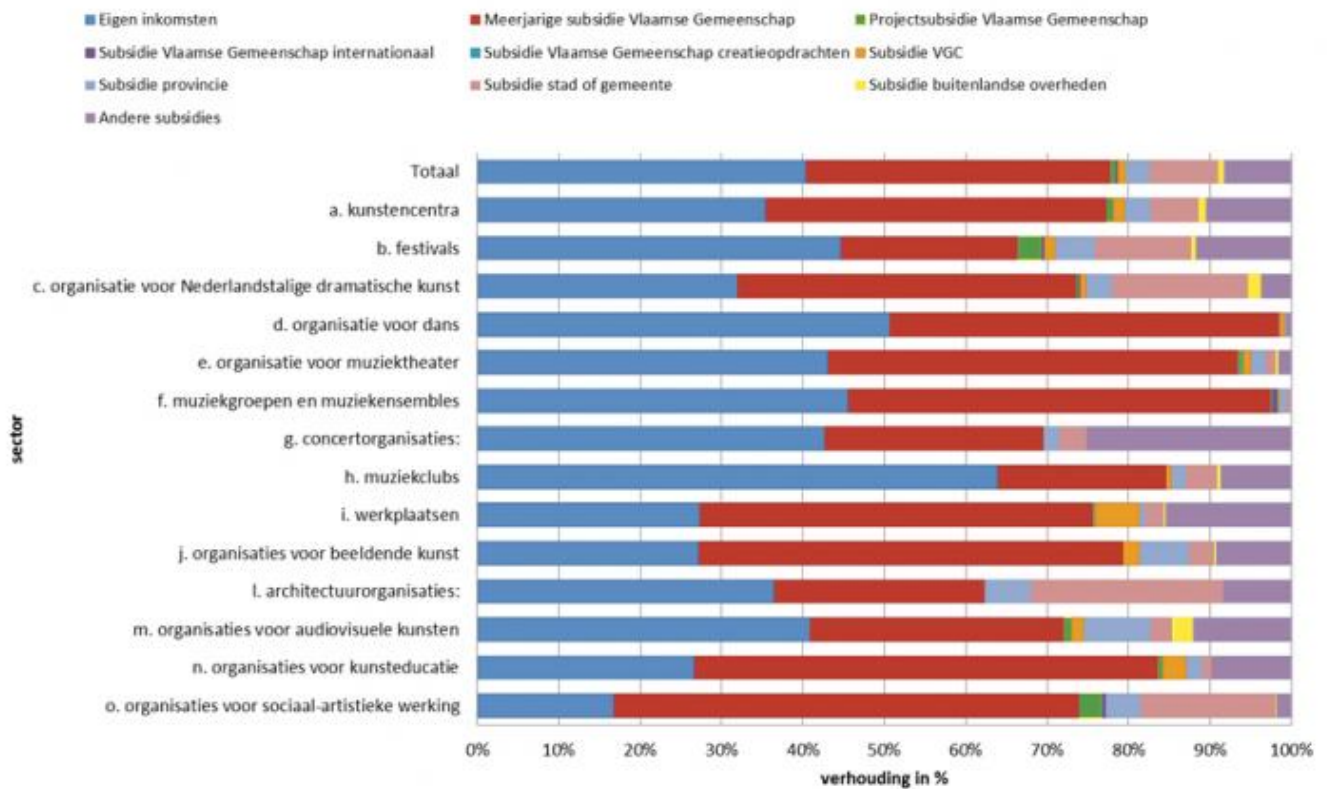
Meerjarig gesubsidieerden kunstendecreet: gemiddeld percentage eigen inkomsten in totale inkomsten, per sector, 2009 (met aanduiding van standaardafwijking)

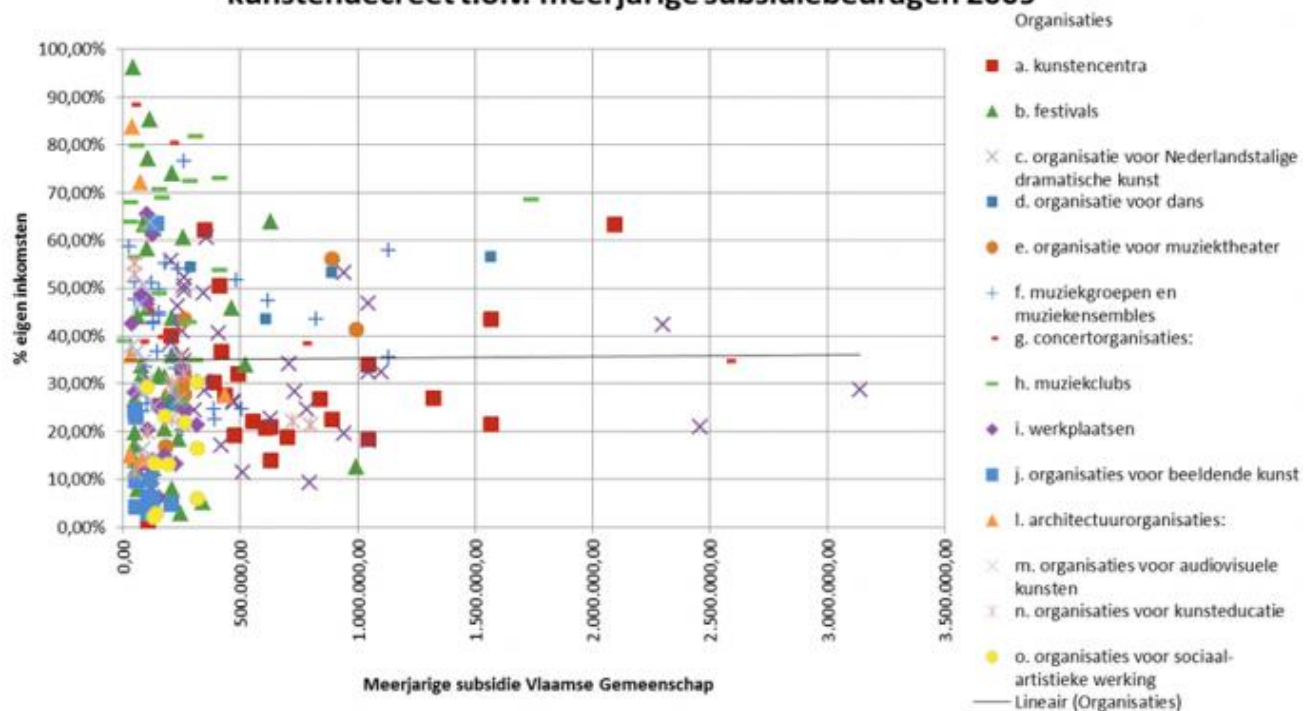
Meerjarig gesubsidieerde organisaties kunstendecreet: verhouding eigen inkomsten / diverse types subsidies 2009

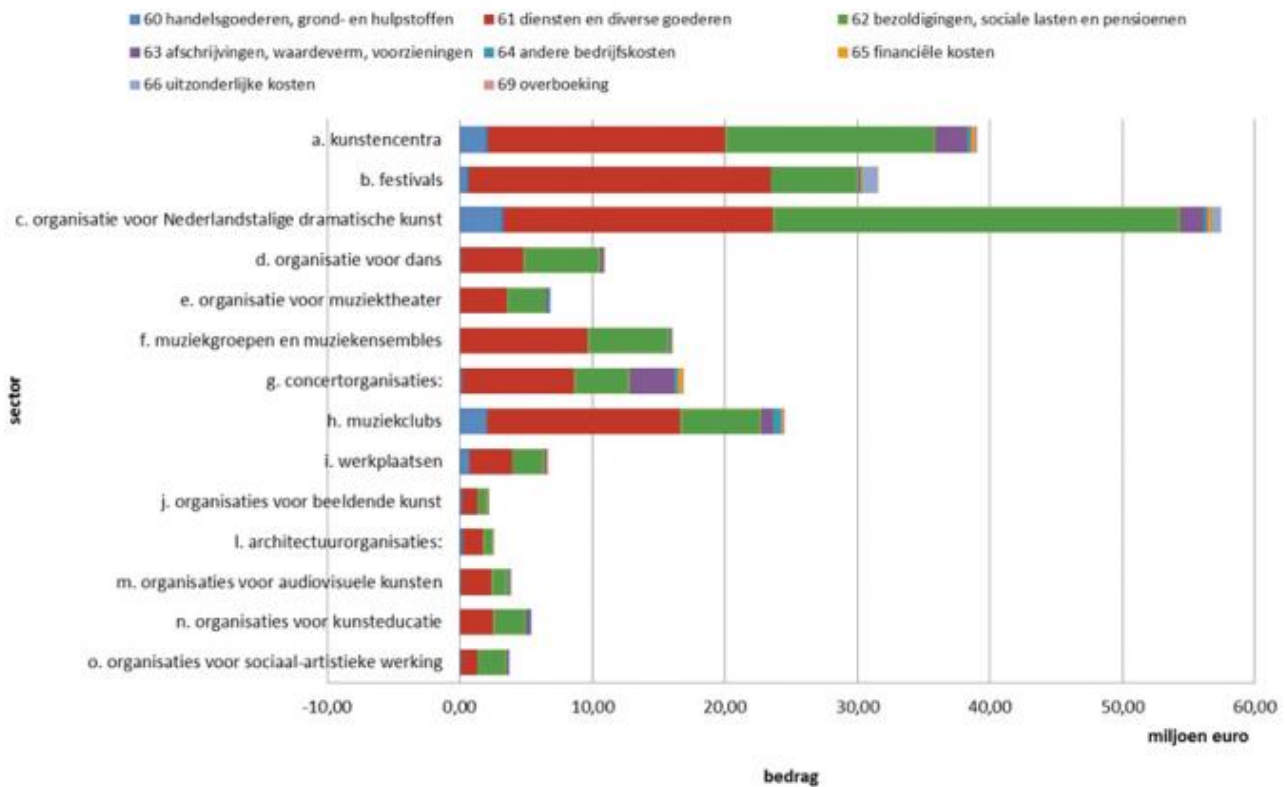
Meerjarig gesubsidieerde organisaties kunstendecreet: verhouding eigen inkomsten / diverse types subsidies 2009

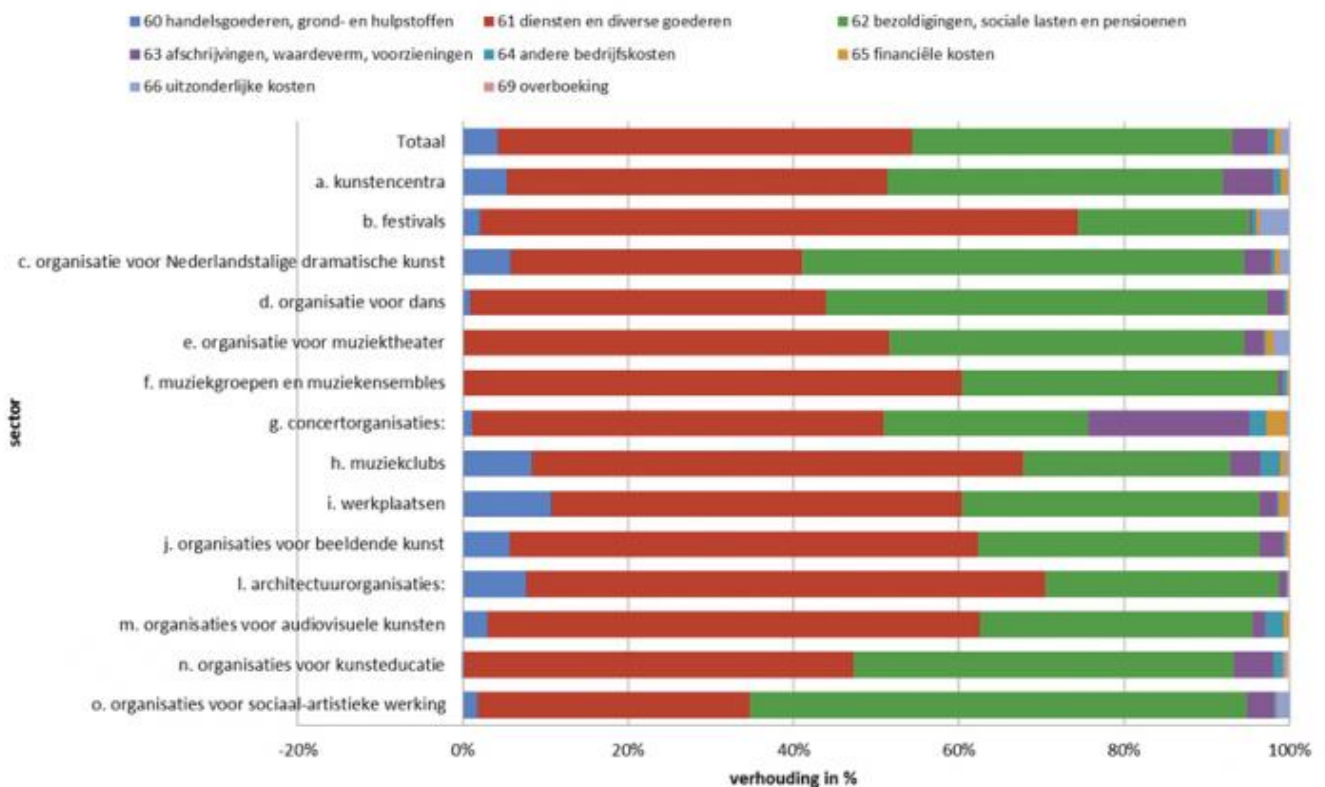
Relatie % eigen inkomsten meerjarig gesubsidieerde organisaties kunstendecreet t.o.v. meerjarige subsidiebedragen 2009

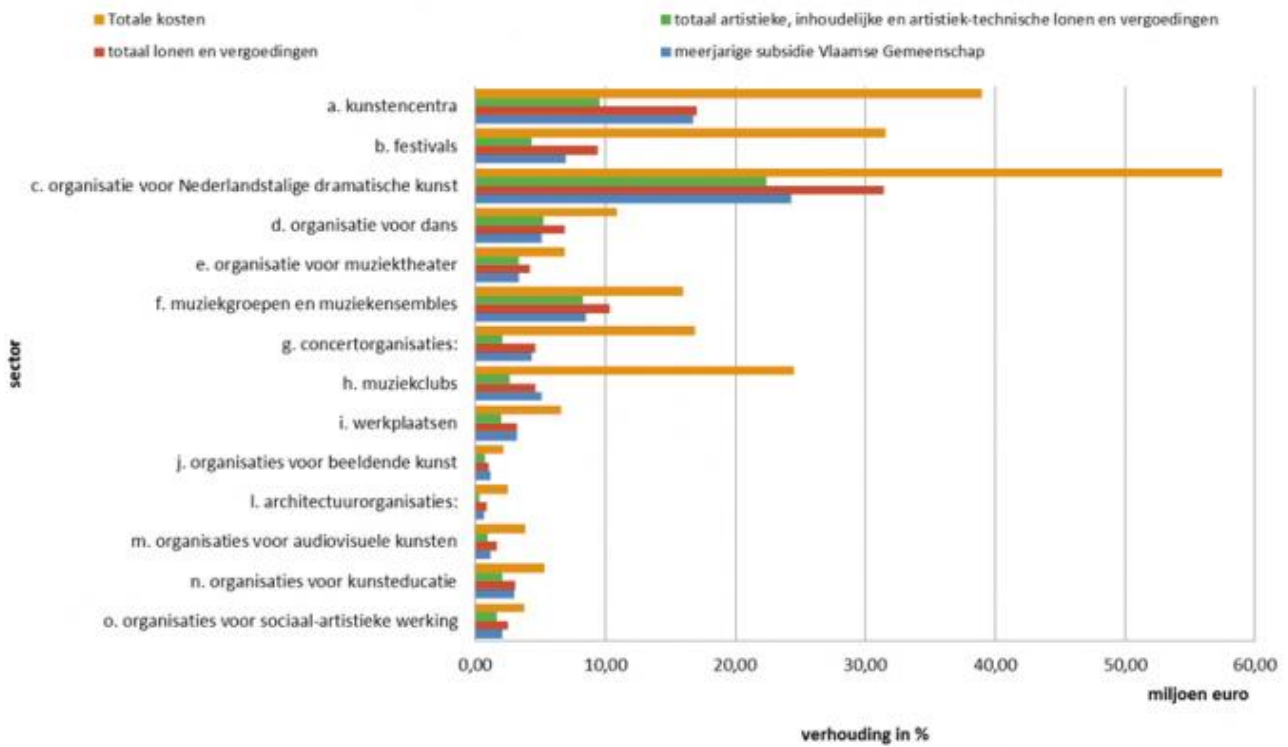
Meerjarig gesubsidieerde organisaties kunstendecreet: kostenstructuur 2009

Meerjarig gesubsidieerde organisaties kunstendecreet: kostenstructuur 2009

Meerjarig gesubsidieerde organisaties kunstendecreet: verhouding artistieke lonen en vergoedingen / meerjarige subsidies / totale kosten 2009

9.2. Het cultureel-erfgoedbeleid in cijfers: een terugblik 2005-2010

Hieronder is een budgettair overzicht opgenomen voor de cultureel-erfgoedsector voor de periode **2005–2010**. Deze cijfers zijn indicatief voor een aantal **tendensen in het cultureel-erfgoedbeleid** in deze periode.

Ten eerste was (en is) het cultureel-erfgoedbeleid een vrij jong beleidsveld dat nog in volle ontwikkeling is. De ontwikkeling wordt weerspiegeld in de toename van de totale budgetten: van **27,2 miljoen euro** in 2005 tot **39,4 miljoen euro** in 2009. Dit komt neer op een toename van 44% (inclusief indexen). Als gevolg van de financiële crisis kwam er een einde aan dit groeipad. Zoals de meeste sectoren moest ook de cultureel-erfgoedsector in 2010 inleveren – 1,3 miljoen euro. Ook voor 2011 ligt een besparing in het verschiet.

De sterkste groei in de periode 2005–2009 situeerde zich bij de **werkingssubsidies**, die in totaal met 58% stegen. Sterke stijgers zijn de convenants met gemeenten (+ 97%), de Vlaams ingedeelde musea (+ 80%), de landelijke organisaties volkscultuur en expertisecentra (+ 75% na correctie) en de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap (+ 47%).

De stijging van de budgetten van de **convenants met gemeenten** wordt verklaard door de gestage [ontwikkeling van dit instrument](#) [1].

De huidige ondersteuningspolitiek voor **musea**, zoals verankerd in het Cultureel-erfgoeddecreet, is het resultaat van een evolutie van 10 jaar.

Bij de implementatie van het **Museumdecreet** in 1999 subsidieerde de Vlaamse overheid initieel enkel musea met een landelijke (*Vlaamse*) of internationale werking. In het kader van een erkenningsbeleid begon Vlaanderen geleidelijk ook andere musea te subsidiëren. Vanaf 2001 ging de Vlaamse overheid (samen met de provincies) ook erkende musea van het regionale niveau subsidiëren en vanaf 2006 werd ook een subsidie toegekend aan de erkende musea van het lokale niveau.

Hoewel deze aanpak succesvol bleek om musea te stimuleren tot het behalen van een erkenning, zorgde dit er voor dat musea tegelijk bij verschillende overheden aanklopten voor subsidies. Bij de implementatie van het **Cultureel-erfgoeddecreet** (2008) werden er daarom eenduidige taakafspraken gemaakt die vastgelegd werden in een protocol van akkoord tussen de Vlaamse overheid, de provincies en de gemeenten over de uitbouw van een complementair cultureel-erfgoedbeleid. De Vlaamse overheid gaat daarbij (terug) enkel de instellingen van landelijk of internationaal belang subsidiëren. De subsidiëring van regionale en lokale cultureel-erfgoedactoren zijn nu taken die exclusief toekomen aan de provincies en respectievelijk de gemeenten. De middelen die de Vlaamse overheid tot 2008 toekende aan de regionale en lokale musea werden overgedragen naar de provincies en gemeenten.

Deze taakafspraken impliceren dat iedere overheid zich ten volle inzet voor de instellingen die zij ondersteunt. In 2009, het eerste jaar waarin deze taakafspraken geïmplementeerd werden namen de werkingssubsidies aan de Vlaamse ingedeelde musea toe met 2,7 miljoen euro, een stijging met 57%. Hierbij moet genuanceerd worden dat door twee andere maatregelen deze stijging minder groot is dan ze op het eerste zicht lijkt. Ten eerste omdat vanaf 2009 een compensatie voor de toepassing van het 1-euro tarief voor min 26-jarigen verrekend werd in de subsidiebedragen (1 miljoen euro). Ten tweede omdat vanaf 2009 de projectmatige werking van deze musea toegevoegd werd aan de werkingssubsidies; zij kunnen daarom geen projectsubsidies meer aanvragen.

Het blijft dan ook een uitdaging voor de volgende jaren om dit engagement verder in te vullen en in te zetten op de **ondersteuning van musea**. Momenteel kent de Vlaamse overheid aan de Vlaams ingedeelde musea een subsidie toe van gemiddeld 400.000 euro per instelling (tussen 226.000 en 735.000), wat neerkomt op ongeveer 16% van de gemiddelde werkingskost. Er is dus nog een weg te gaan vooraleer er gesproken kan worden over een volwaardige ondersteuning vanuit Vlaanderen.

Voor de (privaatrechtelijke) culturele **archiefstellingen** is de situatie enigszins anders. In deze sector was de Vlaamse overheid historisch steeds de hoofdsubsidiënt (hier bedraagt de inbreng meer dan 80% van de totale subsidiëring). Dit verklaart dan ook waarom de subsidies in de archiefsector meer geleidelijk en minder sterk stegen in vergelijking met de andere sectoren. Uit de cijfers blijkt er een daling van 2008 naar 2009. De oorzaak van deze daling is echter dat een aantal organisaties die tot 2008 gesubsidieerd werden als

(cultureel-thema-)archief, vanaf 2009 gesubsidieerd worden als landelijk expertisecentrum. Na correctie van dit fenomeen komt men tot een stijging van de kredieten van 26% (van 5,0 in 2005 tot 6,3 miljoen euro in 2009).

Verder is er ook een opvallende stijging bij de **landelijke organisaties volkscultuur en de landelijke expertisecentra**. Deze stijging wordt ten dele genuanceerd omdat een aantal archieven een doorstart maakten als expertisecentrum (cf. hierboven). Desalniettemin werden er binnen deze sector significante inhaalbewegingen gerealiseerd. Voor de sector volkscultuur was er een eerste inhaalbeweging in 2007. Met de opstart van het Cultureel-erfgoeddecreet kwam er een opnieuw een inhaalbeweging, zowel voor de landelijke organisaties volkscultuur als de landelijke expertisecentra. In totaal is er een stijging (na correctie) van 75% voor de periode 2005–2009.

Naast een facilitator is de Vlaamse overheid ook een actor in het cultureel-erfgoedbeleid. Binnen de Vlaamse overheid zijn er **4 eigen instellingen** (KMSKA, Kasteel van Gaasbeek, Landcommanderij Alden Biesen en het M HKA). Tegelijk met de sector werden aan deze eigen instellingen ook financiële impulsen gegeven opdat zij zich ten volle kunnen ontwikkelen. De middelen voor deze instellingen stegen in de periode 2005–2009 met de helft. Het KMSKA wordt niet meegenomen in dit jaarverslag omdat het sinds 2009 een afzonderlijk Intern Verzelfstandigd Agentschap werd.

Tegenover de stijging van de werkingsubsidies staat een daling van de **projectsubsidies**. In 2009 waren de projectsubsidies gehalveerd tegenover 2005 (van 4,0 tot 2,1 miljoen euro). Dit was het resultaat van een bewuste beleidskeuze: tot en met 2008 konden organisaties bovenop hun structurele subsidie nog extra projectsubsidies aanvragen. Bij de implementatie van het Cultureel-erfgoeddecreet werd beslist om deze projectmatige werking te integreren in de structurele subsidies. Deze werkwijze biedt de instellingen een grotere financiële zekerheid, waardoor er op langere termijn gepland kan worden met een beperking van de administratieve lasten.

Het budget 2010 werd nogmaals gehalveerd tegenover dit van 2009 (een daling tot 1,1 miljoen). De daling in 2010 is een gevolg van de **besparingen** bij de Vlaamse overheid.

Op het gebied van **topstukken en de collectie van de Vlaamse Gemeenschap** deden zich in de periode 2005–2010 heel wat ontwikkelingen voor. Historisch was het collectiebeleid geconcipieerd als een instrument ter ondersteuning van beeldende kunstenaars. Dit had tot gevolg dat er een relatief groot aantal stukken aangekocht werden, maar met een eerder beperkt belang. Vanaf de jaren 1990 evolueerde dit beleid tot een instrument voor de versterking van de collectie(s) hedendaagse kunst in Vlaanderen. Het Topstukkendecreet bracht een nieuwe trendbreuk. Sindsdien wordt het “normale” collectiebeleid overgelaten aan de instellingen zelf. De Vlaamse overheid spijst zich enkel nog toe op aankopen van topstukken en sleutelwerken. Door de hoge venale waarde van dergelijke werken beschikken landelijke cultureel-erfgoedinstellingen niet over de financiële armslag om dergelijke werken aan te kopen. De Vlaamse overheid koopt deze daarom aan en geeft ze in langdurige bewaargeving aan de instelling in kwestie (zie intermezzo topstukken en sleutelwerken).

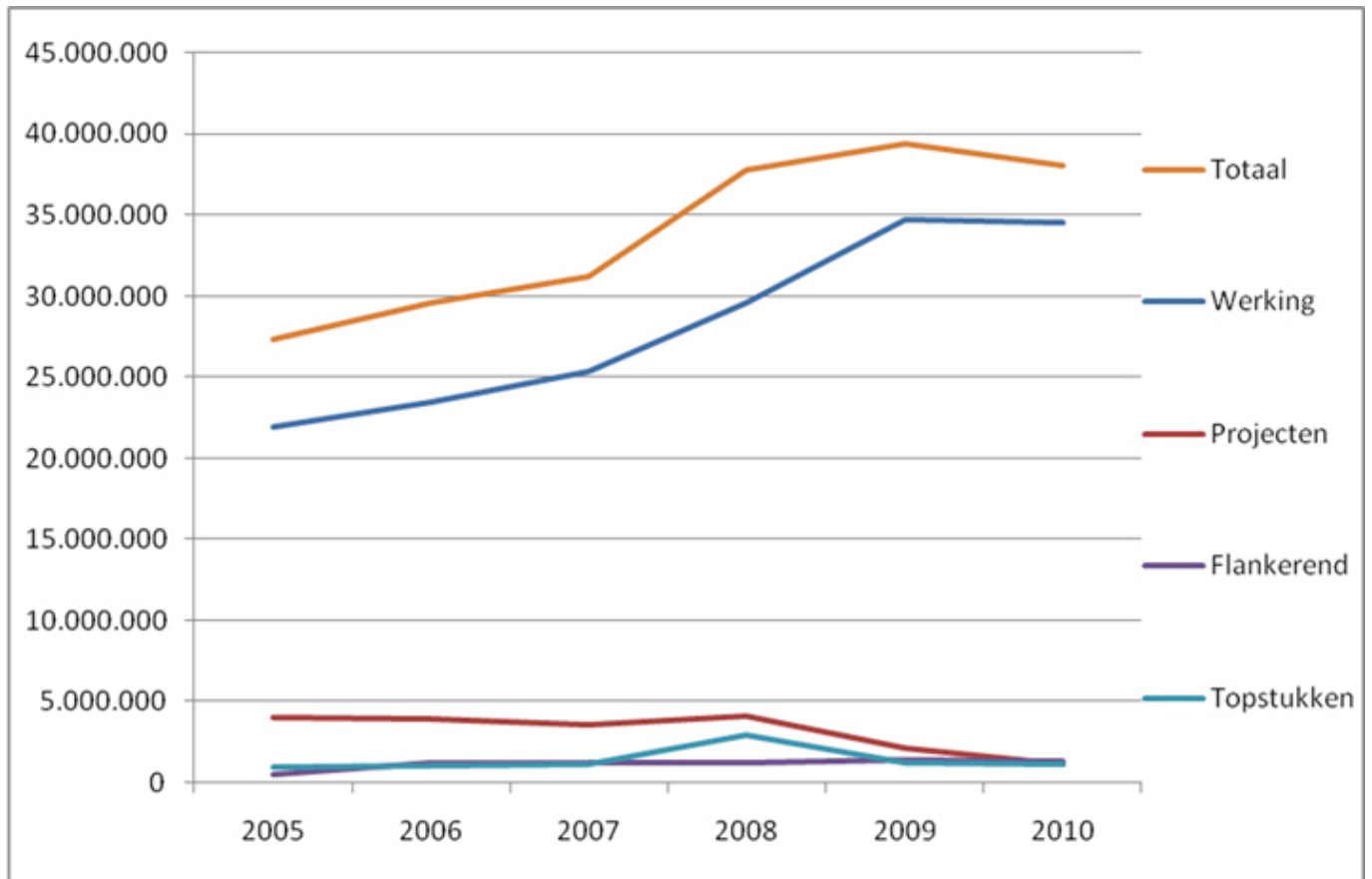
Het grootste deel van de beschikbare middelen werd dan ook herverdeeld naar het **Topstukkenfonds** dat in 2009 operationeel werd. Als inrichtende macht van het **M HKA** blijft de Vlaamse overheid nog de nodige kredieten ter beschikking stellen voor de aankoop van kunstwerken voor het M HKA.

De budgetten op het vlak van **collectiewerking en topstukken** bleven in de periode 2003–2010 relatief constant. Enkel in 2008 was er een sterke (éénmalige) stijging voor de aankoop van een aantal topstukken en sleutelwerken. In 2007 en 2008 werden ook een aantal topstukken aangekocht via het financieringsfonds voor éénmalige uitgaven (respectievelijk voor 1,5 en 1 miljoen euro). Deze bedragen zijn niet in het overzicht opgenomen.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
STEUNPUNT	1.420.000	1.438.000	1.564.000	1.830.000	1.807.000	1.770.000
MUSEA INGEDEELD BIJ HET VLAAMSE NIVEAU	4.249.000	4.250.000	4.250.000	4.888.000	7.663.000	7.620.000
OPSTART 1-EURO MAATREGEL				811.000		

ARCHIEVEN	6.167.000	6.634.000	6.790.000	7.152.000	6.343.000	6.358.000
VLAAMSE ERFGOE DBIBLIOTHEEK				75.000	300.000	285.000
		100.000	365.000	520.000	460.000	450.000
LANDELIJKE ORGANISATIES VOLKSCULTUUR EN LANDELIJKE	583.000	583.000	1.000.000	1.093.000	3.019.000	2.867.000
PERIODIEKE CULT		25.000	25.000	25.500	95.000	93.417
	3.170.000	3.670.000	4.025.000	4.540.000	5.770.000	6.249.000
MUSEA INGEDEELD BIJ HET LOKALE NIVEAU		138.000	175.000	175.000	75.000	72.846
					1.140.000	1.140.000
MUSEA INGEDEELD BIJ HET REGIONALE NIVEAU	892.000	1.050.000	1.100.000	1.100.000		
INSTELLINGEN VLAAMSE GEMEENSCHAP	5.465.000	5.542.000	6.039.000	7.400.000	8.038.000	7.663.000
SUBTOTAAL WERKING	21.946.000	23.430.000	25.333.000	29.609.500	34.710.000	34.568.263
	3.706.000	3.622.000	3.258.000	3.808.000	1.818.000	754.333
INTERNATIONALE PROJECTEN CULTUREEL ERFGOED	195.000	205.000	200.000	200.000	302.000	323.667
NIET-PERIODIEKE PUBLICATIES CUL TUREEL-ERFGOED					0	0
	84.000	87.000	82.000	82.000	30.000	29.150
SUBTOTAAL PROJECTEN	3.985.000	3.914.000	3.540.000	4.090.000	2.150.000	1.107.150
FLANKERENDE MAATREGELEN						
SUBSIDIE VOOR DE ERFGOEDDAG	249.000	249.000	249.000	251.000	252.000	240.000
SUBSIDIE VOOR DE WEEK VAN DE		250.000	250.000	200.000	200.000	200.000

SMAAK						
IMPULSSUBSIDIE M HKA	94.000	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
SUBSIDIE AAN BEDEVAART NAAR DE GRAVEN AAN DE IJZER VZW	50.000	50.000	50.000	50.000	200.000	190.000
SUBSIDIE AAN DE RAND VZW VOOR HET FELIXART MUSEUM	75.000	75.000	75.000	102.000	104.000	98.000
SUBSIDIE AAN STUDIECENTRUM VOOR VLAAMSE MUZIEK VZW					100.000	95.000
SUBSIDIE AAN HET SINT-LUKASA RCHIEF		100.000	100.000	100.000		
SUBTOTAAL FLANKERENDE MAATREGELEN	468.000	1.224.000	1.224.000	1.203.000	1.356.000	1.323.000
COLLECTIE VLAAMSE GEMEENSCHAP						
BEHOUD EN BEHEER VAN DE COLLECTIE / UITVOERING VAN HET TOPSTUKKEN DECREET	340.000	344.000	420.000	426.000	541.000	367.000
DOTATIE AAN HET					102.000	564.000
VERWERVING VAN KUNSTWERKEN EN	556.000	680.000	692.000	2.452.000	551.000	150.000
SUBTOTAAL COLLECTIE VLAAMSE GEMEENSCHAP	896.000	1.024.000	1.112.000	2.878.000	1.194.000	1.081.000
ALGEMEEN TOTAAL	27.295.000	29.592.000	31.209.000	37.780.500	39.410.000	38.079.413

9.3. Tien jaar cultureel-erfgoedconvenants

In 2000 werden de eerste (experimentele) **erfgoedconvenants** gesloten met de steden **Antwerpen, Gent en Brugge**.

In uitvoering van deze convenants werden de eerste **3 erfgoedcellen** opgericht. Erfgoedcellen beheren zelf geen erfgoed. Hun taak bestaat erin te zorgen voor een duurzaam beheer van het lokale cultureel erfgoed (dat niet in een professionele bewaarinstelling is opgenomen). Zij doen dit door het lokale erfgoed in kaart te brengen, door de personen en organisaties die erfgoed beheren te ondersteunen en door zelf initiatieven te nemen voor een beter beheer en ontsluiting van dit erfgoed.

Uit deze experimentele erfgoedconvenants is een dynamiek ontstaan die leidde tot de decretale verankering en een **gestage groei** van dit instrument. Anno 2010 zijn **20 erfgoedconvenants** gesloten, waarin 92 gemeenten participeren die in totaal 2,8 miljoen inwoners van Vlaanderen en Brussel vertegenwoordigen. Dit betekent dat 22% van de gemeenten bereikt wordt via een cultureel-erfgoedconvenant; deze gemeenten vertegenwoordigen samen 44% van de Vlamingen.

Onderaan deze pagina vindt u drie staafdiagrammen waarin deze evoluties worden getoond:

- evolutie aantal convenants
- evolutie aantal deelnemende gemeenten
- evolutie aantal bereikte inwoners.

Erfgoedconvenants in Vlaanderen

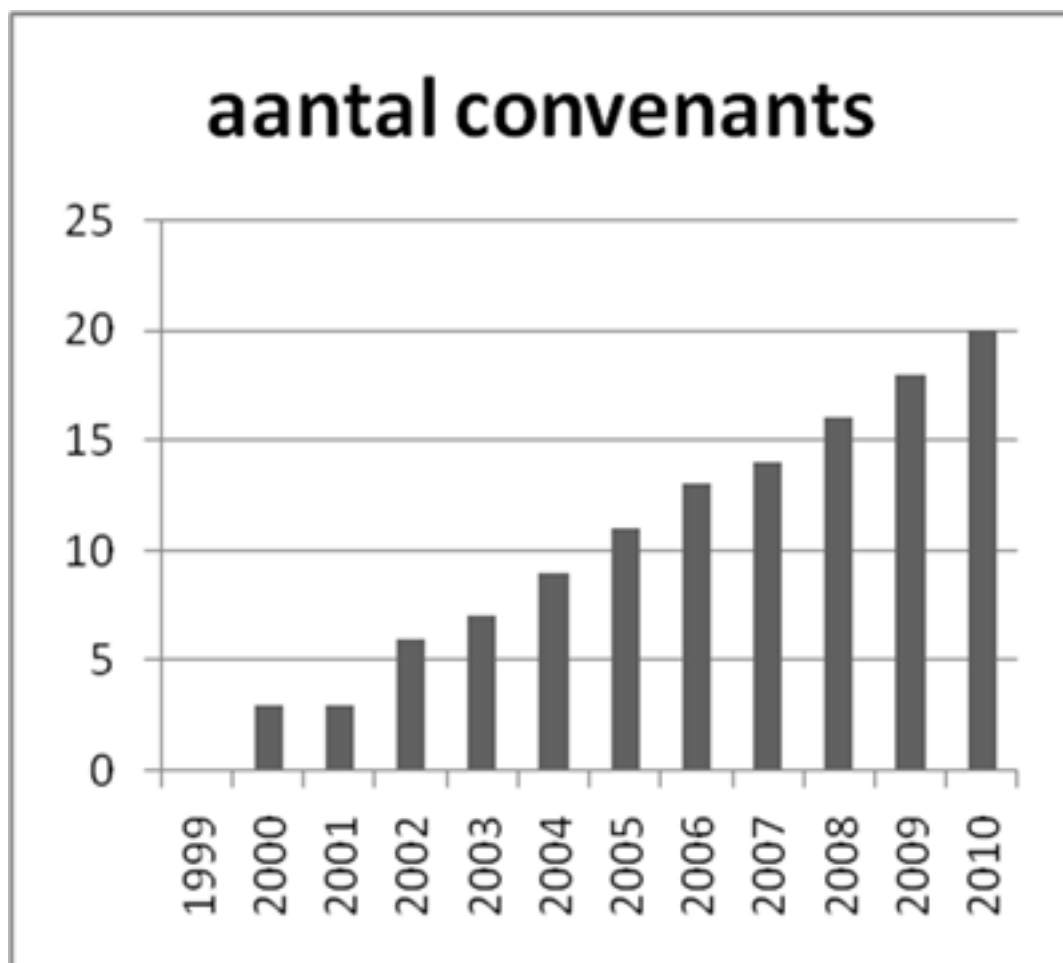
Initieel lag de focus op de **grote en middelgrote steden** waar de grootste dichtheid aan cultureel erfgoed aanwezig is. Na Antwerpen, Gent en Brugge volgden in 2002 Leuven, Mechelen en Tongeren, in 2003 Brussel (via een convenant met de Vlaamse Gemeenschapscommissie) en in 2004 Ieper en Kortrijk.

Buiten de steden is er ook heel wat cultureel erfgoed aanwezig, zij het in een minder grote dichtheid. Teneinde ook dit erfgoed mee te nemen in dit ondersteuningsbeleid werd het mogelijk voor kleinere gemeenten om via een samenwerkingsverband van meerdere gemeenten ook een erfgoedconvenant te sluiten. In 2005 werd het eerste erfgoedconvenant gesloten met een samenwerkingsverband van 8 gemeenten uit het Waasland. Vanaf dan kwam de nadruk meer en meer te liggen op **intergemeentelijke samenwerking**. Van de nieuwe 11 convenants, die gesloten werden in de periode 2005–2010, waren er 7 met een intergemeentelijk samenwerkingsverband. De bestaande convenants met **centrumsteden** worden daarom ook gestimuleerd om uit te breiden naar de omliggende gemeenten – een stap die twee van hen (Ieper en Turnhout) reeds deden.

Bij de opmaak van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 werd het instrument van de erfgoedconvenants geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan werd het toepassingsgebied van de convenants uitgebreid. Waar het convenant initieel enkel gesloten werd voor de werking van de erfgoedcel werd het werkingsgebied nu uitgebreid naar het volledige **cultureel-erfgoedbeleid van het lokale bestuur**. Dit omvat onder meer ook de (bestaande) ondersteuning van lokale erfgoedactoren. Een logische stap was dan ook dat de Vlaamse overheid de subsidies die zij tot dan toe kende aan lokale musea overdroeg aan de convenants. Het lokale bestuur beslist voortaan autonoom binnen haar eigen lokaal cultureel-erfgoedbeleid over welke organisaties ze al dan niet ondersteunt met deze middelen.

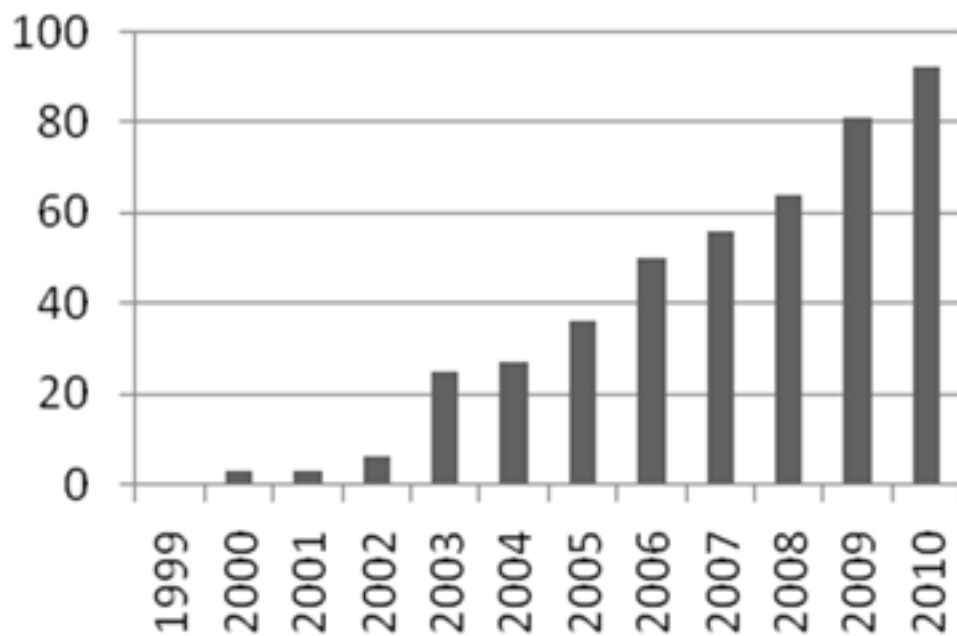
Een tweede experimentele uitbreiding is dat lokale besturen ondersteuning kunnen krijgen van de Vlaamse overheid voor de uitbouw van een **cultureel-erfgoedforum**. Een cultureel-erfgoedforum is een netwerk van organisaties die de complexe verhalen van een stad vertellen. Hiermee wenste men in te spelen op nieuwe ontwikkelingen in het veld waar vanuit de erfgoedcellen een concept werd ontwikkeld waar diverse grote en kleine erfgoedactoren samen de verhalen van de stad vertellen. Tot en met 2014 zijn Antwerpen, Brugge, Gent en de Vlaamse Gemeenschapscommissie de enigen die een subsidie voor dit spoor ontvangen. Het slagen van dit experiment zal bepalen of het instrument uitgebreid kan worden naar andere gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Evolutie aantal convenants

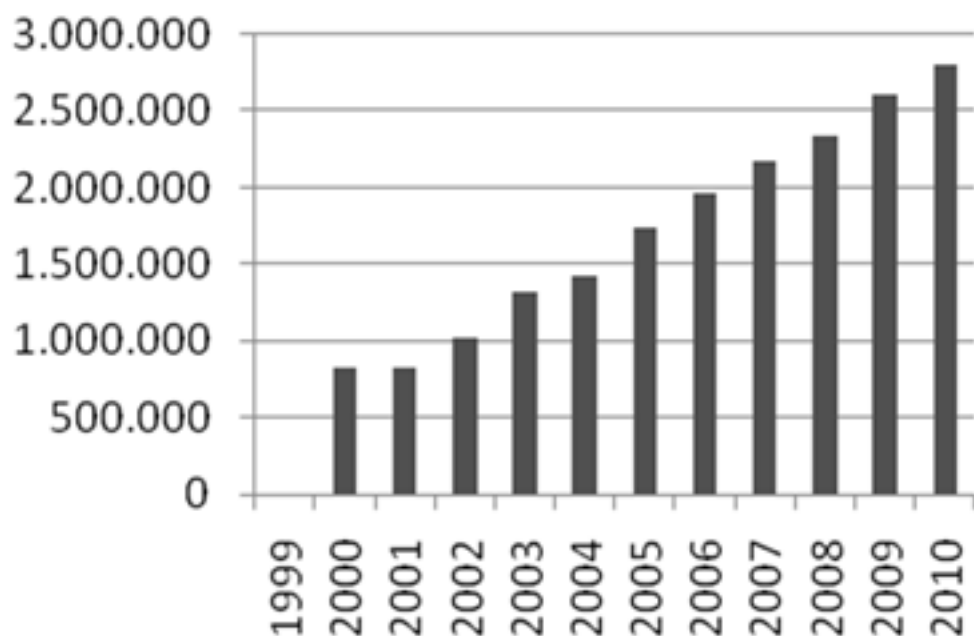
Evolutie aantal deelnemende gemeenten

aantal deelnemende gemeenten

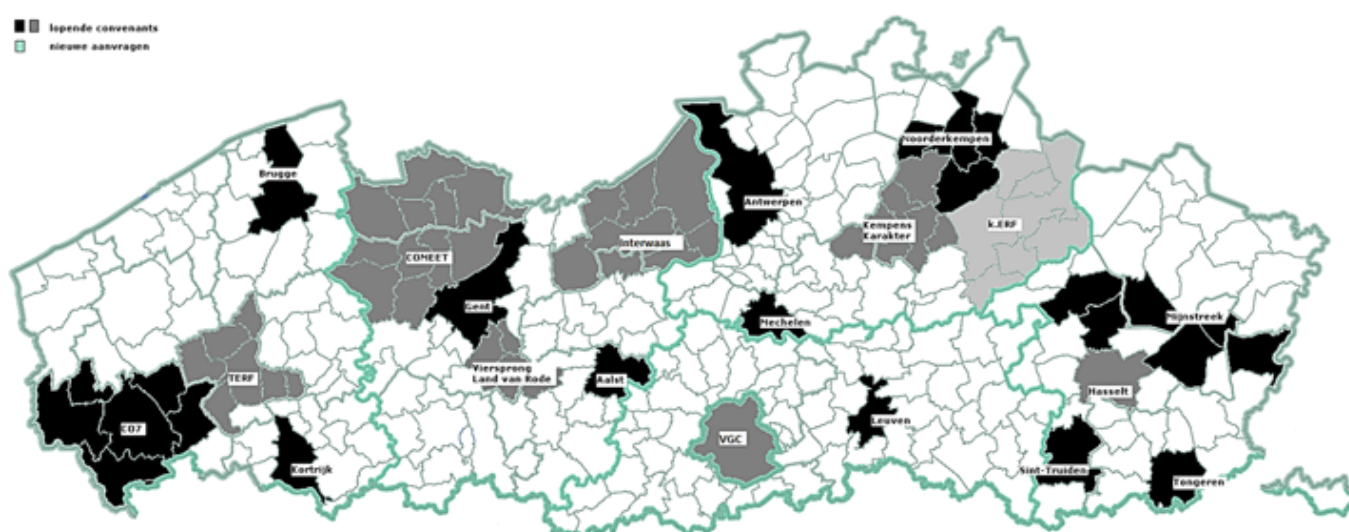
Evolutie aantal bereikte inwoners

aantal bereikte inwoners

Geografische spreiding cultureel-erfgoedconvenants

Op de kaart hieronder is te zien welk gedeelte van het grondgebied van Vlaanderen reeds 'bediend' wordt met een cultureel-erfgoedconvenant.

9.4. Sleutelwerken en topstukken

Ontstaan en eerste cases

De notie **sleutelwerken** duikt voor het eerst op in het beleid naar aanleiding van een concrete *noodsituatie*. Op 5 juli 2004 signaleerde het Gentse **Museum voor Schone Kunsten** de minister van Cultuur dat de eigenaar van *Christus aan het volk getoond*, een tekening van **James Ensor** die het museum sinds lang in bruikleen heeft, wenste te verkopen.

De directeur van het museum argumenteerde in zijn brief dat het om een cruciaal werk in de ontwikkeling van Ensor gaat, dat de tekening de pendant vormt van de tekening *De Intrede van Christus*, een tekening uit dezelfde reeks, in eigendom van het museum. Hij schreef het volgende:

“Met een jaarlijks aankoopbudget van 74.370 euro kan het Museum voor Schone Kunsten Gent, rekening houdend met de geldende subsidiemogelijkheden, dit kunstwerk niet zelf aankopen. Het werk valt niet in de top prijsklasse, maar overstijgt anderzijds ook onze mogelijkheden. Daarom de vraag of de Vlaamse Gemeenschap niet kan overwegen een dergelijk stuk zelf aan te kopen om het in permanente bruikleen te geven aan het Gentse Museum.....”

De démarche was succesvol. Op 23 september 2004 tekende de vorige minister de bestelbrief. De beslissing tot aankoop werd verantwoord vanuit de wenselijkheid tot verdere uitbouw van de **collectie Vlaanderen** (het geheel van de publieke collecties in Vlaanderen); en op basis van de overweging dat de tekening een **sleutelwerk** vormt voor de collectie van het museum.

In de motivatie van de aankoop liepen een generalistisch en een specifiek beleidsdiscours samen. Enerzijds leefde er bij de overheid de wens om de **collectie Vlaanderen** uit te bouwen; anderzijds was er het streven van individuele musea om voor de eigen collectie sleutelwerken te verwerven. Met de notie *belang van het werk* werd de potentiële kloof tussen beide ambities gedicht. Als het kunstwerk binnen beide ambities als ‘belangrijk’ omschreven kon worden, dan kon het – zo de prijs haalbaar is – gekocht worden. Het is deze driehoek van begrippen – *collectie Vlaanderen*, *sleutelwerk* en *belang van het cultuurgoed* – die de basis vormden voor de verdere uitbouw van het aankoopbeleid op het vlak van *sleutelwerken* en *topstukken*.

De betreffende nota formuleerde deze overwegingen als volgt:

De verwerving van dit werk past naadloos binnen het concept van de ‘collectie Vlaanderen’. Met ‘collectie Vlaanderen’ wordt het geheel van de in Vlaanderen aanwezige publieke collecties bedoeld. Beleidsmatig moet er naar gestreefd worden om via deze collecties aan het publiek een kwalitatief overzicht te bieden van de cultuurgeschiedenis van Vlaanderen, gesitueerd binnen de grotere Europese en internationale tradities. Op dit vlak dient gestreefd te worden om, waar mogelijk, lacunes binnen dit werkgeheel aan te vullen.

[...] Het Museum [MSK Gent] toont in het door haar voorgelegde dossier op overtuigende wijze aan dat de tekening in kwestie een centraal onderdeel vormt van haar tekeningencollectie uit de symbolistische periode. De tekening vormt samen met zijn pendanttekening ‘Intrede van Christus’, beide uit de voor het oeuvre van Ensor cruciale tekeningenreeks ‘De Aureolen’, een sleutelwerk voor de collectie tekeningen en prenten van het museum, een collectie-onderdeel dat door het museum in de loop van de voorbije jaren sterk werd uitgebreid.”(1)

Opmerkelijk was dat bij deze aankoop (nog) geen beleidsmatige link gemaakt werd met het toen pas ingevoerde **Topstukkendecreet** (2). Voor sleutelwerken geldt immers in eerste instantie de collectieratio van de erfgoedinstelling, voor topstukken staat het belang van het stuk zelf centraal, los van de context van een collectie. Een sleutelwerk voor een museale collectie hoeft dus niet noodzakelijk een *topstuk* te zijn in de zin van het Topstukkendecreet. De tekening van Ensor was op het moment van de aankoop wel voorgedragen voor opname in de Topstukkenlijst, maar nog niet beschermd.

De link tussen sleutelwerken en topstukken werd pas één jaar later gelegd, bij de aankoop van het tweede *sleutelwerk*: de *Prova Car* van **Panamarenko** (juli 2005).

In de argumentatie tot aankoop van de *Prova Car* werd expliciet het *topstukkengehalte* van het werk getoetst (3).

Voldoet het werk aan de criteria *zeldzaam* en *onmisbaar*, criteria die als voorwaarden gelden voor de opname van een cultuurogoed in de Topstukkenlijst? Ook in de communicatie werd het feit dat een ‘topstuk’ werd aangekocht flink in de verf gezet (4).

Sinds de aankoop van de *Prova Car* worden alle ‘sleutelwerken’ ook op hun *topstukgehalte* gescreend. En, op de film- en fotocollectie **Mertens** na (5), werden alle daaropvolgende aankopen gemotiveerd met het argument dat het niet alleen om een *sleutelwerk* gaat binnen de collectie van de erfgoedinstelling, maar ook om een *topstuk*, waarmee dan bedoeld wordt dat het cultuurogoed voldoet aan de inhoudelijke voorwaarden voor opname in de Topstukkenlijst.

In de latere dossiers liepen de toetsing van de plaats van het cultuurogoed in de collectie Vlaanderen en de toetsing van het topstukgehalte meer en meer door elkaar. Ondanks de duidelijk verschillende beleidsratio – voor sleutelwerken geldt in eerste instantie de collectieratio van de erfgoedinstelling, voor topstukken staat het belang van het stuk an sich centraal – worden *topstuk* en *sleutelwerk* in de dossierpraktijk steeds meer onderling inwisselbare termen. Logisch, topstukken zullen, net omwille van hun belang, quasi altijd ook sleutelwerken zijn voor collecties. En omgekeerd zullen sleutelwerken voor collecties vaak ook *topstukkwaliteiten* in de zin van het Topstukkendecreet hebben.

Verankering in het beleid

De case van de Ensor-tekening kreeg formeel weerklank in de beleidsnota Cultuur 2004-2009. De minister kondigde in deze beleidsnota (25 oktober 2004) de invoering aan van een experimentele regeling waarbij aan de musea en culturele archiefinstellingen van landelijk belang een voorstelrecht wordt toegekend voor de aankoop van ‘cruciale collectiestukken voor hun collectievorming’, die door hun hoge marktwaarde buiten de eigen aankoopmogelijkheden van de erfgoedinstellingen vallen en op termijn naar het buitenland dreigen te verdwijnen (6).

Vanaf dat moment kwam de **sleutelwerkenregeling** ook telkens terug in de jaarlijkse beleidsbrieven van de minister. Niet geheel verrassend, omdat nog in 2005 een tweede en een derde sleutelwerk verworven werden: op voorstel van het **M HKA** werd de *Prova Car* van **Panamarenko** aangekocht (20 juli 2005) en op voorstel van het **SMAK** het werk *Pense-Bête* van Marcel Broodthaers (20 december 2005).

In de eind 2005 gepubliceerde catalogus **Collectie Vlaamse Gemeenschap. Aanwinsten 1999-2001** vestigde de minister van Cultuur in zijn voorwoord expliciet de aandacht op de “recente verschuiving van de focus binnen het aankoopbeleid: van de loutere aankoop van ‘hedendaagse kunst’ naar de aankoop van ‘sleutelwerken’ voor erfgoedcollecties.”(7)

Twee **grote lijnen** in deze tekst:

1. de verantwoordelijkheid voor de erfgoedzorg in Vlaanderen is een verantwoordelijkheid die de Vlaamse overheid deelt met de andere overheden in Vlaanderen, in het bijzonder met de steden en de provincies.
2. de rol van de Vlaamse overheid bestaat erin om voor de publieke collecties in Vlaanderen die cruciale collectiestukken te verwerven die door hun hoge marktwaarde buiten het bereik van de individuele erfgoedinstellingen (en hun bevoegde overheden) vallen. “*Het is dan ook daar dat de Vlaamse overheid voor de ‘collectie Vlaanderen’ het verschil moet maken*”, aldus de minister.

Via de **sleutelwerkenregeling** wilde de minister een beleid voeren dat complementair is met dat van de andere actoren, in hoofdzaak de steden en provincies als inrichtende machten van vele erfgoedinstellingen in Vlaanderen. Terugblikkend op de voorbije tien jaar bleek dit *subsidiariteitsprincipe*, samen met een sterk op veldontwikkeling gerichte attitude, de grote constante te zijn geweest binnen het erfgoedbeleid van de vorige minister. Het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet (2008) vormde allicht de meest duidelijke exponent van deze inspiratie.

De tekst in het voorwoord is een verkorte visie van een langere (niet gepubliceerde) visietekst uit 2006 die het door de minister geambieerde **sleutelwerkenbeleid** mooi verwoordt:

De ‘collectie Vlaanderen’, het erfgoed, een gedeelde verantwoordelijkheid

De Vlaamse overheid deelt samen met de andere overheden in Vlaanderen, en in het bijzonder samen met de steden en de provincies, een belangrijke verantwoordelijkheid ten aanzien van het roerend en immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen.

De verschillende overheden staan voor de uitdaging om, elk op hun niveau en binnen de draagkracht van de eigen middelen een beleid te ontwikkelen en uit te voeren, dat het voor musea en erfgoedinstellingen mogelijk maakt het publiek valabele, hoogstaande en ontsloten collecties te bieden die een adequaat beeld geven van de eigen culturele identiteit binnen een steeds evoluerende internationale en interculturele context. Het geheel van deze collecties kan omschreven worden als de ‘collectie Vlaanderen’. Het begrip ‘collectie Vlaanderen’ geldt daarbij als een werknootie die uitdrukkelijk niet de ambitie heeft om na verloop van tijd samen te vallen met een reëel bestaande, op één plaats gecentraliseerde, collectie in de 19de-eeuwse zin van het woord. Het begrip spreekt wel van de wens tot verdere ontwikkeling en versterking van samenwerkingsverbanden op het vlak van collectiewerking. De kern van de ‘collectie Vlaanderen’ wordt gevormd door de collecties van de landelijke erfgoedinstellingen. Het gaat daarbij zowel om de erkende musea ingedeeld bij het landelijke niveau (Erfgoeddecreet) als om de op landelijk niveau erkende archieven, bewaarbibliotheken en documentatiecentra.

Het voeren van een collectiebeleid, het opstellen van een collectieplan en het voeren van een verwervings- en afstotingsbeleid zijn in eerste instantie de verantwoordelijkheid van elke erfgoedinstelling en haar bevoegd gezag of inrichtende macht. Het is de opdracht van (en grote uitdaging voor) de erfgoedinstellingen en hun inrichtende macht of bevoegd gezag om hun collectiebeleid ter harte te nemen en ‘tijdig’ te verwerven, alvorens de financiële waarde van objecten en verzamelingen een hoge vlucht neemt. De steden, gemeenten en provincies spelen daarbij als bevoegd gezag of als ondersteunende / subsidiërende overheid een belangrijke rol.

Conform het subsidiariteitsprincipe dient de Vlaamse Gemeenschap bij de collectieopbouw van de ‘collectie Vlaanderen’ haar beleid te focussen op taken en verantwoordelijkheden die niet door de andere overheden of het bevoegde gezag van de erfgoedinstellingen ingevuld (kunnen) worden.

Bij de uitbouw van hun collectie worden de erfgoedinstellingen, en in het bijzonder de kunstmusea, geconfronteerd met de hoge marktwaarde van de voor hun collectie belangrijke sleutelwerken. De realiteit leert dat de middelen bij andere overheden of het bevoegde gezag zelden toereikend zijn voor de aankoop van deze sleutelwerken. Cruciale collectiestukken dreigen daardoor definitief buiten het bereik van onze erfgoedinstellingen te blijven. Het is dan ook daar dat de Vlaamse overheid voor de ‘collectie Vlaanderen’ het verschil moet en kan maken.

De experimentele ‘regeling sleutelwerken’ biedt het kader om de aankoop van sleutelwerken voor de collecties van de landelijke erfgoedinstellingen en dus voor de ‘collectie Vlaanderen’ mogelijk te maken.

Meer dan schone kunsten alleen

Van in het begin werd de notie **sleutelwerk** inhoudelijk breed gedefinieerd. De regeling komt voort uit de problematiek van de collectievorming van de musea voor schone kunsten maar is er niet toe beperkt. Op 9 november 2006 werd het **archief Capronnier** aangekocht, een glazeniersarchief dat meer dan een eeuw glaskunst in België overspant. Het is de eerste aankoop van een sleutelwerk waarmee de minister buiten de lijntjes van de Schone Kunsten kleurt en als dusdanig een bevestiging van zijn visie dat erfgoed van uitzonderlijk belang meer is dan beeldende kunst. Een jaar later zou de minister zijn ruime erfgoedvisie op een opvallende manier bevestigen door de aankoop van de collectie mechanische orgels **Jef Ghysels**.

Naar een proactief topstukkenbeleid

Het jaar 2007 begon slecht. Op 14 februari 2007 werd bekend gemaakt dat het Gruuthuse-handschrift, tot dan in privébezit van de adellijke familie Van Caloen, aan de **Koninklijke Bibliotheek** van Den Haag was verkocht. De minister van Cultuur moest spitsroeden lopen. De onmacht van het Topstukkendecreet werd aangeklaagd. Het feit

dat de verkoper en zijn bemiddelaar, nochtans een bekend erfgoedzorger, wel de Koninklijke Bibliotheek van België hadden benaderd maar geen contact hadden opgenomen met het kabinet van de Vlaamse minister van Cultuur, noch met de toenmalige administratie Cultuur, noch met enige Vlaamse erfgoedinstelling, maakte de pil zeer bitter.

Bij de opening van het vernieuwde **Museum voor Schone Kunsten** van Gent maakte de minister van Cultuur zijn actieplan bekend: de opstelling van de Topstukkenlijst, onvermijdelijk een werk van lange adem, wordt versneld en er werd een proactief topstukkenbeleid aangekondigd. De minister wil actief cultuurgoederen verwerven die dan na verwerving op de Topstukkenlijst geplaatst kunnen worden.

De minister van Cultuur heeft een cadeau meegebracht, zo vertelt hij, waarna hij in aanwezigheid van een ruim opgekomen publiek het eerste resultaat van zijn proactieve topstukkenbeleid onthult: *Pierrot et Squelette en jaune*, een meesterwerk van de hand van **James Ensor**, door de minister uit de Verenigde Staten naar huis gebracht.

Pierrot et Squelette en jaune vormde een keerpunt. Vanaf dan ging de Vlaamse overheid zich meer en meer profileren als *buyer of last resort*. De aankoop van het **Antifonarium Tsgrooten** (1 februari 2008) vormde daarvan een mooi voorbeeld. Wanneer bleek dat noch de Koninklijke Bibliotheek, noch de Koning Boudewijnstichting het werk konden of wilden aankopen, was het uiteindelijk de minister van Cultuur die, in nauw overleg met het kersverse netwerk van de erfgoedbibliotheeken in Vlaanderen, het boekwerk aankocht. Het antifonarium werd in bruikleen gegeven aan de erfgoedbibliotheek van de Gentse Universiteit.

Deze profilering ging bij de Vlaamse erfgoedinstellingen niet ongemerkt voorbij. In de loop van 2008 realiseerde de minister van Cultuur zo twee aankopen. Voor het Brugse **Groeningemuseum** kocht hij drie zijpanelen aan van het Sint-Niklaasretabel van de Meester van de Sint Lucia Legende met het oog op de hereniging met het middenpaneel van het retabel dat al lange tijd tot de collectie van het Groeningemuseum behoort. De stad Brugge engageerde zich om op zoek te gaan naar het laatste ontbrekende paneeltje. Voorlopig echter nog zonder succes. Voor het **Koninklijk Museum voor Schone Kunsten** in Antwerpen verwierf hij een pas opgedoken werk van **Adriaan Brouwer** ter aanvulling van de profane collectie 17de-eeuwse kunst van het museum. Beide werken werden inmiddels in de Topstukkenlijst opgenomen.

Het absolute hoogtepunt van dit nieuwe proactieve topstukkenbeleid vormde de aankoop, augustus 2008, van het werk *Les Enfants à la toilette (Kinderen aan het Ochtendtoilet)*. Het gaat om een werk van **Ensor** met een hoog icoonhalte, tot dan in privébezit en sinds 26 april 2007 opgenomen in de Topstukkenlijst.

Voorjaar 2009 werd ook het werk *Malpertuis* van **Frits Van den Berghe** aangekocht, een scharnierwerk binnen het oeuvre van de kunstenaar. Het schilderij werd in langdurige bewaring gegeven aan het Gentse Museum voor Schone Kunsten.

Een nieuwe minister treedt aan

Op 13 juli 2009 trad minister Schauvliege aan als nieuwe minister van Cultuur. Amper twee weken in functie, besloot minister Schauvliege op 29 juli 2009 om het literaire archief van **Willem Elschot** te verwerven; een operatie opgezet in samenwerking met de stad Antwerpen die het zakelijke archief van de auteur verwierf. Met deze gezamenlijke aankoop kwam er een goed einde aan de lang aanslepende discussie over de bestemming van dit voor de Nederlandstalige letterkunde belangrijk archief. Het Elsschotarchief wordt sindsdien bewaard in het Antwerpse **Letterenhuis** dat instaat voor de goede bewaring en ontsluiting van dit belangwekkende archief.

In haar *beleidsnota Cultuur (2009-2013)* stelde de minister dat zij werk wil maken van het operationeel maken van het **Topstukkenfonds**. Dit Fonds werd opgericht door het Topstukkendecreet in 2003 maar bleef tot 2010 een lege doos. Het Topstukkenfonds moet, aldus de minister, het mogelijk maken om op een selectieve en efficiënte manier sleutelwerken te verwerven voor de **Collectie Vlaanderen**. Ik wil middelen zoeken om de slagkracht van dit Fonds te vergroten en zal hiertoe mogelijke samenwerking met private partners onderzoeken (8).

De minister van Cultuur voegde het woord bij de daad. In de begroting 2010 werd, in moeilijke budgettaire omstandigheden, voor het eerst, sinds de oprichting van het Fonds een dotatie (462.000 euro) voor het Topstukkenfonds ingeschreven. Een onderzoek naar de mogelijkheden van PPS-financiering van het Topstukkenfonds werd geïnitieerd.

VOETNOTEN

(1) nota van de administratie Cultuur aan de minister van Cultuur, d.d. 9 juli 2004.

(2) decreet van 24 januari 2003 houdende de bescherming van het roerend cultureel erfgoed van bijzonder belang (*Belgisch Staatsblad* van 14/03/2003); uitvoeringsbesluit van 5 december 2003 (*Belgisch Staatsblad* van 6/02/2004).

Het Topstukkendecreet voorziet in de opstelling van een Lijst waarin het roerend cultureel erfgoed wordt opgenomen dat wegens zijn archeologische, historische, cultuurhistorische, artistieke of wetenschappelijke betekenis voor de Vlaamse Gemeenschap behouden dient te worden. Het moet daarbij om cultuurgoederen gaan die zeldzaam en onmisbaar zijn. *Zeldzaam* betekent dat er zich weinig andere gelijke of gelijksoortige voorwerpen of verzamelingen in Vlaanderen bevinden. *Onmisbaar* betekent dat het voorwerp of de verzameling minstens één van de volgende vier eigenschappen bezit: een bijzondere waarde voor het collectieve geheugen, een schakelfunctie, een ijkwaarde of een bijzondere artistieke waarde. Voor de krachtens dit decreet beschermde cultuurgoederen geldt een beschermingsregime. De Topstukkenlijst bevat momenteel 203 objecten en 13 verzamelingen.

(3) In de nota van 15 juli 2005 aan de Inspectie van Financiën luidt het als volgt:

“Vroeg werk van Panamarenko, zeker van museaal formaat, is erg zeldzaam. Er zijn slechts twee essentiële sleutelwerken uit 1967 die de overgang markeren van de vroegere poëtische objecten met hun diversiteit aan thema’s naar de Panamarenko die we nu kennen [...]. ‘Prova Car’ is het tweede werk. Hiermee voldoet het werk aan het criterium schakelfunctie. De ‘Prova Car’ heeft tevens een bijzondere waarde voor het collectieve geheugen...”

(4) Zo bijvoorbeeld Bart De Baere, directeur van het M HKA en voormalig raadgever van de vorige minister van Cultuur voor beeldende kunsten en erfgoed in een interview met De Standaard: *“Dit sleutelwerk van Panamarenko is het eerste topstuk dat de Vlaamse Gemeenschap dankzij het Topstukkendecreet voor ons patrimonium kon redden. Toen enkele jaren geleden het Flugzeug uit dezelfde periode op de markt kwam, was er geen mogelijkheid om het in ons land te houden.”* (uit: “Panamarenko komt thuis”, *De Standaard*, 20 juli 2005).

(5) Op 12 februari 2007 werd op vraag van het Vlaams Filmmuseum en -Archief de ‘film- en fototoestellencollectie Mertens’ aangekocht; een sleutelwerkcollectie voor dit museum, maar geen ‘topstuk’. Belangrijk aan deze collectie is dat alle apparatuur nog functioneert.

(6) *“Een voorstelrecht voor verwerving: Bij de uitbouw van hun collectie worden de erfgoedinstellingen, in het bijzonder de kunstmusea, geconfronteerd met de hoge marktwaarde van de voor hun collectie belangrijke sleutelwerken. De beperkte middelen waarover ze beschikken voor collectievorming, schieten tekort om de verwerving ervan mogelijk te maken. Cruciale collectiestukken blijven daardoor in privéhanden en dreigen uiteindelijk naar het buitenland te verdwijnen. Wij willen een experimentele regeling invoeren waarbij aan de musea en erfgoedinstellingen van landelijk belang een voorstelrecht wordt toegekend voor de aankoop van dit type van collectiestukken.”* (voormalige minister van Cultuur, *beleidsnota Cultuur 2004-2009* (2004), p. 40). Deze beleidsnota werd door de vorige minister van Cultuur bij het Vlaams Parlement ingediend op 25 oktober 2004 en goedgekeurd in de plenaire vergadering van 2 maart 2005).

(7) *Collectie Vlaamse Gemeenschap. Aanwinsten 1999-2001*, (2005), p. 5.

(8) *Beleidsnota Cultuur (2009-2013)*, p.62.

9.5. Een beleid voor immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen

In 2006 stemden de Vlaamse, de Franse en Duitstalige Gemeenschap, en zo ook België, in met UNESCO's *Convention for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage*. België is sindsdien partner van deze conventie. In 2008 keurde de **Algemene Vergadering** van UNESCO de operationele richtlijnen bij de conventie goed. Sindsdien is de conventie operationeel.

De *Vlaamse Gemeenschap* speelt in op de **internationale instrumenten** die in de conventie zijn vervat via:

- de Representatieve Lijst van het Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid
- de lijst met elementen waarvoor dringend maatregelen moeten genomen worden
- het register van voorbeeldprojecten.

In 2009 en 2010 nam het **Intergouvernementeel comité** van de conventie, op voordracht van de Vlaamse Gemeenschap, 6 elementen uit Vlaanderen op de Representatieve Lijst op.

Om elementen te kunnen voordragen moet de Vlaamse Gemeenschap over een eigen **Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed** beschikken. Het is geen wetenschappelijke instelling, universiteit of cultureel-erfgoedorganisatie uit het veld die bepaalt wat wel of niet op zo'n inventaris komt. Het zijn de dragers van het immaterieel cultureel erfgoed zelf die daarover beslissen. Op basis van een reglement met criteria vraagt een cultureel-erfgoedgemeenschap om in de inventaris opgenomen te worden door de minister. Een commissie adviseert de minister. Dit reglement leverde in 3 jaar [19 elementen](#) [1] op.

Maar een beleid voor immaterieel cultureel erfgoed bestaat niet alleen uit een inventaris en uit het nomineren van elementen of projecten voor internationale lijsten en registers. Minister Schauvliege schreef daarom in haar beleidsnota Cultuur dat ze wil werk maken van een **duurzaam en toekomstgericht beleid** voor het immaterieel cultureel erfgoed, afgestemd op de **internationale ontwikkelingen**.

In 2010 maakte het agentschap hier werk van. Op basis van gesprekken met een aantal stakeholders, op basis van lectuur, studie en het bijwonen van conferenties en studiedagen stelde Kunsten en Erfgoed in dialoog met de minister en haar kabinet een **visienota** op.

De minister legde de visienota ter kennisgeving voor aan haar collega's van de **Vlaamse Regering** op 17 december 2010 en stelde deze visienota op dezelfde dag voor aan het cultureel-erfgoedveld. De visienota bestaat uit drie delen:

- in deel I worden begrippen scherp gesteld
- in deel II gaat de nota in op de voorgeschiedenis van het beleid voor immaterieel cultureel erfgoed en verkent de nota verschillende beleidsdomeinen en -velden waar het immaterieel cultureel erfgoed aanwezig is
- in een derde deel schetst de nota het toekomstig beleid van de Vlaamse Gemeenschap voor het immaterieel cultureel erfgoed.

De **UNESCO conventie** vormt het vertrekpunt voor de visienota. De verschillende doelstellingen en instrumenten werden afgelijnd en geïsoleerd en binnen het beleidskader van de Vlaamse Gemeenschap gebracht. Specifiek voor dat beleidskader is dat het bestaat uit een beleid voor roerend en immaterieel cultureel erfgoed naast een beleid voor onroerend erfgoed, de inbedding van een cultureel-erfgoedbeleid binnen een cultuurbeleid, het bestaan van het **Cultureel-erfgoeddecreet** uit 2008 en het **Topstukkendecreet** van 2003.

In overeenstemming met de conventie wenst de Vlaamse Gemeenschap een beleid te voeren voor het **immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen**. Het gaat dus over het immaterieel cultureel erfgoed van alle mogelijke groepen in Vlaanderen. Door een beleid te voeren voor immaterieel cultureel erfgoed wil de Vlaamse Gemeenschap ook inzetten op culturele diversiteit en die zichtbaar maken. Het naar waarde schatten van het immaterieel cultureel erfgoed vergroot de kansen op het vrijwaren ervan.

De belangrijkste begrippen die moesten worden scherp gesteld zijn *immaterieel cultureel erfgoed* en *beschermen ervan*. In 2003 werd de conventie vertaald naar het Nederlands. De eerste vertaling van **safeguarding** is

beschermen. In de visienota wordt beargumenteerd waarom dit geen goede vertaling is en stellen we voor om “beschermen” te vervangen door *het borgen van immaterieel cultureel erfgoed*. Beschermen is te restrictief: het geeft de indruk dat immaterieel cultureel erfgoed niet langer mag evolueren terwijl evolutie en verandering net wezenlijke kenmerken zijn van het immaterieel cultureel erfgoed. *Beschermen* draagt de betekenis van *bevriezen* in zich. De andere vertaling *borgen* sluit ook beter aan bij de geest van de conventie. Had UNESCO een *beschermingsbeleid* gewild dan had UNESCO *protection* gebruikt in de titel van de conventie.

Immaterieel cultureel erfgoed wordt in de visienota gedefinieerd als **niet-tastbaar**. Het immaterieel cultureel erfgoed zijn die gewoontes, gebruiken, kennis en praktijken die een gemeenschap of groep overgeërfd heeft gekregen of in een historisch continuüm kunnen gevat worden, én die de gemeenschap of groep in consensus voldoende belangrijk acht om door te geven aan toekomstige generaties. Het gaat steeds om niet-tastbare uitingen van de interactie tussen de mens en zijn omgeving. Immaterieel cultureel erfgoed is dynamisch; door evolutie in de tijd en door interactie met de omgeving krijgt het nieuwe betekenissen en verandert het gebruik of de functie.

Het **benoemen** van immaterieel cultureel erfgoed is tijds-, groeps- en plaatsgebonden. Het benoemen is een culturele actie. De actie grijpt in op de gewoonte, het gebruik, de kennis en de praktijk. Het benoemen geeft de mogelijkheid om proactief te handelen en zorgt ervoor dat het erfgoed doorgegeven wordt of dat actief kan ingezet worden op processen van doorgeven.

Immaterieel cultureel erfgoed vind je terug binnen alle maatschappelijke domeinen: kunst, socioculturele veld, bij jeugd, religie, onderwijs en werk, Daarom ook dat binnen de Vlaamse Gemeenschap een beleid voor immaterieel cultureel erfgoed **transversaal** is.

Als we de definitie toepassen gaat immaterieel cultureel erfgoed niet over reuzen maar over het dragen van reuzen, de technieken en kennis om die te maken, de gewoontes die met het dragen van reuzen te maken hebben.

De **rol** die de Vlaamse Gemeenschap opneemt voor het immaterieel cultureel erfgoed is samen te vatten in drie zinnen. De Vlaamse Gemeenschap geeft kansen aan erfgoedgemeenschappen om het immaterieel cultureel erfgoed door te geven. Met de nadruk op doorgeven investeert de Vlaamse Gemeenschap in een duurzaam en toekomstgericht beleid. Zo borgt de Vlaamse Gemeenschap het immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen.

Die kansen geven doet de Vlaamse Gemeenschap door begeleiding aan te bieden aan cultureel-erfgoedgemeenschappen van immaterieel cultureel erfgoed om dat erfgoed te herkennen, te benoemen en actief in te zetten op het doorgeven ervan. De begeleiding gebeurt door cultureel-erfgoedorganisaties die de Vlaamse Gemeenschap op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet subsidieert. Het is de bedoeling dat hierdoor een **netwerk van organisaties** ontstaat dat het immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen covert. In dat netwerk is expertise aanwezig over de verschillende categorieën van immaterieel cultureel erfgoed en over de verschillende methodieken en functies van het borgen.

De verschillende **categorieën** zijn:

1. verhalen, dialecten, mondelinge geschiedenis en vertelkunst
2. het kunstenveld – performance
3. stoeten, feesten, rituelen en sociale interactie
4. Kennis over de natuur en het universum
5. technieken en ambachten.

Borgen gaat zowel over het identificeren, het documenteren, het inventariseren als over het doorgeven van immaterieel cultureel erfgoed.

De Vlaamse Gemeenschap wil ook een belangrijke rol spelen in het **documenteren** en **inventariseren** van immaterieel cultureel erfgoed. Niet zozeer in het inventariseren en documenteren an sich wel in de wijze waarop dit gebeurt.

Ook **internationaal** wil de Vlaamse Gemeenschap een rol spelen. De Vlaamse overheid stimuleert de organisaties uit het veld met kennis over immaterieel cultureel erfgoed en de erfgoedgemeenschappen om hun kennis en expertise ook in het buitenland ter beschikking te stellen.

Door in te zetten op begeleiding volgen we de conventie waarin staat dat de overheid moet inzetten op *capacity building*. Door het betrekken van erfgoedgemeenschappen, en dus de dragers van het immaterieel cultureel erfgoed, bij het opmaken van inventarissen en het documenteren van immaterieel erfgoed volgen we de geest van de conventie die vraagt naar *prior and informed consent*. UNESCO wil met deze conventie naast de aandacht voor het roerend en het onroerend erfgoed ook focussen op de derde pijler: het immaterieel cultureel erfgoed en **het Zuiden** meer zichtbaarheid geven in erfgoedlijsten. Vlaanderen werkt met dit beleid evenzeer aan het versterken van deze derde pijler en wil door zijn internationale werking het Zuiden kansen geven.